

STORTINGET

Dokument 15:15

(2022–2023)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 2101–2250
30.04–15.05.2023**

Innhold

2101. Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. klimakvoter, besvart av klima- og miljøminister	11
2102. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. straffegjennomføring med elektronisk kontroll, besvart av justis- og beredskapsminister	12
2103. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Distriktssenteret i Steinkjer, besvart av kommunal- og distriktsminister	13
2104. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. Hurdalssjøen Recovery Senter, besvart av helse- og omsorgsminister.....	13
2105. Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. den såkalte "batteritollen", besvart av næringsminister.....	14
2106. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. dødsfallene til Mille og Mina, besvart av kommunal- og distriktsminister	15
2107. Fra stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde, vedr. dele inntektsopplysninger med leverandør av offentlig tjenestepensjon, besvart av finansminister	16
2108. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. hovedårsakene til at mennesker blir uføretrygdet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	17
2109. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. de personene som ikke er norske statsborgere og som ble evakuert fra Sudan ved hjelp av norske myndigheter, besvart av justis- og beredskapsminister	18
2110. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. kommunenes bruk av innleie fra bemanningsbyrå, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	19
2111. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. Inn på tunet gårder, besvart av landbruks- og matminister ..	19
2112. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. tilstanden i barne- og ungdomsorganisasjonene, besvart av barne- og familieminister	20
2113. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. nye M72, besvart av forsvarsminister	21
2114. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. norskopplæring, besvart av kunnskapsminister.....	22
2115. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Møreaksen, besvart av samferdselsminister	23
2116. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Statens vegvesenet region vest sitt opprinnelege berekningsgrunnlag for fjordkryssingsalternativet for Romsdalsfjorden-"Romsdalsaksen", besvart av samferdselsminister.....	24
2117. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. nødvendige infrastruktur til batterifabrikk, besvart av samferdselsminister.....	25
2118. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. pressefriheten internasjonalt, besvart av utenriksminister.....	26
2119. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. narkotikakriminalitet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	27
2120. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. den varslede ekstraordinære lønns- og prisjusteringen av budsjettet for de regionale helseforetakene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	28
2121. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. elvarebiler, besvart av klima- og miljøminister	28
2122. Fra stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide, vedr. forsvarsutgiftene, besvart av forsvarsminister.....	29
2123. Fra stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide, vedr. forsvarsbudsjettene, besvart av forsvarsminister	30
2124. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. Enova og tilskuddsordningen, besvart av klima- og miljøminister	30
2125. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. byvekstavtaler, besvart av samferdselsminister	31
2126. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. Naturavtalen, besvart av klima- og miljøminister	32
2127. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. opprinnelsesmerking av importert fersk kjøtt i restaurant, kantine og serveringsbransjen, besvart av helse- og omsorgsminister	33
2128. Fra stortingsrepresentant Henrik Asheim, vedr. trygdeoppgjøret, besvart av arbeids- og inkluderingsminister..	35
2129. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. lovhjælp for å sikre at fanger som holdes av norske styrker i forbindelse med væpnet konflikt får ivarett sine rettigheter, besvart av forsvarsminister	35
2130. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. ekstern granskning av utenlandsadopsjoner, besvart av barne- og familieminister	36
2131. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. ofrene for uriktig innkrevd trygdeavgift, besvart av finansminister.....	37
2132. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. prevensjonsgelé, besvart av helse- og omsorgsminister	38
2133. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. LIS1-stillinger, besvart av helse- og omsorgsminister	39

2134. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. nytt styre for Høgskolen på Vestlandet, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	40
2135. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. utbetring av Røværkanalen i Haugesund kommune, besvart av fiskeri- og havminister.....	41
2136. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. ferrolegeringsindustrien, besvart av klima- og miljøminister	42
2137. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. kurdiske journalistar, besvart av utenriksminister.....	42
2138. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. frivillige og ideelle organisasjoner, besvart av helse- og omsorgsminister.....	43
2139. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. Folkehelsemeldingen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	58
2140. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. svinesundstersklene i Halden, besvart av fiskeri- og havminister.....	59
2141. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. støtte til modne tiltak i husholdningene, besvart av klima- og miljøminister	60
2142. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. å sikre barns rettigheter i det kommunale Nav, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	61
2143. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. utbygging av Sørlige Nordsjø II, besvart av olje- og energiminister	62
2144. Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. svært lang saksbehandlings tid hos namsmennene, besvart av justis- og beredskapsminister	64
2145. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. anskaffelse av artilleriammunisjon fra Nammo, besvart av forsvarsminister	65
2146. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. «tull og tøys» i alkoholregelverket, besvart av helse- og omsorgsminister.....	65
2147. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. sykefraværstatistikk, besvart av helse- og omsorgsminister.....	66
2148. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Masfjordensambandet, besvart av kommunal- og distriktsminister	67
2149. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. skolepenger, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	68
2150. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. ny utvalgsleder, besvart av kommunal- og distriktsminister	69
2151. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. Norfund, besvart av utviklingsminister.....	69
2152. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. penge- og finanspolitikk, besvart av finansminister	71
2153. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. ungdom med destruktiv, asosial oppførsel, besvart av justis- og beredskapsminister.....	71
2154. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. personer med alvorlige spilleproblemer, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	73
2155. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. fraværgrensen, besvart av kunnskapsminister	74
2156. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. private norskeigde bedrifter som er selde til utenlandske eigarar, besvart av næringsminister	75
2157. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. Konkurransetilsynet, besvart av næringsminister.....	75
2158. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. høringsuttalelsen fra dommerne i Vestre Innlandet i tingrett, besvart av justis- og beredskapsminister	77
2159. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. ID-avklaringsprogrammet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	78
2160. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. kreativ industri, besvart av næringsminister	79
2161. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. alternativ til å elektrifisere Melkøya, besvart av olje- og energiminister	80
2162. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. menneskehandel i Syria, besvart av utenriksminister.....	80
2163. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. lov om utenrikstjenester fra 2015 (utenrikstjenesteloven), besvart av utenriksminister	81
2164. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. Statens veivesen, besvart av samferdselsminister.....	82
2165. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. ubåtvraket U-864, besvart av fiskeri- og havminister.....	83

2166. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. Det Norske Måltid (DNM), besvart av landbruks- og matminister	84
2167. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. fordeling av fridager, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	84
2168. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. ikke innførte direktiver, besvart av utenriksminister.....	86
2169. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. kutt i tildeling og manglende prisjustering av frifondsmidlene til LNU, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	86
2170. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. ERMTS, besvart av samferdselsminister.....	88
2171. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Bergstøl Andersen, vedr. økonomisk forutsigbarhet og handlingsrom for utføre, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	89
2172. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. endringer i merverdiavgiftsfritaket for elektroniske aviser, besvart av finansminister.....	90
2173. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Fosen, besvart av olje- og energiminister	91
2174. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. E-tjenestens agenter, besvart av forsvarsminister.....	91
2175. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. nettapoteket Farmasiet, besvart av helse- og omsorgsminister...	92
2176. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. oljeskattepakken som ble gitt i 2020, besvart av finansminister.....	93
2177. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. etterretningsavtalane mellom Noreg og USA, besvart av forsvarsminister	94
2178. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. barn og unge som utsettes for ulovlig og potensielt skadelig markedsføring fra skjønnhetsindustrien, besvart av barne- og familieminister	95
2179. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. tilstrekkelig nettkapasitet, besvart av olje- og energiminister	96
2180. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. losformidlingsentralene, besvart av fiskeri- og havminister	97
2181. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. bedriftsundersøking, besvart av næringsminister	98
2182. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. biologiske spor i voldtektssaker og lagring av DNA-profiler, besvart av justis- og beredskapsminister	100
2183. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. skjønnhetsklinikker, besvart av helse- og omsorgsminister	101
2184. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. DNA-prøver i voldtektssaker, besvart av justis- og beredskapsminister.....	102
2185. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. urinprøver i Forsvaret, besvart av forsvarsminister .	103
2186. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. gruvedrift i Sulitjelma, besvart av næringsminister.....	103
2187. Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. situasjonen med utskrivningsklare pasienter ved St. Olavs hospital, besvart av helse- og omsorgsminister	105
2188. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. fengselslivet, besvart av justis- og beredskapsminister	106
2189. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. kjøttfrie måltider, besvart av helse- og omsorgsminister	107
2190. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. ferjedrift, besvart av samferdselsminister	108
2191. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. lengeværende asylsøkere, besvart av justis- og beredskapsminister.....	109
2192. Fra stortingsrepresentant Sara Bell, vedr. likebehandlingsprinsippet i arbeidsmiljølovgivningen, for innleide arbeidere, besvart av helse- og omsorgsminister.....	110
2193. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. eit fullstendig blyforbud i ammunisjon, besvart av klima- og miljøminister	111
2194. Fra stortingsrepresentant Sara Bell, vedr. om overgangen fra kommunal skatteinnkreving til statlig skatteinnkreving har ført til endringer i skatteinngangen, besvart av finansminister.....	112
2195. Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. at Norge skal benytte seg av fleksibilitetsmekanismene i Paris-avtalen, besvart av klima- og miljøminister	113
2196. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. domstolstrukturen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	114
2197. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. urinprøver i Forsvaret, besvart av forsvarsminister	115

2198. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. oversikt over samlet økning eller reduksjon i budsjettposter som kan ha effekt på utslipp eller opptak av klimagasser i framlegget til revidert nasjonalbudsjett for 2023, besvart av finansminister.....	116
2199. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. gummigranulat, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	118
2200. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. Ytringsfrihetskommisjonens rapport, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	119
2201. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. at 30 pst. av veitransporten, som går over 300 km, skal overføres til sjø og jernbane innen 2030, besvart av samferdselsminister	120
2202. Fra stortingsrepresentant Henrik Asheim, vedr. kommersielle aktører som leverer arbeids-inkluderings-tjenester til Nav, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	121
2203. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. Norfunds søksmål, besvart av utviklingsminister	122
2204. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. finansiering for flercampus-institusjoner, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	123
2205. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. TikTok, besvart av justis- og beredskapsminister.....	124
2206. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. innkjøp av nye fjerntog, besvart av samferdselsminister	124
2207. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. ME-sjuke sine trygderettar, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	125
2208. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. om det er opp til barn å angi sine egne foreldre for å ha oppgitt feil om egen identitet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	126
2209. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. uttransportert mann, besvart av justis- og beredskapsminister.....	127
2210. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. Kjøkøysund bru, besvart av samferdselsminister	128
2211. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. fjerntogtilbud, besvart av samferdselsminister	128
2212. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. byggetillatelse, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	130
2213. Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. det problematiske og hatefulle innholdet i palestinske skolebøker, besvart av utenriksminister	130
2214. Fra stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide, vedr. 2 prosent-målet i 2026, besvart av forsvarsminister.....	131
2215. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. etater som utfører kontroll på vegne av departementet, besvart av klima- og miljøminister	131
2216. Fra stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide, vedr. forsvarsutgifter, besvart av forsvarsminister	133
2217. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. unntak for å fortsette å bruke netto energi som beregningspunkt i byggeteknisk forskrift, besvart av olje- og energiminister	133
2218. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. tomtereguleringssaker, besvart av kommunal- og distriktsminister	134
2219. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. klimapartnerskapsavtaler, besvart av samferdselsminister.....	135
2220. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. brystkreft, besvart av helse- og omsorgsminister	136
2221. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. statsstøtten til ny teknologi for klimakutt i kystfiskeflåten, besvart av klima- og miljøminister	137
2222. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. det religiøse hatet som nå pågår i India, besvart av utenriksminister	138
2223. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. lavterskeltilbud for mennesker med spiseforstyrrelser, besvart av helse- og omsorgsminister	139
2224. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. elektriske rullestoler, besvart av samferdselsminister	140
2225. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. havvind, besvart av olje- og energiminister	141
2226. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. månedskortsalget, besvart av samferdselsminister.....	142
2227. Fra stortingsrepresentant Irene Heng Lauvsnes, vedr. samvirkingsevnen mellom elektroniske trafikantbetalings-systemer i Europa, besvart av samferdselsminister	143
2228. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. fastlandsforbindelse til E39 for Austevoll kommune, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	143
2229. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. reglene om lønns- og arbeidsvilkår, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	145

2230. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. en forpliktende og tidfesta plan for å tette inntektsgapet mellom jordbruket og andre grupper i samfunnet, besvart av landbruks- og matminister	145
2231. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. Rørosbanen, besvart av samferdselsminister.....	146
2232. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. russiske menneskerettighetsforkjempere, besvart av justis- og beredskapsminister.....	147
2233. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. skattepresset, besvart av finansminister	148
2234. Fra stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson, vedr. stille spørsmål og varsle Arbeidstilsynet på polsk, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	149
2235. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Møreasken, besvart av samferdselsminister	149
2236. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. straffegjennomføring med elektronisk kontroll, besvart av justis- og beredskapsminister	150
2237. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. etterforskning av straffesaker, besvart av justis- og beredskapsminister.....	151
2238. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. kriminalitetstrend med påsatte skole/barnehagebranner i hovedstaden, besvart av justis- og beredskapsminister.....	152
2239. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. Hammersborgtunnelen, besvart av samferdselsminister.....	152
2240. Fra stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik, vedr. å bidra til at det legges til rette for dialysebehandling nær hjemstedet for dialysepasienter, besvart av helse- og omsorgsminister	154
2241. Fra stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik, vedr. byggingen av ny firefelts E39 mellom Lyngdal Vest og Ålgård, besvart av samferdselsminister	155
2242. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. UCPM (EU Civil Protection Mechanism), besvart av justis- og beredskapsminister.....	156
2243. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. nye politihelikoptre, besvart av justis- og beredskapsminister.....	156
2244. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. manglende ressurser hos NOKUT, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	157
2245. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. nytt trafikksystem som vil avløse rundkjøringen i Lillestrøm ved utgangen av Rølingstunellen, besvart av samferdselsminister.....	158
2246. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. forbud mot kverning av hanekyllinger, besvart av landbruks- og matminister	159
2247. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. det gamle fengselet i Kongsvinger sentrum, besvart av justis- og beredskapsminister.....	160
2248. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. 300 norske barnehagene som eies av det svenske eiendomsselskapet SBB, besvart av kunnskapsminister	160
2249. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. grense for lederlønningene i de regionale helseforetakene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	161
2250. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. ekstern gransking av E-tjenestens rolle, kommunikasjon og informasjonsgrunnlag i forkant av terrorhendelsen i Oslo 25. juni 2022, besvart av forsvarsminister	162

Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (2101 - 2250) for sesjonen 2022-2023

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Almeland, Grunde (V)	2169, 2191
Amundsen, Per-Willy (FrP)	2102, 2119, 2196, 2205, 2236
Andersen, Alf Erik Bergstøl (FrP)	2171
Asheim, Henrik (H)	2128, 2202
Aydar, Seher (R)	2150, 2183, 2203, 2249
Bastholm, Une (MDG)	2129, 2132, 2189, 2246
Bell, Sara (SV)	2192, 2194
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	2125, 2176, 2199, 2239
Bjørlo, Alfred Jens (V)	2135, 2156, 2181, 2207
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	2166, 2178, 2223
Elvenes, Hårek (H)	2145
Elvestuen, Ola (V)	2121, 2198
Ervik, May Helen Hetland (FrP)	2240, 2241
Eskeland, Liv Kari (H)	2206
Fagerås, Mona (SV)	2117, 2164, 2211, 2219, 2221
Fiskaa, Ingrid (SV)	2137, 2151, 2177
Foss, Ingunn (H)	2184
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	2157, 2160
Gulati, Himanshu (FrP)	2104, 2154, 2155, 2204, 2238
Hagerup, Margret (H)	2127
Halleland, Terje (FrP)	2161, 2215
Haltbrekken, Lars (SV)	2173
Helleland, Linda Hofstad (H)	2105, 2187
Hjemdal, Silje (FrP)	2130, 2146, 2220
Hoksrud, Bård (FrP)	2120, 2133, 2139, 2175, 2224
Johnsen, Tor André (FrP)	2113, 2158, 2170, 2237, 2243
Jønnes, Kari-Anne (H)	2114
Jørgensen, Geir (R)	2230
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	2159, 2232
Kristjánsson, Mímir (R)	2110, 2142, 2229, 2234
Lauvsnes, Irene Heng (H)	2227
Lie, Kathy (SV)	2112
Listhaug, Sylvi (FrP)	2106
Lund, Tobias Drevland (R)	2131, 2208, 2209, 2250
Lunde, Heidi Nordby (H)	2107
Marhaug, Sofie (R)	2141, 2143, 2217, 2225
Melby, Guri (V)	2168
Molberg, Anna (H)	2108, 2167, 2231, 2244, 2247
Moxnes, Bjørnar (R)	2174
Nilsen, Marius Arion (FrP)	2152, 2153, 2179, 2233
Njåstad, Helge André (FrP)	2103, 2147, 2148, 2218, 2228
Nyholt, Hege Bae (R)	2149, 2226, 2248
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	2180

Pettersen, Tage (H)	2118, 2172, 2200
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	2188
Schou, Ingjerd (H)	2144, 2213
Skjelstad, André N. (V)	2201
Stensland, Sveinung (H)	2134, 2242
Stordalen, Morten (FrP)	2111, 2124
Sve, Frank Edvard (FrP)	2115, 2116, 2190, 2193, 2235, 2245
Søreide, Ine Eriksen (H)	2122, 2123, 2214, 2216
Tajik, Hadia (A)	2136
Thorheim, Bård Ludvig (H)	2186
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	2126, 2182, 2185
Trellevik, Ove (H)	2165
Tybring-Gjedde, Mathilde (H)	2101, 2195
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	2162, 2163, 2222
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	2197
Wiborg, Erlend (FrP)	2109, 2140, 2210, 2212
Wold, Morten (FrP)	2138

STORTINGET

Dokument 15:15

(2022–2023)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 2101

Innlevert 30. april 2023 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde

Besvart 10. mai 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hvorfor har regjeringen foreslått å åpne for å bruke klimavoter utenfor EU for å nå de lovfestede målene i klimaloven?

BEGRUNNELSE:

I prop. 107 L foreslår regjeringen å skjerpe Norges klimamål til «minst 55 %.» I proposisjonen skriver regjeringen at:

«Dersom deltakelse i (EUs oppdaterte klimaregelverk) ikke tar Norge helt til en reduksjon på 55 prosent inkludert meropptak og utslipp fra skog- og arealbrukssektoren, kan gapet dekkkes ved at Norge kjøper kvoter fra land utenfor EU. Eventuelle økte kostnader som følge av det, vil avhenge av hvor mye av intervallet 50 til 55 prosent som må dekkkes opp av slike kvoter.»

Til representant Breivik 31.01.23 skriver statsråden at dette forbeholdet skyldes ulike bokføringsregler i EU og Parisavtalen, og at det er

«kun for det tilfellet at samarbeidet med EU ikke er tilstrekkelig til å nå målet om 55 % utslippsreduksjon det tas høyde for utslippskutt utenfor Europa (...) Dette er ikke en endring fra forrige mål under Parisavtalen, som allerede er lovfestet i klimaloven.»

Men i verken i prop. 77 L (2016-2017) om forslag til lov om klimamål eller i prop. 182 L (2020-2021) om endringer i klimaloven fra regjeringen Solberg fremgår et slikt avsnitt eller et slikt forbehold.

I stortingsmeldingen skrev Solberg-regjeringen at fordi regjeringens dialog med EU om felles oppfyllelse av

klimaforpliktelsen ikke vil være slutført innen fristen for å melde inn Norges utslippsforpliktelse til FN 31. mars 2015, så skulle:

«Norges innsending til FN inneholde en indikativ betinget utslippsforpliktelse på minst 40 prosent utslippsreduksjon innen 2030 sammenliknet med 1990.»

Norge vil

«oppfylle sin forpliktelse gjennom deltakelse i EUs kvotesystem, utslippsreduksjoner i ikke-kvotepliktig sektor og samarbeid om utslippsreduksjoner i andre land (fleksibilitet).»

Dersom Norge oppfyller sin klimaforpliktelse sammen med EU, vil

«fleksibiliteten være i form av utslippsreduksjoner i EU-land, med en egen forpliktelse vil det være utslippsreduksjoner i land utenfor Europa (s.26).»

Forbeholdet om å benytte seg at klimavoter i andre land utenfor EU gjaldt kun om det ikke ble en felles enighet med EU. Solberg-regjeringen la ikke opp til at Norge kunne benytte seg av markedsmekanismene i Parisavtalen og kjøpe kvoter av land utenfor EU, for å dekke et utslippsgap som skyldes at Norge ikke har oppnådd sitt innmeldte og lovfestede klimamål innen 2030.

Svar:

Premisset i spørsmålet er feil, da dette ikke er noe regjeringen har åpnet for nå, men et forbehold som alltid har vært der. Behovet for et forbehold skyldes at EU og Norge har separate mål under Parisavtalen og at det derfor må gjennomføres et mellomstatlig oppgjør som sikrer kon-

sistent utslippsrapportering, altså at det ikke oppstår dobbelttelling av utslippsreduksjoner og at klimaeffekten av EUs klimaregelverk fordeles riktig mellom EU og Norge. Dette oppgjøret må følge bokføringsreglene under Parisavtalens artikkel 6 som ble vedtatt på COP26 i Glasgow. En slik oppgjørsregel har vi også hatt under Kyotoprotokollen. Så lenge oppgjørmekanismene ikke er på plass må loven ha dette forbeholdet.

Norge meldte i november 2022 inn et oppdatert og forsterket mål under Parisavtalen om minst 55 prosent utslippsreduksjon i 2030 i forhold til utslippsnivået i 1990. Regjeringen arbeider ut fra at vi skal oppfylle det oppdaterte målet under Parisavtalen i samarbeid med EU. Også i det forrige klimamålet under Parisavtalen, som ble meldt inn til FN i 2020 av Solberg-regjeringen, ble det tatt samme forbehold om bruk av markedsmekanismene i Parisavtalens artikkel 6.

SPØRSMÅL NR. 2102

Innlevert 30. april 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 8. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden opplyse om hvor mange personer som har fått innvilget straffegjennomføring med elektronisk kontroll etter regelen i forskrift om straffegjennomføring § 7-2 (4) annet punktum, i perioden 2020 – 2023 fordelt etter år?

BEGRUNNELSE:

Da Fremskrittspartiet satt i regjering var det ikke mulig for voksne straffedømte som var domfelt for seksual- eller voldslovbrudd å få innvilget straffegjennomføring med elektronisk kontroll. Denne begrensningen i bruk av straffegjennomføring med elektronisk kontroll var absolutt. Kort tid etter at Fremskrittspartiet gikk ut av regjering ble denne praksisen myket opp, ved at forskrift om straffegjennomføring ble endret i mars 2020. Forskrift om straffegjennomføring § 7-2 (4) lyder nå:

«Domfelte som er dømt for seksuallovbrudd etter straffeloven kapittel 26 eller voldslovbrudd etter straffeloven § 274, § 275, § 277, § 279, § 281 til § 286 eller § 288 skal ikke innvilges straffegjennomføring med elektronisk kontroll. Domfelte som er dømt for voldslovbrudd etter straffeloven § 271 til § 273, § 278, § 280 eller § 287, eller som har fått straffen fastsatt etter straffeloven § 276 annet ledd, kan innvilges straffegjennomføring med elektronisk kontroll, med mindre forholdet er begått mot barn eller en person som vedkommende bodde eller fortsatt bor sammen med, eller domfelte er domfelt for lignende forhold tidligere. Første og annet punktum gjelder ikke domfelte som er under 18 år eller varig soningsudyktig.»

Spørsmålsstiller ønsker å vite hvor mange personer som har fått innvilget straffegjennomføring med elektronisk kontroll etter bestemmelsen i § 7-2(4) annet punktum. Det bes om at oversikten inndeles etter antall pr. år,

og om mulig at det også opplyses om hvordan antallet fordeler seg på de lovbestemmelser som er opplistet i § 7-2 (4) annet punktum.

Svar:

Ifølge Kriminalomsorgsdirektoratet er antallet domfelte som i perioden 2020–2023 har fått iverksatt straffegjennomføring med elektronisk kontroll (EK) etter regelen i straffegjennomføringsforskriften § 7-2 fjerde ledd andre punktum:

- 2020: 147 (12 % av totalt antall iverksettelse av straffegjennomføring med EK)
- 2021: 349 (9 % av totalt antall iverksettelse av straffegjennomføring med EK)
- 2022: 256 (8 % av totalt antall iverksettelse av straffegjennomføring med EK)
- 2023: 103 (9 % av totalt antall iverksettelse av straffegjennomføring med EK)

Tallene er beregnet fra forskriften trådte i kraft og frem til i dag.

Tallene inkluderer både domfelte som har fått iverksatt gjennomføring av hele straffen med elektronisk kontroll (helgjennomførere) og domfelte som har fått iverksatt gjennomføring av siste del av straffen med elektronisk kontroll (delgjennomførere).

SPØRSMÅL NR. 2103**Innlevert 30. april 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 5. mai 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Vil statsråden la Distriktsenteret bruke unyttet løyvinger i 2022 i Merkur-programmet til investeringer slik de har bedt departementet om?

GRUNNGJEVING:

Då kommunal- og forvaltningskomiteen besøkte Distriktsenteret i Steinkjer på komitereise fekk me ein god orientering om Merkur-programmet. Der orienterte de om at unyttet løyvinger sett av til strømsstøtte i 2022 var

bedt om å få disponere dette til investeringer i distriktsbutikker.

Svar:

Merkur-butikkane står framleis framfor store utfordringar på grunn av høge straumprisar, prisvekst med meir. Regjeringa vil difor i revidert nasjonalbudsjett vurdere om Merkur-programmet bør få høve til å nytte midlane som først vart løyvde i 2022, til å vidareføre straumstøtte i 2023 og til å styrke investeringar i ENØK-tiltak.

SPØRSMÅL NR. 2104**Innlevert 30. april 2023 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 8. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Finnes det et tilsvarende offentlig tilbud som det Hurdalssjøen Recovery Senter tilbyr pasienter med rus og psykiatri som klinikkens sårbare pasienter vil overføres til nå som regjeringen avvikler fritt behandlingsvalg eller vil disse rus- og psykiatri pasientene nå stå uten et slikt tilbud, og vil statsråden i det minste ta initiativ til å forlenge en offentlig avtale med Hurdalssjøen Recovery Senter til et slikt offentlig tilbud er på plass slik at pasientene ikke blir skadelidende og senteret ikke må legge ned sitt tilbud?

BEGRUNNELSE:

Personer med rus og psykiatriske er noen av de mest sårbare i vårt samfunn. I regjering var FrP med å innføre fritt brukervalg innen også rus og psykiatri, noe som både reduserte køene og sørger for at flere kunne få hjelp. Støre-regjeringen har fra i år fjernet denne ordningen. Det innebærer at mange av samfunnets svakeste ikke lenger får det tilbudet som har vært viktig for mange.

Hurdalssjøen Recovery Senter er landets største klinikk innen rus og psykiatri med medikamentfri behandling. Tilbudet hjelper mange med å igjen kunne få et

rusfritt liv. Det finnes omtrent 80 slike plasser i Norge, og hele 60 av de er plassert i Hurdal. Tilbudet avvikles nå som følge av regjeringens vedtak og de siste pasientene avslutter er i ferd med å avslutte sin behandling.

Svar:

Alle helseregioner har hatt medisinfrie behandlingstilbud siden 2017, med bakgrunn i oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet. Departementet innhentet tidligere i vår oppdatert status om tilbudene. Helse Nord opplyste at deres behandlingstilbud ikke har ventetid. Pasientforløp legges opp i et samarbeid med lokalt DPS, slik at innleggelse fortløpende kan vurderes basert på alvorlighetsgrad og kompleksitet i helseproblematikken. Ifølge Helse Nord har samarbeidet bidratt til kunnskapsoverføring og gode pasientforløp for målgruppen.

I Helse Midt-Norge har det opprinnelige behandlingstilbudet blitt utvidet etter etableringen grunnet økt pågang. Teamet på syv årsverk består av psykiater, psykologspesialist, fysioterapeut, musikkterapeut og miljøterapeuter.

Helse Vest viser til at alle DPS i Helse Bergen og Helse Fonna har implementert gode faglige tilbud som IMR

(Illness Management and Recovery), flerfamilietilbud, psykoedukasjon, musikkterapi, fysisk aktivitet og IPS (Individuell jobbstøtte). De andre helseforetakene i Helse Vest har også ulike medikamentfrie behandlingsopplegg.

Helse Sør-Øst opplyser at det ikke har vært endringer i de lokale helseforetakenes tilbud det siste året. Medikamentfrie behandlingstilnærminger omtales som en vel integrert behandlingsmetode både i poliklinikker og døgnposter innen psykisk helsevern i regionen. Det fremheves som hensiktsmessig å ha fleksibilitet i bruken av døgnplasser til individualiserte behandlingsforløp. Videre legges det vekt på samarbeid med den enkelte pasient om planlegging av graden av medikamentelle og ikke-medikamentelle behandlingstiltak (samvalg).

Jeg oppfatter at medisinfrie behandlingstilbud er blitt godt etablert i den offentlige spesialisthelsetjenesten og at dette kan være et viktig alternativ for pasienter som ønsker hjelp til nedtrapping og eventuelt opphør av medisiner i de tilfeller dette er helsefaglig tilrådelig. Pasienter som har vært i behandling ved Hurdalsjøen Recovery Senter og som ønsker et videre tilbud i offentlig regi, kan be sin fastlege om å bli henvist til aktuelt sykehus/DPS for å bli vurdert for rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten. Dersom slik rett blir innvilget kan spørsmålet om medisinfri behandling tas opp i dialogen mellom pasient og behandler.

SPØRSMÅL NR. 2105

Innlevert 2. mai 2023 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland

Besvart 9. mai 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Er statsråden enig med sin kollega, klima- og miljøminister Espen Barth Eide, om at utfordringene med den såkalte "batteritollen" langt på vei er løst, og hvis det er tilfelle kan han si noe konkret om hvordan utfordringene er løst?

BEGRUNNELSE:

Flere bedrifter ønsker å satse på batteriproduksjon i Norge, og hittil er det lansert planer om 4 såkalte gigabatterifabrikker. Henholdsvis Freyr i Mo i Rana, Morrow i Arendal, Beyond i Haugaland og Aker Horizons planer i Narvik. Analyseselskapet Menon anslår i en rapport fra 2022 at eksportverdien på batterier kan havne på 78 milliarder kroner i året. Som er deres basisscenario.

En utfordring for norsk batteriproduksjon er den såkalte "batteritollen". Frihandelsavtalen mellom EU og Storbritannia i etterkant av Brexit, inneholder opprinnelseskrav på bilbatterier i elektriske biler. Tidligere kunne hele 70 % av batterikomponentene være produsert utenfor EU og Storbritannia, men som følge av frihandelsavtalen vil denne grensen strammes inn fra 2024. Fra da av vil kun 50 % av batterikomponentene i en elbil som eksporteres fra EU til Storbritannia kunne komme utenfra uten å bli ilagt en ekstra toll på 10 %. Noe som vil ramme norsk batteriproduksjon og Norges adgang til å delta i den europeiske elbilverdikjeden. Innpass i den europeiske el-

bilverdikjeden vil være en forutsetning for at mange av batterisatsingene i Norge skal lykkes.

Norge og EU har inngått en såkalt "grønn allianse". Klima- og miljøminister Barth Eide sa i spørretimen på Stortinget den 26. april at den grønne alliansen "langt på vei løst det problemet som skulle løses" i batterisaken.

Svar:

Regjeringen har utpekt batterier som en av pilarene i «Grønt industriløft» som skal bidra til å realisere verdiskapingspotensialet i utvalgte grønne verdikjeder. Hele verden etterspør mer fornybar kraft og grønn teknologi, og Norge er godt posisjonert til å bidra gjennom vår omfattende erfaring med produksjon av fornybar kraft, elektrifisering av samfunnet, prosessindustriens materialkompetanse og offshoreaktiviteten.

I Norges batteristrategi presenterer regjeringen ti grep for en bærekraftig industrialisering innenfor batteriproduksjon. Mye av dette er vi godt i gang med, og som min kollega klima- og miljøministeren i sitt svar til representant Helleland viste til, er det summen av batterinæringens rammevilkår som er viktig: Vi skal ta lederskap innenfor bærekraft i hele batteriverdikjeden. Norge skal være et attraktivt vertskapsland for batterinæringen og vi skal inngå industrielt partnerskap med sentrale land. Vi skal stille opp med kapital, lån og garantier som utløser privat kapital, vi skal fremme kompetansetilgang og legge til

rette for mer fornybar krafttilgang. Vi skal bidra til tomter og annen sentral infrastruktur, sørge for forutsigbare, effektive og koordinerte offentlige prosesser og støtte opp under pilotkommuner i vekst. Og ikke minst skal vi ta lederskap om morgendagens batteriløsninger og utnyttelse av digitale teknologimuligheter.

Ingen andre land kan produsere batterier med lavere klimafotavtrykk enn vi kan i Norge. Vi har også et unikt utgangspunkt knyttet til produksjon av batterier basert på gjenvinning av brukte batterier, fordi vi har satset på elbil her til lands over mange år og derfor etter hvert har mange brukte elbilbatterier nært tilgjengelig.

Våre batterier må ha god markedstilgang, både for at batteriproduksjon skal være en lønnsom næring for Norge og for at klimagevinsten skal utløses. Et batteri som er produsert aldri så grønt, er ikke mye verdt hvis kundene ikke kjøper det. Det er derfor regjeringen er kritisk til disse unødvendige strenge opprinnelseskravene for elbiler og batterier i handels- og samarbeidsavtalen mellom EU og Storbritannia (TCA). Vi mener at EU og Storbritannia bør endre disse opprinnelsesreglene. Norsk syn om saken er godt kjent i både EU og Storbritannia. Vi mener den er uheldig ikke bare for Norge, men for europeisk batteriindustri. Handelshindre mellom europeiske verdikjeder løser ikke Europas behov for å produsere egne batterier.

Som klima- og miljøministeren viser til så har vi ingått en grønn allianse med EU. Det baner vei for et bredt og godt samarbeid mellom oss, inkludert industripartnerskapet knyttet til batterier og råvarer. Industripartnerskapet er et godt verktøy for utvikling av integrerte verdikjeder og gir oss anledning til å drøfte batteritollsaken regelmessig, som faktisk virker mot selve hensikten med industripartnerskapet.

Vi har meldt oss inn i European Battery Alliance, som det eneste landet utenfor EU, og vi arbeider med å etablere en kobling mellom ambisiøse norske batteriprojekter og etablerte IPCEI-initiativ på feltet. Regjeringen mener at disse tiltakene langt på vei løser utfordringen med å skape rammebetingelser for betydelig norsk batteriproduksjon. Det vil bidra til å knytte norske batteriprodusenter tettere på det europeiske batteriøkosystemet, noe som er positivt for deres muligheter både oppstrøms og nedstrøms.

Når det gjelder den konkrete batteritollsaken i avtalen mellom EU og Storbritannia, så kan den bare endres av avtalepartene. Vi kan gjøre det vi kan, som er å ta opp saken regelmessig og fremme norske interesser. Det kan vi gjøre enda bedre nå som vi har en grønn allianse med EU.

SPØRSMÅL NR. 2106

Innlevert 2. mai 2023 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 15. mai 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Vil statsråden etterkomme kravet fra foreldrene til Mille og Mina at tilsynssakene etter de tragiske dødsfallene stanses, samt sikre en uavhengig granskning som de kan ha tillit til?

BEGRUNNELSE:

TV2 avslørte i helgen at Statsforvalteren i Oslo og Viken har behandlet alvorlige klager og varsler om tvillingene Mina og Mille, som led av alvorlige spiseforstyrrelser.

Moren til tvillingene klaget to ganger om mangelfull helsehjelp og både Bufetat, barnevern og lederen for kontrollkommisjonen for psykiatrien i Østfold varslet og stilte spørsmål ved behandlingstilbudet til tvillingene. Ingen av klagen eller varslene ble tatt til følge.

På tross av at dette er det statsforvalterne i Oslo og Viken, med støtte fra Statsforvalteren i Innlandet, som fører tilsynssakene mot Bufetat og barnevernet. Jusprofessor Mons Oppdal uttalte til TV2 at det er sterke grunner for at det foreligger særegne forhold, og at Statsforvalterne er inhabile. Han begrunner det med foreldrenes mistillit til granskningen, og at de tidligere har behandlet varsler og klager i saken.

Bistandsadvokaten sendte habilitetsklage på vegne av foreldrene i februar, som ble avvist etter Kommunaldepartementet gjorde en vurdering. For foreldrene er det, ifølge deres bistandsadvokat, avgjørende for foreldrene å få svar de kan stole på. De må ha tillit til at tilsynssakene blir gjort på en ordentlig måte.

Spørsmålsstiller mener det er sterkt kritikkverdige at Kommunaldepartementet ikke har vurdert foreldrenes habilitetsklage. Statsråden bør derfor gripe inn i saken og

sørge for at foreldrene ønske om en uavhengig gransking blir etterkommet, slik at det blir en prosess som de har tillit til.

Svar:

Dette er ei tragisk og alvorleg hending, og eg har djup medkjensle med dei pårørande. Det er også grunn til å sjå kva lærdom ein kan trekke av korleis saker har vore handtert på ulike nivå.

Det spørsmålet som Kommunal- og distriktsdepartementet har vore involvert i er knytt til habilitetsvurderingar i statsforvaltarembetet, og eg vil kommentere det nærare under. Når det gjeld andre spørsmål knytt til saka, så må det eventuelt rettast til dei fagdepartement som sit med ansvar for sektorregelverk.

Kommunal- og distriktsdepartementet oppnemner settestatsforvaltar når statsforvaltaren er inhabil til å handsame og avgjerda ei sak. Utgangspunktet er at det er statsforvaltaren sjølv som vurderer og avgjer spørsmål om habilitet, men dei kan løfte spørsmålet til overordna styresmakt. Statsforvaltaren i Oslo og Viken bad departe-

mentet om ei vurdering av habilitet i denne tilsynssaka 28. februar. Statsforvaltaren rekna seg ikkje som inhabil på dette tidspunktet, og departementet støtta denne vurderinga. Det blei blant anna peika på at statsforvaltaren si rolle på helse- og barnevernsområdet følgjer av lov. I lov om pasient- og brukarrettar er oppgåvene lagt til statsforvaltaren i § 7-2 (klage) og § 7-4 (tilsyn), og i § 12-9 (klage) og § 17-3 (tilsyn) i barnevernslova. At statsforvaltaren i utgangspunktet både handsamar klagesaker og har tilsyn, følgjer såleis av lova. Kor vidt det er særskilt tilhøve som likevel gjev grunnlag for at statsforvaltar vurderer seg som inhabil, må vurderast særskilt i den einskilde sak.

2. mai kontakta Statsforvaltaren i Oslo og Viken departementet og bad om oppnemning av settestatsforvaltar. Utviklinga i saka har ført til at statsforvaltaren vurderer at dei ikkje lenger har tilstrekkeleg tillit til å kunne gjennomføra tilsynsoppdraget. Departementet er samd i at utviklinga i saka tilseier at det nå finst særreigne forhold som kan svekke tilliten. Vi oppnemnde Statsforvaltaren i Vestland som settestatsforvaltar same dag.

SPØRSMÅL NR. 2107

Innlevert 2. mai 2023 av stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde

Besvart 10. mai 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Vil finansministeren legge til rette for at Skatteetaten også kan dele inntektsopplysninger med leverandør av offentlig tjenstepensjon, slik etaten gjør for privat tjenstepensjon?

BEGRUNNELSE:

Skatteetaten har siden 2021 delt inntektsopplysninger med leverandører av privat tjenstepensjon, slik at private bedrifter har sluppet å rapportere samme opplysninger både til Skatteetaten og pensjonsleverandør. Dette kan også være forenklande for offentlig sektor.

Svar:

Skatteetaten har, som representanten viser til, nylig gjennomført prosjektet Obligatorisk tjenstepensjon og deling av data (OTP-prosjektet), i samarbeid med Nav, SSB, Finanstilsynet og BITS. Prosjektet ble gjennomført i peri-

oden 2021-2022, med en samlet kostnadsramme på 152,3 mill. kroner (i 2021-kroner). Gjennom prosjektet har Skatteetaten utviklet nye løsninger for å dele opplysninger om inntekt og arbeidsforhold fra a-meldingen med de private pensjonsinnretningene. Ansvar for å føre tilsyn med at arbeidsgivere oppretter pensjonsordning i samsvar med OTP-loven er flyttet fra Finanstilsynet til Skatteetaten.

Obligatorisk tjenstepensjon er en lovpålagt pensjonsordning for de fleste arbeidsgivere i privat sektor, og kommer i tillegg til folketrygden. Lov om obligatorisk tjenstepensjon gjelder ikke foretak som har pensjonsordning i henhold til lov eller tariffavtale for statlig eller kommunalt ansatte, jf. OTP-loven § 1.

Ønske om bruk av a-ordningen til å dele inntektsopplysninger til leverandører av offentlig tjenstepensjon er kjent. Blant annet har Kommunal landspensjonskasse (KLP) flere ganger fremmet ønske om dette. Utredningen som ble gjennomført i forbindelse med OTP-prosjektet begrenset seg til privat sektor, da utfordringene knyttet til privat sektor ble ansett som de mest prekære å løse.

Bruk av a-ordningen til å dele inntektsopplysninger også til leverandører av offentlig tjenstepensjon vil kreve en grundig utredning av juridiske- og praktiske problemstillinger. Skatteetaten har blant annet påpekt at det vil være hensiktsmessig å se helhetlig på deling av opplysninger for offentlig tjenstepensjon. Etter Skatteetatens oppfatning må en utredning derfor omfatte hele segmentet knyttet til offentlig tjenstepensjon, både stat, kommune og tilhørende virksomheter med offentlige pensjonsavtaler. Dette forutsetter en grundig utredning,

herunder en vurdering av behov for lovendringer i flere lover som sorterer under ulike departementer. I tillegg vil en gjennomføring trolig innebære behov for at det fattes en investeringsbeslutning og at et prosjekt opprettes. Hvorvidt en slik utredning skal prioriteres må sees opp mot andre utviklingsområder i Skatteetaten, etatens totale kapasitet og prioriteringer i Arbeids- og inkluderingsdepartementet, som har det overordnede ansvaret for pensjonspolitikken og offentlig tjenstepensjon.

SPØRSMÅL NR. 2108

Innlevert 2. mai 2023 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 9. mai 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hva er hovedårsakene til at mennesker blir uføretrygdet?

BEGRUNNELSE:

Antall uføre har økt jevnt med skiftende regjeringer, siden 2010. I løpet av 2022 fikk rundt 28 700 nye personer uføretrygd.

Svar:

På generelt grunnlag kan jeg si at hovedårsaken til at mennesker blir uføretrygdet skyldes en varig nedsatt inntektsevne på grunn av varig sykdom, skade eller lyte.

Det er Arbeids- og velferdsetaten som vurderer om inngangsvilkårene til ordningen er oppfylt, blant annet om hensiktsmessig behandling og arbeidsrettede tiltak er forsøkt for å bedre inntektsevnen, og om det er årsaksammenheng mellom den varige funksjonsnedsettelsen og nedsettelsen av inntektsevnen.

Jeg legger til grunn at representanten etterspør hva som er de største diagnosegruppene blant personer som har fått innvilget uføretrygd.

Den største gruppen i ordningen er uføretrygdet på grunn av en psykisk lidelse eller atferdsforstyrrelse, tett fulgt av diagnosegruppen for de med muskel- og skjelettsykdommer. Disse diagnosene utgjør samlet sett nærmere 2/3 av alle mottakere. Siden år 2000 har det vært en vekst i førstnevnte diagnosegruppe, mens sistnevnte har gått tilsvarende ned. Denne utviklingen henger sammen med at sammensetningen av uførepopulasjonen endres over tid ved at mange av de yngre som kommer

inn i uføreordningen har en psykisk lidelse/atferdsforstyrrelse, mens de eldre (som går ut av ordningen og over på alderspensjon fra fylte 67 år) oftere har en muskel- og skjelettsykdom.

De aller fleste som kommer inn i uføreordningen har tidligere mottatt arbeidsavklaringspenger (AAP), og endringer innenfor AAP-ordningen har derfor også betydning for tilstrømmingen til uføretrygd. Regjeringen fjernet karensåret på AAP, innført av Solberg-regjeringen, med virkning fra 1. juli 2022. Dette har i praksis åpnet opp for at de som fortsatt har behov og kvalifiserer for AAP, kan fortsette i ordningen til de er ferdig utredet.

Sysselsettingsutvalget trakk frem at en hovedutfordring med dagens uføreordning er at det er for få tilgjengelige jobber for personer med vesentlig og varig nedsatt inntektsevne, og at det i utformingen av tiltak er lagt for liten vekt på etterspørselssiden i arbeidsmarkedet. Som et svar på denne utfordringen, har Stortinget gitt tilslutning til at gjennomføre et avgrenset forsøk med arbeidsorientert uføretrygd, rettet mot nye unge mottakere av uføretrygd. Regjeringen forbereder nå innretningen av dette forsøket, i samarbeid med partene i arbeidslivet. Hensikten er å hjelpe de som ikke klarer å konkurrere i det ordinære arbeidsmarkedet. Hvis forsøket lykkes, vil det bidra til å øke arbeidsmarkedstilknytningen for denne målgruppen. Dette vil samtidig medføre at disse vil komme bedre ut økonomisk ettersom samlet inntekt fra gradert uføretrygd og arbeidsinntekt er høyere enn hva vedkommende ville ha fått med 100 prosent uføretrygd.

Vi skal fortsatt ha et sterkt sikkerhetsnett for de som av helsemessige grunner blir stående helt eller delvis utenfor arbeidslivet. Jeg mener i den forbindelse at dagens ord-

ning i hovedsak fungerer godt. Den og balanserer behovet for inntektssikring, samtidig som den gir den enkelte et stort rom til å kombinere uføretrygd med arbeid, uten at man risikerer å få revurdert (dvs. redusert) uføregraden eller miste retten til ytelsen. Deltakelse i arbeidslivet er

viktig for mange – både fordi det betyr mye å bli inkludert og fordi samlet inntekt vil være høyere enn uføretrygd alene. Det er derfor viktig at de som har en gjenværende inntektsevne har færrest mulige hindre for å ta den i bruk.

SPØRSMÅL NR. 2109

Innlevert 2. mai 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 9. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at UDI og politiet vil gjennomgå sakene til de personene som ikke er norske statsborgere og som ble evakuert fra Sudan ved hjelp av norske myndigheter, for å vurdere om det er grunnlag for å opprette sak om opphør av flyktningstatus og tilbakekall av oppholdstillatelse?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål nr. 2061 av 26.04.23, og statsrådens besvarelse av spørsmålet den 28.04.23. Som det fremgår av statsrådens svar, har ikke myndighetene på nåværende tidspunkt oversikt over hvor mange norske borgere eller personer med norsk tilknytning som nå befinner seg i Sudan, som tidligere har fått beskyttelse i Norge. Statsråden peker videre på at det er UDI eller politiet som må vurdere om det er grunnlag for å opprette en sak om tilbakekall, og om en reise er i strid med forutsetningene for den oppholdstillatelsen som er gitt. Både UDI og politiet ligger under statsrådens ansvarsområde, og dermed instruksjonsmyndighet, så spørsmålsstiller ønsker derfor svar på om statsråden vil sørge for at disse gjennomgår sakene og vurderer grunnlaget for å opprette sak om opphør av flyktningstatus og tilbakekall av oppholdstillatelse.

Svar:

Sikkerhetssituasjonen i Khartoum og Sudan er fremdeles svært krevende. Det arbeides fortsatt med å bistå norske borgere og personer med gyldig oppholdstillatelse i Norge med utreise fra Sudan. Som ansvarlig for å yte konsulær bistand er det Utenriksdepartementet som leder dette arbeidet. Jeg har ikke oversikt over hvor mange norske borgere eller personer med norsk tilknytning som nå befinner seg i Sudan eller som nylig har forlatt landet

– med eller uten bistand fra norske myndigheter, og som tidligere har fått beskyttelse i Norge.

I 2016 instruerte Justis- og beredskapsdepartementet utlendingsmyndighetene om saker hvor det er grunn til å tro at en person som er anerkjent som flyktning har reist til hjemlandet i strid med forutsetningene for oppholdstillatelsen i Norge. I slike tilfeller skal det opprettes sak om opphør av flyktningstatus og tilbakekall av oppholdstillatelse. Instruksen ble revidert i februar 2020, men hovedinnholdet er det samme, og den gjelder fortsatt (GI-03/2020).

Jeg legger til grunn at UDI og politiet til enhver tid retter seg etter gjeldende regelverk, herunder departementets instruksjer, og at de vurderer om vilkårene for å opprette sak om tilbakekall er oppfylt.

Jeg tillater meg også å minne om at det at det opprettes sak om tilbakekall, ikke nødvendigvis betyr at saken ender med tilbakekall. At en person som har fått beskyttelse i Norge reiser tilbake til hjemlandet kan indikere at oppholdstillatelsen er gitt på feilaktig grunnlag, men UDI må bl.a. vurdere konkret om hjemreisen kan anses å ha hatt et legitimt formål.

SPØRSMÅL NR. 2110**Innlevert 2. mai 2023 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson****Besvart 9. mai 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Hvordan har kommunenes bruk av innleie fra bemanningsbyrå utviklet seg de ti siste årene?

BEGRUNNELSE:

For å få best mulig oversikt ber jeg om at både antallet og pengebruken sorteres etter bransjer.

Svar:

Det foreligger ikke offisiell statistikk som gjør det mulig å gi en samlet framstilling av kommunenes bruk av innleie fra bemanningsforetak.

Etter avtale med Arbeids- og inkluderingsdepartementet skal Statistisk sentralbyrå etablere en kvartalsvis statistikk om antall lønnstakere mv. i næringen utleie av

arbeidskraft. Ifølge Statistisk sentralbyrå foreligger det ikke datagrunnlag for å utarbeide statistikk om hvilke næringer og virksomheter arbeidstakerne leies inn til.

Som nevnt i Prop. 131 L (2021-2022) har Norsk Sykepleieforbund i samarbeid med Burson Cohn & Wolfe kartlagt kommunenes innkjøp av tjenester fra bemanningsforetak til helse- og omsorgstjenester. Deres framgangsmåte var å be om innsyn i regnskapstall fra kommunene. Ifølge denne kartleggingen har kommunenes utgifter til innkjøp av slike tjenester vært økende siden 2012, og utgjorde vel 1,7 milliarder kroner i 2021.

Jeg er opptatt av å følge med på utviklingen i bruken av innleie etter endringene i regelverket som nå er trådt i kraft. Departementet har satt i gang en følgeevaluering, og vil samarbeide med partene i arbeidslivet om å framskaffe oppdatert kunnskap.

SPØRSMÅL NR. 2111**Innlevert 2. mai 2023 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 10. mai 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at godkjente Inn på tunet gårder får støtte uavhengig av hvor de måtte ha sitt medlemskap?

BEGRUNNELSE:

Det finnes en rekke av Inn på tunet gårder i vårt langstrakte land. Felles for de alle, er at det de leverer viktige og gode tilbud til innbyggere, være seg barn eller voksne. Tjenestetilbud som blir gitt fra de forskjellige Inn på tunet gårdene er allsidige, det er skole og oppvekst, barn og familie, psykisk helse og demensomsorg. På lik linje som det er stor variasjon innenfor tjenester som blir levert på de enkelte godkjente Inn på tunet gårdene, er det store variasjoner for hvor mange deltakere de forskjellige gårdene har. Men, etter de opplysninger jeg har blitt gjort kjent med i den senere tid, så kan det se ut til at det er en viss skjevfordeling av hvordan midlene fordeles. Dette da det

ikke skilles godt nok på hvor mange deltakere den enkelte gård har. Enda mer tilfeldig blir tildeling av tilskudd til Inn på tunet gårder når man i dag setter som forutsetning at gårdene vi her snakker om må være medlem i Inn på tunet Norge SA. De gårdene som ikke er medlem i Inn på tunet Norge SA faller dessverre utenfor tilskuddsordningene. Med dagens praksis faller mange Inn på tunet gårder utenfor dagens tilskuddsordning. Dette som følge av at det kun er medlemsgårder hos Inn på tunet Norge SA som kan få tilskudd siden det er de som videreutbetaler disse tilskuddene. Undertegnede håper derfor statsråden vil se på om tildelingskriteriene for tilskudd kan endres. Dette slik at en godkjent Inn på tunet gård kan motta tilskudd uavhengig av om man er medlem et sted eller ikke. Dagens løsning treffer åpenbart ikke godt nok da svært mange gårder ikke er medlem. I dag er det som kjent Stiftelsen Norsk Mat som gjør godkjenningene for å kunne bli en Inn på tunet gård, muligens burde tildelingen av

tilskudd også flyttes dit. Uansett håper jeg statsråden er villig til å vurdere andre løsninger som treffer flere gårder enn det gjør i dagens modell. Dersom disse kriteriene endres til å likebehandle godkjente gårder, vil også flere folk som har behov for slike tilbud få hjelp.

Svar:

Inn på tunet (IPT) er tilrettelagte og kvalitetssikrede velferdstjenester på gårdsbruk. De viktigste tjenestoområdene for Inn på tunet er oppvekst og opplæring, arbeidstrening og rehabilitering, og helse og omsorg, herunder tilbud til mennesker med demens. IPT-gårder kan også tilby tjenester innenfor integrering, kriminalomsorg og forebygging.

Representanten viser til tilskudd til IPT-gårder. Jeg vil derfor først understreke at det ikke gis direktetilskudd til IPT- bedrifter. Staten støtter imidlertid utviklingen av IPT-tilbud på andre måter, gjennom midler finansiert over jordbruksavtalen:

- Stiftelsen Norsk Mat har ansvaret for å administrere og videreutvikle godkjeningsordningen for IPT. For å

kunne kalle seg en IPT- gård må bedriften være godkjent av Norsk Mat.

- Gjennom flere ordninger Innovasjon Norge (IN) forvalter, kan det gis støtte til investeringer og bedriftsutvikling for Inn på tunet-bedrifter.

- Landbruksdirektoratet forvalter utviklingsmidler der man etter søknad kan få støtte til å gjennomføre utviklingsrettede prosjekter, herunder prosjekter innenfor IPT. Fylkeskommunene har tilsvarende midler som de forvalter på fylkesnivå.

Det stilles ingen krav til hvordan søkerne har valgt å organisere seg for å få tilgang til disse virkemidlene, heller ikke krav om at bedriftene skal være medlem i Inn på tunet Norge SA. For de ordningene IN forvalter, stilles det krav til at man skal være godkjent IPT-tilbyder, samt at investeringsprosjektene det søkes om støtte til må være lønnsomme.

Gjennom IPT-tjenester kan landbruket bidra til å løse samfunnsutfordringer på en rekke områder, og jeg er opptatt av å støtte opp om videre utvikling av dette tilbudet.

SPØRSMÅL NR. 2112

Innlevert 2. mai 2023 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 10. mai 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Hva tenker barne- og familieministeren om tilstanden i barne- og ungdomsorganisasjonene, og hvilke konkrete planer har regjeringen for grunnstøtten for barne- og ungdomsorganisasjonene?

BEGRUNNELSE:

Frivilligheten er en viktig bærebjelke i det norske samfunn. Spesielt viktig er barne- og ungdomsfrivilligheten, som gjennom organisasjoner tilrettelegger for at barn og unge kan få drive med det de liker aller best på fritiden sin. Barne- og ungdomsorganisasjonene gir også viktige fellesskap og møteplasser for barn og unge, samtidig som de fungerer som viktige opplæringsarenaer innen demokrati, medvirkning og det de brenner for.

Denne våren lanserte Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner en rapport, hvor konsekvensene av koronapandemien er kartlagt blant barne- og ungdomsorganisasjonene. Rapporten viser flere langsiktige

trender fra barne- og ungdomsorganisasjonene. Det er ingen tvil om at de har hatt det tøft etter korona, og har behov for hjelp til å få i gang aktiviteten igjen.

De frivillige er slitne, og det preger organisasjonsdriften fra grasrota og hele veien til sentralleddene. Spesielt har det gått ut over aktivitet lokalt i organisasjonene. Majoriteten av de intervjuede organisasjoner har mistet rundt 10 % av medlemmene sine, mens flere har tapt så mange som 1/3 av medlemsmassen. Hos enkelte er også tallene enda høyere enn dette igjen.

Organisasjonene sliter med å få i gang drifta igjen, og de mangler økonomiske midler, og folk, til å komme i gang med aktivitet igjen. Norges speiderforbund har måttet iverksette krisetiltak, og satt av midler fra egenkapitalen som tilsvarer omtrent halvparten av deres årlige omsetning til å få i gang igjen aktiviteten etter korona.

Dette er en gammel organisasjon, med økonomisk fleksibilitet. De færreste har denne muligheten, og må heller kutte i aktivitetstilbudet.

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner peker på et stort og komplekst bilde av sammenlagte utfordringer, og etterlyser politisk handling for å løse dette. Blant annet trekker de fram forenkling av støtteordninger, og viktigheten av flerårig støtte ved bruk av prosjektstøttemidler. Samtidig trekker de fram økning av grunnstøtten som det viktigste virkemiddelet for å bedre situasjonen for organisasjonene nå, og å øke aktivitetsnivået på sikt.

Svar:

Eg deler bekymringa for tilstanden til dei frivillige barne- og ungdomsorganisasjonane etter koronapandemien. Pandemien fekk store konsekvensar for barne- og ungdomsorganisasjonane, som mellom anna Landsrådet for Noregs barne- og ungdomsorganisasjonar (LNU) har dokumentert i si kartlegging.

Barne- og ungdomsorganisasjonane spel ei svært viktig rolle i det norske samfunnet og for barn og ungdom i Noreg. Organisasjonane bidreg mellom anna til demokratiutvikling og er ein viktig stemme for barn og ungdom sine rettar. Frivilligheita gjer det mogleg for barn og ungdom å engasjere seg og å delta i ulike aktivitetar der dei bur.

Eg er oppteken av at frivilligheita må ha gode rammevilkår, og det er særleg viktig no for å hjelpe organ-

isasjonane til å kome tilbake til aktivitetsnivået frå før pandemien. Regjeringa har mellom anna fornya Fritidsserklæringa som inneber at vi jobbar saman med frivilligheita og KS om å gje alle barn moglegheit til å delta i minst ein organisert fritidsaktivitet. Regjeringa har òg styrkt innsatsen for barn og ungdom i budsjettet for 2023. Mellom anna er tilskotsordninga Tilskudd til inkludering av barn og unge styrkt med 96 mill. kroner.

Grunnstøtta er den viktigaste støtta til barne- og ungdomsfrivilligheita. Det er frivilligheita tydelege på sjølve. Støtta gjer organisasjonane i stand til å legge til rette for at barn og ungdom skal kunne delta i aktivitet lokalt. I tillegg gjer støtta organisasjonane i stand til å fremme interessene til barn og unge. Ei revidert og forenkla forskrift om tilskot til frivillige barne- og ungdomsorganisasjonar tredde i kraft frå 2022. For tilskot i 2022 og 2023 gjeld likevel ei mellombels forskrift på grunn av pandemien.

Regjeringa har i Hurdalsplattforma sagt at vi vil auke grunnstøtta. I 2022 blei støtta auka med 8 mill. kroner. Halvparten av midlane var ei eigongsløyving på grunn av pandemien og kom ved handsaminga av Prop. 51 S (2021-2022). Styrkinga på 4 mill. kroner som kom i budsjettforliket med SV, er vidareført og prisjustert i 2023.

Ytterlegere auking av grunnstøtta er ei budsjettsak og vil bli avgjort i dei ordinære budsjettprosessane.

SPØRSMÅL NR. 2113

Innlevert 2. mai 2023 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 10. mai 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Stemmer det at det norske Forsvaret ennå ikke har bestilt nye M72 til å erstatte de vi ga til Ukraina, og vil i så fall forsvarsministeren bidra til at det umiddelbart blir bestiller nye M72 fra Nammo på Raufoss?

BEGRUNNELSE:

Krigen i Ukraina har vært en stor tankevekker for de fleste av oss når det gjelder viktigheten av å ha et godt og sterkt forsvar. Nå har den brutale angrepskrigen vart i over ett år og både Ukraina og vesten har utfordringer med å ha tilstrekkelige med våpen og ammunisjon. Norge bidrar med veldig mye støtte til Ukraina både når det gjelder forsvarsmateriell og penger. En av de første bidragene var

flere tusen M72. Dette var en viktig og riktig gave, men det er viktig at våre bidrag til Ukraina ikke går ut over vår egen evne og mulighet til å forsvare Norge. Så vidt jeg vet så har enda ikke Forsvaret sørget for å bestille nye M72.

Svar:

Ukrainas behov for militær støtte er omfattende og vedvarende. Regjeringen har derfor besluttet donasjoner av militært materiell fra Forsvarets operative struktur. Helhetlige vurderinger av konsekvensene for Forsvarets operative evne og nasjonal beredskap ligger til grunn for disse beslutningene.

Materiell donert til Ukraina fra Forsvarets operative struktur skal som hovedregel gjenanskaffes. Vedrørende

gjenanskaffelse av de 4000 donerte M72 er midlene for gjenanskaffelsen tilført Forsvaret i Prop. 1 S (2022-2023). Forsvaret har avtalt leveranser for de nye våpnene med Nammo, og Kontraktrevisjonskontoret i FLO og Nammo

fører nå detaljerte forhandlinger om kostnadskalkylene som ligger til grunn for prisene. Leveransene vil etter planen fullføres innenfor ett til to år. Ledetiden skyldes at Nammo også leverer M72 til nære allierte i perioden.

SPØRSMÅL NR. 2114

Innlevert 2. mai 2023 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 10. mai 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at elever ved internasjonal vgs får nødvendig norskopplæring når både IMDI og Udir fraskriver seg ansvar?

BEGRUNNELSE:

I Drammen har det dukket opp en sak som gjelder regelverk for norskopplæring for elever ved internasjonale vgs. Slik regelverket er nå har hverken kommune eller fylke ansvar/plikt til å gi norsk opplæring til mindreårige flyktninger som går på internasjonale vgs.

Viken fylkeskommune henvendte seg til Statsforvalteren i Oslo og Viken 31.10.2022 om behovet for avklaring av grunnleggende norskopplæring for elever i internasjonale videregående skoler. Helt konkret har denne problemstillingen gjort seg gjeldene ved at unge bosatte flyktninger i Drammen kommune, i alderen 16-18 år med godkjent grunnskoleutdanning fra hjemlandet, ikke får tilbud om grunnleggende norskopplæring på de internasjonale linjene de er tildelt plass ved i fylket.

Udir har i sitt svar til Statsforvalteren 19.01.23 vært tydelig:

«Opplæringen ved offentlige videregående skoler skal være i samsvar med Læreplanverket for Kunnskapsløftet og tilbudsstrukturen, jf. opplæringsloven § 3-4 og forskrift til opplæringsloven § 1-3. Opplæringsloven gjelder derfor ikke når fylkeskommunene gir et IB-tilbud. Vi viser for øvrig til tidligere uttalelser om IB-tilbud, kfr. henvendelsen over. Vi ber om at IMDI avklarer hvordan integreringsloven § 30 skal forstås i lys av dette.»

IMDI svarer i brev datert 21.02.23 at:

«Integreringsloven § 30 andre ledd omfatter personer som går «videregående opplæring etter opplæringsloven på full tid». IMDi er enig i vurderingen til Viken fylkeskommune og Statsforvalteren i Oslo og Viken. På bakgrunn av de vurderingene som har kommet frem, og slik IMDi har tolket regelverket, innebærer det at elever som deltar i IB-program ikke omfattes av integreringsloven § 30 andre ledd, jf. § 26 første ledd, og at fyl-

keskommunen ikke har ansvar for å sørge at disse elevene får opplæring i norsk.»

Statsforvalteren i Oslo og Viken svarer 23.03.23:

«På bakgrunn av avklaringen fra Udir er det vår vurdering at fylkeskommunen ikke har ansvar for norskopplæring til denne elevgruppen etter opplæringsloven, da opplæringsloven ikke gjelder for elever som følger IB.»

Svar:

Det er viktig at nyankomne unge innvandrere blir godt integrert i det norske samfunnet. Det å lære norsk er viktig i denne integreringsprosessen.

Svaret her gis i samråd med arbeids- og inkluderingssministeren, da spørsmålet fra stortingsrepresentanten berører temaer som omfattes av sektoransvaret til henholdsvis Kunnskapsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Med integreringsloven ble den nedre aldersgrensen for deltagelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap hevet fra 16 til 18 år, og retten til norskopplæring gjelder dermed ikke for denne gruppen. Aldersgrensen er også hevet tilsvarende for deltagelse i introduksjonsprogrammet. Begrunnelsen er at personer i denne gruppen heller bør gå i grunnskole eller videregående opplæring med jevnaldrende enn i kommunal norskopplæring. Etter integreringsloven er det heller ikke mulig å vokse seg inn i målgruppen for opplæring i norsk og samfunnskunnskap eller introduksjonsprogram.

Når det gjelder personer i målgruppen for introduksjonsprogrammet (18 til 55 år), følger det av § 13 i integreringsloven at sluttmålet for deltakere under 25 år som ikke minimum har utdanning på videregående nivå fra før, som hovedregel skal være fullført videregående opplæring. Opplæringen skal være tilpasset den enkeltes behov. Det er fylkeskommunen som skal sørge for opplæring i norsk og samfunnskunnskap til personer som

omfattes av integreringslovens § 26 første ledd, som går i videregående opplæring etter opplæringsloven på full tid. Som IMDi tidligere har redegjort for, jf. begrunnelsen for spørsmålet fra stortingsrepresentanten, gjelder ikke dette når den enkelte får IB-opplæring hvor opplæringsloven ikke gjelder. Da vil det være kommunen som skal sørge for opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Ungdom som har fullført grunnskolen har etter søknad rett til videregående opplæring, og har rett til å komme inn på ett av tre utdanningsprogram de har søkt på. Det innebærer at de vil ha rett til et opplæringstilbud som inneholder opplæring i norsk, inkludert rett til særskilt språkopplæring på gitte vilkår. Dette innebærer at ingen skal trenge å gå internasjonale videregående opplæringsløp, for eksempel IB-opplæring, med mindre de aktivt søker seg inn på slike tilbud. Selv om ingen har plikt til å gjennomføre videregående opplæring, er det likevel viktig at de under 18 år kommer seg inn i op-

plæringsløp som gir opplæring i norsk og grunnleggende kjennskap til det norske samfunnet. Læreplanverket for kunnskapsløftet, inkludert fag- og timefordelingen og læreplanene i fag, stiller krav om opplæring i norsk for de som er del av opplæringen etter opplæringsloven. For de som går videregående opplæringsløp med IB-opplæring, vil ikke opplæringsloven og læreplanverket for kunnskapsløftet 2020 danne rammene for opplæringstilbudet.

Jeg ønsker at så mange som mulig skal fullføre og bestå videregående opplæring i Norge, slik at de kan bli kvalifisert til videre utdanning eller arbeid. Det er viktig at de mellom 16 og 18 år har de rette faglige og språklige forutsetningene for å kunne kvalifisere seg til senere studier eller til en varig tilknytning til arbeidslivet i Norge. Jeg er ikke kjent med at det er et utbredt problem at nyankomne innvandrere under 18 år velger opplæringsløp som ikke gir nødvendig opplæring i norsk.

SPØRSMÅL NR. 2115

Innlevert 3. mai 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 9. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren leggje fram all korrespondanse angående Møreaksen mellom Statens vegvesen region midt, og sentrale aktører i Molde, ordførar og dagleg leing i Møreaksen as samt andre sentrale personar i dette miljøet, gjennom dei siste 10 åra?

GRUNNGJEVING:

Det er no avslørt at Statens vegvesen region midt ikkje ynskjer å bygge og gjennomføre E-136 Exportvegen mellom Ålesund og Ørskogfjellet i kommande NTP periode.

Dette er begrunna i at prosjektet E-136 Ålesund- Ørskogfjellet ikkje er verken planlagt eller prosjektert sjølv om dette prosjektet er prioritert på topp dei siste 20-30 åra av både fylkestinget, alle kommunane, NHO, LO og alt av næringslivet.

Sjølv om altså E-136 har blitt prioritert på topp også i NTP, har Statens vegvesen opptredd som ein "stat i staten" og ikkje brydd seg med kva eit samla Møre og Romsdal har meint i tiår etter tiår, og har i staden brukt over 800 mill. kr i planlegging av Møreaksen, eit prosjekt verken innbyggjarane eller næringslivet vil ha.

Vi mistenker no at E-136 er trenert og om sterke krefter i Møreaksen as og andre i dette miljøet har klart å påverke Statens vegvesen til å nedprioritere E-136 Exportvegen og brukt både planleggingsressursane og planleggingsmidlane i hovudsak på Møreaksen.

Fagleg er dette også fullstendig forkastelig, då både E-39 Veibust-Blindheim-Moa som fylkets desidert mest trafikkerte veg, samt "dødsvegen" i dette området men fleire dødsulykker og alvorlige ulykker, samt heile E-136 Ålesund-Bjorli er både dei farligaste vegane og Exportvegane i denne regionen.

"det finnast ikkje faglege argument for å prioritere Møreaksen til meir enn 25 milliard kr, for 2292 bilar i døgnet."

Tidens Krav har tidligare avslørt eit hemelighald med kontakt mellom Statens vegvesen og ulike aktørar på Møreaksen sida, og dette vart omtalt som, -den mystiske Torgeir og ein uverdig aksekamp.

Det kan sjå ut til at det har vore nære relasjonar mellom Statens vegvesen region midt og sentrale personer midt i Molde, slik som ordførar og dagleg leiar av Møreaksen as samt andre sentrale aktørar i dette miljøet.

- motsatt opplever dei som arbeider for Romsdalsaksen det som blir oppfatta som motarbeidelse og slett ikkje samhandling.

Åpenheit er svært viktig i offentlig forvaltning, og i ei så betent sak der det no viser seg at Statens vegvesen faktisk IKKJE har verken planlagt eller prosjektert E-136 Ålesund til Ørskogfjellet, blir det svært viktig å få fram alle fakta ikring kva som har skjedd, korleis kunne dette skje, og kven har ansvaret.

Svar:

Eg tolkar det skriftlege spørsmålet frå Stortingsrepresentant Sve som eit omfattande innsynskrav retta til Statens vegvesen. Førespurnaden om innsyn i Statens vegvesen sin kommunikasjon om Møreaksen er difor send til Statens vegvesen som vil behandle førespurnaden etter reglane i offentleglova.

Etter offentleglova § 28 kan ein be om innsyn i «ei bestemt sak eller i rimeleg utstrekning saker av ein bestemt art.». Ettersom det ikkje er klart kva representanten meiner med sitt innsynskrav er kravet tolka til å gjel-

de følgjande kommunikasjon knytt til E39 Ålesund-Molde (Møreaksen):

- Korrespondanse mellom Statens vegvesen og ordførar i Molde kommune, Torgeir Dahl, der han uttalar seg som ordførar.

- Korrespondanse mellom Statens vegvesen og Møreaksen AS, både der Møreaksen AS er avsendar/mottakar og der personar i leiinga i Møreaksen AS som uttalar seg på vegne av selskapet er avsendar/mottakar.

Som eg tidlegare har informert representanten om, så slutta Statens vegvesen Region midt å eksistere 1. januar 2020 og er følgjeleg ikkje ei eining i dagens organisasjon i Statens vegvesen. Førespurnaden blir behandla ved å gjere søk i Statens vegvesen sine arkivsystem for «Statens vegvesen Region midt» fram til 1.1.2020, og «Statens vegvesen» etter dette. Søket vil bli gjort for tidsperioden 2013-2023.

Når det gjeld den delen av spørsmålet som gjeld «andre sentrale personar i dette miljøet, gjennom dei siste 10 åra» er denne ikkje tilstrekkeleg identifisert til at Statens vegvesen kan gjere eit søk i sine arkiv, jf. offentleglova § 28.

Statens vegvesen orienterer om at det vil ta meir enn tre arbeids dagar å behandle førespurnaden om innsyn.

SPØRSMÅL NR. 2116

Innlevert 3. mai 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 9. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren legge fram Statens vegvesen- et region vest sitt opprinnelege berekningsgrunnlag for fjordkryssingsalternativet for Romsdalsfjorden-"Romsdalsaksen", før dette vart omgjort av Statens vegvesen region midt?

GRUNNGJEVING:

Selskapet som arbeidar for alternativet for E39/kryssing av Romsdalsfjorden, Romsdalsaksen as har tidligare fått avslag på innsyn i Statens vegvesen region vest sin berekningar av alternativet til Møreaksen for kryssing av Romsdalsfjorden.

Det kan derimot tyde på at det Statens vegvesen region vest hadde som kostnadsgrunnlag for Romsdalsaksen, ikkje er i samsvar med det Statens vegvesen region midt la fram som endeleg samanlikningsgrunnlag.

Det er av stor interesse for alle at dei faktiske forhold kjem fram ang. alternativet Romsdalsaksen, og at grunnlaget som Statens vegvesen region vest sitt grunnlag blir offentliggjort i sin opprinnelege versjon.

Svar:

Representanten Sve har i spørsmål 2056 bedt om innsyn i interne grunnlag i Statens vegvesen som låg til grunn for utgreiinga «E39 Ålesund-Molde – vurdering av alternativ for kryssing av Romsdalsfjorden» frå desember 2019. Eg oppfattar at dette spørsmålet går på delar av dei same opplysningane.

Statens vegvesen har vurdert at einingsprisane som var nytta i utgreiinga ikkje er offentlege, jf. offentleglova § 23 1. ledd. Statens vegvesen har vurdert meirinnsyn, jf. offentleglova § 11. Resten av grunnlaget for utgreiinga er offentleg og har vore omtala i media. Sjølve utgreiinga er også offentleg og er tilgjengeleg på vegvesen.no.

SPØRSMÅL NR. 2117**Innlevert 3. mai 2023 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 10. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Veien fra E18 til Arendal havn via Morrows batterifabrikk er i en kritisk utbyggingsfase med tanke på at veien må stå ferdig til batteriproduksjonen stater opp.

Hvordan vil statsråden følge opp regjeringens batteristrategi der det loves nasjonal bistand til pilotkommunene og fylkeskommuner som blir ansvarlig for å utbygging av nødvendige infrastruktur?

BEGRUNNELSE:

Bygging av en 5-km vei fra E18 til Arendal havn er kritisk for realisering av Morrows batterifabrikk og etablering av en grønn industripark på Eydehavn. Planene har nasjonal betydning og vil representere en av de største grønne industrisatsningene i norsk historie. Veien har derfor ikke bare regional, men også nasjonal verdi.

Regjeringen la i fjor frem sin batteristrategi. Her gis Arendal og Rana status som pilotkommuner. I strategien vektlegges blant annet tilrettelegging av nødvendig infrastruktur.

Det er derfor lagt opp til en samfinansiering der både staten, fylket og kommunen bidrar til finansiering av industriveien. Stortinget bevilget i revidert nasjonalbudsjett for 2022 39 millioner til planlegging og prosjektering av industriveien. Totalt er behovet for statlig finansiering beregnet til 300 millioner kroner i perioden frem til ferdigstilling av veien i 2025. I inneværende år er det behov for en bevilgning på 15 millioner til videre planlegging og prosjektering. Fremdrift etter planen er helt avgjørende for at veien skal stå klar til oppstart av fabrikk.

I revidert nasjonalbudsjett for 2022 ble det gjort følgende vedtak:

Post 65 Tilskudd til fylkesveier, kan overføres

Det foreslås å øke bevilgningen med 39 mill. kroner som et tilskudd til Agder fylkeskommune i 2022 for bygging av ny fylkesvei mellom E18 og Eydehavn. Det vises til omtale av saken i Prop. 1 S (2021–2022) for Samferdselsdepartementet.

Det er planlagt å etablere en ny batterifabrikk og tilhørende næringspark i Arendal som kan få stor lokal og regional betydning. Ifølge Agder fylkeskommune er det en viktig forutsetning for nyetablering at det bygges en ny veiforbindelse mellom E18 og Eydehavn.

I statsbudsjettet for 2023 fattet Stortinget følgende vedtak:

Flertallet viser til arbeidet som er gjort fra nasjonale myndigheter for å bidra til Agder fylkeskommunes ut-

vikling av næringsveien mellom E18/Morrow Batteries og Arendal havn for å styrke prosjektet. Flertallet påpeker den positive betydningen dette bidraget har, og mener det er bra at fylkeskommunen og regjeringen bidrar til infrastruktur for industrietableringer på fastlandet for å styrke fastlandseksporten.

Svar:

Næringslivet i Norge er spredt i hele landet, og mange bedrifter har en lang vei fra produksjonssted til markedet. Å legge til rette for effektiv, klima- og miljøvennlig og trafiksikker godstransport på vei, bane og sjø er derfor viktig. Transportpolitikken, prioriteringene og helheten i denne bør understøtte økt eksport, omstilling og teknologiutvikling. Transportvirksomhetene ble som del av arbeidet med underlag for kommende Nasjonal transportplan bedt om å beskrive utfordringer og muligheter for godstransporten.

I Hurdalsplattformen er regjeringen tydelige på at vi skal legge til rette for storskala battericelleproduksjon i Norge. Med batteristrategien som Næringsministeren la frem i juni 2022, viser regjeringen ti grep for bærekraftig industrialisering som i sum skal bidra til at Norge utvikler en sammenhengende og lønnsom batteriverdikjede. Store nyetableringer, som f.eks. batterifabrikker, kan legge press på vertskommunenes kapasitet, mtp. økt behov for både boliger, veier og skoler. Det vil kreve god planlegging, gjennomføringsevne og god samordning mellom ulike involverte offentlige og private virksomheter, og myndigheter på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå. Som del av oppfølgingen av batteristrategien har regjeringen startet et dialogforum for vertskommuner for battericelleproduksjon. Erfaringsutveksling mellom disse kommunene kan bidra til økt kunnskap og bedre håndtering av felles utfordringer og muligheter. Økt forståelse og styrket dialog mellom de ulike forvaltningsnivåene vil også kunne redusere usikkerheten vertskommunene står i, og utvikle og forbedre forvaltningspraksis.

I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2022 foreslo regjeringen en særskilt bevilgning på 39 mill. kr som bidrag til Agder fylkeskommune for utbygging av ny fylkesvei mellom E18 og Eydehavn i Arendal. Ifølge Agder fylkeskommune var det en viktig forutsetning for nyetablering at det bygges en ny veiforbindelse mellom E18 og Eydehavn. Med bevilgningen bidrar vi til fylkeskommunens utbyggingsprosjekt. Det ble presisert at forslaget ikke

innebærer bindinger utover 2022. Stortinget vedtok en bevilgningsøkning i tråd med forslaget.

SPØRSMÅL NR. 2118

Innlevert 3. mai 2023 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 10. mai 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Hvordan bidrar Norge på nåværende tidspunkt til ivaretagelse og forbedring av pressefriheten internasjonalt?

BEGRUNNELSE:

Den tredje mai er Verdensdagen for pressefrihet. Reportere uten grenser (RSF) melder i forbindelse med sin pressefrihetsindeks at pressefrihet er under press. Journalistikken er truet av propaganda og stadig mer sofistikerte forfalskninger, konkluderer RSF. Ifølge dem ble 55 journalister og fire mediearbeidere drept på jobb i fjor.

Internasjonal pressefrihet er viktig også for norsk journalistikk og for politisk tillit i Norge.

Ytringsfrihetskommisjonen skriver at:

«Blant de ti landene hvor de største innvandrergroppene i Norge har sin opprinnelse fra, er det flere land med svært begrenset ytringsfrihet sammenlignet med Norge. Flertallet av de største innvandrergroppene kommer fra land som ligger i nedste sjikt av Reportere uten grensers pressefrihetsindeks».

Viktigheten av en fri presse kan ikke understrekes nok.

Svar:

Ytringsfrihet og frie medier er avgjørende for fungerende demokratier, og noe vi må kjempe for og verne om – ute som hjemme. Et mangfold av uavhengige medier bidrar til åpen, inkluderende og kunnskapsbasert offentlig debatt som er nødvendig for å bygge tillit i samfunnet. Kritisk journalistikk og et mangfold av frie medier er ikke blitt mindre viktig i lys av den raske spredningen av feilinformasjon og desinformasjon vi ser på digitale plattformer.

Ifølge Reportere uten grenser (RSF) har Norge høyeste grad av pressefrihet av 180 land som er inkludert i deres årlige indeks. Denne posisjonen har vi hatt i flere år nå. Vi har en mangfoldig, uavhengig og profesjonell presse i Norge. Å dele norske erfaringer med medieregulering og medieutvikling er en viktig del av vårt internasjonale ar-

beid. Dette er noe Utenriksdepartementet har god dialog med norske bransjeorganisasjoner om. Og vi støtter blant andre Norsk Journalistlag og SKUP sitt arbeid for journalisters sikkerhet og en fri og kritisk presse i andre land.

Den samme pressefrihetsindeksen viser at det står svært dårlig til med pressefriheten i 31 land, som er ny rekord. Og situasjonen anses bare tilfredsstillende i tre av ti land. Angrep mot journalister og frie medier er en del av en anti-demokratisk utvikling vi ser i altfor mange land, og som er en stor bekymring. Vi har derfor løpende dialog med våre partnere blant sivilt samfunn, FN-organisasjoner og andre land om hvordan vi best innretter arbeidet vårt for å svare på disse utfordringene.

Siden i fjor har Norge vært med i Media Freedom Coalition, et samarbeid mellom 51 land og sivilsamfunnsorganisasjoner for pressefrihet og journalisters sikkerhet. Koalisjonen var aktivt involvert i arbeidet med å fremme nye initiativer og forpliktelser i forbindelse med den andre Summit for Democracy i mars i år. Fra norsk side har vi blant annet forpliktet oss til å sikre at all norsk støtte til medieutvikling og journalisters sikkerhet inkluderer kvinners aktive deltakelse og ivaretar deres sikkerhet. I forbindelse med arbeidet delte vi også norske bransjeorganisasjoners erfaring med å beskytte kvinnelige journalister og mediearbeidere mot seksuell trakassering.

UNESCO har et særskilt FN-mandat for å fremme ytrings- og informasjonsfrihet og beskytte journalister. Norge inngikk senest i fjor høst en ny fireårig avtale med UNESCO om frivillig bidrag til dette arbeidet, hvor vi økte vår pengestøtte. Støtten bidrar blant annet til UNESCOs arbeid med å følge opp FNs handlingsplan for journalisters sikkerhet og spørsmålet om straffrihet. Arbeidet omfatter både forebygging, beskyttelse og straffeforfølgelse. Med støtte fra Norge og andre givere har UNESCO for eksempel drevet omfattende opplæring av advokater og dommere for å styrke journalisters rettssikkerhet, etablert en afrikansk digital plattform for rapportering og oppfølging av angrep mot journalister og frie medier, og jobbet med å dokumentere og sette fokus på digital vold mot kvinnelige journalister. UNESCO har også en viktig

rolle for å bidra til god koordinering av innsats i land som Ukraina.

I tillegg gir Norge støtte til flere internasjonale medieorganisasjoner og sivilsamfunnsorganisasjoner som jobber for ytrings- og pressefrihet i enkeltland. Dette inkluderer land hvor situasjonen er svært utfordrende, og hvor

innsatsen nå rettes inn mot journalister og medier i eksil, for eksempel fra Afghanistan, Russland og Myanmar.

Utenriksdepartementets strategi for å fremme ytringsfrihet i utenriks- og utviklingspolitikken ble besluttet videreført og prioritert av denne regjeringen i 2021. Pressefrihet, mediemangfold og journalisters sikkerhet er en viktig del av denne strategien.

SPØRSMÅL NR. 2119

Innlevert 3. mai 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 8. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Når har regjeringen planlagt å fremme de nødvendige lovendringsforslag for Stortinget, for å sikre at politiet gis hjemmelsgrunnlag for bruk av tvangsmidler i tilfeller der det foreligger mistankegrunnlag om bruk eller besittelse av mindre mengder narkotika?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål av 13. juni 2022, jf. Dokument nr. 15:2319 (2021-2022). Det vises videre til statsrådens besvarelse av spørsmålet den 22. juni 2022. Statsråden besvarer ikke direkte det hun blir spurt om, men opplyser at hun som ledd i regjeringens forebyggings- og behandlingsreform vil vi også vurdere behovet for regelverksendringer. Av besvarelsen fremgår det også at hun er opptatt av at politiet og påtalemyndigheten har tilstrekkelige virkemidler til å forebygge, avverge og bekjempe narkotikakriminalitet.

Spørsmålsstiller har merket seg at Senterpartiets landsmøte vedtok en resolusjon som gikk ut på at de vil gi politiet flere virkemidler for å avdekke bruk og besittelse av narkotika. På bakgrunn av dette vedtaket sammenholdt med statsrådens besvarelse av nevnte skriftlige spørsmål, antas det at regjeringens forebyggings- og behandlingsreform vil inneholde de nødvendige lovendringsforslag for å sikre politiet hjemmelsgrunnlag for bruk av tvangsmidler i saker der det foreligger mistankegrunnlag om bruk eller besittelse av mindre mengder narkotika. Det bes derfor om en tilbakemelding på når regjeringen har planlagt å fremme disse forslagene for Stortinget. Dersom regjeringen mot formodning ikke har tenkt til å fremme de nødvendige lovendringsforslag for å sikre et slikt hjemmelsgrunnlag, bes det om at det opplyses om dette.

Svar:

Som jeg ga uttrykk for i mitt svar 22. juni 2022, er jeg opptatt av at politiet og påtalemyndigheten har tilstrekkelige virkemidler til å forebygge, avverge og bekjempe narkotikakriminalitet. Som ledd i regjeringens pågående arbeid med en helhetlig forebyggings- og behandlingsreform for rusfeltet vil vi vurdere virkemidlene som er tilgjengelige i dag, og eventuelt fremme nødvendige forslag til lovendringer.

Dette arbeidet reiser kompliserte spørsmål som krever en grundig utredning, både av dagens rettstilstand, behovet for lovendringer og det rettslige handlingsrommet. Eventuelle forslag til lovendringer vil også måtte sendes på høring på vanlig måte. Det er derfor for tidlig å si noe om når regjeringen kan fremme eventuelle forslag for Stortinget, men dette er et prioritert arbeid for regjeringen.

Jeg viser for øvrig til mine svar på spørsmål nr. 1732 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, nr. 1735 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Sandra Brufnot og nr. 1740 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland om samme tema.

SPØRSMÅL NR. 2120**Innlevert 3. mai 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 15. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hvilken proSENTSATS er lagt til grunn for den varslede ekstraordinære lønns- og prisjusteringen av budsjettet for de regionale helseforetakene og er det en helårseffekt for justeringen?

BEGRUNNELSE:

I dag slapp regjeringen nyheten at i revidert nasjonalbudsjett som legges frem 11. mai fremmes forslag om en pris- og lønnsjustering av budsjettet på om lag 2,2 milliarder kroner, som skal veie opp for den ekstraordinære kostnadsveksten i 2023.

Spørsmålsstiller ønsker å vite hvilken proSENTSATS som regjeringen har lagt til grunn for den ekstraordinære lønns- og prisjusteringen og om ekstrakostnadene for hele 2023 blir dekket.

Svar:

Som varslet allerede i februar foreslår regjeringen i revidert nasjonalbudsjett en ekstraordinær pris- og lønnsjust-

ering av budsjettet som veier opp for den ekstraordinære kostnadsveksten i 2023, basert på nye oppdaterte anslag for lønns- og prisvekst (deflator). Forslaget gjelder hele året. Den ekstraordinære kompensasjonen er en teknisk endring for å unngå en utilsiktet innstramming av det budsjettet Stortinget vedtok i desember 2022, og de prioriteringene som lå til grunn for vedtaket. Lønns- og prisvekstanslaget for sykehusene i 2023 er nå 5,1 pst. mot 3,8 pst. i Prop 1 S (2022-2023). Den økte deflatoren innebærer om lag 2,2 mrd. kroner i økte driftsbevilgninger. I tillegg har regjeringen foreslått en varig videreføring av tilleggsbevilgningen i nysalderingen 2022 på 2,5 mrd. kroner.

Regjeringen mener det er viktig med stabil og forutsigbar finansiering. Derfor foreslås det at lånerammene til de regionale helseforetakenes investeringslån justeres med en egen byggekostandsindeks, med tilbakevirkende kraft. Dette fører til at lånebevilgningen for 2023 økes med om lag 1,5 mrd. kroner, og at lånene til sykehusbygg framover i større grad følger kostnadsutviklingen i bygge-markedet.

SPØRSMÅL NR. 2121**Innlevert 3. mai 2023 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 10. mai 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Alle nye personbiler og lette varebiler skal være nullutslipp fra 2025, og innen 2030 skal nye tyngre varebiler, 75 prosent av nye langdistansebusser og 50 prosent av nye lastebiler være nullutslippskjøretøy. Når Enova faser ut støtte til biogass og lette elvarebiler fra 31. mai så kuttes ett av virkemidlene for å nå målene over.

Hvilke nye grep vil regjeringen ta for å sørge for at vi når disse målene?

BEGRUNNELSE:

Måltallene fra Nasjonal transportplan 2018– 2029 ble videreført i NTP 2022-2033:

- nye personbiler og lette varebiler skal være nullutslippskjøretøy i 2025

- nye bybusser skal være nullutslippskjøretøy eller bruke biogass i 2025

- innen 2030 skal nye tyngre varebiler, 75 prosent av nye langdistansebusser og 50 prosent av nye lastebiler være nullutslippskjøretøy

- innen 2030 skal varedistribusjonen i de største bysentrene være tilnærmet nullutslipp.

I 2019 ble Nullutslippsfondet opprettet som en samling støttetilbud fra Enova som skal kutte utslipp i næringstransporten gjennom utrulling av ulike nullutslippsløsninger. Ordningen ble opprettet som en tilleggsavtale i 2019 med én milliard kroner til raskere markedsintroduksjon og markedsvekst av batteri, hydrogen- og biogassløsninger i næringskjøretøy og -fartøy. Fondet skulle bidra til at vi når klimamålet for transportsektoren innen 2030. I dag har Enova varslet at støtten til elvarebiler og biogasskjøretøy vil falle bort, noe som betyr at et av virkemidlene for å nå målene satt i NTP forsvinner.

Svar:

Dette er en ren suksesshistorie - aldri før har det blitt solgte flere elvarebiler. I april var annenhver solgte varebil elektrisk. Da Nullutslippsfondet ble lansert og støtteprogrammet åpnet i august 2019, lå salget av elvarebiler på seks prosent av nybilsalget. Enova har nå gitt 750 mill. kroner i støtte til 31 000 elvarebiler, hvorav om lag halvparten er registrert og ute på veiene allerede.

Når Enova faser ut støtten til elektriske varebiler er det med bakgrunn i en høy markedsandel, en kraftig økning i antall bilmodeller og at gjennomsnittsprisen for elvarebiler ligger lavere enn konvensjonelle varebiler. Elvarebiler er dessuten billigere i drift enn fossile varebiler. Elvarebilen er med andre ord blitt et lønnsomt valg. Dette underbygger at det ikke lenger er behov for støtte fra Enova. Enova må dessuten stadig prioritere hvor innsatsen

deres gir størst effekt og fellesskapets midler anvendes mest mulig effektivt. Det er mye annet som også må skje for at vi skal nå klimamålene våre.

Så betyr ikke det at vi er i mål, det er fortsatt mange elvarebiler som må selges frem mot 2030, og regjeringen jobber kontinuerlig med å sikre konkurransevnen til elektriske varebiler. Den videre økningen i CO₂-avgiften gjør elektriske varebiler stadig mer konkurransedyktige. Fossilbilene har i 2023-budsjettet fått en enda større økning i engangsavgiften enn elbilene gjennom økt CO₂-komponent og reduksjon i vektfradraget for ladbare hybridbiler. Slik styrkes insentivene til å velge elbiler. De nye kravene for nullutslipp i offentlige anskaffelser av lette og tunge varebiler vil også være med å forsere utviklingen.

Med tanke på målet knyttet til lastebiler kan det nå se ut som at det finnes andre løsninger enn biogass som er billigere og som heller ikke bidrar til lokal luftforurensning. Kort sagt bør det som kan elektrifiseres, elektrifiseres. Flere store lastebilprodusenter er nå klare for å trekke gods med elektrisk framdrift. Det er en seier for klimaet. Det blir imidlertid viktig fremover også å få i gang lademarkedet for tunge kjøretøy. I regjeringens lade-strategi viser vi hvordan vi skal jobbe med dette fremover, blant annet at SVV skal lage et plan for ladestasjoner langs riksveinettet. Enova har dessuten økt innsatsen mot elektriske lastebiler med et eget program for bedriftslading, i tillegg til støtte til selve kjøretøyet, og jobber også med et program for offentlig tilgjengelig lading.

SPØRSMÅL NR. 2122

Innlevert 3. mai 2023 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide

Besvart 11. mai 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

I svar på skriftlig spørsmål 1213 fra Hårek Elvenes 9. februar 2023, skriver forsvarsministeren at Finansdepartementets prognose for BNP i 2023 innebærer at forsvarsutgiftene måtte vært 32 mrd. kr. høyere for å nå NATOs 2 %-mål i 2023. 2. mai presenterte regjeringen nye tall. Ifølge forsvarsministeren vil det nå mangle ca. 11 mrd. kr for å nå 2 %-målet i 2026.

Hva skyldes denne betydelige differansen, og hvilket BNP-anslag legger departementet til grunn for 2026?

Svar:

Da jeg svarte representanten Elvenes 9. februar 2023, var forutsetningen å beregne hvor stor avstanden opp til 2 prosent av BNP i 2023 var på tidspunktet spørsmålet ble stilt. Svaret den gang tok utgangspunkt i anslått BNP for 2023 i Nasjonalbudsjettet 2023. På det tidspunktet tilsa blant annet utsiktene for olje- og gassprisene i 2023 et høyt nivå på Norges BNP i 2023, med tilhørende høyt nivå for hva forsvarsutgiftene måtte være for å benytte 2 pst. av BNP på forsvarsformål i 2023. Siden i høst har særlig gassprisene falt. Anslaget for hvor mye forsvarsutgiftene må øke frem til 2026 tar utgangspunkt i oppdaterte

prognoser for BNP for 2026. I tillegg har et bredt flertall på Stortinget fattet vedtak om bistand til Ukraina via Nansen-programmet, som innebærer at forsvarsutgiftene i 2023, sett mot svaret som ble gitt i februar, er økt med 7,5 mrd. kroner. De to størrelsene er derfor ikke direkte sammenlignbare, og forskjellen mellom dem kan i stor

grad forklares med forskjeller i BNP-anslagene og økningen i forsvarsutgiftene som følger av den militære delen av Nansen-programmet fra 2023.

BNP-anslaget for 2026 er i løpende priser og av Finansdepartementet anslått til 5 234 mrd. kroner.

SPØRSMÅL NR. 2123

Innlevert 3. mai 2023 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide

Besvart 11. mai 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Under regjeringens pressekonferanse 2. mai 2023, sa forsvarsministeren at det er behov for et tillegg på ca. 11 mrd. kr. eller ca. 3,8 mrd. kr. pr. år, i forsvarsbudsjettene fram til 2026 for å nå NATOs 2 %-mål.

Hvor stor del av disse beløpene er allerede planlagt som del av den allerede vedtatte langtidspanen, og på hvilken måte er støtten til Ukraina inkludert i beløpene og/eller prosentandelen?

Svar:

Regjeringens hovedbudskap på pressekonferansen den 2. mai 2023 var at Norge skal forplikte seg til å nå NATO-målet om at forsvarsutgiftene skal nå to prosent av BNP i 2026. En slik forpliktelse har Norge ikke gitt etter NATO vedtaket i 2014, og regjeringen mener det er på høy tid at Norge også gjør dette. Hva som må til av årlige økninger av forsvarsbudsjettet vil i all hovedsak avhenge av

utviklingen av BNP. I tillegg vil størrelsen av den militære støtten til Ukraina i årene fremover, påvirke behovet for andre satsinger over forsvarsbudsjettet for å nå to prosent.

Tallene brukt på pressekonferansen tar utgangspunkt i oppdaterte anslag for BNP i 2026, samt forutsetter at det brukes 7,5 mrd. kroner i militær støtte til Ukraina i 2026. Det må imidlertid påregnes at disse anslagene og forutsetningene kan endre seg mot 2026, og slik sett er tallene som nå er anslått et øyeblikksbilde.

Av beløpene på henholdsvis 11,4 mrd. kroner og 3,8 mrd. kroner, er hhv. 6,9 mrd. kroner og 2,3 mrd. kroner en del av de økonomiske planrammene som er lagt til grunn for den vedtatte langtidspanen. Basert på disse forutsetningene vil forsvarsutgiftene altså måtte økes med ytterligere 4,5 mrd. kroner i 2026 (1,5 mrd. kroner årlig med lineær opptrapping fra og med 2024), for å oppnå en andel av BNP på 2 % i 2026. Disse tallene vil imidlertid være i endring.

SPØRSMÅL NR. 2124

Innlevert 3. mai 2023 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 10. mai 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Viser til at Enova skal avvikle tilskuddsordningen for elektriske varebiler.

Kan statsråden redegjøre for hvor mange elektriske varebiler som faktisk har fått utbetalt tilskudd fra Enova og hvor mange som har fått tilsagn om støtte?

BEGRUNNELSE:

Enova varslet i dag at tilskuddsordningen for elektriske varebiler avvikles og begrunner dette med at markedsandelen nå har nådd 40 %. Enova sier i en pressemelding at de har gitt støtte til 31 000 elvarebiler. På sin egen hjemmeside oppgir de at de har gitt støtte til 44 694 elvarebiler. I henhold til offisiell statistikk fra Opplysningsrådet for veitrafikken er det i perioden 1. august 2019 og frem til og med 2. mai 2023 registrert 18 548 elektriske varebiler i Norge. Dette betyr at det er om lag 26 000 elektriske varebiler som har fått tilsagn om støtte, men som ikke er registrert, og således ikke har fått utbetalt støtte. Mye kan tyde på at disse vil miste sitt tilsagn om støtte når ordningen nå avvikles.

Opplysningsrådet for veitrafikken opplyser videre at det er 508 028 varebiler i den totale bilbestanden, av disse er 24 098 elektriske. Dette innebærer at en andel på 4,7 prosent er elektrisk. Dette kan tyde på at utviklingen ikke er kommet så langt som Enova gir inntrykk av.

Svar:

Korrigert for ubenyttede tilsagn har Enova gitt tilsagn om støtte til om lag 31 000 elektriske varebiler. Per i dag har Enova utbetalt støtte til kjøp av om lag 14 500 elektriske varebiler. Kjøretøyet må settes i bestilling innen 30 dager fra søknadsdato for å få utbetalt støtte. I utgangspunktet

må kjøretøyet være registrert i kjøretøyregisteret senest 9 måneder etter at tilskuddsbrevet er utstedt, men grunnet forsinkelser i leveranser er denne midlertidig utvidet til 15 måneder. Det er derfor grunn til å tro at tallet på utbetalt støtte vil øke i tiden fremover.

Tallene for markedsandel for elvarebiler som Enova viser til i sin pressemelding gjelder salg av varebiler, ikke andel av den totale varebil-parken.

Når Enova faser ut støtten til elektriske varebiler er det med bakgrunn i en høy markedsandel, en kraftig økning i antall bilmodeller og at gjennomsnittsprisen for elvarebiler ligger lavere enn konvensjonelle varebiler. Elvarebiler er dessuten billigere i drift enn fossile varianter. Elvarebilen er med andre ord blitt et lønnsomt valg.

Så betyr ikke det at vi er i mål, det er fortsatt mange elvarebiler som må selges frem mot 2030, og regjeringen jobber kontinuerlig med å sikre konkurransevnen til elektriske varebiler. Den videre økningen i CO₂-avgiften gjør elektriske varebiler stadig mer konkurransedyktige. Fossilbilene har i 2023-budsjettet fått en enda større økning enn elbilene i engangsavgiften gjennom økt CO₂-komponent og reduksjon i vektfradraget for ladbare hybridbiler, slik at vi styrker insentivene i engangsavgiften til å velge elbiler. De nye kravene for nullutslipp for offentlige anskaffelser av lette og tunge varebiler vil også være med å forser utviklingen.

SPØRSMÅL NR. 2125

Innlevert 3. mai 2023 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 8. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I forbindelse med statsbudsjettet for 2023 ble inngåelse av nye byvekstavtaler satt på vent, fordi Regjeringen ønsket å evaluere ordningen. Før påske slo transportetatene fast i sin rapport at vi ligger langt etter skjema når det gjelder 30% kutt innen 2030, og at det å nå nullvekstmålet i de største byområdene er helt avgjørende for å lykkes.

Når ser statsråden for seg at Buskerudbyen, Grenland og Kristiansand kan gjenoppta forhandlingene om en byvekstavtale?

Svar:

Nullvekstmålet for persontransport med bil ligger til grunn for byvekstavtalene. Ni byområder er omfattet av denne ordningen. Så langt har staten inngått byvekstavtaler med Oslo-området, Bergens-området, Trondheims-området og Nord-Jæren. Forhandlinger om en byvekstavtale for Tromsø ble startet opp i 2022, men ble senere brutt. Staten har signalisert at det statlige bidraget til en eventuell avtale vil bli økt, og de lokale partene har gitt uttrykk for at dette kan være grunnlag for å gjenoppta forhandlingene.

Ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2023 ble det fattet følgende anmodningsvedtak: «Stortinget ber regjeringen ta sikte på å inngå forhandlinger om byvek-

stavgang med Kristiansandregionen og Nedre Glomma så fort som mulig.» Regjeringen arbeider nå med å følge opp dette vedtaket. Det kan være aktuelt å starte forhandlinger i år, men avtaler kan ikke inngås før tidligst neste år.

Eventuelle forhandlinger om byvekstavtaler for de to resterende byområdene som er omfattet av ordningen, Grenland og Buskerudbyen, vurderes ikke som aktuelt på kort sikt.

De fem byområdene som så langt ikke har byvekstavtaler, har i dag belønningsavtaler med staten der nullvekstmålet ligger til grunn. Videre er nullvekstmålet en forutsetning i tilskuddsordningen for klima- og miljøvennlig byutvikling og god framkommelighet som gjelder for ytterligere fem byområder: Bodø, Ålesund, Haugesund, Arendal/Grimstad og Vestfoldbyen. Så langt er midlene fra denne tilskuddsordningen tildelt Bodø og Ålesund.

Transportvirksomhetenes faglige innspill til Nasjonal transportplan for perioden 2025-2026 viser at det vil bli krevende å nå målet om å redusere klimagassutslippene med 55 prosent innen 2030, sammenliknet med 1990-nivå. Virksomhetene mener likevel at det er mulig, men at det forutsetter en kraftig virkemiddelbruk, også utenfor transportsektoren. Jeg vil understreke at virksomhetenes vurderinger ikke er en fullstendig virkemiddelanalyse, og de har ikke gitt konkrete anbefalinger om prioritering mellom ulike virkemidler. Det er behov for ytterligere

analyser av virkemidler, utslippsreduksjonspotensial og samfunnsøkonomiske kostnader.

Nullvekstmålet og byvekstavtalene blir trukket fram av virksomhetene som et virkemiddel for bl.a. å redusere transportbehovet og overføre reiser til transportformer med lavere utslipp. Det er vanskelig å tallfeste virkningene dette vil kunne ha på klimagassutslipp. Det er også grunn til å anta at effekten vil avta over tid etter hvert som kjøretøyparken blir elektrifisert. Her er det behov for mer kunnskap.

Selv om vi ikke har gode tall for effekten på klimagassutslipp mener jeg at nullvekstmålet og byvekstavtalene er en god og fremtidsrettet politikk. Byvekstavtalene er statens viktigste virkemiddel for å møte utfordringene som veitrafikken gir i byområdene. Veitrafikk er en av de største kildene til luftforurensing og støy, og kø påfører samfunnet store kostnader i form av forsinkelser. Nullvekstmålet ivaretar disse hensynene på en god måte.

I lys av at det er ventet redusert økonomisk handlingsrom framover, er det viktig for meg at regjeringen gjør gode helhetlige prioriteringer i samferdselsektoren som står seg over tid. I arbeidet med ny Nasjonal transportplan som legges fram neste år, vil regjeringen gjøre nye vurderinger av hvordan transportsektoren kan bidra til å nå Norges klimamål. Nullvekstmålet og byvekstavtalene er en naturlig del av dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 2126

Innlevert 4. mai 2023 av stortingsrepresentant Ingvild Wethrus Thorsvik

Besvart 10. mai 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden tilrettelegge for at kommuner handler i tråd med Naturavtalen?

BEGRUNNELSE:

Sammen med klimaendringer er tap av natur den største trusselen mot menneskers livskvalitet og frihet. Naturavtalen statuerer at vi skal verne mer natur. Norge er bundet av denne avtalen, og har forpliktet seg til minimum 30 % vern både på land og i sjø. Arealendringer er i dag den største trusselen mot natur i Norge. Dermed ligger svært mange av virkemidlene for å ta vare på mer natur hos kommunene gjennom arealpolitikken de fører.

Eksempelvis diskuteres det nå i Lindesnes kommune å gjøre om et nært uberørt strandområde til næringsområde, ved å planere nær 300 dekar. Hensikten er å klargjøre for mulig vindkraftutbygging til havs. Ifølge planen skal det ta fra seks til ti år å ta ut 1,5-3 millioner tonn stein og pukk. Det legges altså opp til massive landskapsinngrep for et prosjekt som per nå ikke har sikret havvindaktører som vil bygge og etablere seg der.

Dette er selvsagt avgjørelser som skal tas av lokale folkevalgte, samtidig handler det om hvordan staten kan sørge for at når den makten ligger hos kommunene, at de i størst grad velger å verne om og restaurere naturen framfor å bygge den ned.

Svar:

Regjeringen har besluttet at det skal legges fram en stortingsmelding som viser hvordan Norge skal følge opp naturavtalen og bidra til at verden når de globale målene. Denne meldingen vil være Norges nye handlingsplan for natur. Det er for tidlig å si hva den nasjonale handlingsplanen vil inneholde, men i utarbeidelsen vil det være viktig med innspill og bred forankring.

Regjeringen ønsker – og er avhengig av – å ha med kommunene på laget for å ta vare på naturen. Arealendringer er den største trusselen mot natur i Norge, slik representanten peker på. Kommunene er viktige for ivaretagelsen av natur gjennom sin rolle som lokal planmyndighet. Kommunene har et stort ansvar for bærekraftig planlegging som ivaretar innbyggere, næringsliv og natur. Klima- og miljødepartementet og KS er enige om å arbeide sammen for å følge opp den globale naturavtalen i Norge. Dette vil være en styrke i arbeidet med oppfølgingen av det globale rammeverket.

Det er mange kommuner som har politikere og fagfolk i administrasjonen som utvikler arealpolitikk som er bra for naturen. Samtidig kan en del kommuner bli bedre. Regjeringen vil derfor bidra til at kommunene får verktøy og kunnskap som hjelper dem å føre en bedre arealpolitikk.

Kommunal- og distriktsdepartementet jobber for eksempel med å utvikle veiledning om bruk av arealregnskap i kommuneplanprosesser. Dette kan bidra til bevissthet om konsekvensene av arealendringer for blant annet naturen, og gi kunnskap til å vurdere alternativer for å unngå tap og nedbygging av verdifull natur. Klima- og miljødepartementet jobber også med å utvikle et naturregnskap, som vil gi oss bedre oversikt over hvilken natur vi har, hvor mye vi har og tilstanden den er i. Dette vil gi oss mulighet til å følge utviklingen mer systematisk enn vi gjør i dag. Regjeringen arbeider også for å øke kunnskapen om natur gjennom å samle inn kunnskap om natur- og landskapstyper, arter og miljøvariabler. Til sammen danner dette et økologisk grunnkart for Norge som kan brukes av dem som utvikler arealpolitikken og planlegger arealbruken i kommunene.

Kommunene, på sin side, kan søke tilskudd fra staten til å utarbeide en kommunedelplan for naturmangfold. En egen kommunedelplan for naturmangfold kan bidra til økt kunnskap om naturen i kommunen og være et nyttig verktøy ved senere arealplanlegging i kommunene. Både regjeringen og kommunene må bidra for at vi skal ha en helhetlig og bærekraftig naturforvaltning.

Når det gjelder den konkrete saken i Lindesnes kommune, oppfatter jeg at dette gjelder en pågående planprosess. Jeg ønsker derfor ikke uttale meg om saken.

SPØRSMÅL NR. 2127

Innlevert 4. mai 2023 av stortingsrepresentant Margret Hagerup

Besvart 12. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvorfor er det ikke krav til opprinnelsesmerking av importert ferskt kjøtt i restaurant, kantine og serveringsbransjen, og i bearbejdede produkter med importert kjøtt i butikkene?

BEGRUNNELSE:

Bearbejdede produkter, er produkter som er tilsatt krydder, tørket, varmebehandlet eller kokt, som pølser, spekepølser, pålegg, ferdige middager, sous vide kjøtt, bacon m.m. Varer som er foredlet, eller bearbejdet, som eksempelvis spekepølser, pålegg, pølser og karbonader må i dag merkes med hvor det er produsert, og ikke opprinnelsesland.

En stor andel av forbrukerne ønsker norskprodusert mat. Norsk kjøttproduksjon er kjennetegnet av lite bruk av antibiotika og god dyrevelferd, noe som er et fortrinn, både i Norge og internasjonalt. Å ha opprinnelsesmerking på kjøtt vil derfor kunne være et konkurransefortrinn for norske bønder med tanke på pris i Norge og eksport etter hvert. Det vil også gjøre at den norske forbrukeren kan velge norsk kjøtt, og ikke slik som nå, at de tror de velger norsk kjøtt, men at det egentlig er import. Det er i dag umulig å vite ut fra merking hvilket land det bearbejdede kjøttet kommer fra i butikken. Likt er det også på restauranter og kantiner hvor det heller ikke er krav til å skrive opprinnelsesland på menyen. Når folk går ut og spiser, så regner de fleste med at det er norsk kjøtt som blir servert, men det er ikke nødvendigvis tilfelle.

Nyyyt i Bjerkreim og Kjøtthandler Idar Håland fra Klepp er to aktører som mener at det vil være et konkurransefortrinn for norske bønder og produsenter om opprinnelsesland klargjøres bedre. Norske forbrukere bør ha muligheten til å vite om de kjøper norskprodusert, eller import. Begge deler er bra og ønskelig, men forbrukerne bør i større grad få vite hva de kjøper. Verdiskaping av norsk kjøtt og foredlet vare av norsk kjøtt må styrkes. Det er dette den norske bonden skal få sin verdiskaping på fremover.

Svar:

Jeg svarer på spørsmålet stilt til landbruks- og matministeren fra representanten Margret Hagerup, siden jeg er ansvarlig for det relevante regelverket for opprinnelsesmerking som gjelder for dette spørsmålet.

Regelverket om merking av matvarer reguleres i hovedsak av matinformasjonsforordningen, forordning (EU) nr. 1169/2011, som gir felles bestemmelser om matinformasjon til forbrukere. Regelverket er en del av EØS-avtalen og er i Norge gjennomført i matinformasjonsforskriften. Det er ikke gitt spesifikke krav til merking med opprinnelse for bearbeidede produkter eller konkrete krav til opplysninger om opprinnelsen av kjøtt i matretter på restauranter, i kantiner ol.

Det har gjennom årene vært, og det er fortsatt mange diskusjoner i EU når det gjelder opprinnelsesmerking. Europakommisjonen jobber stadig med videreutvikling av regelverket for matinformasjon til forbruker. Europakommisjonen vurderer nå, som en del av Farm to Fork-strategien for bærekraftige matsystemer, blant annet om de skal foreslå utvidelse av obligatoriske opprinnelseskrav for visse produkter. Forslag om dette var planlagt lagt fram av Europakommisjonen høsten 2022, men det er blitt forsinket. Så her vet vi at det er en utvikling på gang i EU, og jeg følger prosessen tett. Jeg vil vurdere løpende om det er aktuelt å gi innspill til dette arbeidet.

Det har tidligere vært foretatt flere utredninger for opprinnelsesmerking for ulike produkttyper. Når det gjelder bearbeidede kjøttprodukter har konklusjonen fra EU vært at det vil være for økonomisk krevende og praktisk vanskelig for næringen å merke med opprinnelsesland, evt. sted, for disse produktene. For det er slik at bearbeidede produkter kan bestå av mange ingredienser og en ferdig gryterett eller en pølse kan bestå av kjøttslag fra flere leverandører. Det kan da bli både ressurskrevende og dyrt å få på plass sporingsystemer som sikrer at opprinnelsen av kjøttet kan dokumenteres. Det kan igjen føre til at matvarene blir dyrere for forbrukerne. Utredningene i EU har vist at mange er interessert i opprinnelsesmerking, men at det i liten grad er vilje til å betale for dyrere produkter. Aktører i Norge og EU har likevel mulighet til å merke sine produkter med opprinnelsesland på frivillig

grunnlag i tråd med regelverket. Det ser jeg at flere og flere produsenter gjør i Norge.

Det er i dag et generelt krav til at merking ikke skal være villedende. Hvis det vil være villedende for forbruker å ikke oppgi opprinnelsesland, så skal det merkes med opprinnelsesland på produktene. For bearbeidede produkter regnes opprinnelseslandet som det landet hvor den siste vesentlige bearbeidingen av produktet har foregått. Hvis bearbeidingen har foregått i Norge, så skal produktet merkes med opprinnelse fra Norge. Men det stilles også krav til å angi opprinnelseslandet til hovedingrediensen, der den ikke har samme opprinnelse som er angitt på produktet. Det betyr at forbruker i merkingen skal informeres om at kjøttet som er hovedingrediensen i en pølse kommer fra Nederland, selv om bearbeidingen av produktet og opprinnelsen av produktet er angitt at er fra Norge. Dette kravet sikrer at forbruker får god informasjon om hovedingrediensen i produktene.

Det er ikke krav til merking med opprinnelsesland for kjøtt i matretter på restauranter og serveringssteder, slik det er for visse kjøttslag i ferdigpakke produkter for salg i butikk. Samtidig er det full anledning til å gi informasjon i menyer eller at servitører gir informasjon om retter i restauranter, veikroer, kantiner ol. Jeg oppfatter at mange restauranter ønsker å formidle råvarenes egenskaper og hvor de kommer fra. Serveringssteder som selger mer standardiserte retter, som hamburgerkjeder, hurtigmat-konsepter ol., vil også kunne formidle skriftlig informasjon til forbrukere om opprinnelseslandet til kjøtt i produktene sine.

Det er begrenset adgang til å innføre nasjonale obligatoriske krav om matinformasjon, siden matinformasjonsforordningen innen dette området stiller felles krav som også gjelder for Norge etter EØS-avtalen. Så vidt jeg kjenner til er det enkelte EU-land som har forsøkt seg på nasjonale prøveordninger for opprinnelsesmerking, blant annet for bearbeidede produkter og informasjon om opprinnelsen av kjøtt på restauranter. Samtidig kjenner jeg også til at Europakommisjonen og EU-domstolen skal ha utfordret landene på dette. Det bekrefter det begrensede handlingsrommet i dagens regelverk.

Jeg mener at det hensiktsmessige og aktuelle nå er å følge med på hva Europakommisjonen vil foreslå om opprinnelsesmerking under Farm to fork-strategien.

SPØRSMÅL NR. 2128**Innlevert 4. mai 2023 av stortingsrepresentant Henrik Asheim****Besvart 12. mai 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Det har vært en rekke lekkasjer om innholdet i RNB den siste tiden. 1. mai varslet statsministeren kraftig vekst i årets trygdeoppgjør. 2. mai varslet finansministeren at han skulle bla opp for pensjonistene ved at minstepensjonene skulle øke. Jeg tillater meg derfor å stille følgende spørsmål allerede nå.

Ligger det andre økninger i trygdeoppgjøret enn det som er en fast justering av pris og lønnsveksten i tråd med normal praksis og konsekvensen av budsjettforliket med SV for 2023 hvor minstepensjonene ble økt med 4 000 kr?

BEGRUNNELSE:

1. mai står det på nrk.no at statsminister Jonas Gahr Støre varsler at pensjonene skal reguleres slik at vi i år vil se det han omtaler som «den største veksten vi har opplevd i noe trygdeoppgjør».

2. mai har VG en sak om at Finansminister Trygve Slagsvold Vedum (Sp) bekrefter at regjeringen vil bruke 1,4 milliarder kroner på pensjonistene i revidert budsjett.

Svar:

Trygdeoppgjøret vil bli gjennomført nå i mai i henhold til de rammene Stortinget har lagt, blant annet i tråd med

Stortingets vedtak ved behandling av Prop. 41 L (2021–2022). Anslag på årets lønnsvekst, korrigert for avvik mellom forventet og faktisk lønnsvekst i tidligere år er grunnlaget for reguleringen. For regulering av alderspensjon under utbetaling inngår også anslag på årets prisvekst, korrigert for avvik mellom forventet og faktisk prisvekst fra i fjor. Tallgrunnlaget for reguleringen skal drøftes med pensjonistenes, de funksjonshemmedes og arbeidstakernes organisasjoner.

I forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2023 ble regjeringens partiene og SV enige om en økning av minste pensjonsnivå til enslige med kr 4 000 med virkning fra 1. januar i år. Utbetalingene ble gjennomført i mars. Temaet for trygdeoppgjørene er gjennomføring av regelfestede årlige økninger i grunnbeløpet, flere ulike trygdeytelser og pensjoner under opptjening og utbetaling. Eventuelle særskilte økninger i minstenivåer mm må gjøres i forbindelse med de ordinære budsjettprosessene.

Finansministerens uttalelse i avisartikkelen 2. mai, som stortingsrepresentant Asheim viser til, gjelder skattelettelse til pensjonister med lav pensjon, ikke en økning på utgiftssiden av budsjettet. Regjeringens forslag til Revidert nasjonalbudsjett legges fram 11. mai.

SPØRSMÅL NR. 2129**Innlevert 4. mai 2023 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 11. mai 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

I 2017 vedtok et enstemmig Storting å be regjeringen utrede en egen lovhjemmel for å sikre at fanger som holdes av norske styrker i forbindelse med væpnet konflikt får ivaretatt sine rettigheter, samt hvordan rettighetene til personer som holdes fanget av norske soldater kan ivaretas i våre internasjonale operasjoner.

Når vil forsvarsministeren levere på vedtaket, og vil han i denne utredningen vurdere egne lovbestemmelses-

er som særlig ivaretar hensynet til barn som interneres i væpnet konflikt?

BEGRUNNELSE:

Forslaget ble vedtatt i Innst. 248 S (2016-2017), etter initiativ fra MDG, i forbindelse med Stortingets behandling av NOU 2016:8 «En god alliert – Norge i Afghanistan 2001–2014». Bakgrunnen var at verdenssamfunnet ikke

har klart å bli enige om internasjonale regler som i tilstrekkelig grad regulerer interneringen av medlemmer av væpnede grupper som fengsles i væpnet konflikt mellom stater og ikke-statlige aktører eller mellom ikke-statlige aktører. Det var derfor et ønske fra et enstemmig Storting å få utredet egne lovbestemmelser i Norge om dette som også kunne bidra til å sette en internasjonal standard for behandling av fanger i væpnet konflikt. Jeg kan ikke se at forrige regjering har utredet dette i tråd med Stortingets enstemmige vedtak.

Siden dette forslaget ble vedtatt i 2017 ser vi at stadig flere blir internert, også barn, som følge av væpnet konflikt innenfor uakseptable forhold og uklare juridiske rammer. Ifølge den siste rapporten fra FNs generalsekretær om barn i væpnet konflikt ble minst 2 864 barn internert som følge av væpnet konflikt i 2021 (Rapporten omfatter kun barn som er internert i land hvor FNs rapporteringsmekanisme for barn er til stede. Barn som er internert i eksempelvis nordøst Syria er ikke omfattet.) Ifølge Redd Barna er det fremdeles internert nesten 7 000 barn i nordøst Syria i leire som FN har beskrevet som torturlignende forhold.

Også interneringen av barn i væpnet konflikt, er i hovedsak et resultat av at verdenssamfunnet har sviktet i å klare å bli enig om tydelige regler for internering i væpnet konflikt. I den utredningen som Stortinget har besluttet at regjeringen skal gjøre av egne lovbestemmelser om

beskyttelse av sikkerhetsinternerte, vil det derfor også være viktig å vurdere hvordan man kan ivareta de særlige behovene til barn som interneres som følge av væpnet konflikt, ved blant annet å ha tydelige bestemmelser om repatriering av disse barna til sine hjemsteder eller hjemland.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 4. mai 2023 med spørsmål fra stortingsrepresentant Une Bastholm om statusen til fanger som holdes av norske styrker i forbindelse med væpnet konflikt.

Forsvarsdepartementet har jobbet med denne problemstillingen over lang tid. Til tross for at det norske engasjementet i Afghanistan er avsluttet kan jeg forsikre om at jeg fremdeles anser problemstillingen som relevant.

Det er utarbeidet en grundig grunnlagsvurdering av problemstillingen, hvor flere aktører har vært involvert, herunder andre departementer. Imidlertid er dette en kompleks og utfordrende problemstilling som krever grundig arbeid. Jeg er opptatt av at grunnlaget for mitt svar til Stortinget skal være bredt og favne flest mulig problemstillinger.

Min intensjon er å levere et svar til Stortinget i løpet av kommende år.

SPØRSMÅL NR. 2130

Innlevert 4. mai 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 12. mai 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Det har nå gått mange måneder siden statsråden lovet en ekstern granskning av utenlandsadopsjoner.

Kan statsråden redegjøre for arbeidet med mandat og utvalg, og kan hun bekrefte om granskningen snarlig vil komme i gang?

BEGRUNNELSE:

Etter påtrykk fra FrP og krav fra mange adopterte og deres familier snudde regjeringen i januar og innvilget en uavhengig granskning av utenlandsadopsjoner.

Undertegnede har stilt flere spørsmål i etterkant av b.la. besøk til Sør-Korea og henvendelser fra berørte om videre prosess.

Senest i statsrådets svar til undertegnede i dokument nr. 15:1496 (2022- 2023) viser hun at det nå skal foretas en ekstern granskning.

Imidlertid er det fremdeles ikke gjort kjent et mandat eller hvem som evt. skal sitte i dette utvalget.

Mange er utålmodig på at arbeidet etter hvert skal komme i gang, både i og utenfor Norge.

Svar:

Eg takkar for spørsmålet, og viser òg til svaret på skriftleg spørsmål nr. 2091 frå stortingsrepresentant Kathy Lie om same tema.

Arbeidet med ekstern granskning av utanlandsadopsjonar er viktig, og har høg prioritet i departementet.

Mandatet er no under utarbeiding og som ein sentral del av førebuingane har ein innhenta og lytta til innspel frå adopterte og andre grupper som saka gjeld. Eg har prioritert å ha møter og fått innspel til rammer og innretning på granskinga frå ei rekkje organisasjonar og enkeltrepresentantar for adopterte. Bufdir har òg halde eit innspelsmøte. Mange har dessutan levert skriftlege innspel som er gjennomgått av Bufdir og i departementet.

Ein god prosess i forkant er viktig, mellom anna for å gjere gode vurderingar av kva føringar og avgrensingar som skal ligge i mandatet, slik at utvalet blir gitt høve til å granske tilstrekkeleg breitt, men samtidig grundig.

At granskinga skal vere ekstern gjer at det trengst andre førebuingar. Eg meiner vi må sikre gode rammer framfor å prioritere at arbeidet blir gjort så raskt som mogleg, òg med tanke på at granskinga skal ta for seg historiske adopsjonar som ligg tilbake i tid. Samtidig er eg utolm-

odig, og jobbar for at granskinga skal starte så snart som det er mogleg.

I samband med granskinga vil det eksterne utvalet måtte sjå på dokumentasjon som inneheld personsensitive opplysningar. Bufdir vurderte den 10. juni 2022 at den generelle teieplikta etter forvaltningslova ville vere tilstrekkeleg til å gi utvalet nødvendig informasjonstilgang. I samband med førebuingane til nedsetjinga av utvalet denne våren, bad departementet om ei fornya vurdering av dette spørsmålet. I den nye vurderinga har Bufdir kome til at ein treng ei eiga lov om informasjonstilgang for utvalet, av omsyn til personvern og effektivitet i arbeidet. Departementet arbeider med å greie ut dette og andre føresetnader for at granskingsutvalet kan starte arbeidet sitt.

På bakgrunn av dette arbeider eg mot at utvalet startar arbeidet til hausten.

SPØRSMÅL NR. 2131

Innlevert 4. mai 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 11. mai 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Når vil ofrene for uriktig innkrevd trygdeavgift få svar på sine henvendelser til skatteetaten, og har skatteetaten tilgang på informasjon som gjør det mulig å identifisere flere av ofrene for feilen?

BEGRUNNELSE:

Staten skylder flere hundre millioner kroner til flere tusentalls mennesker for innbetalinger av trygdeavgifter, uten at de betalende fikk medlemskap i Folketrygden og dermed ikke rett på trygdegoder eller pensjon. I Dokument nr. 15:1134 (2022-2023) spurte jeg statsråden om å redegjøre for hvordan han vil bidra til å løse denne skandalen og sørge for at de det gjelder får de pengene staten skylder dem.

Statsråden svarte:

«Skatteetaten har både i 2018 og 2023 uttalt via media at alle som feilaktig har betalt trygdeavgift, kan henvende seg til dem for å få korrigert tidligere skattefastsetninger og få trygdeavgiften tilbakebetalt. Personer kan henvende seg til Skatteetaten både på engelsk og andre språk dersom de ikke forstår norsk, for å få veiledning og bistand til å få rettet tidligere skattefastsetninger.»

Siden 23. januar har 139 av ofrene for feilen via fullmektig sendt fortløpende henvendelser til skatteetaten med spørsmål om veiledning og krav om retting. Disse lyder blant annet:

«Vi krever lempning og at feilene rettes» og videre «Vi ber om at dere veileder om alle forhold som er viktige for behandling av denne saken.»

De første ble sendt 23. januar, og de fleste er purret både en og to ganger. Ingen av henvendelsene er besvart av skatteetaten. Det har heller ikke lyktes å få bekreftet at brevene er mottatt i postmottaket.

Allerede i 2011 utarbeidet skatteetaten lister, blant annet en liste med 95 slike arbeidsforhold som ble sendt til statsadvokaten i Rogaland. Det framstår som at skatteetaten har hatt tilgang på tilstrekkelig informasjon til å opplyse statsadvokaten om arbeidsforholdene, og vi antar at skatteetaten også har tilstrekkelig informasjon til å informere skattyterne om trygdeavgiftsfeilen. Samfunnsoppdraget til skatteetaten er å sikre riktige skatteoppgjør. Derfor er det viktig at også andre del av spørsmålet besvares, slik at ikke det skal oppstå unødige mistillit.

Svar:

Personer som klager på sin skattefastsetting for tidligere år fordi de har betalt trygdeavgift uten å være medlem av folketrygden, vil få trygdeavgiften tilbakebetalt fra Skatteetaten. Den enkelte må selv legge frem dokumentasjon for at de ikke har vært medlem i folketrygden. Skatteetaten har ikke selv tilgang til denne informasjonen.

Finansdepartementet har vært i kontakt med Skatteetaten om disse sakene. Selv om etaten ikke kan kommentere enkeltsaker, forsikrer de at disse sakene prioriteres og

at alle henvendelser håndteres. Som det kommer frem av tidligere svar til Stortinget, har ikke Skatteetaten opplysninger om hvem som til enhver tid oppholder seg ulovlig i Norge, og på det grunnlag ikke er medlem av folketrygden. Dette er heller ikke opplysninger Skatteetaten kan innhente fra andre offentlige myndigheter. Dersom Skatteetaten ikke har opplysninger om at en skattepliktig ikke er medlem av folketrygden ved skattefastsettingen, skal de fastsette trygdeavgift.

SPØRSMÅL NR. 2132

Innlevert 4. mai 2023 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 22. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

2. mai skrev NRK Trøndelag om et mannlige prevensjonsmiddel, prevensjonsgelé, som har svært gode resultater ved uttesting på over 300 par over fire år. Ingen av kvinnene ble gravide, og fertiliteten hos mannen kom raskt tilbake etter bruk. Forskerne leter imidlertid fortsatt etter et farmasøytisk selskap som kan tenke seg å få produktet ut på markedet.

Kan statsråden foreta seg noe for at prevensjonsmiddelet kan bli tilgjengelig for den norske befolkningen raskere enn hvis farmasøytiske selskaper bestemmer dette alene?

BEGRUNNELSE:

Bakteppet her er at mange kvinner sliter med bivirkninger fra prevensjon. For å unngå å bli gravide er det mange kvinner som likevel tar prevensjon som de egentlig blir dårlige av. Andre slutter på prevensjon, og blir uønsket gravid. Dette har igjen påvirkning på aborttall og folkehelsen, særlig kvinnehelsen. Et mannlige prevensjonsmiddel vil for mange par være et godt alternativ, og det gjør at menn kan ta et større ansvar for å unngå uønsket svangerskap, uavhengig av om de er i et fast forhold eller ei.

I NRK-saken uttaler Professor Kristina Gemzell Danielsson ved Karolinska instituttet i Stockholm at selskaper som selger prevensjonsmidler for kvinner ser ut til å tro at de må konkurrere mot seg selv hvis de investerer i et prevensjonsmiddel for menn. Det kan altså være viktig i denne sammenhengen å unngå en markedssvikt som hindrer en historisk milepæl for kvinnehelsen.

Svar:

Basert på informasjonen i spørsmålet fra representant Bastholm har jeg bedt Legemiddelverket forsøke å finne ut hvilken studie det henvises til. Etter hva Legemiddelverket kan se er studien ikke utført i Norge. Heller ikke de som er ansvarlige for studien og ideen holder til i Norge. Det er National Institute of Health i USA som er ansvarlig for studien. Mer informasjon om studien kan sees her:

<https://clinicaltrials.gov/ct2/show/NCT03452111?term=CCN017&draw=2&rank=1>

Norske pasienter vil kunne ha mulighet til å prøve ut legemidlet dersom det blir gjennomført en klinisk studie i Norge. Søknad om en klinisk utprøving krever godkjenning fra Legemiddelverket.

Det følger av legemiddeloven at et legemiddel ikke kan omsettes før det har fått markedsføringstillatelse. Denne blir gitt på grunnlag av vurdering av preparatets kvalitet, sikkerhet og effekt. Søknad om markedsføringstillatelse sendes inn av den som eier produktet.

For å kunne søke om markedsføringstillatelse er det derfor nødvendig å gjennomføre kliniske studier der effekt og sikkerhet undersøkes. Legemidlet må også produseres med god tilvirkningspraksis. I praksis er det Legemiddelverket som gir slik markedsføringstillatelse på grunnlag av søknad fra et farmasøytisk firma. I teorien kan andre enn farmasøytiske firma søke om markedsføringstillatelse gitt at de oppfyller kravene som stilles.

I tillegg finnes det spesialordninger som kalles compassionate use named patient (godkjenningsfritak) og compassionate use program. Disse ordningene kan bare brukes etter noen gitte kriterier.

SPØRSMÅL NR. 2133**Innlevert 4. mai 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 12. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Mener statsråden det er riktig å kutte i antall LIS1-stillinger, når det fastlegekontorene trenger flere leger som er ferdige med turnustjenesten sin?

BEGRUNNELSE:

I en video lagt ut på Helse- og omsorgsdepartementets Facebookside, som omhandler Regjeringens nye finansiering av fastlegeordningen, sier statsråd Ingvild Kjerkol at:

"Det er kjempeviktig at vi har en god og stabil fastlegeordning, sånn at vi rekrutterer godt. For det vi trenger er flere fastleger."

Samtidig ligger en artikkel ute på Dagens Medisin som omhandler fastlegekrisen i Åsnes kommune. I artikkelen uttaler avdelingsleder ved Åsnes Legesenter, Ingvild Krogh Sanne at:

«Vi trenger rett og slett flere leger som er ferdige med turnustjenesten sin, som kan begynne i allmennlege i spesialisering, som ALIS. Da kan man ikke kutte i LIS1-stillinger».

I sitt statsbudsjett for 2023 fjernet Regjeringen Støre og Sosialistisk Venstreparti finansieringen av 31-LIS1 stillinger. Det gjør at det blir færre leger som er ferdige med sin turnustjeneste og kan begynne som allmennlege i spesialisering. Dermed blir det færre potensielle ALIS-søkere, noe innbyggerne i Åsnes allerede merker.

Svar:

Etablering av flere LIS1-stillinger er viktig, men i statsbudsjettet for 2023 valgte vi å prioritere andre tiltak som raskere kan hjelpe på rekrutteringsutfordringene i tjenestene. Ambisjonene om å øke antall LIS1-stillinger ligger like fullt fast.

Vi arbeider helhetlig for å sikre rekruttering og stabil legedekning i hele landet. Det har vi gjort med en historisk satsing i statsbudsjettet. For å sikre at fastlegeordningen forblir grunnmuren i vår felles helsetjeneste og øke kapasiteten i ordningen, styrket vi fastlegeordningen med 690 mill. kroner i 2023. Helårseffekten av forslaget er 920 mill. kroner. Vi har også innført og videreført et tilskudd på 50 mill. kroner for å styrke legevaktjenesten i distriktskommuner. Dette skal bidra til bedre rekruttering og redusert vaktbelastning i kommuner med særlige rekrutteringsutfordringer.

Ekspertutvalget for allmennlegetjenesten har foreslått tiltak for forbedringer fra 2024 og utover for å sikre bærekraft. Rapporten har anbefalinger knyttet til blant annet organisering og finansiering, kompetanse, legevakt og reduksjon av oppgaver. Utvalget har levert en grundig og utfyllende rapport med interessante forslag til konkrete forbedringer i årene fremover. Utvalget har sett på allmennlegetjenesten samlet, inkludert legevakt. Vi er i gang med å vurdere forslagene fra ekspertutvalget og vil komme tilbake til Stortinget på egnet vis.

Som tidligere meddelt (jf. svar på spørsmål nr. 1244, av 13.02.23), arbeides det med saker knyttet til LIS1 i departementet, og jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte i løpet av året.

SPØRSMÅL NR. 2134**Innlevert 5. mai 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 11. mai 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at det også sitter representanter fra Rogaland når nytt styre for Høgskolen på Vestlandet skal velges?

BEGRUNNELSE:

Om ikke noe skjer, vil Viken kunne bli bedre representert med styremedlemmer enn Rogaland i en høgskole som er svært viktig for arbeidslivet i Rogaland. Høgskolen på Vestlandet (HVL) er sentral for utdanning av nøkkelpersonell for næringslivet på Haugalandet, spesielt innen ingeniørfag og nautikk men også andre fagfelt. HVL har studiesteder i Bergen, Haugesund, Sogndal, Stord og Førde. Høgskolen er dermed lokalisert både i Vestland og Rogaland fylke. Man har nå mål om at dette skal bli et universitet for hele Vestlandet. Det er viktig at alle deler av høyskolens geografiske områder er representert i styrende organer. Det ligger nå an til at ingen i styret kommer fra Rogaland, og at Viken er representert sammen med en massiv overvekt av medlemmer fra Vestland.

Det nye styret skal være på plass fra 1. august 2023. Disse skal sitte i fire år fram til 31. juli 2027.

Det sittende høgskolestyret sendte i januar 2023 inn følgende liste til Kunnskapsdepartementet over kandidater som eksterne styremedlemmer i det nye styret:

Bjørn Håvard Bjørklund (Bømlo)
Arvid Hallén (Asker)
Jane Cathrine Særsten Jünger (Stord)
Åslaug Krogsæter (Stad)
Frode Kyrkjebø (Førde)
Bjørn Lyngedal (Bergen)
Tahereh Mirghafari (Bergen)
Anne-Beth Njærheim (Bømlo)
Bård Vegar Solhjell (Vestby)
Siren Sundland (Bergen)
Kristine Kopperud Timberlid (Høyanger)
Hege Økland (Stord)

Av ovennevnte kandidater er 10 fra Vestland (7 fra gamle Hordaland og 3 fra gamle Sogn og Fjordane). 2 er fra Viken (gamle Akershus). Ingen av de foreslåtte kandidatene er fra Rogaland.

Kunnskapsdepartementet skal oppnevne fire eksterne styremedlemmer (med varamedlemmer), inkludert styreleder. Departementet har mulighet til å oppnevne andre personer enn de institusjonen selv har foreslått.

Følgende fem personer ble i april 2023 valgt av de ansatte som medlemmer i det nye styret:

Solveig Råheim Grønsdal (Stord)
Erik Kyrkjebø (Sogndal)
Hege Myklebust (Stord)
Sissel Rosland (Bergen)
Tom Are Trippestad (Bergen)

Av de 5 ansattvalgte styremedlemmene bor 2 i Bergen, 2 på Stord og 1 i Sogndal. Ingen bor i Rogaland, og ingen er knyttet til campus Haugesund.

Svar:

Styrene til universiteter og høyskoler er kollegiale organer som skal bestå av personer med ulik bakgrunn, kjønn og kompetanse. Styrene skal ha kunnskap og erfaring som er relevant for institusjonen. Styremedlemmene skal ikke representere regionene de bor i, virksomhetene de jobber i eller andre særinteresser, men ta beslutninger til beste for institusjonene samlet sett. Jeg oppnevner styremedlemmer basert på en helhetsvurdering, noe jeg og vil legge til grunn ved oppnevning av styremedlemmer til Høgskolen på Vestlandet.

SPØRSMÅL NR. 2135**Innlevert 5. mai 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 12. mai 2023 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Kva er status for planane om utbetring av Røværkanalen i Haugesund kommune?

BEGRUNNELSE:

Fylkeskommunene overtok ansvaret for fiskerihavner fra staten ved Kystverket fra 1. januar 2020 som følge av regionreformen. Rogaland fylkeskommune overtok blant annet ansvaret for Røværkanalen i Haugesund kommune.

Rogaland fylkeskommune la i mars 2022 ut et offentlig anbud med en kostnadsramme på 20 millioner kroner for å utbedre Røværkanalen. Dette ble da sett på som et kritisk viktig tiltak for å ivareta framkommelighet og sikkerhet i farvannet. Dykkerinspeksjon hadde avdekket skader som gir utrygg ferdsel gjennom kanalen og er en fare for bebyggelsen ved siden av kanalvuren. Samtidig er hurtigbåten til Røvær avhengig av ferdsel gjennom kanalen for å opprettholde rutetilbudet i dårlig vær. Det er også behov for utvidelse av kanalen for å klargjøre for nye elektriske hurtigbåter.

Regjeringen varslet i kommuneproposisjonen i mai 2022 at den i statsbudsjettet for 2023 ville legge fram en sak om gjeninnføring av statlig ansvar for fiskerihavnene. Denne gjeninnføringen skjedde med virkning fra 1. januar 2023. I brev av 30. juni 2022 avklarte Nærings- og handelsdepartementet at staten ikke ville dekke kostnadene dersom fylkeskommunen startet opp utbedringen av Røværkanalen som planlagt. Samtidig viste departementet til at prosjektet vil måtte vurderes og prioriteres gjennom de årlige budsjettprosessene dersom det overføres til staten. Rogaland fylkeskommune avlyste deretter det planlagte arbeidet.

Svar:

Regjeringa har gjeninnført eit statleg ansvar for fiskerihamnene, fordi vi meiner det er viktig for å sikre utviklinga av marine næringar og fiskeriavhengige kystsamfunn.

Ein del av prosessen har vore å få tilbakeført fiskerihamneanlegg til Kystverket frå dei fylkeskommunane som overtok slike anlegg 1. januar 2020. Når dette no er fullført, har Kystverket igjen fått ansvar for fiskerihamnene langs kysten frå nord til sør. Med dette vil vi vere i posisjon til å utvikle ein samanhengande fiskerihamnepolitikk og -forvaltning langs heile kysten.

Regjeringa ønskjer å kunne realisere nye fiskerihamneprosjekt så snart som mogleg. Vi ønskjer også å få

reduisert vedlikehaldsetterslepet i denne sektoren. Vi må likevel forhalde oss til forsøket frå den førre regjeringa på å overføre ansvaret for fiskerihamnene til fylkeskommunane. Dette førte til at prosjekteringa av nye fiskerihamnetiltak stoppa opp i 2018. Viktig vedlikehaldsarbeid vart også utsett, og planleggingskapasiteten i Kystverket vart bygd ned.

Regjeringa har styrkt planleggingskapasiteten i Kystverket for å få fortgang i arbeidet med nye investeringsprosjekt. Den korte tida som har gått sidan tilbakeføringa av ansvaret til staten inneber like fullt at det står att eit monaleg utgreiingsarbeid som må på plass før nye fiskerihamneprosjekt kan realiserast i tråd med innmeldte behov. Kystverket har også eit betydeleg arbeid framfor seg med kartlegging av vedlikehaldsbehovet langs kysten.

Kanalen i Røvær er del av Røvær fiskerihamn, som vart overført til Rogaland fylkeskommune 1. januar 2020 og tilbakeført til Kystverket 1. januar 2023. Kva gjeld behov for reparasjonar som følgje av utrasing av stein, er dette noko som Kystverket vil måtte undersøkje nærare og prioritere opp mot anna naudsynt vedlikehaldsarbeid. Ytterlegere tiltak som til dømes ei utviding av djupna og breidda i kanalen vil vere eit investeringsprosjekt som må vurderast og prioriterast opp mot andre tiltak i investeringsporteføljen til Kystverket. Eg vil rå til at Rogaland fylkeskommune og eventuelt Haugesund kommune tar kontakt med Kystverket for å melde inn sine behov og ønske i så måte.

Regjeringa kjem tilbake til konkrete prioriteringar i Nasjonal transportplan som skal leggest fram neste vår, og i dei årlege budsjettframlegga.

SPØRSMÅL NR. 2136**Innlevert 5. mai 2023 av stortingsrepresentant Hadia Tajik****Besvart 12. mai 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Kva gjer Klima- og miljødepartementet for å sikre at ferrolegeringsindustrien i Norge vert behandla likt som i resten av Europa når det gjeld tildeling av CO₂-kvotar?

GRUNNGJEVING:

Ferrolegeringsindustrien er omfatta av EU sitt kvotehandelsystem, EU ETS. Dette systemet har fleire fasar, fase 3 gjekk frå 2013-2020, medan fase 4 strekk seg frå 2021-2030. Ferrolegeringsindustrien er stor i Norge men ein relativt liten bransje i europeisk samanheng. Bransjen får kvotar tildelt basert på eigne historiske utslepp, korrigert med ulike faktorar i spesielle matematiske formlar.

Svar:

Ferrolegeringsindustrien i Europa er omfattet av EUs kvotesystem (EU ETS). Bedrifter som produserer ferrolegeringer må følgelig hvert år levere klimakvoter for sine utslipp av klimagasser, én kvote per tonn klimagassutslipp.

Virksomheter som produserer ferrolegeringer har rett til å søke om tildeling av vederlagsfrie klimakvoter for å dekke deler av sine klimagassutslipp. Reglene om tildeling av vederlagsfrie kvoter er harmonisert på europeisk nivå. Tildelingen skal følgelig beregnes på samme måte uavhengig av hvilket europeisk land bedriften er lokalisert i.

Beregningen av den vederlagsfrie tildelingen er ikke sentralisert på europeisk nivå. Det er derfor miljødirektoratene i de enkelte landene som fastsetter hvor mange

kvoter den enkelte virksomhet kan få tildelt vederlagsfritt. Sentrale myndigheter dvs. Kommisjonen (hva gjelder EUs medlemsstater) og EFTAs overvåkingsorgan (hva gjelder EFTA-statene) går imidlertid gjennom de nasjonale vedtakene om tildeling av vederlagsfrie kvoter for å vurdere om tildelingen ligger innenfor det harmoniserte regelverket.

Når det gjelder tildelingen av vederlagsfrie kvoter for perioden 2021-2025 har Miljødirektoratet fattet vedtak om tildeling av vederlagsfrie kvoter til norske ferrolegeringsprodusenter. Disse tildelingsvedtakene er formelt godkjent av EFTAs overvåkingsorgan. Jeg er gjort kjent med at norske ferrolegeringsprodusenter har klaget på Miljødirektoratets tildelingsvedtak blant annet med påstand om at konkurrerende virksomheter i andre europeiske land har fått tildelt flere vederlagsfrie kvoter enn de norske ferrolegeringsverkene. Etter det jeg forstår arbeider Miljødirektoratet nå opp mot Kommisjonen for å kartlegge hvordan andre europeiske land har beregnet tildelingen av vederlagsfrie kvoter.

Klima- og miljødepartementet har foreløpig ikke vært involvert i den problemstillingen som representanten Tajik tar opp i sitt spørsmål. Bakgrunnen er at dette gjelder konkrete klagesaker som potensielt kan komme på mitt bord. For at klagesakene skal kunne få en reell to-instansbehandling kan jeg ikke involvere meg i sakene mens de ennå er til behandling i Miljødirektoratet.

Jeg vil ta tak i dette problemkomplekset om sakene ikke finner sin løsning i Miljødirektoratet og dermed blir oversendt til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse.

SPØRSMÅL NR. 2137**Innlevert 5. mai 2023 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 12. mai 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Vil utanriksministeren fordømme og/eller gi ein tydeleg reaksjon mot tyrkiske styresmakter sine aksjonar mot

kurdiske journalistar og folkevalde i forkant av valet 14. mai, og korleis vil utanriksministeren bruka diplomatiske og offentlege kanalar til å hindra ei ulovleg nedstenging

av det kurdiske opposisjonspartiet People's Democratic Party (HDP)?

GRUNNGJEVING:

Morgonen 25. april vart meir enn 100 kurdiske journalistar, folkevalde, advokatar og aktivistar arrestert i ein koordinert politiaksjon i fleire tyrkiske byar. Ifølgje tyrkiske medium har påtalemyndigheiter i Diyarbakir utferdar arrestordrar med terror-relaterte tiltalar for 286 personar, og av desse vart 128 personar haldne i varetekt per 28. april. Dette har blitt etterfølgd av fleire aksjonar og arrestasjonar av kurdiske journalistar og folkevalde, seinast i Istanbul 2. mai. Reporterar Utan Grenser (RSF) kallar aksjonane ein politisk manøver for å svekka kurdiske medium og politisk opposisjon i forkant av valet 14. mai.

Fleire av dei arresterte politikarane er medlemmer av det kurdiske partiet People's Democratic Party (HDP), som i tillegg er tiltalte i landets konstitusjonelle domstol og vert trua av ulovleg nedstenging like før valet. Amnesty International har nyleg uttalt at ei nedstenging av HDP vil medføra ei rekke brot på ytringsfridommen og organisasjonsfridommen.

Tyrkia har under president Erdoğan flytta seg i ei autoritær retning der ytringsfridommen og organisasjonsfridommen stadig vert innskrenka. Tyrkiske styresmakter har systematisk brukt antiterrorlovgeving til å fengsla fleire leiande journalistar, menneskerettsforsvararar, og politiske motstandarar med tiltalar basert på tilknytning til terrorgrupper eller propaganda for terrororganisasjonar.

Tyrkia er mellom landa i verda som har flest journalistar i fengsel.

Svar:

Valgene i Tyrkia 14. mai blir observert av Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europas (OSSE) kontor for demokratiske institusjoner og menneskerettigheter (ODIHR). Valgobservasjonen ledes av tidlegare utenriksminister Jan Petersen. I sin forhåndsrapport har ODIHR slått fast at valget gir velgerne et reelt valg mellom kandidater, men at det er mangler både ved ytringsfriheten og anvendelsen av rettsstatsprinsippene i valgkampen. ODIHR har rapportert om både fysiske og administrative tiltak som begrenser valgkampaktiviteter sørøst i Tyrkia, der flertallet er kurdere.

Norge støtter OSSEs arbeid med å overvåke valgene i Tyrkia. Vi oppfordrer tyrkiske myndigheter til å følge de råd ODIHR gir. Vårt syn er at respekt for ytrings-, forsamlings- og foreningsfrihet, herunder fri presse og fri valgkamp, samt respekt for rettsstatsprinsippene, er viktige forutsetninger for gjennomføringen av frie valg.

Folkets demokratiske parti (HDP) stiller til valg som en del av partilliansen Det grønne venstreparti. Ambassaden i Ankara følger med på tyrkiske myndigheters granskning av HDP. Vi støtter kravet fra Europarådets ministerkomité om umiddelbar løslatelse av partiets leder Selahattin Demirtaş.

SPØRSMÅL NR. 2138

Innlevert 5. mai 2023 av stortingsrepresentant Morten Wold

Besvart 15. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kan statsråden legge frem en oversikt over alle frivillige og ideelle organisasjoner innenfor hennes ansvarsområde som har søkt om tilskudd pr. 05.05.2023, samt oversikt over hva de fikk i tilskudd i 2022 og hva de har fått i tilskudd for 2023?

BEGRUNNELSE:

Fleire frivillige og ideelle organisasjoner har fått redusert sine tilskudd i statsbudsjettet for 2023. Dette har fått store konsekvenser for mange, og vil kunne bety redusert tilbud

for flere viktige lavterskeltilbud. For flere organisasjoner har årets budsjett gitt stor uforutsigbarhet. Jeg ber derfor om en oversikt over hvem som fikk tilskudd i 2022 og hvor mye, samt en sammenlikning med i år.

Svar:

Det er en hovedregel i økonomiregelverket for staten at tilskudd skal gis fra en tilskudds-ordning der en bevilgning blir utlyst og fordeles på flere mottakere på grunnlag av åpne søknadsprosesser og kjente tildelingskriterier. Søkbare tilskuddsordninger bidrar til å ivareta verdier

som likebehandling, transparens og etterprøvbarehet i forvaltningen.

Det er generelt stor konkurranse om tilskuddsmidler på Helse- og omsorgsdepartementets ordninger rettet mot ideelle og frivillige organisasjoner og tilbud. Helsedirektoratet har i 2023 mottatt søknader om tilskudd på 2 848 mill. kroner fra 559 ulike organisasjoner.

Oversikten under viser alle organisasjoner som har søkt om tilskudd i 2023 og hva disse har mottatt i tilskudd i 2022 og 2023. Oversikten viser samlede søknadsbeløp fra organisasjonene på Helse- og omsorgsdepartementets tilskuddsordninger.

Periode SøkerNavn	2022		2023	
	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt
ACTIS - RUSFELTETS SAMARBEIDSGRAN (1)	16 400 000	16 400 000	18 400 000	16 400 000
ACTIS I OSLO OG AKERSHUS			590 000	
ADHD NORGE (1)	8 885 000	6 000 000	17 260 185	7 150 000
AFRIKANSK HELSE- OG SOSIAL UTVIKLING ORGANISASJON			1 498 000	
AGDENES VEKST AS			2 010 000	
AKAN - ARBEIDSLIVETS KOMPETANSESENTER FOR RUS- OG AVHENGIGHETSPROBLEMATIKK	21 000 000	21 000 000	21 000 000	20 950 000
AKTIV HVERDAG 01			1 200 000	
AKTIVITET4ALLE			600 000	
AKTIVT PUSTEROM AS	1 126 200	400 000	1 019 300	
A-LARM BRUKER OG PÅRØRENDE ORGANISASJON FOR ÅPENHET OM RUS OG BEHANDLING	44 123 563	9 236 601	46 550 831	11 195 000
ALBATROSSEN AS	1 100 000	350 000	800 000	580 000
ALLTIDHJELPNO			1 766 540	
ALS NORGE	500 000		1 162 000	
ALTA RØDE KORS	888 787		1 155 000	
ALTERNATIV MØTEPlass I GAMLE OSLO			1 550 000	
ALTRUISM FOR YOUTH			1 990 000	
AMMEHJELPEN (1)	1 500 000	1 500 000	3 000 000	1 500 000
ANDEBU FRIVILLIGSENTRAL	1 352 400		560 000	
ANICCA PICTURES AS			250 000	
ANSA - ASSOCIATION OF NORWEGIAN STUDENTS ABROAD	3 247 167	1 900 000	2 656 777	990 000
ARBEIDERBEVEGELSENS RUS- OG SOSIALPOLITISKE FORBUND	4 271 000	2 827 000	4 242 000	2 595 000
ATLETO AS			25 250	25 250
AURORA STØTTEFORENING FOR MENNESKER MED PSYKISKE HELSEPROBLEMER	386 000	150 000	463 000	
AUTISMEFORENINGEN I NORGE (1)	6 139 000	3 000 000	18 190 000	3 600 000
AVERØY FRIVILLIGSENTRAL	150 000		300 000	
AV-OG-TIL (1)	21 000 000	21 000 000	21 000 000	21 000 000
BACK IN THE RING	4 750 000	1 800 000	9 800 000	2 100 000
BAMBLE OG OMEGN INTERNASJONALE FORENING			200 000	
BARN AV RUSMISBRUKERE - BAR	6 063 000	6 063 000	6 800 000	6 000 000
BARNAS ØY			1 700 000	
BARNEKREFTFORENINGEN			1 007 400	810 000
BEATUS CRAS			7 689 000	

Periode SøkerNavn	2022		2023	
	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt
BERGEN KONTAKTSENTER			1 065 000	900 000
BERGEN RØDE KORS	350 000	300 000	770 000	370 000
BERGEN SANITETSFORENING	1 300 000	1 300 000	1 500 000	500 000
BETANIA ALTA	3 415 000	600 000	3 350 000	
BEVISSTUNG	2 590 000		1 404 250	
BIBI AMKA, WOMAN WAKE UP			197 000	
BIKUBEN - REGIONALT BRUKERSTYRT SENTER	10 030 000	3 600 000	8 402 000	3 600 000
BIPOLARFORENINGEN NORGE	5 200 000	3 000 000	5 885 000	3 000 000
BLEKKULFKLUBBEN	839 700		125 000	
BLÆREKREFT NORGE	676 500		521 000	
BLÆREKREFTFORENINGEN	496 500	496 500	1 080 000	
BLÅ KORS - BORGESTADKLINIKKEN SA	28 101 643	24 458 006	31 528 156	21 292 060
BLÅ KORS KRISTIANSAND	7 871 533	5 800 000	13 922 773	3 650 000
BLÅ KORS NORGE (1)	83 017 377	63 222 158	76 184 655	64 959 000
BLÅ KORS TJENESTEPRODUKSJON RINGERIKE AS			1 000 000	
BLÅ KORS VIDEREGÅENDE SKOLE GRIMSTAD AS			200 000	
BRANOK MØTEPlass			932 000	
BREDDE-E-SPORT ALLIANSEN			269 635	
BRORSON&SANDE AS	1 371 000	1 366 000	1 444 000	1 426 000
BØ FRIVILLIGSENTRAL			276 665	
CALISTHENICS NORWAY			178 076	
CAMPBILL LANDBYSTIFTELSE I NORGE	88 075 000	88 075 000	90 574 000	90 574 000
CARITAS BERGEN	500 000		765 000	
CARITAS NORGE	2 523 943	605 000	6 187 000	725 000
CARITAS TRONDHEIM	883 409		780 000	305 000
CENTER FOR AFRICAN MENTAL HEALTH PROMOTION AND CULTURAL COMPETENCE (CAMP COM)	2 250 000		2 358 000	
CEREBRAL PARESE-FORENINGEN (1)	695 550	315 000	310 825	310 825
CHEMFRIENDLY NORGE	3 243 825	570 000	1 081 900	640 000
CHIN COMMUNITY IN NORWAY			200 000	
CLAP ALONG AS			745 000	395 000
COMMON GROUNDS			2 881 920	
DE NORSKE LENKER OSLO 89	180 000	75 000	150 000	
DEBORAH BORGENS STIFTELSE			2 611 090	
DEN NASJONALE STØTTEGRUPPEN ETTER 22. JULI	7 800 000	3 386 481	17 900 000	4 200 000
DEN NORSKE TURISTFORENING	2 690 000	2 690 000	3 300 000	3 300 000
DER DU BOR - TELEMARK (DDB-T)	3 571 762		995 000	
DET HJELPER, BRUKER- OG PÅRØRENDEORGANISASJON	7 877 017	500 000	11 662 008	1 366 578
DET HVITE BÅND NORSKE KVINNERS KRISTNE AVHOLDSFORBUND	1 680 000	1 107 000	1 400 000	1 080 000
DET ISLAMSKA FORBUNDET	600 000	500 000	1 200 000	
DIABETESFORBUNDET	9 700 000	9 700 000	24 037 300	6 589 000
DIABETESFORBUNDET TRØNDELAG			400 000	
DIABETESFORBUNDET, KRISTIANSAND			406 000	

Periode SøkerNavn	2022		2023	
	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt
DIAKONHJEMMET OMSORG AS	6 469 454		36 204	
DIAKONISENTERET STAVANGER			500 000	
DNT DRAMMEN OG OMEGN			350 000	
DNT-EDRU LIVSSTIL	6 685 000	5 939 000	13 535 000	4 679 000
DOWNS SYNDROM NORGE	1 690 000		990 000	600 000
DRIVE NORGE AS	1 500 000		3 675 000	
DRÅPEKORT	950 000	650 000	900 000	720 000
EDIALOG24 AS	1 196 000	454 000	1 050 000	841 710
EFA STIFTELSEN KARMØY	800 000		1 000 000	
EIDANGER IDRETTLAG	2 050 000	900 000	2 440 000	945 000
ELVEKANTEN AKTIVITETSHUS	3 270 000	350 000	2 070 000	575 000
ENDOMETRIOSEFORENINGEN			13 230 000	
EPILEPSIFORBUNDET	1 795 000	550 000	1 000 000	700 000
EQUALITY			640 000	
ERFARINGSENTRUM	2 138 402	2 000 000	2 995 000	2 740 685
ERITREAN PROFESSIONALS ASSOCIATION IN NORWAY (EPAN)	629 000	550 000	382 982	
ERLIK KAFFE AS	1 500 000	600 000	1 200 000	730 000
ET LIV I BEVEGELSE	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
ET SLAG AV GANGEN	15 500 000	1 500 000	12 200 000	
F 79 NORGE	250 000	140 033	370 000	300 000
FAGRÅDET - RUSFELTETS HOVEDORGANISASJON	4 900 000	3 650 000	12 249 000	3 600 000
FALKETIND HELSE AS			990 000	
FARSUND OG LYNGDAL REVMATIKERFORENING			35 000	
FELLESORGANISASJONEN (FO)	700 000	220 000	1 450 000	250 000
FELLESSKAP FOTBALLKLUBB			240 000	
FELLOWMAN MH&B	4 940 000	500 000	3 525 000	525 000
FFHR FORENINGEN FOR HELHETLIG RUSPOLITIKK	7 600 000	2 800 000	7 350 000	
FJORDHAGEN DRIFT AS	6 000 000	2 200 000	6 000 000	2 200 000
FLEKKEFJORD FOTBALLKLUBB			190 000	190 000
FLERKULTURELLE KVINNEGRUPPE	570 000		330 000	
FOLKEAKSJONEN FLERE UT AV RUS			40 000	
FONTENEHUS NORGE	14 703 000	3 620 000	8 602 000	4 000 000
FONTENEHuset ARENDAL	4 000 000	3 500 000	3 950 000	3 173 000
FONTENEHuset ASKER	3 600 000	3 600 000	3 800 000	2 708 000
FONTENEHuset GJØVIK AS	4 900 000	2 850 000	2 500 000	2 115 000
FONTENEHuset HADELAND AS			3 000 000	2 538 000
FONTENEHuset HARSTAD	5 265 000	2 325 000	3 162 000	1 832 000
FONTENEHuset MORTENSRUD	1 900 000	1 376 855	5 150 000	4 257 000
FONTENEHuset OSLO ØST (1)	2 800 000	2 800 000	5 512 000	3 046 000
FONTENEHuset SENJA	3 370 000	2 969 000	3 330 567	1 785 095
FONTENEHuset STAVANGER	2 400 000	1 600 000	2 030 000	1 320 000
FONTENEHuset ULLENSAKER	4 981 895	3 646 105	5 000 000	4 061 000
FOR FANGERS PÅRØRENDE (FFP)	650 000		550 000	
FORANDRINGSFABRIKKEN STIFTELSE	10 345 000	8 100 000	7 915 000	

Periode SøkerNavn	2022		2023	
	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt
FORBUNDET MOT RUSGIFT (1)	3 655 000	1 536 000	5 495 330	963 000
FORENINGEN 20PROSENT			920 000	
FORENINGEN BASECAMP UNGDOMSDIAKONITILTAK/ BASECAMP YDS- BASECAMP YOUTH DIACONAL SER- VICE			1 824 000	
FORENINGEN FOR BARNEPALLIASJON FFB	37 300 000	33 990 000	38 745 576	
FORENINGEN FOR FLERKULTURELT RECOVERY-ARBEID			1 130 000	
FORENINGEN FOR HUMAN NARKOTIKAPOLITIKK	4 971 875	3 400 000	8 441 000	4 510 000
FORENINGEN FOR MUSKELSYKE (2)	2 509 000	1 320 000	1 974 628	600 000
FORENINGEN RASTLØSE BEIN (FRB)			275 000	220 000
FORENINGEN RØVERHUSET	3 220 000	1 200 000	2 900 000	1 050 000
FORENINGEN TRYGGERE RUSPOLITIKK	6 637 300	2 101 500	8 144 000	3 143 000
FORENINGEN VI SOM HAR ET BARN FOR LITE (1)	400 000		587 000	
FORENINGEN ÅPEN DØR			480 000	
FOTBALLSTIFTELSEN (2)	25 000 000	18 000 000	32 000 000	18 500 000
FRAM	5 140 000		2 615 000	
FRELSESARMEEN (1)	126 791 408	109 176 408	125 203 848	105 113 848
FRI - FORENINGEN FOR KJØNNS- OG SEKSUALITETS- MANGFOLD	5 956 600	4 291 324	7 992 200	450 000
FRI TROMS OG FINNMARK			155 000	
FRIVILLIGHET NORGE	5 492 025	1 700 000	2 800 000	200 000
FRIVILLIGHETSSENTRALEN ØST SARPSBORG	219 550		472 000	
FUNKSJONSHEMMEDES FELLESORGANISASJON FFO	1 083 567	766 433	1 700 000	
FUNKSJONSHEMMEDES FELLESORGANISASJON VEST- LAND			500 000	
GAUSDAL RØDE KORS FORENING			102 000	
GAYSIR AS (1)			176 040	
GIRL POWER ORG			2 816 204	
GLOBAL SOSIAL UTVIKLING (GSU)			995 000	
GODE ØYEBLIKK AS			1 578 050	
GODHET NORGE AS	2 000 000		1 100 000	
GRØNN FRAMTID	299 600	145 200	249 000	
HADSEL FRIVILLIGFORENING	746 370		737 200	
HALLINGDAL FOTBALLKLUBB	354 000	100 000	190 000	
HAMNA AKTIVITET OG HELSE AS	750 000		864 000	
HARALDSPASS DIAKONALE STIFTELSE	743 956	743 956	894 196	894 196
HARRY BENJAMIN RESSURSSENTER HBRS	3 800 000	3 800 000	2 890 000	
HASHTAG I MORGEN	3 819 000		4 161 000	
HAUGALAND KLATRELAG			318 000	
HAUGESUND RØDE KORS	1 290 000		2 000 000	
HEART KARMØY	530 000	300 000	560 000	320 000
HELSE I FRI LUFT			729 000	450 000
HELSEINN			1 730 000	
HELSEUTVALGET	10 988 292	9 096 708	14 255 000	8 646 840
HIVNORGE (1)	8 591 735	7 346 100	14 067 000	10 884 491

Periode SøkerNavn	2022		2023	
	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt
HJELPEKILDEN VEST			2 400 000	
HJERNERÅDET (NORWEGIAN BRAIN COUNCIL)	2 759 000	2 410 000	6 102 500	1 800 000
HJERNESVULSTFORENINGEN			582 000	
HJERTE FOR SANDNES	3 538 310	600 000	4 744 000	630 000
HLF HØRSELSHEMMEDES LANDSFORBUND	2 500 000	2 000 000	5 670 000	1 800 000
HOLMLIA NÆRMILJØSENTER OG FRIVILLIGSENTRAL			345 000	
HOPEFUL			1 000 000	
HORDALAND RØDE KORS			1 106 000	
HVITE ØRN NORGE	3 777 500	750 000	1 725 000	800 000
HÆGELAND OG ØVREBØ FRIVILLIGSENTRAL	211 261		831 000	
HØIDALEN, SÆTRE OG ÅSLAND KULTURHISTORISKE FORENING			1 150 000	
HÅPETS KATEDRAL AS			720 000	
IDRETTE SKAPER SJANSER	14 800 000	12 000 000	20 000 000	12 600 000
INCOGNITO KLINIKK			4 038	4 038
INFO123	381 965		438 740	
INGERSTIFTELSEN			380 000	
INN PÅ TUNET NORGE SA	8 500 000	883 774	4 500 000	4 500 000
INN PÅ TUNET TRØNDELAG SA (1)			9 728 000	4 040 000
INSTITUTT FOR AKTIV PSYKOTERAPI (1)	1 285 000	1 100 000	1 300 000	725 000
INSTITUTT FOR BARNE- OG UNGDOMSPSYKOTERAPI	1 452 173	323 095	1 871 620	350 000
INSTITUTT FOR GRUPPEANALYSE OG GRUPPEPSYKOTERAPI	8 400 000	4 478 692	6 000 000	5 000 000
INSTITUTT FOR MENTALISERING	1 309 000	350 000	2 809 000	350 000
INSTITUTT FOR PSYKOTERAPI	4 212 000	2 952 868	4 516 000	3 000 000
INTERKULTURELL KVINNEGRUPPE (IKKG)			1 000 000	
INTERNASJONAL HELSE- OG SOSIALGRUPPE (IHSG)	765 000	400 000	1 048 765	350 000
INTERNASJONAL VELFERDSFORENING NORGE	1 630 000		1 000 000	
IOGT I NORGE	16 700 000	15 341 000	17 200 000	14 974 000
IVARETA, PÅRØRENDE BERØRT AV RUS	8 836 513	4 508 000	13 910 000	5 139 487
JA DET NYTTER	1 850 000	650 000	1 850 000	
JULEGADA I VENNESLA			1 780 000	
JUNIOR- OG BARNEORGANISASJONEN JUBA	5 215 000	2 924 968	7 330 000	2 800 000
JUVENTE	10 828 084	6 555 060	9 549 350	6 139 000
JØDISK BO- OG SENIORSENTER	5 500 000	2 944 000	5 500 000	2 944 000
KBT FAGSKOLE AS	1 479 000		1 500 000	
KFUK-KFUM NORGE			850 000	
KIELLAND-NETTVERKET			250 000	
KIEVRA AS	715 000	715 000	875 000	600 000
KIRKENS SOS	29 700 000	28 300 000	39 489 000	27 300 000
KIRO1 AS			30 300	30 300
KJERLINGLAND HEST OG AKTIVITETSGÅRD AS	419 450		461 800	
KOMMUNALT ALKOHOLFAGLIG SAKSBEHANDLERFORUM			300 000	

Periode SøkerNavn	2022		2023	
	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt
KOMPETANSESENTER FOR BRUKERERFARING OG TJENESTEUTVIKLING KBT (1)	7 920 000	4 105 000	8 124 660	2 900 000
KREFTFORENINGEN	9 185 500	2 800 000	4 400 000	2 300 000
KREFTOMSORG ROGALAND (1)	601 700	450 000	335 000	
KRISTEN BESØKSTJENESTE	1 500 000	300 000	1 625 000	
KRISTEN VIDEREGÅENDE SKOLE NORDLAND	673 000		465 000	
KRISTENT INTERKULTURELT ARBEID (KIA)			18 000 000	
KRISTIANSUND FRIVILLIGSENTRAL			865 000	
KULTURALLIANSEN MASKEFALL	692 400	300 000	400 000	400 000
KULTURBRYGGERIET			500 000	
KURDISH WOMEN RIGHTS			530 000	
KVALITETSFORBEDRING AV MEDISINSK LABORATORIEVIRKSOMHET	2 720 398		11 153 500	10 300 000
KVANTUMKLINIKKEN AS			30 300	30 300
KVÆFJORD FRIVILLIGSENTRAL	200 000		300 000	
LANDSFORENINGEN 1001 DAGER - MENTAL HELSE UNDER GRAVIDITET OG ETTER FØDSEL	1 200 000	1 200 000	1 800 000	1 200 000
LANDSFORENINGEN FOR HUNTINGTONS SYKDOM	210 000	100 000	700 000	
LANDSFORENINGEN FOR NYREPASIENTER OG TRANSPLANTERTE	172 800	100 000	498 540	80 000
LANDSFORENINGEN FOR PÅRØRENDE INNEN PSYKISK HELSE - LPP VESTFOLD OG TELEMARK	3 087 000	800 000	3 430 000	600 000
LANDSFORENINGEN FOR PÅRØRENDE INNEN PSYKISK HELSE (1)	5 500 000	4 000 000	6 000 000	4 500 000
LANDSFORENINGEN FOR PÅRØRENDE INNEN PSYKISK HELSE FOLLO			2 020 000	
LANDSFORENINGEN FOR PÅRØRENDE INNEN PSYKISK HELSE GRIMSTAD OG OMEGN LOKALLAG (1)			195 000	
LANDSFORENINGEN FOR PÅRØRENDE INNEN PSYKISK HELSE OSLO	4 200 000	2 000 000	6 865 000	1 565 000
LANDSFORENINGEN FOR RYGGMARGSSKADDE (1)	347 076		500 796	
LANDSFORENINGEN MOT SEKSUELLE OVERGREP (1)	4 163 613	600 000	2 185 000	1 654 186
LANDSFORENINGEN UVENTET BARNEDØD	3 010 000	2 280 000	3 000 000	2 800 000
LANDSGRUPPEN AV HELSESYKPLEIERE	2 444 000	514 705	2 500 000	750 000
LANDSRÅDET FOR NORGES BARNE- OG UNGDOMSORGANISASJONER	849 598	800 000	1 146 935	800 000
LATINAMERIKANSK FORENING			650 130	510 000
LEGESTUDENTENES RUSOPPLYSNING	199 500	182 594	330 800	300 000
LEGESTUDENTENES RUSOPPLYSNING BERGEN	199 500	118 793	199 500	150 000
LEGESTUDENTENES RUSOPPLYSNING OSLO	199 500	21 720	199 500	5 315
LEGESTUDENTENES RUSOPPLYSNING TROMSØ	195 500	118 786	189 655	150 000
LEVE-LANDSFORENINGEN FOR ETTERLATTE VED SELVMORD	6 550 000	6 125 000	9 063 392	6 248 000
LHL	390 000	110 000	1 884 792	319 792

Periode SøkerNavn	2022		2023	
	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt
LILLEBRORS MINNE - STIFTELSEN MED OMSORG FOR ETTERLATTE	2 564 187	137 004	995 000	440 000
LILLEHAMMER BRUKERSTYRT SENTER (1)	2 500 000	1 600 000	2 300 000	320 000
LILLESAND RESSURSSENTER			1 500 000	
LINDESNES FRIVILLIGSENTRAL	280 000		1 500 000	
LINDLAND GÅRD AS	990 000		660 000	500 000
LINK BERGEN OG OMEGN	885 076	315 000	6 270 000	
LINK VESTFOLD OG TELEMARK	800 000		741 500	
LIONS CLUB ELVERUM	317 000	200 000	265 000	
LIONS CLUBS INTERNATIONAL DISTRIKT 104			4 400 000	2 000 000
LISA-GRUPPENE	215 000	215 000	241 540	185 000
LIVATTE AS			200 000	
LNT NORDLAND FYLKESLAG			600 000	
LOM FRIVILJUGSENTRAL			100 000	
LOVISENBERG DIAKONALE SYKEHUS AS (1)	1 020 625	1 020 625	1 203 670	1 184 875
LUKAS STIFTELSEN	38 069 889	36 069 889	30 800 000	15 000 000
LØRENSKOG GYMNASTIKKLAG			30 000	
LØRENSKOG IDRETTSFORENING	882 000	200 000	879 000	
LØVEMAMMAENE	2 021 119	678 881	6 310 500	2 200 000
MA - RUSFRI TRAFIKK	10 724 803	3 162 000	7 575 000	3 048 000
MANDARI	2 750 000		14 600 000	
MANNFORUM	800 000	500 000	2 000 000	
MARBORG - BRUKERORGANISASJON PÅ RUSFELTET	6 615 000	4 300 000	6 021 000	3 850 000
MARITASTIFTELSEN (2)	9 800 000	4 450 000	7 600 000	1 270 000
MARKER RØDE KORS			530 000	
MAURTUVA VEKSTGÅRD AS	682 000		1 276 283	
MEDISINERNES MENTALE HELSEOPPLYSNING	294 350		181 500	
MEDISINERNES SEKSUALOPPLYSNING (1)	648 570	425 000	505 855	250 000
MEDISINERNES SEKSUALOPPLYSNING (MSO) - TRONDHEIM	520 340	425 000	466 190	250 000
MEDISINERNES SEKSUALOPPLYSNING BERGEN	543 300	425 000	567 100	270 000
MEDISINERNES SEKSUALOPPLYSNING TROMSØ	602 700	475 000	533 420	250 000
MENNESKER I FOKUS	1 112 000	457 000	1 632 000	521 000
MENNESKEVERD	1 500 000	1 500 000	1 500 000	
MENTAL HELSE	72 169 282	56 925 095	86 135 378	55 300 000
MENTAL HELSE KONGSVINGER	265 000	135 000	240 000	
MENTAL HELSE UNGDOM	15 471 602	5 100 000	18 172 219	9 000 000
MENTAL HELSE ØKSNES	5 220 901	650 000	3 540 000	525 000
MERCY HOUSE	340 000		647 500	
MERÅKER KURBAD AS			23 527	23 527
MIDT-TELEMARK FRIVILLIGSENTRAL			236 000	
MILJØSTIFTELSEN ELV OG HAV			2 000 000	
MINORITY WELFARE			500 000	
MIO MINORITETENES INTERESSEORGANISASJON	4 720 000	1 900 000	5 025 000	1 196 162
MIR	935 250	415 250	500 000	

Periode SøkerNavn	2022		2023	
	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt
MIRA RESSURSSENTER FOR INNVANDRER OG FLYKT- NINGKVINNER	1 000 000	1 000 000	1 000 000	700 000
MODUM BAD (2)	3 545 001	3 545 001	4 480 000	
MOMENTUM - FORENINGEN FOR AMPUTERTE DYSMELISTER OG ORTOSEBRUKERE	415 000		985 000	
MORBUS ADDISON FORENING (1)			629 200	
MORGENSTELLET - VEIEN TILBAKE TIL LIVET			3 011 000	
MORNING BEAT (1)			5 206 000	
MOSS OG OMEGN KVINNERÅD	300 000	300 000	271 751	
MOT NORGE	1 500 000	959 192	1 000 000	500 000
MULIGHETENES HUS	1 465 000	500 000	1 225 000	325 000
MULTIPPEL SKLEROSE FORBUNDET I NORGE	4 602 000	1 000 000	3 850 000	
MUNN- OG HALSKREFTFORENINGEN			758 000	
MUSIKKENS STUDIEFORBUND	3 900 000	1 200 000	3 534 400	
MUSIKKPLEDEN			1 680 000	
MUSLIMSK DIALOG OG VENNSKAPSFORENING	1 310 178		1 294 000	
N.K.S. GREFSENIA AS	2 261 871	2 261 871	1 000 000	970 000
N.K.S. ØSTBYTUNET, SENTER FOR BEHANDLING OG FAGUTVIKLING AS			36 003	36 003
NABOLAGSHAGER AS			1 344 326	
NANNESTAD FRIVILLIGSENTRAL	16 700		589 450	
NARVIK FRIVILLIGSENTRAL	105 400		879 000	
NARVIK STOLTRIM	100 000		50 000	
NASJONALFORENINGEN FOR FOLKEHELSEN (2)	7 525 000	7 125 309	10 659 170	6 750 000
NASJONALFORENINGEN FOR FOLKEHELSEN SØR TRØNDELAG	700 000	400 000	330 000	
NASJONALFORENINGEN FOR FOLKEHELSEN VEST- FOLD OG TELEMARK FYLKESLAG			375 000	
NASJONALFORENINGEN NOTODDEN DEMENSFOREN- ING			29 500	
NASJONALT STØTTEGRUPPENETTVERK	800 000	200 000	1 160 000	
NEET COMMUNITY			9 720 000	
NESODDEN FRIVILLIGSENTRAL			438 630	88 160
NESODDEN RESSURSKAFE			204 000	
NETTVERK; FUNKSJONSHEMMEDE, SEKSUALITET OG SAMLIV	852 734	150 000	1 730 000	966 000
NFU ELVERUM OG OMEGN LOKALLAG			40 000	
NITTEDAL TEATER	1 250 000	500 000	500 000	
NKS OLAVIKEN ALDERSPSYKIATRISKE SYKEHUS AS	900 000	900 000	1 000 000	970 000
NO LIMITATION AS	19 180 000	6 500 000	9 350 000	6 900 000
NOK.	608 199	250 000	1 753 080	
NOK. SØR-VEST			918 000	600 000
NOOP AS	233 000	233 000	54 000	54 000
NORDIC VAGABONDS AS			5 600 000	
NORGES ARKTISKE STUDENTSAMSKIPNAD	4 215 265	3 000 000	6 450 499	1 565 000

Periode SøkerNavn	2022		2023	
	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt
NORGES ASTMA-OG ALLERGIFORBUND (1)	3 800 000	3 800 000	7 600 000	
NORGES BLINDEFORBUND (2)	6 845 000	3 900 000	18 175 350	3 000 000
NORGES CYKLEFORBUND	3 000 000	1 000 000	2 400 000	1 000 000
NORGES DØVEFORBUND (1)	700 000		400 000	250 000
NORGES FRIVILLIGSENTRALER	3 853 192	2 550 000	2 308 947	1 000 000
NORGES HANDIKAPFORBUND			545 000	
NORGES MYALGISK ENCEFALOPATI FORENING	955 000	345 000	681 769	185 000
NORGES PARKINSONFORBUND	5 160 000	850 000	3 241 200	
NORGES RØDE KORS (1)	40 638 775	23 166 231	27 610 646	17 870 000
NORGES SJAKKFORBUND	144 000		490 000	
NOROD - NORSK RESSURSGRUPPE FOR ORGAN- DONASJON	1 806 000	1 300 000	3 508 000	1 300 000
Norsk Bryst Cancer Gruppe NBCG	210 008		164 000	
NORSK FORBUND FOR PSYKOTERAPI			2 270 000	
NORSK FORENING FOR BARN OG UNGES PSYKISKE HELSE (N-BUP)	250 000	130 000	250 000	150 000
NORSK FORENING FOR FOLKEHELSE- FOLKEHELSE- FORENINGEN			2 090 000	
NORSK FORENING FOR INTEGRATIV TERAPI			120 000	50 000
NORSK FORENING FOR KLINISK SEXOLOGI	1 135 000	650 000	1 150 000	602 000
NORSK FORENING FOR KOGNITIV TERAPI (1)	5 947 698	4 200 000	6 015 293	4 200 000
NORSK FORENING FOR KUNST OG UTTRYKKSTERAPI			125 000	25 000
NORSK KARAKTERANALYTISK INSTITUTT (1)	2 633 000	1 680 000	2 870 000	1 770 000
NORSK NARKOTIKAPOLITIFORENING (1)	5 420 000	3 023 000	5 260 000	2 388 000
NORSK OCD OG ANGSTFORENING, ANANKE	500 000	200 000	2 202 600	
NORSK ORGANISASJON FOR REFORM AV MARIHUAN- ALOVGVNINGEN	898 795	700 000	1 000 000	
NORSK PASIENTFORENING (2)	6 000 000	5 320 000	18 782 828	2 000 000
NORSK PSYKIATRISK FORENING	950 000	750 000	850 000	750 000
NORSK PSYKOANALYTISK FORENING	3 035 000	2 200 000	3 500 000	2 200 000
NORSK PSYKOLOGFORENING (1)	11 500 000	9 950 000	11 500 000	9 950 000
NORSK REVMATIKERFORBUND (1)			1 475 000	625 000
NORSK SARKOIDOSE FORENING	160 000		142 500	
NORSK TAMILSK HELSE ORGANISASJON	450 000	300 000	1 755 000	
NORSK TOURETTE FORENING (1)	4 154 000	1 275 491	6 293 000	1 300 000
NORSKE JERNBANERS AVANTGARD (1)	700 000	355 000	1 150 000	359 000
NORSKE KVINNERS SANITETSFORENING (1)	35 444 606	13 500 000	44 223 900	2 510 000
NOTODDEN FOTBALLKLUBB	900 000		600 000	370 000
OMSORGSVERKET AS			265 000	
OPEN HANDS FOR YOU	571 000		714 000	
OPPLYSNING OM KOSTHOLD OG MATFRIHET			1 980 000	
ORGANISASJONEN ATROP STØTTE & ETTERVERNSEN- TER	5 200 000	2 800 000	4 550 000	840 000
OS PENSJONISTFORENING	585 099		220 000	

Periode SøkerNavn	2022		2023	
	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt
OSLO KRISESENTER OG KOMPETANSESENTER FOR VOLD I NÆRE RELASJONER	941 615	800 822	1 890 000	690 000
OSLO RØDE KORS			244 950	
OSLO SANITETSFORENING BRUSETKOLLEN AS			1 401 520	1 401 520
OSLO/FUSION INTERNASJONALE FILMFESTIVAL			500 000	
OSLOFJORDENS FRILUFTSRÅD	200 000	150 000	548 000	
PAAHJUL OSLO AS			500 000	500 000
PAKISTANSK KULTURFORENING SKEDSMO			372 000	
PASIENTORGANISASJONEN FOR KJØNNSINKONGRUENS			2 283 655	
PASIENTSKADEFORENINGEN			4 500 000	
PAUSE!	700 000		1 255 000	
PENSJONISTFORBUNDET (1)	18 698 975	5 525 000	9 519 634	3 000 000
PILAR: KOMPETANSETJENESTEN FOR PSYKISK HELSE OG BARNEVERN	170 308 267	159 588 814	166 459 688	159 783 439
PION PROSTITUERTES INT.ORG. I NORGE	1 476 338	1 149 000	1 286 938	931 438
PITSTOP NORGE AS	20 276 801	3 000 000	13 000 000	4 200 000
POLSK-NORSK FORENING RAZEM=SAMMEN			1 289 500	
POLYNORGE	688 500	150 000	1 065 000	150 000
PORS FOTBALL	1 095 000	550 000	1 060 000	575 000
POWER. PÅ RETT VEI	2 359 000	800 000	1 782 000	840 000
PREVENTIO	3 500 000		5 700 000	500 000
PRIDE ART			250 000	
PROLAR NETT - NASJONALT FORBUND FOR FOLK I LAR	9 121 030	4 750 000	9 795 690	6 070 586
PROSJEKT HVERDAGSGLEDE	130 000	130 000	120 000	
PROSTATAKREFTFORENINGEN (PROFO)			5 350 000	
PSORIASIS- OG EKSEMFORBUNDET			855 700	
PSYKIATRIALLIANSEN BIL (1)	940 000	720 000	825 000	
PSYKODRAMAFORENINGEN I NORGE			1 675 080	150 000
PSYKOLOGISTUDENTENES OPPLYSNINGSARBEID FOR UNGE	3 310 467	2 546 718	3 421 729	2 749 363
PSYKTÆRLIG	90 368		2 270 000	
PÅRØRENDEALLIANSEN	10 650 000	5 790 000	4 310 000	1 650 000
RANA FOTBALLKLUBB			440 000	285 000
RECOVERY OG TILFRISKING	1 525 000		150 000	
REDD BARNA	1 745 000	807 705	1 013 000	723 000
RIO - EN LANDSDEKKENDE BRUKERORGANISASJON PÅ RUSFELTET	10 750 000	6 100 000	10 100 000	6 345 000
ROGALAND A- SENTER AS (1)	11 963 268	11 538 268	13 179 529	12 259 262
ROM - RÅD OG MULIGHETER (1)	3 680 000	2 350 000	3 000 000	2 350 000
RUSFRI OPPVEKST	4 364 000	2 096 572	5 460 000	1 633 000
RUSKEN INTERESSEORGANISASJON			2 770 400	
RØYRVIK FRIVILLIGSENTRAL			136 500	
RÅDET FOR KULTURKOMPETANSE I FOREBYGGENDE ARBEID (RKF).	350 000	225 000	599 000	250 000

Periode SøkerNavn	2022		2023	
	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt
RÅDET FOR PSYKISK HELSE (1)	4 400 000	4 400 000	5 947 400	4 950 000
RÅDGIVNING OM SPISEFORSTYRRELSER	14 750 000	7 750 000	24 745 000	7 000 000
S16 HALDEN BEVARING OG UTVIKLING AS	1 120 000	600 000	1 140 000	
SAGATUN BRUKERSTYRT SENTER (1)	6 600 620	4 440 000	6 390 000	4 320 000
SALANGEN FRIVILLIGSENTRAL OG AKTIVITETSENTER (SAFA)			170 000	170 000
SALEM MENIGHET NORMISJON TRONDHEIM			1 222 000	
SAMI VIESSU OSLO OS / SAMISK HUS OSLO AS			200 000	
SENIOR AKTIV			364 000	
SENIOR NORGE			199 875	80 000
SENIORNETT	12 331 223		5 200 000	
SENIORSENTERET TYHOLMEN 7			510 000	
SENTER FOR PSYKOTERAPI OG PSYKOSOSIAL REHABILITERING	1 679 474	845 235	1 388 975	900 000
SEX OG POLITIKK	6 173 800	4 450 000	5 888 000	2 250 000
SIKKS: SEKSUALITET, IDENTITET, KJØNN, KROPP OG SAMLIV	280 000	280 000	320 000	
SIT STUDENTSAMSKIPNADEN I GJØVIK, ÅLESUND OG TRONDHEIM	6 692 880	4 600 000	5 632 501	2 865 000
SKADEFOREBYGGENDE FORUM (1)	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
SKEIV UNGDOM (2)	5 182 647	3 686 000	5 473 000	3 693 000
SKEIV VERDEN	2 032 000	1 142 897	4 116 171	700 000
SKI IL FOTBALL			195 450	195 450
SOLLI SYKEHUS AS (1)			800 000	800 000
SPILLAVHENGIGHET-NORGE	3 157 600	2 630 000	6 580 000	4 300 000
SPILLHUSET BERGEN	1 308 299		1 010 672	
SPISEFORSTYRRELSSEFORENINGEN	9 000 000	2 500 000	14 600 000	4 000 000
SPONDYLOARTRITTFORBUNDET NORGE	983 313	625 000	873 160	
STABBURSELLA BRUKER- OG PÅRØRENDEFORUM & VÆRESTED I VALDRES	2 170 000	350 000	3 768 900	420 000
STANDARD NORGE	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
STANG MEDIA AS			1 125 000	
STAVANGER RØDE KORS	195 000		824 000	
STIFTELSEN ALBATROSSEN ETTERVERN- SENTER	1 385 000	450 000	900 000	470 000
STIFTELSEN AMALIE SKRAMS HUS	1 100 000		2 055 000	
STIFTELSEN AMATHEA	36 151 384	26 712 000	23 670 000	20 470 000
STIFTELSEN ANGSTRINGEN NORGE (ARN)	3 500 000	2 500 000	10 500 000	
STIFTELSEN ANTIDOPING NORGE	8 600 000	8 600 000	12 250 000	9 000 000
STIFTELSEN BARNEVAKTEN	1 360 000	570 000	910 000	900 000
STIFTELSEN BISPEHAGEN			800 000	
STIFTELSEN BREAKTHROUGH	1 767 960	450 000	2 091 593	
STIFTELSEN CRUX	17 290 500	12 400 000	14 940 000	8 325 000
STIFTELSEN DIAKONISSEHUSET LOVISENBERG	14 484 504	10 000 000	11 600 000	7 000 000
STIFTELSEN ETT SKRITT VIDERE	38 750 000	11 700 000	24 279 500	9 920 000
STIFTELSEN EVANGELIESENTERET	39 274 378	37 200 000	50 300 000	37 800 000

Periode SøkerNavn	2022		2023	
	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt
STIFTELSEN F-16	1 100 000	891 126	1 100 000	900 000
STIFTELSEN FAGERTUN NORSK FOLKEHJELP			424 845	424 845
STIFTELSEN FJORDAKADEMIET	300 000		1 382 000	
STIFTELSEN FLEXID			500 000	
STIFTELSEN FONTENEHUSET BERGEN	4 600 000	2 650 000	6 573 625	4 130 000
STIFTELSEN FONTENEHUSET BÆRUM	1 872 000	1 772 000	2 618 304	2 216 000
STIFTELSEN FONTENEHUSET DRAMMEN	2 600 000	2 600 000	2 700 000	2 106 000
STIFTELSEN FONTENEHUSET FREDRIKSTAD	4 000 000	3 263 641	3 800 000	3 215 000
STIFTELSEN FONTENEHUSET HØNEFOSS	3 000 000	3 000 000	3 000 000	2 229 000
STIFTELSEN FONTENEHUSET NORDRE FOLLO	3 524 000	3 200 000	4 300 000	3 338 000
STIFTELSEN FONTENEHUSET OSLO SENTRUM	2 580 000	2 580 000	4 000 000	2 115 000
STIFTELSEN FONTENEHUSET PÅ KONGSBERG (1)	3 500 000	2 100 000	2 700 000	1 944 000
STIFTELSEN FONTENEHUSET RYGGE	2 950 000	2 950 000	3 475 000	2 454 000
STIFTELSEN FONTENEHUSET TRONDHEIM	3 606 190	2 622 080	3 200 000	2 358 000
STIFTELSEN FONTENEHUSET ÅLESUND	4 300 000	2 200 000	4 475 000	1 963 000
STIFTELSEN FOSSUM-KOLLEKTIVET	2 655 600		1 725 000	1 000 000
STIFTELSEN FRAMBU	8 245 651	4 217 491	7 832 294	5 250 000
STIFTELSEN FRANSISKUSHJELPEN	2 275 065	1 200 000	1 400 000	
STIFTELSEN GEITMYRA MATKULTURSENTER FOR BARN (1)			727 027	
STIFTELSEN GOLDEN COLOMBIA	1 500 000		1 400 000	
STIFTELSEN GUTS	14 550 000	7 900 000	14 300 000	7 525 000
STIFTELSEN HIIMSMOENKOLLEKTIVET (1)	1 275 000	450 000	639 000	470 000
STIFTELSEN INSTITUTT FOR SPISEFORSTYRRELSER (1)	650 000	300 000	1 100 000	400 000
STIFTELSEN JOINUS	4 185 000	900 000	4 010 000	1 275 000
STIFTELSEN KARMSUND ABR-SENTER (2)	9 500 000	1 500 000	4 250 000	2 000 000
STIFTELSEN KIM-SENTERET	426 000		876 000	525 000
STIFTELSEN KIRKENS BYMISJON	54 164 856	45 609 862	48 111 648	37 915 148
STIFTELSEN KIRKENS BYMISJON NORDLAND	6 687 500	2 800 000	8 451 000	3 200 000
STIFTELSEN KIRKENS BYMISJON TROMSØ	2 000 000	1 200 000	3 205 000	1 470 000
STIFTELSEN KRAFT	3 800 000	3 300 000	2 200 000	
STIFTELSEN KVINNEUNIVERSITETET	573 037	360 000	1 720 000	1 420 000
STIFTELSEN KVINNEUNIVERSITETET NORD	1 017 500	495 548	800 000	400 000
STIFTELSEN LIVSGLEDE FOR ELDRE (1)	18 630 000	10 200 000	19 790 000	10 700 000
STIFTELSEN MANGFOLD I ARBEIDSLIVET			2 719 500	
STIFTELSEN MARITASTIFTELSEN & ERIKSHJÅLPEN SEC- OND HAND	1 400 000	500 000	1 500 000	525 000
STIFTELSEN MOSSERØDHJEMMET	7 132 616	5 689 692	7 253 975	5 002 025
STIFTELSEN NAKUHEL ASKER - FRIVILLIGSENTRAL OG FOLKEHELSESENTER	307 074		565 000	
STIFTELSEN NORDRE AASEN	17 208 051	10 803 856	11 271 000	1 341 855
STIFTELSEN NORSK INSTITUTT FOR KUNSTUTTRYKK & KOMMUNIKASJON (1)	510 000	300 000	500 000	300 000
STIFTELSEN NORSK SELVHJELPSFORUM (1)	20 767 196	19 500 000	33 757 400	2 100 000

Periode SøkerNavn	2022		2023	
	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt
STIFTELSEN OPPLYSNINGSKONTORET FOR FRUKT OG GRØNT - FRUKT.NO	21 100 000	21 100 000	21 648 000	19 653 677
STIFTELSEN ORGANDONASJON	6 750 000	6 750 000	6 750 000	6 750 000
STIFTELSEN P22 (1)	30 100 000	23 600 000	33 770 000	23 600 000
STIFTELSEN PETTER UTELIGGER	950 000	650 000	1 160 000	900 000
STIFTELSEN PSYKIATRISK OPPLYSNING	1 597 737	702 263	2 650 000	1 050 000
STIFTELSEN PÅRØRENDESENTERET (1)	10 857 300	7 604 000	10 824 790	854 290
STIFTELSEN RETRETEN	4 350 000	4 300 000	7 650 000	2 600 000
STIFTELSEN RETTFERD			2 150 000	
STIFTELSEN SENTER FOR KVALITET I LEGETJENESTER (SKIL)	8 000 000	8 000 000	13 303 035	10 347 535
STIFTELSEN SESAM			517 000	
STIFTELSEN SEX OG SAMFUNN (1)	13 150 000	8 342 000	13 926 000	6 900 000
STIFTELSEN SHALAM	2 600 000	2 260 000	2 500 000	2 250 000
STIFTELSEN SIGNO	16 700 000	16 700 000	20 002 211	20 002 210
STIFTELSEN SKIEN DIAKONALE SENTER (1)	3 030 000	2 000 000	2 990 000	2 100 000
STIFTELSEN SMISO NORDLAND			700 000	
STIFTELSEN SOLLIAKOLLEKTIVET			250 000	
STIFTELSEN STENSVEEN - TRYGG I EGET UTTRYKK			2 684 800	
STIFTELSEN TRASOPPKLINIKKEN (1)			20 860	20 860
STIFTELSEN TROMSØ FONTENE	2 830 000	2 830 000	3 350 000	2 835 000
STIFTELSEN TRYGGERE (1)	1 491 000	400 000	1 942 000	909 000
STIFTELSEN VEIEN UT (1)	12 800 000	6 000 000	13 800 000	6 000 000
STIFTELSEN VERDIGHETSENTERET	24 482 896	22 000 000	22 500 000	21 492 316
STIFTELSEN VIKEN SENTER	70 036	70 036	752 895	
STIFTELSEN VIKERSUND HOPPSENTER			6 000 000	
STIFTELSEN VÅLERENGA FOTBALL SAMFUNN	850 000	500 000	750 000	525 000
STIFTELSEN WAYBACK TROMSØ	650 000	250 000	650 650	
STIFTINGA GRANNEHJELPA (1)	765 000	600 000	447 000	
STORSTUA ETTERVERN	950 000		1 256 000	
STRAUMEN AKTIV			350 000	
STUDENTSAMSKIPNADEN I AGDER	4 900 000	4 000 000	3 701 944	2 085 000
STUDENTSAMSKIPNADEN I INNLANDET	2 195 000	1 750 000	2 660 000	910 000
STUDENTSAMSKIPNADEN I MOLDE	1 150 000	1 000 000	1 144 321	520 000
STUDENTSAMSKIPNADEN I SØRØST-NORGE	2 392 499	1 450 000	2 529 154	760 000
STUDENTSAMSKIPNADEN I ØSTFOLD	910 000	750 000	834 332	395 000
STUDENTSAMSKIPNADEN I ÅS	2 239 383	1 300 000	680 000	680 000
STUDENTSAMSKIPNADEN PÅ VESTLANDET	1 500 000	1 300 000	1 980 000	680 000
STUDENTSAMSKIPNADEN SIO (1)	18 193 098	14 110 000	19 268 030	7 010 000
STUDIEFORBUNDET AOF NORGE	8 110 800	2 534 000	5 865 550	1 774 000
STØTTEGRUPPEN 25. JUNI			1 750 000	
SUNNAASSTIFTELSEN	3 675 000	2 450 000	7 250 000	1 300 000
SURVIVORS			40 000	
SYKEHUSKLOVNENE	920 000	240 000	1 830 000	1 500 000
SØRLANDET BD			197 413	

Periode SøkerNavn	2022		2023	
	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt
SØRLANDETS REHABILITERINGSSENTER EIKEN AS (1)	28 744	28 744	38 556	38 556
SØRSAMISK HELSENETTVERK/ÅRJELSAEMIEN HEAL- SOEVIERMIE	765 473	500 000	500 000	
TERMIK NORGE			1 425 000	
THE HUMAN ASPECT	2 155 000	350 000	2 570 000	300 000
TILSTEDE NORGE	1 600 000	550 000	1 280 000	420 000
TOPPEN GRØNN	3 826 500		2 545 309	
TREFFAST			710 000	
TRIVSEL TRIM AS			50 000	
TROMSØ SOSIALE ENTREPRENØRSKAP AS			129 000	129 000
TRYGG LÆRING	1 533 506	800 000	1 785 683	750 000
TRYGGERE UNGDOM	1 987 701	827 400	1 142 500	847 500
TRØNDESK KOMPETANSE AS	318 000		1 760 000	
TYNSET FRIVILLIGSENTRAL			235 000	170 000
TYRILI UTVIKLING OG PROSJEKT- STIFTELSE			3 540 000	1 700 000
UNG I TRAFIKKEN - INGEN VENNER Å MISTE	4 437 000	3 227 000	4 255 019	3 516 000
UNGDOM MOT NARKOTIKA - UMN	1 835 000	1 146 000	1 285 000	556 000
UNGE FUNKSJONSHEMMEDE	1 600 000	48 365	1 289 000	118 339
UNGE MINORITETER			400 000	
VAKE			891 600	
VALNESFJORD HELSESPORTSSENTER			635 915	635 915
VARMESTUA SARPSBORG	335 000	280 000	300 000	300 000
VEIEN TILBAKE AS	22 867 000	5 500 000	21 925 000	4 000 000
VENNESLA FRIVILLIGSENTRAL (1)	4 714 000	1 580 000	5 618 000	1 900 000
VERDISKAPER1 AS	9 000 000		765 000	
VEST AGDER BYGDEKVINNELAG	2 075 000	750 000	1 155 000	
VID VITENSKAPELIGE HØGSKOLE AS	1 332 207	1 332 207	1 792 542	1 125 682
VIKING TURN OG IDRETTSFORENING	1 100 000	1 100 000	1 380 000	660 000
VILMER AS			964 800	
VITAL KIROPRAKTIKK AS			30 300	30 300
VOKSNE FOR BARN (1)	23 676 480	17 119 244	28 002 000	14 481 179
VOSS FRIVILLIGSENTRAL			140 960	
VULVODYNIFORENINGEN			120 000	120 000
VÆR SÅ GOD MATUTDELING			500 000	
VÅRRES REGIONALT BRUKERSTYRT SENTER MIDT NORGE	2 400 000	2 000 000	3 797 000	2 000 000
WAYBACK BERGEN - STIFTELSEN LIVET ETTER SONING (1)	2 300 000	1 300 000	4 010 000	1 300 000
WAYBACK TRONDHEIM	500 000		1 000 000	
WAYBACK, STIFTELSEN LIVET ETTER SONING	2 635 000	150 000	4 180 000	1 270 000
WINGE SENTER	20 882 817		2 682 515	
WSO - LANDSFORENINGEN WE SHALL OVERCOME	1 300 000	850 000	1 000 000	500 000
YOGA I SKOLEN PROSJEKTET	1 200 000		1 700 000	
ZHINE AS	2 770 000		460 000	

Periode SøkerNavn	2022		2023	
	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt	Sum søknadsbeløp	Sum utbetalt
ØNSKEBARN, NORSK FORENING FOR FERTILITET OG BARNLØSHET			1 147 500	
ØNSKETRANSPORTEN	6 132 350	5 000 000	8 900 000	
ØYGARDENS INSTITUTT			950 000	

SPØRSMÅL NR. 2139

Innlevert 5. mai 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 15. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvordan har statsråden sørget for at forslag fremmet i Folkehelsemeldingen, og spesifikt forslag om å forby fjernsalg av snusprodukter er i henhold til EØS- og konkurranseregelverket?

BEGRUNNELSE:

Rett før påske kom det som et sjokk på flere norske bedrifter at regjeringen gikk inn for å forby såkalt fjernsalg av tobakksprodukter. Noen av dem, som den helnorske bedriften Snus365 med ni ansatte, lokalisert i Slemmestad i Asker kommune, vil miste jobben som følge av dette forslaget. Da skulle det bare mangle at helse- og omsorgsdepartementet har gjort grundige vurderinger av EØS-regelverkets implikasjoner overfor et slikt konkurransevridende tiltak.

Et slikt forbud vil gjøre en lovlig vare som allerede selges i alle dagligvarebutikker, og er lett tilgjengelig i fysiske butikker, forbudt å selge over nett ved hjelp av alderskontroll som for eksempel BankID. For denne bedriften, som er blant de få norske bedriftene som konkurrerer for å få bredere tilbud til de 700 000 snuserne landet over, vil det bety helt slutt. Og det vil forby konkurranse fra markedet, som vil ramme forbrukerne.

I EØS-regelverket og i norsk regelverk er det klare og tydelige regler og retningslinjer knyttet til konkurransevridende tiltak, som gjør det fordelaktig for enkelte aktører - på bekostning av andre, for å unngå at det skal dannes markeder som går på bekostning av forbrukerne, men til stor fordel for store konserner. I dette tilfellet er det vel liten tvil om at det er til stor fordel for eiere av de fysiske butikkene, i stor grad de tre store dagligvarekjedene, at konkurrenter ikke lenger eksisterer.

Når regjeringen legger frem forbud som får såpass store konkurransevridende konsekvenser er det vel naturlig at helse- og omsorgsdepartementet forut for meldingens fremleggelse har sørget for at dette er grundig vurdert.

Svar:

Tobakksbruk er den viktigste enkeltårsaken til sykdom og tidlig død i Norge, og fører hvert år til rundt 5 000 dødsfall som kunne vært forebygget.

Regjeringen lanserte 31. mars 2023 en ny tobakksstrategi, som del av Meld. St. 15 (2022–2023) Folkehelsemeldinga — Nasjonal strategi for utjamning av sosiale helseforskjellar.

Regjeringen er spesielt opptatt av å verne barn og unge mot nikotinavhengighet og tilhørende helseisiko. Vi har i strategien oppstilt mål om at bruk av tobakksvarer mv. skal være under fem prosent i alle alders- og utdanningsgrupper, at alle som er født i 2010 eller senere skal være tobakksfrie og at tilgangen til tobakksvarer mv. skal reduseres vesentlig.

For å kunne oppnå disse målene må det iverksettes tiltak som reduserer bruken av og tilgangen til tobakksvarer. Et av tiltakene vi vil foreslå er et forbud mot nettsalg. Flertallet av EU-landene har innført slikt forbud, og en rapport fra EU-kommisjonen i 2021 viser at de landene som ikke har forbud opplever store utfordringer med alderskontroll ved nettsalg.

Representanten etterspør om forslaget om forbud mot nettsalg er vurdert opp mot EØS-regelverket. Svaret er ja: EUs tobakksdirektiv 2014/40/EU, som ble innlemmet i EØS-avtalen i februar 2022, oppstiller et krav til nasjonalstatene om at de må velge mellom enten et forbud

eller en registreringsordning for nettsalg. Et forbud mot nettsalg er således i tråd med EØS-retten.

Representanten er bekymret for konsekvensene av et forbud for en enkelt aktør som selger tobakksvarer på nett. Som helse- og omsorgsminister er jeg mer opptatt av de store helse- og miljøskader som tobakks salg og -produksjon medfører enn av konsekvensene for et begrenset antall arbeidsplasser i en næring Stortingets vedtatte politikk på sikt vil utfase.

Representanten påstår at forslaget om forbud mot nettsalg kom som et sjokk på næringen. Norge har siden 1970-tallet arbeidet målrettet for å redusere bruken av tobakksvarer, og tobakkskadeloven har siden 2013 oppstilt et mål om et tobakksfritt samfunn. Det har vært en uttalt tverrpolitisk enighet om at utfasingen av tobakksepidemien skulle skje gjennom stadig nye innstramninger i lovverket, kombinert med andre tobakksforebyggende tiltak.

Forrige regjering uttalte i Prop. 142 L (2015–2016) Endringer i tobakkskadeloven (gjennomføring av direktiv

2014/40/EU og standardiserte tobakkspakninger) at det på det tidspunktet foregikk lite nettsalg av tobakksvarer, men at utviklingen skulle følges «for å vurdere om det er behov for et forbud på sikt». Omfanget av nettsalg av tobakksvarer mv. har økt kraftig de siste årene, og regjeringen mener derfor at tidspunktet nå er inne for å innføre et forbud. Dette er også i tråd med WHO's tobakkskonvensjon og protokollen mot ulovlig handel med tobakk, som begge anbefaler forbud mot nettsalg for å unngå tobakksreklame på nett, redusere tilgjengeligheten for mindreårige og hindre omsetning av ulovlige tobakksvarer. Det kan således ikke hevdes at rammevilkårene for tobakksindustrien har vært uklare eller gitt forventninger om positive fremtidsutsikter.

Departementet arbeider for tiden med et forslag til lovendring som vil sendes på offentlig høring på vanlig måte. Jeg ser for øvrig frem til Stortingets behandling av folkehelsemeldingen og håper på full tilslutning til regjeringens forslag til tiltak for at vi skal kunne oppnå målet om en tobakksfri generasjon.

SPØRSMÅL NR. 2140

Innlevert 5. mai 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 15. mai 2023 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hva er status på arbeidet med å få slippet svinesundstersklene i Halden, Østfold?

BEGRUNNELSE:

Viser til mine gjentatte skriftlige spørsmål og spørsmål i spørretimen knyttet til viktigheten av å få fremgang i arbeidet med å få slippet svinesundstersklene. I mitt skriftlige spørsmål. Dokument nr. 15:1074 (2022-2023) skrev statsråden at han skulle komme tilbake til Stortinget så fort regjeringen hadde fått svar fra svenske myndigheter på brevet som ble sendt 16. januar 2023. Undertegnende kan ikke se at regjeringen har informert om noe svar til tross for at det har gått 5 måneder siden brevet ble sendt.

Svar:

Jeg er enig med stortingsrepresentant Wiborg om viktigheten av prosjektet i innseilingen til Halden (Ringdalsfjorden). Som kjent, forutsetter prosjektet tillatelse fra myndigheter på begge sider av grensen. Jeg har derfor tatt

initiativ til å få avklart muligheten for å få etablert nødvendige samarbeidsrelasjoner med svenske myndigheter. På bakgrunn av sakens kompleksitet og behov for en formalisert løsning, fant jeg det mest hensiktsmessig å søke en avklaring per brev til den svenske infrastrukturministeren.

Saken er fulgt opp i møte med den svenske infrastrukturministeren Andreas Carlson under Nordisk råds transportministermøte 7.-8. november 2022 i Fredrikstad, hvor det ble orientert om at saken er oversendt til den svenske klima- og miljøministeren som ansvarlig statsråd.

Nærings- og fiskeridepartementet har etter Nordisk råds transportministermøte fulgt opp med brev 16. januar og ny henvendelse 5. mai d.å. til den svenske Klima- og næringslivs-departementet, med anmodning om en tilbakemelding om når vi kan forvente at det vil foreligge et svar fra svenske myndigheter. Vi venter fortsatt på svar på denne anmodningen.

Jeg vil på egnet måte forelegge saken for Stortinget etter at vi har mottatt svar fra svenske myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 2141

Innlevert 5. mai 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 16. mai 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hvordan sørger statsråden for at Stortingets vedtak 508 og 509 (2022-2023) som krever ny støtte til modne tiltak i husholdningene og ordninger med samtidig utbetaling følges opp og kommer på plass til revidert nasjonalbudsjett?

BEGRUNNELSE:

I behandlingen av innstilling 192 S (2022–2023) og representantforslag 57 S (2022–2023) om en kraftfull satsing på lokal energiproduksjon og -sparing fra Rødt vedtok Stortinget blant annet følgende:

Vedtak 508 (2022-2023):

"Stortinget ber regjeringen sørge for at Enova har tilgjengelig støtteordninger for energieffektivisering med moden teknologi i tråd med Vedtak 21 (2022–2023) senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2023."

Og:

Vedtak 509 (2022-2023):

"Stortinget ber regjeringen gi Enova et tilleggsmandat om å sørge for økt forsyningsikkerhet ved å bidra til vesentlig mer energieffektivisering og lokal energiproduksjon hos husholdninger. Dette må gjøres gjennom støtte til moden teknologi som gir raske reduksjoner i bruk av strøm fra nettet, for eksempel gjennom varmepumper, etterisolering av deler av bygningskroppen, utskifting av vinduer, batterier, bergvarme og lignende. Det må gis støtte med samtidig utbetaling. Tilleggsmandatet til Enova må være på plass innen mars 2023."

Vedtak 21 (2022-2023) ble fattet i behandlingen Innst. 25 S (2022–2023) i oktober -22 og sa følgende:

"Stortinget ber regjeringen vurdere, i lys av den aktuelle strømsituasjonen, å gi Enova et tilleggsmandat om å bidra til å styrke forsyningsikkerheten ved å legge til rette for vesentlig mer energieffektivisering og fleksibel og effektiv energi- og effektbruk gjennom målrettede tiltak for bedrifter og husholdninger. En slik oppdatering må sikre at støtte til moden teknologi som gir raske reduksjoner i strømforbruket, blir en sentral oppgave for Enova, som for eksempel gjennom varmepumper, etterisolering av deler av bygningskroppen, utskifting av vinduer, batterier, bergvarme og lignende."

Regjeringen er med andre ord pålagt å sikre støtteordninger til energitiltak med samtidig utbetaling, og at støtte til moden teknologi i bedrifter og husholdninger er klart senest i RNB.

I april kom Enova med sitt svar på en bestilling fra regjeringen. De tok verken initiativ til å gi støtte med samtidig utbetaling, eller til nye tiltak til husholdningene som er klart senest i RNB.

Det er viktig å understreke at det er regjeringen, og ikke Enova, sitt ansvar at Stortingets vedtak følges opp.

Svar:

Enova legger opp til å støtte energieffektivisering og energi med mellom 1,5 mrd. og 2 mrd. kroner i 2023, blant annet rettet mot fjernvarme, varmesentraler, utnyttelse av overskuddsvarme i industrien og utvikling av ny teknologi som havvind. Av dette vil om lag en halv milliard være en styrket enøk-satsing. Satsingen legger vekt på å redusere barrierer for energieffektivisering og skape varige markedsendringer slik at energieffektiviseringspotensialet på sikt i større grad kan utløses uten støtte.

I revidert nasjonalbudsjett, jf. Meld. St. 2 (2022-2023), omtaler regjeringen vedtakene representanten viser til. Der trekker vi frem at Enova har tilgjengelig støtteordninger for energieffektivisering med moden teknologi etter nærmere definerte kriterier, jf. vedtakene som nevnes av representanten. Dette er tilfellet både for husholdninger og gjennom nye programmer, også for bygg mer generelt.

Anmodningsvedtakene og den tette koblingen mellom klima, energi og energieffektivisering er bakgrunnen for at regjeringen i februar presiserte mandatet til Enova knyttet til energi, jf. tillegg til avtalen om forvaltningen av midlene fra Klima- og energifondet av 15. februar 2023. Mandatet omfatter nå energieffektivisering i alle sektorer og åpner i større grad for støtte til moden og velkjent teknologi, etter nærmere definerte kriterier.

Regjeringen er opptatt av at en styrket satsing på energieffektivisering er basert på faglige vurderinger. Departementet ba derfor Enova levere en anbefaling om hvordan de vil innrette sin aktivitet i lys av presiseringen av mandatet, herunder knyttet til hvilke nærmere definerte kriterier som kan ligge til grunn for støtte til mer moden og velkjent teknologi. Som nærmere definerte kriterier legger Enova til grunn at det (1) må vurderes som sannsynlig at varig markedsendring kan oppnås og (2) at det på sikt vil komme på plass andre rammebetingelser (f.eks. reguleringer) som sikrer den videre utbredelsen av teknologien. (3) Tilskudd må dessuten kunne avsluttes når markedet er modent eller når andre rammebetingelser er på plass på en måte som ikke fører til stans i markedet.

Enovas styrkede enøk-satsing inkluderer investeringsstøtte rettet mot yrkesbygg og husholdninger i bo-rettslag og sameier som kobles til forbedret energiytelse basert på en grundig kartlegging som bidrar til å løse opp i

informasjonsbarrieren, og stimulerer til vekst i markedet for energitjenester. Fokus på samlet energiytelse fremfor enkeltteknologier overlater til kompetente fagpersoner å anbefale løsninger tilpasset den aktuelle bygningen. I dette ligger det ingen føringer for valg av teknologi, men støtte basert på resultat. Med andre ord vil alle teknologier som nevnes i vedtak 509 kunne få støtte, så lenge resultatet av investeringen er bedret energiytelse. Denne nye ordningen er nå under utvikling i Enova og vi forventer at de første søknadene kan være oppe og gå etter sommeren.

Enova setter også av mer penger til eneboliger og småhus gjennom Enovatilskuddet, og vil foreta regelmessige vurderinger av innsatsen mot disse for å bidra til varige markedsendringer. Enova vil også videreutvikle sine informasjonsvirkemidler som kursing av energirådgivere for å løse kunnskaps- og kompetansebarrierer i husholdningsmarkedet.

Enova trekker i sin leveranse blant annet frem kompetansemangel som en viktig barriere for energieffektivisering. De fleste energibrukere mangler fagkompetanse og har derfor ikke nødvendigvis forutsetninger for selv å fullt ut vurdere hvordan deres valg av ulike løsninger påvirker energibruken, og dermed hvilke energitiltak det kan lønne seg å gjennomføre. En viktig forutsetning for at støtteordningene Enova lanserer skal kunne få en varig påvirkning på energieffektivisering er derfor helheten i virkemidlene. Eksempelvis kan energimerkeordningen bli et viktig informasjonsvirkemiddel, særlig i kombinasjon med EUs taksonomi og kapitalstrømmer som vektlegger forbedret energiforbruk i bygg gjennom for eksempel lavere grønne renter. Helheten i virkemiddelbruken knyttet til energieffektivisering er noe som vil adresseres i regjeringens kommende handlingsplan for energieffektivisering som vil legges frem senest samtidig med budsjettet for 2024.

Enova legger opp til å støtte energi og energieffektivisering med mellom 1,5 mrd. og 2 mrd. kroner i 2023, blant annet rettet mot fjernvarme, varmesentraler, utnyttelse av overskuddsvarme i industrien og utvikling av ny teknologi som havvind. Av dette vil om lag en halv milliard kroner være en ren styrket enøk-satsing. Satsingen legger vekt på å redusere barrierer for energieffektivisering og skape varige markedsendringer slik at energieffektiviseringspotensialet på sikt i større grad kan utløses uten støtte.

Enova vurderte som del av redegjørelsen sin anmodningsvedtak 23 (2022-2023), knyttet til samtidig utbetaling. Her trekker Enova frem flere argumenter for at støtte ikke bør utbetales før tiltak faktisk er gjennomført, herunder stor sannsynlighet for at en betydelig del av prosjektene ikke gjennomføres og man da må bruke mye tid og ressurser på tilbakebetaling hos både Enova og søker uten at man nødvendigvis oppnår bedre resultater. Tidligere erfaringer med søknadsbasert ordning viser at om lag halvparten av tilsagnene ikke ble brukt.

Likviditetsutfordringer kan være en utfordring for både husholdninger og næringsdrivende, men det bør løses på en annen måte. Regjeringen mener det er viktig å bidra til at også husholdninger med lavere inntekter får mulighet til å få energieffektivisert sine boliger. Denne gruppen er særlig utsatt for høye priser og har samtidig lite rom for å prioritere energieffektiviseringstiltak. Regjeringen har løftet denne gruppen i årets budsjett og styrker satsingen ytterligere ifm. revidert budsjett til 260 millioner kroner gjennom Husbanken. Her er det i stor grad snakk om modne tiltak i husholdninger.

Regjeringen er med dette godt i gang med oppfølgingen av vedtakene, og en mer detaljert behandling av anmodningsvedtak vil skje ifm. statsbudsjettet for 2024.

Helheten i virkemiddelbruken vil som nevnt adresseres i regjeringens handlingsplan for energieffektivisering, som også kommer ifm. Statsbudsjettet for 2024.

SPØRSMÅL NR. 2142

Innlevert 5. mai 2023 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson

Besvart 11. mai 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Vil statsråden foreta seg noe for å sikre barns rettigheter i det kommunale Nav, for eksempel ved å utarbeide en ny veileder som synliggjør Navs forpliktelser slik Barneombudet har bedt om?

BEGRUNNELSE:

Helsetilsynet og landets statsforvaltere har gjennom et stortilsyn funnet store feil og mangler hos de kommunale Nav-kontorene hva gjelder oppfølging av barns rettigheter. Tilsynene har avdekket en rekke lovbrudd. En

gjennomgang Bergens Tidende har gjort viser at det i 22 av 25 tilsyn så langt blir avdekket brudd på lover og regler.

I en dyrtid som den vi lever i nå er det spesielt alvorlig at disse lovbruddene går utover fattige familier som er avhengige av sosialhjelp for å få det til å gå rundt. I et tilsyn Statsforvalteren i Oslo og Viken har gjort av Nav i Lillstrøm kommune heter det for eksempel at:

"Kommunens mangelfulle kartlegging, vurdering og beslutning av barns behov fører til at vanskeligstilte familier ikke får økonomisk stønad de har rett til". Barneombud Inga Bejer Engh kaller funnene for "svært urovekkende".

At tilsynene finner lovbrudd over hele landet tyder på at dette er et nasjonalt, og ikke et kommunalt problem. Likevel velger arbeidsminister Marte Mjøs-Persen å skyve kommunene foran seg når hun blir konfrontert med funnene. Hun understreker til Bergens Tidende at "det er kommunene som har ansvar for å rette lovbrudd".

Barneombudet har etterlyst en nasjonal veileder som synliggjør Navs forpliktelser overfor barnefamilier. Spørsmålet er om statsråden vil komme med en slik veileder.

Svar:

Representanten Kristjánsson viser til rapporter fra statsforvalternes pågående landsomfattende tilsyn med NAV-kontorenes ansvar for å ivareta barns behov når familien søker økonomisk stønad.

I tilsynet undersøkes det om NAV-kontoret foretar en tilstrekkelig kartlegging av barnas behov, og om det foretas en individuell vurdering og beslutning. Videre undersøkes det om familien får forsvarlig oppfølging. Tilsynet gjennomføres i perioden 2022–2023.

Lovbruddene som avdekkes i tilsynet bekymrer meg. De sosiale tjenestene i NAV-kontoret er et nedre sikkerhetsnett i velferdsordningene og skal ivareta behovene til

mennesker som ofte er i utsatte livssituasjoner. Hvis sikkerhetsnettet svikter, kan det få alvorlige konsekvenser for den eller de det gjelder.

Kommunene har ansvar for å yte forsvarlige sosiale tjenester, og har dermed selv ansvar for å rette lovbrudd som avdekkes ved tilsyn. Samtidig er det viktig at staten bidrar til å legge til rette for at kommunene ivaretar sitt ansvar for de sosiale tjenestene på en god måte, også med hensyn til barns behov. Arbeids- og velferdsdirektoratet er derfor gitt i oppdrag å iverksette tiltak for å ivareta og styrke barne- og familieperspektivet i arbeids- og velferdsforvaltningen (NAV). Direktoratet har igangsatt flere utviklingsaktiviteter for å styrke barne- og familieperspektivet i arbeids- og velferdsforvaltningen. Blant tiltakene er utvikling av kompetansemateriell om barneperspektivet til bruk i NAV-kontorene, fagutviklingsaktiviteter og utvikling av verktøy for å kartlegge barns behov og familiens situasjon.

Blant annet på bakgrunn av innspill fra Barneombudet, vil Arbeids- og velferdsdirektoratet utarbeide veiledning for hvordan barneperspektivet skal anvendes i NAV sin praksis, der reglene i Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon stadfestes og konkretiseres. Jeg har i møte 9. mai 2023 selv hatt en dialog med Barneombudet om ivaretagelse av barns rettigheter og behov når familier mottar bistand fra arbeids- og velferdsforvaltningen.

Tilsyn har en viktig funksjon med å avdekke eventuell svikt i de sosiale tjenestene og gir kunnskap om praksis og utfordringer på kommunalt nivå. Det landsomfattende tilsynet vil bidra med oppdatert kunnskap, og være et viktig bidrag til det videre arbeidet med å ivareta barns rettigheter og utvikle barneperspektivet i arbeids- og velferdsforvaltningen. En oppsummerende rapport fra Statens helsetilsyn ventes å foreligge i 2024, og vil danne grunnlag for nærmere å vurdere behov for nye tiltak fra statens side.

SPØRSMÅL NR. 2143

Innlevert 5. mai 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 16. mai 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Departementet foreslår i Prop. 93 S (2022–2023) en øvre ramme for subsidier til utbygging av Sørlige Nordsjø II på 15 milliarder kroner.

Har departementet beregnet samfunnsøkonomisk lønnsomhet ved denne utbyggingen under de forutsetninger som ligger til grunn i Prop. 93?

BEGRUNNELSE:

Departementet skriver i Prop. 93 S (2022–2023) at Statnett har estimert at havvind fra Sørlige Nordsjø II vil oppnå en gjennomsnittlig kraftpris på 39 øre/kWh, med et utfallsrom mellom 34 og 43 øre/kWh. I proposisjonen er det oppgitt at kraftpris for havvindparken vil være lavere enn kraftprisen ellers i markedet fordi det er høy grad av samvariasjon mellom produksjon fra Sørlige Nordsjø II og på areal som hvor andre land har ambisjoner om å bygge ut havvind i Nordsjøen. Dette gjør at energiproduksjonen i Sørlige Nordsjø II vil være høyest i timer med mye variabel kraftproduksjon i energisystemet og lave kraftpriser.

Departementet skriver i proposisjonen at bunnfast havvind er moden teknologi, men at første fase likevel vil ha behov for subsidier for å bli bygget ut fordi det ligger i et dypt område sammenlignet med de fleste havvindprosjekter i Europa. Prosjektområdet ligger også langt til havs og det er om lag 200 kilometer til nærmeste tilknytningsspunkt i transmisjonsnettet. Utbygging av havvind vil også kunne medføre behov for investeringer i kraftnettet på land.

Spørsmålet er om departementet har gjennomført en samfunnsøkonomisk analyse under ulike forutsetninger for utbyggingskostnader og kraftpris. Hvis det ikke er utarbeidet en samfunnsøkonomisk analyse ber vi statsråden begrunne hvorfor dette ikke er gjennomført som en del av beslutningsunderlaget som ligger i Prop. 93 S (2022–2023).

Svar:

Utviklingen av havvind i Sørlige Nordsjø II er et arbeid som har pågått over lengre tid. I Meld. St. 36 (2020-2021) Energi til arbeid – langsiktig verdiskaping fra norske energiresurser er det gjort samfunnsøkonomiske vurderinger av utvikling av havvind i Norge. Her redegjøres det for eksempelberegninger av prissatte samfunnsøkonomiske effekter av bunnfast vindkraft til havs med ulike tilknytninger som NVE har utført. I tillegg vil det være flere ikke-prissatte effekter som vil inngå i en samlet vurdering av samfunnsøkonomisk lønnsomhet. For eksempel vil den langsiktige effekten av å utvikle havvind og dermed bidra til industriutvikling og teknologiutvikling i Norge også være en del av nyttesiden.

Regjeringen har en ambisjon om å tildele prosjektområder med potensial for 30 GW havvindproduksjon på norsk sokkel innen 2040. Det tilsvarer nesten den installerte kapasiteten i dagens vannkraftsystem. Regjeringen har mål om at havvindsatsingen skal gi nytte til samfunnet blant annet gjennom å:

- bidra til industriutvikling. Dette gjør vi gjennom å etablere et hjemmemarked ved utlysning av havvindområder i Norge, der norske leverandører på grunn av nærhet til markedet, erfaring fra norsk sokkel og

kunnskap vil ha gode muligheter til å delta. Gjennom deltakelse i et hjemmemarked vil norsk leverandøriindustri kunne få verdifull erfaring, også når de skal konkurrere om oppdrag i utlandet. En vellykket industriutvikling forutsetter utdanning og kvalifisering av tilstrekkelig norsk arbeidskraft, og positive lokale ringvirkninger.

- legge til rette for innovasjon og teknologiutvikling. Flytende havvind har potensial til å bli en viktig kilde til fornybar energi både på verdensbasis og på norsk sokkel. Etter hvert som teknologien blir videreutviklet og tatt i bruk, forventer vi kostnadsreduksjoner for flytende vindkraft. Gjennom å tildele arealet på Utsira Nord etter kvalitative kriterier vil vi legge til rette for innovasjon og teknologiutvikling som kan bidra til framtidige kostnadsreduksjoner for flytende havvind.
- gi økt utslippsfri kraftproduksjon i Norge. Det trengs for å møte økende etterspørsel etter fornybar kraft. Kraftsituasjonen i Norge og i Europa den siste tiden illustrerer viktigheten av å øke tilgangen på fornybar kraft. Lønnsomheten for havvind avhenger av hvilke priser produsentene kan oppnå, noe som påvirkes av hvilket marked produksjonen blir tilknyttet. En tilknytning bare til Norge vil øke det norske kraftoverskuddet, og er isolert sett en bidragsyter til lavere nasjonale kraftpriser. For at flytende havvind skal bli lønnsomt er det behov for teknologiutvikling og kostnadsreduksjoner.

Det er særlig målene om industriutvikling og utslippsfri kraftproduksjon i Norge som er relevante for første fase av Sørlige Nordsjø II. Første fase av Sørlige Nordsjø II vil ha en maksimal kapasitet på 1 500 MW og vil bidra med om lag 7 TWh ny produksjon til Norge. Det vil kunne forsyne om lag 460 000 husholdninger i Norge gjennom ett år.

Samfunnsøkonomisk kostnad ved realisering av første fase av Sørlige Nordsjø er særlig knyttet til investerings- og driftskostnadene. I tillegg kommer eventuelle andre kostnader knyttet til for eksempel miljøpåvirkning. Prosjektområdet ligger langt til havs, og det er om lag 200 km til det nærmeste tilknytningsspunktet i transmisjonsnettet. Sørlige Nordsjø II er grunnt nok til å være egnet for bunnfast havvind, som er en moden teknologi. Første fase vil likevel ligge i et dypt område sammenlignet med de fleste havvindprosjektene i Europa. Disse egenskapene vil trolig gi havvindparken høyere investerings- og driftskostnader enn havvindparker som er bygget ut i grunnere havområde og nærmere land. Første fase vil knyttes radielt til Norge, og forventet kraftprisutvikling tilsier at kraftprisen trolig ikke er høy nok til å dekke investerings- og driftskostnadene til prosjektet.

Prosjektet vil trolig ha behov for statlig støtte for å bli realisert. Det vil innebære at det også tilkommer skattefinansieringskostnader ved realisering av prosjektet. I Prop. 93 S (2022-2023) presenterer departementet ulike anslag for støttebehovet til første fase av Sørlige Nordsjø II. In-

vesterings- og driftskostnadene er basert på NVEs analyse av «Virkninger på kraftsystemet av ulike nettløsninger for vindkraft til havs». NVE anslår at de totale investeringskostnadene vil være om lag 40 mrd. kroner. Eventuelle anleggsbidrag som følge av nødvendige forsterkninger i nettet på land vil komme i tillegg. Drifts- og vedlikeholdskostnadene for havvindparken og nettløsningen er estimert til rundt 750 mill. kroner årlig. Kraftprisprognosene som ligger til grunn for beregningene i proposisjonen er et gjennomsnitt av Themas «Best Guess»-scenario (fra sept. 22) og kraftprisprognoser fra NVE (fra 2021). Begge kraftprisprognoser er for NO2. Sørlige Nordsjø II har svært gode vindforhold. Ettersom innslaget av variabel kraftproduksjon i energisystemet trolig vil være høyt når havvindparken produserer mest, er det likevel trolig at havvindparken vil ha en noe lavere oppnådd kraftpris enn kraftprisen ellers i markedet. I proposisjonen er det lagt til grunn at havvindparken i gjennomsnitt oppnår 80 prosent av kraftprisen ellers i markedet. I tillegg til et basisscenario har departementet sett på tre ulike scenario som vil gi prosjektet et høyt støttebehov: Høy invest-

eringskostnad, lav kraftpris og et scenario med både høye investeringskostnader og lave kraftpriser. I tillegg presenterer departementet tre ulike scenarier som vil gi et lavt støttebehov: Lav investeringskostnad, høy kraftpris og en kombinasjon av disse. Anslagene er usikre og må tolkes som indikatorer for støttebehovet til første fase av Sørlige Nordsjø II.

Tildeling av prosjektområdet til første fase av Sørlige Nordsjø II gjennom en auksjon etter prekvalifisering vil gi konkurranse om den statlige støtten, og legger til rette for at prosjektområdet blir tildelt den prekvalifiserte aktøren som kan realisere prosjektet til lavest kostnad. Dette innebærer også at med denne tildelingsmodellen er nivået på statsstøtten ukjent frem til auksjonen er gjennomført. Kostnadsrammen for første fase av Sørlige Nordsjø II setter en øvre grense for statens kostnader og risiko for å gjennomføre prosjektet. Jeg har et mål om at første fase av Sørlige Nordsjø II skal bygges ut med lavest mulige nivå statsstøtte, og mener tildelingsmodellen vi har valgt legger til rette for dette.

SPØRSMÅL NR. 2144

Innlevert 5. mai 2023 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou

Besvart 10. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vi er kjent med svært lang saksbehandlings tid hos namsmennene, slik som i behandling av inkassosaker. Dette går ut over klienters krav og mulighet til å få sine krav oppfylt.

Hva gjør justisministeren for å utbedre situasjonen?

Svar:

Jeg er opptatt av at saksbehandlingstiden hos namsmennene ikke skal være for lang. Avgjørelser innen rimelig tid er nødvendig for å ivareta rettssikkerheten til den enkelte, og det er viktig at saksbehandlingstiden er forsvarlig over hele landet.

Som jeg svarte 2. februar 2023 på spørsmål nr. 1204 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Anne Jønnes, ble politiet tilført ressurser for å arbeide ned restansene for utlegg i 2020 og 2021. Dette bidro til at saksbehandlingstiden sank vesentlig, og de aller fleste distrikter kom ned på måltallet 60 dager eller under. Restansene økte likevel gradvis gjennom 2022, og det har vært et gjent-

agende tema i departementets styringsdialog med Politidirektoratet.

Dagens budsjetter er stramme, og politidistriktene må gjøre vanskelige prioriteringer mellom en rekke ulike formål. Politidirektoratet har opplyst at distriktene jobber hardt for å effektivisere og organisere seg mer optimalt slik at styring og ledelse av politidistriktenes portefølje kan sees under ett og håndteres best mulig. Målet er at saksbehandlingstiden for utleggssakene ikke skal overstige 60 dager, men flere politidistrikter opplever nå at det er utfordrende å holde saksbehandlingstiden på grunn av den økonomiske situasjonen i samfunnet.

Det pågår flere store regelverksarbeid som på sikt vil bidra til raskere og mer effektiv saksbehandling hos namsmannen. Dette gjelder blant annet Barne- og familiedepartementets arbeid med endringer i gjeldsordningsloven og det pågående samarbeidsprosjektet med deltakere fra Finansdepartementet, Skatteetaten, politi- og lensmannsetaten og Justis- og beredskapsdepartementet om modernisering av utleggsprosessen i tvangsfullbyrdelsesloven. Jeg viser i den forbindelse til høringsnotat

17. april 2023 fra Finansdepartementet om etablering av ett utleggstrekk og modernisering av utleggsprosessen i tvangsfullbyrdelsesloven. Fristen for å sende inn høringsvar er 1. august 2023.

Jeg har tillit til at politidistriktene gjør det de kan for å redusere uforholdsmessig lang saksbehandlingstid. Departementet følger situasjonen nøye.

SPØRSMÅL NR. 2145

Innlevert 5. mai 2023 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 15. mai 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Regjeringen kunngjorde den 13. januar at det skulle gjøres en anskaffelse av artilleriammunisjon fra Nammo på 2,6 mrd. kroner, og at dette ville gi Nammo grunnlag for å investere i økt produksjonskapasitet.

Hva er status og fremdrift for denne anskaffelsen?

Svar:

Anskaffelsen av artilleriammunisjon på 2,6 mrd. kroner som ble kunngjort i januar innebærer at vi framskynder bestillinger på ammunisjon til vårt nasjonale forsvar. Det bidrar både til at vi bygger opp våre beredskapsbehold-

ninger raskere, og samtidig gir Nammo bedre forutsigbarhet for å kunne gjøre ytterligere investeringer i produksjonskapasitet. Ved fremleggelsen av Prop. 94 S den 31. mars ble rammen for det foreslåtte investeringsprosjektet økt til noe over 4,2 mrd. kroner som en konsekvens av gjenanskaffelser etter donasjoner til Ukraina.

Forberedelser for anskaffelsen, med klarlegging av omfanget av de enkelte elementene i leveransene, foregår nå i dialog mellom Forsvaret/Forsvarsmateriell og Nammo AS. For å kunne signere en kontrakt mellom FMA og Nammo, er det imidlertid nødvendig at Stortinget gir en tilslutning til investeringen, som er fremlagt i investeringsproposisjonen.

SPØRSMÅL NR. 2146

Innlevert 5. mai 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 15. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kan næringsministeren klargjøre hva han mener om slikt «tull og tøys» i alkoholregelverket, og vil han ta bransjen på alvor og møte dem?

BEGRUNNELSE:

I DN 3 mai kan vi igjen lese om fortvilte produsenter av norsk brennevin som føler at deres næring og verdiskapning ikke tas på alvor.

Innlegget påpeker en rekke utfordringer for stolte produsenter av kvalitetsvarer som er lovlige i produsere og selge i Norge. De opplever at regjeringen viser svært liten vilje til å gjøre deres hverdag enklere og gjøre endringer for at forbrukerne skal få vite mer om deres produkter og hvordan de jobber.

«Kan du leve med slikt tull og tøys, Vestre?»

Norsk gin, akevitt og whisky sanker gjeve priser i London, New York og San Francisco. En ny, stor eksportnæring er i ferd

med å bli en realitet, men i Norge får vi ikke engang lov til å fortelle om det.»

blir det blant annet skrevet av Odd J. Nelvik, gründer, Det Norske Brenneri.

Overformynderi og et utdatert regelverk oppleves som urettferdig og uforståelig både for næringen selv og ikke minst forbrukerne, noe som illustreres av en rekke eksempler i innlegget. Selvsagt bør det det kunne gjøres endringer i det rigide og næringsfiendtlige regelverket for å tilpasse dette til tiden vi lever i nå.

Denne næringen opplever imidlertid at de ikke lyttes til eller tas på alvor av regjeringen. Det skrives videre

«Nå ønsker vi i bransjen å møte næringsministeren, og ikke bare kommunisere med Helsedirektoratets inkvisitoriske mørkemenn.»

Undertegnede håper næringsministeren har lest innlegget og tar innover seg alvor i frustrasjonen denne næringen kjenner på og tar seg tid til å møte dem.

https://www.dn.no/innlegg/industri/brennevin/eksport/kan-du-leve-med-slikt-tull-og-toys-ves-tre/2-1-1428602?fbclid=IwAR2QZlrkLT61BuEhdVXvD-MZzO3PyqNPbH87YOqAFNsA_Gsu1s6B_YyeXvCk

Svar:

Det skriftlige spørsmålet er rettet til næringsministeren, som har oversendt spørsmålet til meg som ansvarlig for regelverket om alkoholreklame.

Jeg kan ikke gå inn i enkeltsaker. Mitt svar er derfor generelt og knytter seg ikke til den konkrete saken det vises til i spørsmålet.

Alkoholregelverket og reklameforbudet er viktig av hensyn til folkehelsen. Selv om alkohol er et lovlig produkt i Norge, kan bruk av alkohol medføre skader og problemer for den som drikker, tredjepersoner og samfunnet generelt. Alkoholbruk kan forårsake en lang rekke psykiske og somatiske helseproblemer, samt sosiale problemer. Av den grunn kan ikke alkoholholdige drikkevarer likestilles med vanlige varer.

Reklameforbudet er et sentralt virkemiddel for å begrense bruk av alkohol i befolkningen. I forholdet mellom næringshensyn på den ene siden og hensynet til folkehelsen på den andre, må sistnevnte veie tyngst. Det betyr at næringens ønske om å fremme salg av sine produkter ikke kan komme foran behovet for å beskytte befolkningen mot skadevirkningene av alkohol. Når det foretas mange tilsyn hvert år, vil det alltid være noen tvilstilfeller der man kan mene tilsynet har tolket loven urimelig. Man kan da påklage avgjørelser til en ankeinstans, noe som gjør at rettssikkerheten er ivaretatt ved dagens regler.

Det er slått fast i Hurdalsplattformen at regjeringen ønsker å videreføre en restriktiv alkoholpolitikk. Dette innebærer å opprettholde forbudet mot alkoholreklame.

SPØRSMÅL NR. 2147

Innlevert 5. mai 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 22. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for sykefraværstatistikk mellom private tilbydere og kommunalt drevne tilbud?

BEGRUNNELSE:

– Vi garanterer at ingen sykehjem i Arbeiderparti-styrte kommuner skal ut på anbud til kommersielle konserner mens vi er ved makta sa statsministeren på landsmøtet. Videre utdypa han til Dagsavisen – Slipper du kommersielle konsern inn har de en måte å tjene penger på: Lønn og pensjon. Mange tror at det finnes et stort spekter av

steder du kan kutte på, men 80 prosent av utgiftene går til lønn og pensjon

En annen og stor post er sykefravær. Jeg regner med at når regjeringen velger og overkjøre lokaldemokratiet og bestemme dette fra Oslo for alle lokallag så har dette blitt sjekket grundig.

Svar:

Slik vi forstår din henvendelse, spør du om underlag som synliggjør eventuelle forskjeller i sykefraværstatistikk mellom private og offentlige tilbydere av kommunale helse- og omsorgstjenester.

Helse- og omsorgsdepartementet har ikke tilgjengelig nasjonale, sammenstilte data for å kunne besvare en slik henvendelse. Kommuner rapporterer sykefraværstatis- tikk til de sentrale registrene, som tilgjengeliggjøres blant annet gjennom Statistisk sentralbyrå.

Helsepersonellkomisjonens NOU 2023:4 Tid for handling. Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgs- tjeneste, anbefaler å lage bedre statistikk om private helse- og omsorgstjenester. Dette omfatter statistikk om personell, oppgave og inngrep som gjennomføres, samt økonomiske størrelser og omfang av slike tjenester. Bedre

statistikk vil gjøre det mulig å forbedre innsikten om hva slags omfang, utviklingstrekk og oppgaver som utføres i privatfinansierte helse- og omsorgstjenester.

Å hegne om vår felles helsetjeneste er av våre viktigste oppgaver fremover. Da må vi ta vare på fagfolka, som er den viktigste ressursen i helse- og omsorgstjenesten. Felles helsetjenester i offentlig regi er den beste forsikrin- gen mot økte forskjeller. Bruk av private og ideelle aktører må reguleres gjennom avtaler som sikrer offentlig styring og kontroll med tjenestene. Penger som felleskapet har bevilget til velferd skal brukes på velferd.

SPØRSMÅL NR. 2148

Innlevert 5. mai 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 12. mai 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Kva ville Masfjordensambandet fått i ferjeavløysingstil- skott om man la til grunn 2017 nivå på nøkkelen med tillegg av alle forbedringer av ordningen fram til i dag?

GRUNNGJEVING:

Eg viser til Dokument nr. 15:2030 (2022-2023) der stats- råden opplyser om nivået på tilskottet til Masfjorden- sambandet basert på 2017 nøkkel utan forbedringane i ordninga siden 2017 oppmot dagens nøkkel. Det som er interessant er kva sambandet ville fått om forståelsen er slik eg har at man skal bruke nøkkelen fra 2017 samt alle forbedringar i ordningen fram til i dag.

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet fastsette i brev av 28. mars 2023 det årlege beløpet med ferjeavløysing- smidlar til Masfjordsambandet til 21,7 mill. kroner, med utgangspunkt i kostnadsnøkkelen for 2017. Det årlege beløpet vil bli prisjustert med 2,5 prosent i heile utbetal- ingsperioden.

Ferjeavløysingsordninga blei i 2020 utvida til òg å om- fatte inntil 50 prosent av dei berekna rentekostnadene i eit ferjeavløysingsprosjekt, jf. Prop. 1 S (2019–2020) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Rente- kostnadene blir kompensert ved å utvide lengda på ut- betalingsperioden for ferjeavløysingsmidlar, ikkje ved å auke det årlege beløpet med ferjeavløysingsmidlar. Ifølge dagens retningslinjer for ordninga, skal det årlege beløpet

med ferjeavløysingsmidlar betalast ut til ein når dei nom- inelle byggekostnadene og inntil 50 prosent av berekna rentekostnader, men ikkje lenger enn i maksimalt 45 år. Meirverdiavgiftskompensasjon og eventuelle finansier- ingsbidrag frå bompengar blir trekt frå byggekostnadene i berekninga av rentekostnader og lengda på utbetalings- perioden.

Viss Masfjordsambandet skulle tatt del i utvidingane av ordninga etter 2017 og i tillegg bli behandla ut frå ko- stnadsnøkkelen i 2017, ville det årlege beløpet lege fast på 21,7 mill. kroner. Men lengda på utbetalingsperioden ville blitt utvida for å dekke delar av rentekostnadene til prosjektet.

I vedtaket om ferjeavløysingsmidlar til Masfjordsam- bandet skriv departementet at lengda på utbetalingsperi- oden vil bli fastsett på bakgrunn av den oppdaterte finan- sieringsplanen som fylkeskommunen eventuelt vil vedta på bakgrunn av godkjenninga av prosjektet. Departemen- tet har ikkje mottatt ein oppdatert finansieringsplan for prosjektet, og har derfor ikkje fastsett lengda på utbetal- ingsperioden enno.

Viss ein legg til grunn den same styringsramma for prosjektet som i vedtaket til Hordaland fylkesting i de- sember 2017 og prisjusterer til 2023-kroner, vil fylke- skommunen få utbetalt ferjeavløysingsmidlar for Mas- fjordsambandet i 30 år. Viss prosjektet i tillegg skulle fått dekt inntil 50 prosent av dei berekna rentekostnadene, ville utbetalingsperioden vore på 37 år (med rentenivået i 2022).

I utrekinga er det lag til grunn ei styringsramme på 1,2 mrd. kroner, 216 mill. kroner i mva.-kompensasjon og

181 mill. kroner i bompengar (2017-kroner). Det nominelle beløpet som skal dekkast med ferjeavløysingsmidlar er med det på 803 mill. 2017-kroner, eller 953 mill. 2023-kroner. Ferjeavløysingsmidlane blir prisjustert med 2,5 prosent årleg gjennom heile utbetalingsperioden, og den samla utbetalinga vil vere på 953 mill. kroner etter 30 år.

Med ei rente på 3,54 prosent (tilsvarande kalkylerenta til Kommunalbanken i 2022), vil dei berekna rentekostnadene til prosjektet vere på om lag 675 mill. kroner. Viss halvparten av dette skal dekkast med ferjeavløysingsmidlar, må lengda på utbetalingsperioden utvidast med sju år.

Det årlege beløpet med ferjeavløysingsmidlar til Masfjorden er langt høgare i vedtaket til departementet etter 2017-nøkkelen, enn det ville ha vore med dagens kostnadsnøkkel. Viss ein hadde lagt til grunn kostnadsnøkkel-

en i 2023, ville det årlege beløpet blitt på om lag 10 mill. kroner. Den samla nominelle utbetalinga ville dermed vore på om lag 800 mill. kroner etter 45 år, altså mindre enn det fylkeskommunen vil få etter 30 år med departementets vedtak. Det er ein stor fordel for fylkeskommunen å få eit høgare årleg beløp med ferjeavløysingsmidlar frå starten, enn eit lågare beløp over ein lengre tidsperiode.

Eg meiner at Masfjordsambandet kjem svært godt ut ved å bli behandla etter kostnadsnøkkelen og ferjeavløysingsordninga for 2017. Eg meiner òg at det må takast omsyn til dei andre fylkeskommunane som er med på å finansiere ordninga. Det bør ikkje opnast for at fylkeskommunane på fritt grunnlag skal kunne velje å bli behandla ut frå dei beste elementa i ordninga frå ulike tidspunkt, sidan finansieringsbyrda for dei andre fylkeskommunane då vil bli urimeleg stor.

SPØRSMÅL NR. 2149

Innlevert 5. mai 2023 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 15. mai 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

Spørsmål:

Vil statsministeren si at regjeringen lytter til velgerne, befolkningen og berørte parter i saken om innføring av skolepenger for internasjonale studenter, og mener statsministeren det er forsvarlig av regjeringen å fremme et lovforslag når samtlige høringsinnspill, studentene, berørte, Arbeiderpartiets politikk og Hurdalsplattformen går imot forslaget?

BEGRUNNELSE:

Fredag 24.03 la regjeringen frem en lovproposisjon om innføringen av skolepenger for internasjonale studenter fra utenfor EØS/Sveits. I proposisjonen kommer det frem at samtlige 93 høringsinnspill til lovforslaget er negative til innføringen. Studentene og universitets- og høyskolesektoren står samlet i motstanden mot innføringen.

En undersøkelse gjennomført i høst av Norsk studentorganisasjon (NSO) viser også at størsteparten av befolkningen mener at utdanning bør være gratis for alle, også internasjonale studenter. Med andre ord, regjeringen har studentene, sektoren og folket mot seg i saken om skolepenger.

Arbeiderpartiet gikk blant annet til valg på at høyere utdanning skal være gratis for alle, også internasjonale

studenter. Dette står også i Hurdalsplattformen som regjeringen styrer etter.

Svar:

Jeg viser til spørsmål fra representanten Hege Bae Nyholt til statsministeren som han har bedt meg svare på.

Innføringen av egenbetaling for studenter fra land utenfor EØS og Sveits ble vedtatt av et bredt flertall i Stortinget i behandlingen av statsbudsjettet for 2023. Den økonomiske situasjonen i Norge har gjort det nødvendig med klare prioriteringer i budsjettet, og innføringen av studieavgift for studenter fra land utenfor EØS og Sveits er en av disse prioriteringene. Hver studieplass koster mye for den norske staten, og det er sjelden at en stat tilbyr gratis høyere utdanning til internasjonale studenter. Stortinget sluttet seg til denne prioriteringen.

Lov om universiteter og høyskoler gir regler for når statlige universiteter og høyskoler kan kreve egenbetaling fra studentene, og for hva private høyskoler kan benytte statlige midler til. For å kunne gjennomføre Stortingets vedtak, er det derfor nødvendig å gjøre endringer i loven. Før påske la jeg fram et lovforslag for Stortinget om dette, og Prop. 68 L (2022-2023) ligger nå til behandling i Stortinget.

Det er viktig å understreke at det med regjeringens forslag fortsatt vil være gratis å studere i Norge for studenter fra EØS-landene og Sveits, på samme måte som for norske borgere. I lovforslaget er det også fremmet en rekke unntak, blant annet for alle studenter som kommer til Norge på utvekslingsopphold gjennom avtaler som institusjonene har med institusjoner i hele verden. Det vil altså fortsatt være et stort antall internasjonale studenter som vil få gratis høyere utdanning i Norge.

Siden lovforslaget er en nødvendig oppfølging av Stortingets vedtak, kan forslaget ikke legges vekk selv

om det møter motstand i høringen. Høringen ga likevel nyttige innspill knyttet til utformingen av lovforslaget, mulige unntaksregler og om ulike administrative spørsmål knyttet til innføringen. Mitt departement har hatt dialog med Universitets- og høyskolerådet, og mitt inntrykk er at institusjonene i fellesskap har funnet løsninger på de praktiske forholdene. Jeg har også tillit til at eventuelle gjenstående spørsmål løses på en god måte av institusjonene.

SPØRSMÅL NR. 2150

Innlevert 5. mai 2023 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 16. mai 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Viser til tidligere spørsmål til statsråden (Dokument nr. 15:1602 (2022-2023)).

Hvordan er fremdriften med å få utnevnt ny utvalgsleder, hvordan har fremdriften i utvalget vært siden tidligere utvalgsleder trakk seg og har utvalget bedt departementet om utsatt frist for forslag til juridisk definisjon av ideell aktør?

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet har i dag, tirsdag 16. mai, utnemnt Jan-Erik Støstad som ny leiar for Avkom-

mersialiseringsutvalet. I perioden utan utvalsleiar har det ikkje vore gjennomført utvalsmøter, men sekretariatet har halde fram sitt arbeid og gjennomført relevant utgreiingsarbeid. Departementet har òg nyleg rekruttert ny leiar av sekretariatet for utvalet.

Utvalet har ikkje bede departementet om forlengd frist for delutgreiinga med forslag til juridisk definisjon av ideell verksemd. Det er ei problemstilling som det er naturleg at utvalet tek stilling til no når ny utvalsleiar er på plass.

SPØRSMÅL NR. 2151

Innlevert 5. mai 2023 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 15. mai 2023 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinnereim

Spørsmål:

Det statlege utviklingsfondet Norfund har stemna Honduras i den internasjonale stat-investor tvisteløysingsmekanismen ICSID. Regjeringa har sagt opp avtaler med eu-

ropeiske land med stat-investor tvisteløysingsmekanisme og statsrådens egne partikolleger har ved ulike høve uttala seg særdeles kritisk til private selskaps høve til å stemne statar med grunnlag i politisk regulering.

Var utviklingsministeren orientert før søksmålet vart reist og kva meiner ministeren om at den statlege utviklingsaktøren nyttar seg av ICSID?

BEGRUNNELSE:

21. april reiste Norfund søksmål mot Honduras i International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID). ICSID er ein tvisteløysingsmekanisme under Verdsbanken der private selskap kan stemne statar. Slike stat-investor tvistemekanismar er omstridde fordi ei rekke multinasjonale selskap har reist sak mot statars reguleringar med omsyn til miljø, klima, arbeidarrettar, urfolksrettar med meir. I mange tilfelle har selskapa vunne fram og statane har blitt pålagt å betale store summer i erstatning. Noreg har inngått relativt få mellomstatlege avtaler med slik stat-investor klausul og regjeringa sa i fjor opp slike avtaler med EØS-land.

Norfund er eit statleg fond som er oppretta av Stortinget med mål om bidra til fattigdomsreduksjon ved å stille med kapital til næringslivsprosjekt med høg risiko. Norfund har dei seinare åra motteke ein relativt stor del av det norske bistandsbudsjettet. Norfund gjekk inn som investor i to fornybar energiprojekt i regi av Scatec i Honduras i 2014 og 2015.

Etter regjeringsskiftet i Honduras i 2022 har styresmaktene hatt som mål å ta tilbake den demokratiske kontrollen over krafta. Med grunnlag i ei ny energilov har styresmaktene reforhandla straumkjøpsavtalene med private selskap. 16 energiselskap – mange av dei utanlandske – har inngått nye avtaler.

Med grunnlag i påstått brot på kjøpskontrakta har Scatec og investor Norfund gått til sak mot Honduras i ICSID. Selskapet hevdar dei ikkje har fått betalt etter avtale. Styresmaktene på si side hevdar at kjøpskontraktene la til grunn at dei skulle betale for langt meir straum enn det nettet kunne levere. Styresmaktene meiner dei ikkje skal betale for straum dei ikkje har fått. Kapasiteten på nettet er ansvaret til eit anna privat selskap.

Svar:

Norfund - statens investeringsfond for næringsvirksomhet i utviklingsland - er eit 100 prosent statseigd selskap, der UD og eg som statsråd er ansvarleg for eigarstyring. Det er Norfunds eige ansvar å gjere dei forretningsmessige vurderingane som er knytt til oppfølginga av enkeltinvesteringane deira. Dette er i tråd med staten sin eigarpolitikk for selskap.

Norfund har informert meg om at dei har fått registrert ein tvist selskapet har med Honduras ved International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID). Norfund orienterte meg om saka i etterkant av at førespurnad om registrering vart sendt ICSID. Representanten sitt spørsmål antyder at saka gjeld politisk reguler-

ing. Norfund opplyser at saka dreier seg om kontraktsbrot knytt til betaling for fornybar energi frå solkraftverk som Norfund er investert i, og at ein i fleire år har forhandla med styresmaktene om manglande betaling.

ICSID er ein internasjonal skiltdomsinstitusjon under Verdsbanken, og Noreg slutta seg til ICSID-konvensjonen i 1967. Norfund opplyser at honduranske styresmakter, gjennom landet si lovgiving, sjølve har gjort ICSID til den einaste internasjonale tvisteløysingsmekanismen som var tilgjengelig for prosjekta Norfund har investert i. Slike tvisteløysingsmekanismer kan vere utfordrande av ulike årsaker, både konstitusjonelt og politisk.

Det er alltid beklageleg når ei usemje kjem til det punktet at saka må løftast til ein domstol eller eit tribunal. Norfund opplyser at dei samstundes held fram dialogen med styresmaktene i Honduras for å komme til ei semje. Vidare har dei bede ICSID om å mellombels utsette vidare handsaming av saka, for å få meir tid til å forhandle med styresmaktene. Eg vonar at saka kan få ei minneleg løysing.

Norfund presiserer at tvistemålet ikkje dreier seg om betaling for straum som ikkje har blitt levert.

Representanten nemner at fleire energiselskap har inngått nye avtarar med Honduras. Norfund har informert meg om at dei er blant desse selskapa. Prosjekta ventar framleis på betaling i samsvar med desse avtalane.

Eg vil legge til at Norfunds investeringar skal stimulere til sysselsetjing og berekraftig vekst i utviklingsland. Utbygging av solpanel i land som Honduras bidrar til at fleire får tilgang til elektrisitet, og at den økonomiske veksten i større grad blir basert på fornybar energi. Solkraftverka Norfund er investert i står for om lag 15% av all solenergi levert inn på det nasjonale nettet i Honduras.

SPØRSMÅL NR. 2152**Innlevert 7. mai 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 11. mai 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Kronen har stupt i verdi den siste tiden. Med unntak av noen få dager etter at coronakrisen traff for fullt i mars 2020 har euro aldri vært dyrere for nordmenn. Det kan virke som regjeringens økonomiske prioriteringer og skattepolitikk ikke møter gehør internasjonalt.

Kan statsråden avklare om han mener regjeringen fører riktig penge- og finanspolitikk i dagens urolige marked, spesielt med tanke på den voldsomme kronesvekkelsen den siste tiden?

BEGRUNNELSE:

Første handelsdag, 3. januar 2022, hvor regjeringens Støre budsjett begynte å virke, sto den norske kronen mot Euro i 10,00 NOK/Euro. 4. mai 2023, så står kronen mot Euro 11,83 NOK/Euro.

Den store kronesvekkelsen medfører store ekstrakostnader for import til landet, noe som igjen gir økt inflasjon. I tillegg viser kronesvekkelsen at investorer ikke har tiltro til Norge, Norges situasjon, Norges planer og politikk. Dette er urovekkende og negativt.

Svar:

Å tallfeste hva som driver den norske kronekursen, er vanskelig, og forklaringsfaktorene ser ut til å skifte over tid. I sin redegjørelse for Stortingets finanskomité 9. mai uttalte sentralbanksjef Ida Wolden Bach bl.a. følgende:

«Siden i fjor vår har rentene ute steget mer enn rentene i Norge. Sammen med uro i finansmarkedene har det trolig bidratt til kursen på norske kroner har svekket seg».

Videre sa hun:

«At rentene stiger ute, vil normalt trekke i retning av en svakere krone. En svakere krone bidrar til at varer vi importerer, blir dyrere. Når prisveksten allerede er høy, som nå, øker det risikoen for at inflasjonen biter seg fast. Det må vi ta hensyn til når vi setter renten.»

Det er Norges Bank som har det operative ansvaret for pengepolitikken, etter mandat fastsatt av regjeringen. Det operative målet for pengepolitikken skal være en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2 pst. Inflasjonsstyringen skal være fremoverskuende og fleksibel, slik at den kan bidra til høy og stabil produksjon og sysselsetting samt til å motvirke oppbygging av finansielle ubalanser.

Dagens mandat for pengepolitikken samsvarer godt med de virkemidlene Norges Bank har til disposisjon.

Det finanspolitiske opplegget omtales fylldig i Revidert nasjonalbudsjett 2023.

SPØRSMÅL NR. 2153**Innlevert 7. mai 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 12. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

I Fædrelandsvennen kunne man 29. april lese om flere saker med ungdom som angrep barn som deltok på håndballcup i Kristiansand. Turneringsledelsen måtte gå til det skrittet å gi beskjed om at barn og ungdom på cupen ikke burde gå utendørs uten oppsyn av voksne med tanke på det som allerede hadde skjedd.

Kan statsråden avklare hvilke tiltak som finnes, og som jobbes med mot ungdom med destruktiv, asosial oppførsel, og hvilke konsekvenser slik ødeleggende vold og oppførsel får for voldspersonen(e)?

BEGRUNNELSE:

Hummel Cup i Kristiansand er en håndballturnering for barn og ungdommer i alder fra seks til 16 år. Da cupen ble

arrangert ble flere spillere angrepet av ungdom som var kommet til stedet, hvorav flere var kjente for politiet fra før.

Det er trist hvis dette er den nye normalen i Norge, der hvor vold og destruktiv oppførsel er vanlig og ikke påtales eller slås ned på, spesielt på idrettsarrangementer for barn.

<https://www.fvn.no/nyheter/lokalt/i/VPe8V1/vold-sepisode-under-haandballcup-gikk-loes-paa-barn>

<https://www.fvn.no/sport/i/nQOevx/vold-mot-to-sola-spillere-paa-haandballcup-saa-vant-laget-turneringen>

Svar:

Barn og unge som begår kriminalitet, har ofte store og sammensatte problemer og dårligere oppvekstvilkår enn andre. For dem som begår gjentatt kriminalitet, er dette enda tydeligere. Mange av disse ungdommene har selv vært utsatt for krenkelser, vold og overgrep, enten i familien eller fra jevnaldrende. Barn og ungdoms lovbrudd går ofte ut over andre barn og ungdommer og kan ha store konsekvenser både for gjerningsperson og fornærmet. Det er derfor svært viktig å forebygge kriminalitet blant barn og ungdommer.

Det følger av straffeprosessloven at politiet har meldeplikt til barnevernet når det settes i gang etterforskning mot barn og unge under 18 år og forholdet ikke er av bagatellmessig art. Dette gjelder også for barn under 15 år. Når barn som begår lovbrudd er under 15 år, kan påtalemyndigheten overføre saken til barnevernstjenesten. Påtalemyndigheten kan etter straffeprosessloven forby en person under 15 år å oppholde seg på et bestemt sted dersom det er grunn til å tro at opphold på stedet øker faren for at personen begår en ellers straffbar handling. Politiet kan også varsle barnevernet i andre saker. Utenfor straffesakssporet åpner politiregisterloven for at politiet kan utlevere opplysninger til barnevernmyndighetene dersom opplysningene kan medføre at barnevernet utfører sine tjenester på en mer hensiktsmessig og effektiv måte.

En bekymringssamtale med politi og barnevernstjenesten kan også benyttes som tiltak for å forhindre nye lovbrudd for barn under den kriminelle lavalder. Når politiet eller andre melder til barnevernstjenesten om barn som begår lovbrudd, eller står i fare for å begå lovbrudd, skal meldingen behandles på vanlig måte etter reglene i barnevernsloven. Dette innebærer at barnevernstjenesten snarest og senest innen en uke, skal vurdere om en melding skal følges opp med videre undersøkelse.

Dersom bekymringsmeldingen gir rimelig grunn til å tro at det foreligger forhold som kan gi grunnlag for tiltak etter barnevernsloven, skal barnevernet undersøke forholdene. Barnevernstjenesten kan beslutte frivillige tiltak etter barnevernsloven, mens barneverns- og helsenemnda beslutter tvangstiltak. Både Multisystemisk terapi (MST) og Funksjonell familierterapi (FFT) er be-

handlingstilbud for familier med ungdom med alvorlige atferdsvansker. Det kan dreie seg om konflikter hjemme, utfordringer på skolen, uheldig innflytelse fra venner, rus eller kriminalitet. Hovedmålene for tiltakene er å hjelpe ungdommen ved å redusere utfordringene, og å styrke evnen til ungdommens primære omsorgsgivere til å hjelpe ungdommen.

Straffesaker som er henlagt, for eksempel fordi ungdommen var under 15 år på gjerningstidspunktet, kan politiet oversende til konfliktrådet som sivil sak dersom partene samtykker.

De samme strafferettslige reaksjonene som benyttes over voksne, kan i utgangspunktet også benyttes overfor personer over 15 år. Imidlertid gjør særskilte hensyn seg gjeldende, og i norsk rett behandles lovbrutere som var under 18 år på handlingstidspunktet, vesentlig mildere enn lovbrutere over 18 år. Videre finnes det særskilte reaksjoner for unge lovbrutere. Ungdomsstraff og ungdomsoppfølging er straffereaksjoner i regi av konfliktrådet for ungdom mellom 15 og 18 år. Reaksjonene består av gjenopprettende prosess og tett tverretatlig oppfølging gjennom en individuelt tilpasset ungdomsplan.

SPØRSMÅL NR. 2154**Innlevert 7. mai 2023 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 15. mai 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

Sett bort ifra metodeforskjeller, hvor i Skandinavia har man den høyeste andelen personer med alvorlige spilleproblemer i henhold til de siste offentlige tilgjengelige tallene?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar på mitt spørsmål fra 29. april valgte statsråden å omgå spørsmålet om hvordan hun har kommet frem til at Norge har færre spilleavhengige per innbygger enn Sverige og Danmark ved å skylde på metodeforskjeller i datainnsamlingen. Dette til tross for at hun selv i Dagsnytt 18 uttalte at det er færre spilleavhengige i Norge enn i Sverige og Danmark i henhold til de samme undersøkelsene, metodeforskjeller til tross.

Det er gledelig at statsråden kan konstatere at andelen med spilleproblemer i Norge har gått ned de siste årene, til tross for at disse tallene ikke er offentlige, og at det i andre perioder har vært stabilt eller gått opp i våre naboland. Men det var uansett ikke svar på mitt hele spørsmål. Det er også verdt å påpeke at hun i disse uttalelsene selv benytter seg av statistikk hun selv mener det er umulig å sammenligne grunnet metodeforskjeller.

Uavhengig av metodeforskjeller er tallene klare. I Danmark viser de seneste tallene at 0,7 prosent av befolkningen har spilleproblemer, i Sverige viser de 0,5 prosent – begge disse tallene er utarbeidet av offentlige myndigheter. I Norge viser de samme tallene 1,4 prosent.

Spørsmålet mitt omhandler derfor om statsråden kan bekrefte at disse tallene er korrekte – uavhengig av metodebruk, og hvis de ikke er korrekte, om hun kan vise til hvilke tall hun bruker for å vise at andel spilleavhengige er høyere i resten av Skandinavia enn i Norge.

Svar:

Representant Gulati hevder at jeg i mitt forrige svar valgte å omgå spørsmålet om hvordan jeg har kommet fram til at Norge har færre spilleavhengige per innbygger enn Sverige og Danmark, ved å skylde på metodeforskjeller i datainnsamlingen.

For det første har jeg ikke påstått at Norge har færre spillavhengige enn våre naboland. Det jeg derimot har uttalt, er at det ikke er riktig, slik representanten selv påstod, at vi i Norge har flere spillavhengige enn i våre naboland. Det er det som nevnt i mitt forrige svar heller ikke grunnlag for å kunne si, fordi de ulike landene anvender ulike

målemetoder for å kartlegge omfanget av problemspillere i sin befolkning. Når de ulike landene benytter forskjellige metoder for innsamling av data, kan dette ha avgjørende innvirkning på de rapporterte resultatene. Da blir det også feil å dra slutninger ut ifra en sammenligning av disse resultatene.

Mens Universitetet i Bergen (UiB) utførte den norske undersøkelsen ved hjelp av spørreskjema sendt ut i posten, er undersøkelsene i de andre nordiske landene basert på telefonintervjuer. UiB forteller at telefonintervjuer kan gi en underrapportering av spilleproblemer sammenlignet med en papirbasert undersøkelse. Personer som svarer på undersøkelser, har nemlig en tendens til å være mer oppriktige i sine svar på papir, enn når de blir spurt i en telefonsamtale.

Videre benyttet UiB, i motsetning til f.eks. Danmark, svarpremier i sin undersøkelse. UiB har vist til at svarpremier øker deltakelsen spesielt fra personer med lav sosioøkonomisk status. Svarpremiene ble derfor brukt nettopp for å øke svarprosenten fra grupper som ellers kunne vært underrepresenterte, blant annet risiko- og problemspillere. UiB har dessuten dokumentert at prosentandelen risiko- og problemspillere er høyere i purrerunder, enn i den første utsendingen av spørreskjemaet. Purring skjer ikke når man bruker telefonintervju. Når folk takker nei på telefon, blir de med andre ord ikke ringt opp igjen.

Disse metodeforskjellene gjør at vi ikke bare ukritisk kan sammenligne data på tvers av de nordiske landene og slutte noe ut ifra det, slik representanten forsøker å gjøre. Det er uvitenskapelig, og det kan i verste fall være villedende.

For det andre kan jeg ikke se hvordan det å påpeke at ulike land benytter usammenlignbare data, og at dette naturligvis vil påvirke resultatene, er å «omgå» spørsmålet fra representanten. Men for ikke å bli anklaget for å omgå spørsmålet på nytt, kan jeg bekrefte at den siste publiserte befolkningsundersøkelsen fra 2019 fant at andelen problemspillere i Norge var 1,4 prosent, og at dette var høyere enn hva man hadde målt med andre målemetoder i Sverige og Danmark. Som forskerne ved UiB selv skriver i den samme befolkningsundersøkelsen, bør en imidlertid tolke forskjellene mellom de nordiske landene med forsiktighet, da de metodiske forskjellene kan ha avgjørende betydning når det gjelder estimatene. Derfor har regjeringen som del av vår Handlingsplan mot spilleproblemer varslet at vi skal arbeide aktivt for å få gjennomført en felles nordisk undersøkelse gjort samtidig og med lik metode i de nordiske landene. Inntil vi får dette på plass,

kan vi imidlertid ikke si noe sikkert om hvilke land som har mest spilleproblemer.

Det vi derimot kan si noe sikkert om, er utviklingen i Norge sammenlignet med utviklingen i våre naboland. Som nevnt i mitt forrige svar, så vil befolkningsun-

dersøkelsen om spilleproblemer fra 2022 som er under utarbeidelse vise at spilleproblemene i Norge gått signifikant ned siden 2019. Dette viser at regjeringens målrettede politikk om å forebygge og redusere spilleproblemene i befolkningen, faktisk fungerer.

SPØRSMÅL NR. 2155

Innlevert 7. mai 2023 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 16. mai 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Har statsråden tenkt å følge opp AP-landsmøte sitt vedtak om å fjerne fraværsgrensen i regjering, og eventuelt hvordan har hun tenkt å følge dette opp?

BEGRUNNELSE:

Jeg håper at statsråden har hatt en flottlandsmøtehelg med sitt parti og ønsker å gratulere henne med vervet som ny nestleder i Arbeiderpartiet.

NRK og andre medier kunne fra dette møtet også melde at Arbeiderpartiet vil fjerne dagens fraværsgrense i videregående skole.

Utdanningsnytt skrev i 2017 at antall fraværsdager i den videregående skolen gikk ned med 40 prosent etter innføringen av fraværsgrensen. Det er grunn til å at mye ilegitim "skulk" forsvant med innføringen av fraværsgrensen.

Svar:

Jeg takker representanten for hyggelig hilsen etter landsmøtet i Arbeiderpartiet. Som representanten påpeker, vedtok landsmøtet å gå inn for å erstatte dagens fraværsgrense i videregående skole.

Mitt ansvar som kunnskapsminister er å følge opp regjeringens ambisjoner i tråd med Hurdalsplattformen, herunder å forbedre dagens fraværregelverk slik at det blir mindre rigid og byråkratisk, mer rettferdig for elevene og et regelverk som legger opp til økt gjennomføring i videregående opplæring.

Jeg deler representantens bekymringer om fravær i skolen. Det er viktig at elevene er til stede på skolen både for å få den opplæringen de har krav på, og for at skolen skal kunne støtte opp under deres faglige og sosiale læring og utvikling. Elevenes tilstedeværelse er også nødvendig for at skolene skal kunne skape trygge og gode skolemil-

jø og følge opp den enkelte elev. Høyt skolefravær har en tydelig sammenheng med frafall i skolen. Jeg mener det derfor er alvorlig når elever uteblir fra opplæringen.

Fafos evalueringer av fraværsgrensen i videregående skole har vist at elevene er mer til stede på skolen og i undervisningen. Samtidig viser evalueringen at det er noen utfordringer med fraværregelverket slik det nå er utformet. Jeg mener det er viktig med ordninger som stimulerer til mest mulig nærvær. Årsakene til fravær er komplekse og endringer i fraværsgrensen og regelverket om fravær må ta høyde for denne kompleksiteten på en god måte. Jeg har derfor gitt Utdanningsdirektoratet i oppdrag å innhente et bredt kunnskapsgrunnlag og vurdere hvordan endringer i fraværreglene best kan gjøres, inkludert kravene til dokumentasjon ved sykdom, slik at regelverket bidrar til mest mulig nærvær og fullføring. Utdanningsdirektoratet skal i denne prosessen ha dialog med Helsedirektoratet og vil derigjennom også få innspill knyttet til fastlegeproblematikken. Direktoratets anbefalinger kommer i løpet av høsten.

Fraværreglene er et tema som engasjerer bredt i utdanningssektoren. Jeg er svært opptatt av at et regelverk for nærvær skal utarbeides med involvering fra elever, lærere og de som jobber i skolen, for å gjøre systemet mindre rigid enn i dag. Før regjeringen foreslår eventuelle endringer, mener jeg det er viktig å avvente direktoratets faglige utredninger. I tillegg vil forslagene sendes på høring slik at alle som ønsker, får mulighet til å uttale seg.

SPØRSMÅL NR. 2156**Innlevert 7. mai 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 16. mai 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Har Næringsdepartementet ei oversikt over kor mange private norskeigde bedrifter som er selde til utanlandske eigarar i 2022 og så langt i 2023 samanlikna med tidlegare år, ev. også brote ned pr. bransje og fylke/landsdel - og viss ikkje, er dette ein type oversikt Næringsdepartementet ser det som interessant å framskaffe?

Svar:

Det er ikke krav om at selskaper eller aksjeeiere rapporterer løpende til norske myndigheter når man selger aksjer. Dette gjelder både for aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper. Det innebærer også at myndighetene ikke har oppdatert oversikt over nasjonaliteten til aksjeeierne i det enkelte selskap, og derved ikke hvor mange bedrifter som er solgt til utenlandske eiere. Regjeringen ønsker både norske og utenlandske investeringer og eierskap i norske selskaper.

Jeg forstår representantens spørsmål slik at det gjelder en samlet oversikt over salg av selskaper til utenlandske eiere, og ikke informasjon om eiere av enkeltsselskaper for skatteformål, eller informasjon om indirekte kontroll av enkeltsselskaper.

SSB har noe statistikk over utenlandske investeringer i Norge, se for eksempel <https://www.ssb.no/utenriksokonomi/fordringer-og-gjeld-overfor-utlandet/statistikk/direkteinvesteringer>. Statistikken gir oversikt flere år tilbake i tid. Siste oppdaterte tall er for 2021. Statistikken gir ikke oversikt over antall selskaper med utenlandske eiere. Til orientering er statistikken ikke en totaltelling, men basert på et utvalg av de største foretakene. SSB publiserer ikke populasjonen som ligger bak statistikken.

Departementet har foreløpig ikke konkrete planer om å innhente slike oversikter som representanten skisserer.

Til tross for uro i verden er det vekst i norsk økonomi. Målt i løpende priser var de samlede investeringene i fastlandsnæringene på om lag 450 milliarder kroner i 2022. Veksten fra 2021 til 2022 utgjorde om lag 23 pst., og er den høyeste veksten målt siden 2007, da den var om lag 29 pst. Selv i faste priser, altså hvis en ser bort fra prisutviklingen, var veksten fra 2021 til 2022 (om lag 15 pst.) den høyeste siden 2007 (om lag 23 pst.). Vi har også lav ledighet og lavere inflasjon enn hos mange av våre handelspartnere. Etter mitt syn viser dette at den økonomiske politikken virker.

SPØRSMÅL NR. 2157**Innlevert 8. mai 2023 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 19. mai 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil næringsministeren i sin styringsdialog med Konkurransetilsynet bidra til at tilsynets deltakelse i offentlige debatter bidrar til å bygge kunnskap om konkurransepolitiske spørsmål, framfor at tilsynet tar en rolle der man tar parti med enkeltaktører i komplekse konkurransepolitiske spørsmål?

BEGRUNNELSE:

Jeg antar at Næringsministeren er enig med meg i at Konkurransetilsynet gjennom rettleiding og dialog med næringslivet, effektiv håndheving av konkurranseloven og gjennom god informasjonsvirksomhet, skal forebygge og stanse ulovlig konkurransehennende aktivitet. Videre må Konkurransetilsynets vurderinger og vedtak holde et høyt faglig nivå, og de skal møte alle partene med profesjonalitet.

På NRKs program, Debatten - den 11. april 2023, ble konkurransesituasjonen for melk debattert. Konkurransetilsynet deltok i debatten med avdelingsdirektør Bente Berrefjord. Konkurransetilsynet skal gjennom høy synlighet bidra til å øke kjennskap og kunnskap om konkurranseloven og konkurransepolitikk. Det er derfor helt legitimt at Konkurransetilsynet deltar i Debatten.

Likevel bidrar Berrefjord til et unyansert bilde med følgende:

«Hvis ikke får vi ikke det til, og nå er situasjonen den at Tine er veldig, veldig stor i forhold til Q sin eneste konkurrent, sånn at vi betegner den konkurransen som skjør».

Faktum er at TINE opplagt er større enn Q-meieriene, men i markedet for hvit drikkemelk er forholdet på landsbasis ca. 70-30, til fordel Tine. I befolkningstette områder 60-40, til fordel Tine. Dette kan ikke kalles en «veldig stor» forskjell. Når slik beskrivelser brukes bør man som minimum fortelle hvor stor forskjellen er, dersom man skal bidra med kunnskap. Det er videre direkte feil å si at Q er Tines eneste konkurrent. Innenfor hvit drikkemelk har også Rørosmeieriet etablert seg. Noe som er positivt.

Berrefjord sier videre:

«Hele norsk distriktpolitikk handler om subsidier, sånn at Tine får også veldig mye subsidier for å få melken ut.»

Dette er feil. Tine har ikke mottatt distribusjonstilskudd og det er langt overdrevet å hevde at hele norsk distriktpolitikk handler om subsidier.

Ved fremleggelsen av en rapport om tiltak for prisdiskriminering laget av Menon Economics på oppdrag fra Oda og Reitan Retail uttalte Magnus Friis Reitan, økonom og nestleder ved avdeling for mat, handel og helse i Konkurransetilsynet:

«Jeg mener det er ganske spesielt å gå inn for noe som vil øke dagligvareprisene på kort sikt, gitt den siste tidens voldsomme prisøkninger».

Tilsynet skal delta i debatter for å formidle faglig, kjennskap og kunnskap, ikke som en aktør som tar parti.

Svar:

Konkurransetilsynet er et uavhengig tilsynsorgan som skal føre tilsyn med konkurransen i de ulike markedene, blant annet ved å kontrollere at konkurranselovens forbud og påbud overholdes, foreta nødvendige inngrep mot foretakssammenslutninger, iverksette tiltak for å øke markedenes gjennomsiktighet, håndheve EØS-avtalens artikkel 53 og 54, samt påpeke konkurranseregulerende virkninger av offentlige tiltak. For å utføre sistnevnte oppgave kan de eventuelt fremme forslag med sikte på å styrke konkurransen og lette adgangen for nye konkurrenter. Konkurransetilsynet plikter videre å veilede foretak vedrørende forståelse av konkurranseloven, lovens rekkevidde og dens anvendelse i enkeltsaker.

Konkurransetilsynets hovedoppgave er å håndheve konkurranseloven. En streng konkurranselov som håndheves effektivt bidrar til velfungerende markeder. Konkurransetilsynet har imidlertid også en viktig oppgave med å fremme og synliggjøre den samfunnsøkonomiske virkningen av konkurransereglene. Konkurransetilsynet skal bidra til å øke kunnskapen om konkurransereglene og fordelene ved velfungerende konkurranse i markedene. Økt oppmerksomhet om konkurranse som virkemiddel for effektiv ressursbruk kan bidra til å utvikle bedre løsninger, herunder endringer i reguleringer som åpner for økt konkurranse. I tillegg kan dette bidra til at håndhevingen av konkurranseloven blir mer effektiv. Konkurransetilsynet bidrar til dette gjennom blant annet høringsuttalelser, markedsanalyser og veiledning om konkurransereglene.

Konkurransetilsynets arbeid med å opplyse om og veilede om konkurranseloven og konkurranse som virkemiddel for å oppnå mest mulig effektiv ressursbruk er mangfoldig. Konkurransetilsynet deltar på en rekke offentlige arenaer for å nå ut til flest mulig, for eksempel gjennom innspill til offentlige høringer, foredrag, aviskronikker, podkast, sosiale medier og deltagelse i debatter i ulikt format. Et eksempel er NRKs Debatten, som representanten viser til. Konkurransetilsynet har og skal ha en viktig rolle i samfunnsdebatten, som fagorgan med spesialkompetanse om konkurransespørsmål og som pådriver for at konkurransehensyn blir synliggjort og ivaretatt i beslutningsprosesser.

Konkurransetilsynets rolle som pådriver innebærer også å peke på områder der konkurranse kan gi gevinster, eller hvilke virkninger innretningen av politikken på viktige samfunnsområder kan ha for konkurransen i de aktuelle markedene. I tilfeller hvor det er andre hensyn som gjør at hensynet til effektiv konkurranse må vike i større eller mindre grad, kan Konkurransetilsynet gjennom å påpeke konkurransevirkningene av forskjellige alternativer, bidra til at konkurransehensyn ivaretas innenfor de rammene som gjelder.

Det er en helt sentral verdi i forvaltningen, inkludert Konkurransetilsynet, at den ikke skal være eller oppleves som partisk. Dette er avgjørende for at arbeidet som forvaltningsorganer utfører skal ha den nødvendige tillitten. Det er derfor viktig at Konkurransetilsynet ikke oppleves å ta parti i tilfeller hvor det er interessekonflikter mellom aktører. Like viktig for tilliten er imidlertid at Konkurransetilsynet er politisk uavhengig og tar sine avgjørelser basert på faglige vurderinger, ikke minst i saker som er omstridt og hvor sterke interesser står mot hverandre. Det er ikke til å unngå at Konkurransetilsynets avgjørelser og vurderinger i enkelte tilfeller vil sammenfalle med interessene til en part og stå i sterk motsetning til en annens. Så lenge Konkurransetilsynets avgjørelser og uttalelser er bygget på faglig forsvarlige vurderinger er dette ikke uttrykkelig for at Konkurransetilsynet er partisk. Konkurransetilsynets oppgave er å ivareta konkurransen, ikke konkur-

rentene. Det er viktig at Konkurransetilsynet fortsetter å være en uavhengig, tydelig og faglig stemme, som fremmer konkurransehensyn i offentligheten. Dette oppfatter jeg at de er.

Når det gjelder konkurransesituasjonen i verdikjeden for mat og dagligvarer som begge eksemplene i spørsmålet er hentet fra, er det sterke økonomiske interesser i spill og til dels stor uenighet fra forskjellige aktører, offentlige organer og akademia om hvor problemet ligger, hvilket omfang det har og hvilke løsninger som er de beste. I dette arbeidet har Konkurransetilsynet en helt sentral rolle. Det er også viktig at Konkurransetilsynet i saker hvor det er så høy temperatur fremstår upartiske, saklige og ikke bidrar til å øke konfliktnivået ytterligere. NRKs Debatten er et

program som til tider legger opp til sterke fronter og spissformuleringer. Her har offentlige organer som deltagere en vanskelig balansegang, hvor de på den ene siden ikke kan gi slipp på den fagligheten som forventes, samtidig som de skal tilpasse seg formatet og kommunisere på en enklere måte enn de vanligvis gjør. Selv om det kan være en utfordring å treffe den rette balansen mener jeg det er viktig at Konkurransetilsynet, som vårt fremste fagorgan for konkurranse, fortsetter å uttale seg på bakgrunn av sine faglige vurderinger også i tv-debatter og lignende, fordi de der treffer et publikum de ikke ellers møter. Så er det samtidig viktig at faglig presisjon og nøkternhet opprettholdes i rollen som fagorgan med veilederrolle og at den usikkerhet som eksisterer på området anerkjennes.

SPØRSMÅL NR. 2158

Innlevert 8. mai 2023 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 10. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil statsråden lytte til den nye høringsuttalelsen fra dommerne i Vestre Innlandet i tingrett?

BEGRUNNELSE:

Det vises til nylig avgitt høringsuttalelse fra Vestre Innlandet tingrett som er omtalt på rett24.no:

«Selv om høringsfristen er ute ønsker vi med dette å ytre vår mening om forslaget til endringer i domstolstrukturen. Bakgrunnen for dette er at tillitsvalgt for dommerne i Vestre Innlandet tingrett innga høringsvar den 01.04.2022 hvor det opplyses at et «flertall av dommerne» ønsker en reversering av domstolsreformen. Det fremkommer at kun to dommere ønsket å beholde nåværende struktur. Domstolleder og nestleders syn var ikke hensyntatt. I etterkant av høringsfristen har det vært stor utskiftning av dommere ved Vestre Innlandet tingrett.

Etter høringsfristen har 6 nye embetsdommere blitt ansatt, to ved rettssted Gjøvik, to ved rettssted Lillehammer, en dommer ved rettssted Vågå og en dommer ved rettssted Fagernes. Dommeren som i dag jobber ved Fagernes var konstituert da tillitsvalgt for dommerne innga høringsvar. Sett bort fra domstolleder og nestleder er det i dag 8 embetsdommere i tingretten.»

«Dommerstillingene ved de mindre rettsstedene har etter sammenslåingen blitt mer attraktive ut fra et kompetansesynspunkt. I 2022 ble det ansatt 5 nye tingrettsdommere ved Vestre Innlandet tingrett. Stillingene var utlyst i to omganger. Ved siste innstilling var det innstilt 5 personer til 4 stillinger. To av de som

takket ja til dommerstilling har opplyst at de ikke ville takket ja hvis domstolen ikke var sammenslått. Ut fra søkermassen ville det da ikke vært tilstrekkelig med kvalifiserte søkere til å besette alle stillingene.

Et større og mer robust kompetansemiljø er avgjørende. Det er flere kolleger å spørre om råd, og i tillegg har kollegene i større eller mindre grad en form for spesialisering.»

<https://rett24.no/articles/dommere-reverserer-reverseringshoring--mener-rekrutteringen-er-blitt-styrket>

Justis- og beredskapsdepartementet sendte forslag om endring i domstolstrukturen på høring 26.01.22, med høringsfrist 26.04.22. Siden har det ikke skjedd noe, og gjentatte spørsmål fra opposisjonen har blitt besvart med at dette vil man komme tilbake til når høringssvarene er gjennomgått. Det synes som om stadig flere blir positive til domstolsreformen og dagens domstolstruktur, det bes derfor om bekräftelse på at høringsuttalelser som den nevnte vil bli hensyntatt.

Svar:

Regjeringen vil lytte til alle som har inngitt høringsvar og andre innspill.

For ordens skyld gjør jeg oppmerksom på at en av de andre dommerne ved Vestre Innlandet tingrett også nylig har inngitt et eget innspill, hvor det påpekes at det ikke entydig kan konkluderes med at saksbehandlingstiden i

tingrettene er gått ned som følge av ny domstolstruktur.

Dette illustrerer, slik jeg også har påpekt tidligere, at det er delte meninger om strukturspørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 2159

Innlevert 8. mai 2023 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 12. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Gjennom ID avklaringsprogrammet for Irakiske flyktninger skriv Klassekampen at no har heile 616 av dei 645 flyktningane som er tekne opp i programmet fått avklara sin identitet.

Vil regjeringa vurdere å opprette liknande ID avklaringsprogram for flyktningsgrupper frå andre krigsherja områder, som til dømes Afghanistan og Somalia slik at menneske med uklar identitet slepp å gå i årevis utan nødvendig avklaring?

GRUNNGJEVING:

Det er svært vanskelig for eit menneske å leve i mange år utan formell identitet. Det fører til at heile livet stanser opp og ein er dømd til å leve i limbo, totalt avskore frå å kunne delta i samfunnet på lik linje med andre. Det er viktig for staten å vite identiteten til alle som oppheld seg i landet, men det er svært vanskeleg for menneske som har flykta frå krigsherja land, med svak og dårleg organisert sentralmakt, å skaffe til veie nødvendige identitetspapir på alminneleg vis. Dei som flyktar frå krig og forfylgjing og som er rettmessige flyktninger har behov for å kunne starte livet på nytt, utan å ha frykten for utvising hengande over seg i årevis. Det at ID prosjektet som er sett i verk for ei gruppe Irakiske flyktninger har gitt så gode resultat, er ei viktig erfaring å bygge vidare på.

Svar:

Kravet om at asylsøkere må sannsynleggjøre egen identitet når de kommer til Norge er viktig for å opprettholde en regulert innvandring og bevare asylinstituttet. De færreste asylsøkere fremlegger pass, men de kan sannsynleggjøre sin identitet på andre måter. Når utlendingsmyndighetene mener at identiteten ikke er tilstrekkelig sannsynliggjort, er dette sjelden begrunnet i manglende dokumentasjon, men i at det foreligger konkrete holdepunkter for at søkeren oppgir uriktig identitet.

ID-avklaringsprogrammet for irakere ble etablert for en klart avgrenset gruppe tidligere asylsøkere som har vært lenge i Norge. Programmet har sin bakgrunn i en over 20 år lang og svært spesiell historikk. Jeg vil understreke at ingen i denne gruppen har oppfylt vilkårene for å bli ansett som flyktning; de har ikke fått asylstatus i Norge. Manglede beskyttelsesbehov har også gjort det mulig å få til et samarbeid mellom norske og irakiske myndigheter for avklaring av identitet. Et slikt samarbeid med hjemlandets myndigheter vil ikke være mulig der asylsøkere i Norge anfører behov for beskyttelse mot nettopp hjemlandets myndigheter. Det vil kunne utgjøre en risiko både for søkeren selv og for dennes familie i hjemlandet, om norske myndigheter avdekker overfor andre lands myndigheter at navngitte borgere oppholder seg i Norge som asylsøkere.

Det er i dag ikke aktuelt å lage liknende programmer for andre asylsøkere. Det er viktig å holde fast ved at det er søkerne selv som må sannsynleggjøre sin identitet, og det vil verken være forsvarlig overfor søkerne eller ressursmessig mulig for utlendingsmyndighetene å ha liknende prosjekter for flere andre grupper.

SPØRSMÅL NR. 2160**Innlevert 8. mai 2023 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 19. mai 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Har regjeringen startet prosessen med å utarbeide en strategi for vekst innenfor kreativ industri slik Stortinget har bedt om, og kan regjeringen redegjøre for hvilke ambisjoner det er for dette arbeidet?

BEGRUNNELSE:

15. november 2023 behandlet Stortinget et representantforslag fra Sosialistisk Venstreparti om et nasjonalt løft for kreative næringer, jf. Innst. 58 S (2022-2023). Stortinget vedtok å be regjeringen om å utarbeide og fremme forslag om en strategi for vekst innenfor kreativ industri. Strategien skal ha som mål å øke verdiskapingen og bidra til vekst i antall bedrifter, bærekraftige arbeidsplasser og eksport. Stortinget vedtok også å be regjeringen om å gjennomgå hele virkemiddelapparatet for kulturelle næringer og vurdere hvordan man kan sikre bedre koordinering, herunder om det kan være hensiktsmessig å samle flere virkemidler for kulturnæringer i Innovasjon Norge, samt sørge for at Innovasjon Norges kulturnæringskompetanse styrkes. I behandlingen på Stortinget var det enstemmig enighet at kreativ industri har behov for en samlet strategi, og at en slik strategi haster å få på plass. Siden vedtaket 15. november har det ikke vært formidlet eller fremlagt noen planer for oppstart fra regjeringen sin side.

Svar:

Regjeringen følger opp anmodningsvedtaket om å utarbeide en strategi for vekst innenfor kreativ industri. Kulturell og kreativ næring sysselsetter mange og skaper både økonomiske og samfunnsmessige ringvirkninger. Regjeringen legger til rette for at næringen kan fortsette å realisere sitt potensial som verdiskaper. Kreativ næring favner et bredt spekter av bransjer og bedrifter. Næringen baserer sin konkurransevne på spisskompetanse innenfor design og merkevarebygging, kunst og kultur, erfaringsbasert innovasjon, og høy grad av automatisering og digitalisering. For å vokse er både store og små aktører avhengig av å ha tilgang på riktig kompetanse, ny teknologi og investeringskapital, samt god tilgang til sine markeder. Kreativ næring trenger, som resten av næringslivet, at den brede næringspolitikken, skatte- og avgiftspolitikken, finanspolitikken og andre rammebetingelser virker godt sammen.

Som Stortinget allerede er orientert om, vil regjeringen gjennomgå hele det næringsrettede virkemiddelap-

paratet, med mål om å forenkle, tilgjengeliggjøre og styrke ordningene, som vil være viktig også for virksomheter i den kulturelle og kreative næringen. Jeg er i gang med å kartlegge næringslivets brukerreiser gjennom virkemiddelapparatet, og Innovasjon Norge er sammen med Siva, Forskningsrådet, Eksfin og Agder og Vestland fylkeskommuner i gang med å opprette en digital inngang.

Eksportstrategien «Hele Norge eksporterer» og «Veikart for grønt industriløft» er to arbeider som regjeringen har lagt frem som ledd i en aktiv næringspolitikk, for å legge til rette for at norske selskaper skal bli konkurransedyktige innenfor nye grønne næringer internasjonalt.

Eksportstrategien legger til grunn at det er næringslivet selv gjennom Nasjonalt eksportråd, som foreslår nye nasjonale eksportfremmesatsinger. Design- og ferdigvareindustrien er en av de neste prioriterte satsingene. En rekke offentlige eksportrettede virkemidler kan være relevante for kreativ industri. Innovasjon Norge tilbyr både rådgiving- og kompetansetjenester for å fremme bredden av norsk næringsliv i utlandet og organiserer også bidrag på internasjonale messer i utlandet. I tillegg kommer Eksportfinansiering Norge sitt tilbud om finansiering til kjøp av norske eksportvarer og tjenester og andre garanti-produkt som støtter opp om norske eksportører.

Videre kan jeg vise til de kulturpolitiske virkemidlene som direkte bidrar til økonomisk aktivitet, eller som indirekte kan bidra til økonomisk verdiskaping blant kulturbedrifter og selvstendig næringsdrivende i kultursektoren. Innenfor kultur- og likestillingsministerens ansvarsområde, vil jeg særlig trekke frem følgende relevante arbeider:

- Kunstnermeldingen, som skal legge frem forslag til en helhetlig kunstnerpolitikk. Regjeringens mål er å styrke kunstnerøkonomien og vilkårene for selvstendig næringsdrivende kunstnere.

- Dataspillstrategien, hvor regjeringen skal legge frem tiltak som gjør det mer attraktivt å produsere dataspill i Norge, og som bidrar til økt verdiskaping

- NOU som skal utrede rammene og forutsetningene for musikkfeltet i Norge

- Gjennomgangen av filminsentivordningen, som skal bidra til å sikre flere filmproduksjoner i Norge

Regjeringen vil på vanlig måte komme tilbake til Stortinget med hvordan anmodningsvedtaket følges opp.

SPØRSMÅL NR. 2161**Innlevert 8. mai 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 16. mai 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sørge for å følge opp forslag nr. 15 i Innst. 276 S (2022-2023) om å se på alternativer som karbonfangst og -lagring (CCS) til elektrifisering av Melkøya?

BEGRUNNELSE:

Et enstemmig storting vedtok nylig å se på CCS som alternativ til å elektrifisere Melkøya. Prosjektet med elektrifisering av LNG-anlegget på Melkøya har vært svært omstridt, og lokalbefolkningen er bekymret for at store mengder kraft fra fastlandet vil knyttes til anlegget på Melkøya.

I senere tid, også etter Stortinget fattet sitt vedtak, har statsråden ved flere anledningen snakket om andre måter å elektrifisere anlegget på Melkøya. Statsråden har blant annet uttalt at det er «et fantastisk industriprosjekt». Statsråden har derimot ikke snakket om å se på CCS som

en alternativ løsning, til tross for at Stortinget konkret har gitt oppdrag om å se på CCS som løsning.

Spørsmålsstiller er helt enig i at Snøhvit Future er et fantastisk industriprosjekt. For å realisere prosjektet er det derimot viktig at en kommer frem til forenelige løsninger for prosjektet. Stortinget har gitt tydelig signal om at karbonfangst og -lagring skal ses på som en mulig løsning. Da er et oppsiktsvekkende at statsråden heller fremhever andre løsninger, til tross for at et enstemmig storting har kommet fremt til at CCS må tydelig vurderes.

Svar:

Departementet har flere saker knyttet til utbyggingen av prosjektet Snøhvit Future til behandling. Som del av dette vil også forslag nr. 15 i Innst. 276 S (2022-2023) bli fulgt opp og vurderingen vil inngå i sluttbehandlingen av saken.

Jeg vil på egnet vis komme tilbake til Stortinget med en orientering om hvordan forslaget er fulgt opp.

SPØRSMÅL NR. 2162**Innlevert 8. mai 2023 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein****Besvart 16. mai 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Er utenriksministeren enig i at Norge kan være forpliktet etter Europarådets konvensjon om tiltak mot menneskehandel ETS nr. 197 til å repatriere norske borgere som har vært utsatt for menneskehandel selv om de ikke har bedt om det, og vil utenriksministeren i så fall undersøke om det siste norske barnet og de norske kvinnene som fortsatt er internert i nordøst Syria har vært utsatt for menneskehandel?

BEGRUNNELSE:

I slutten av mars hentet norske myndigheter hjem 2 norske kvinner med deres 3 barn fra interneringsleire i nordøst Syria. Etter det vi er kjent med, er det iallfall to kvin-

ner og ett norsk barn som fortsatt er internert i det som FN har kalt torturlignende forhold i nordøst Syria.

Europarådets konvensjon om tiltak mot menneskehandel ETS nr.197 (Europarådets konvensjon mot menneskehandel) stiller Norge overfor en plikt til å iverksette nødvendige tiltak for å identifisere ofre for menneskehandel (se art 10 (1) – (2)). Er det holdepunkter for at noen kan være utsatt for menneskehandel, skal identifiseringsprosessen innledes.

Denne konvensjonen (art 16 (1)-(2)) stiller Norge overfor en plikt til å repatriere norske statsborgere som har vært utsatt for menneskehandel. Forpliktelsen gjelder også overfor ofre for menneskehandel med permanent opphold i Norge. Siden det kan være bakmenn som utsetter ofre for menneskehandel for trusler, er det ikke et krav

etter disse bestemmelsene at ofrene samtykker til eller ikke motsetter seg repatriering til sitt hjemland.

Under rettssprossen mot den norske kvinnen som ble hentet til Norge i 2020, mente Statsadvokaten at kvinnen var offer for menneskehandel under store deler av sitt opphold i Syria siden hun ble utsatt for tvang og frihetsberøvelse (https://www.nrk.no/norge/statsadvokat-snur_-mener-terrordomt-kvinne-var-offer-for-menneskehandel-1.16155554). Denne rettssprossen gjaldt spørsmålet om straffansvar for deltagelse i terrororganisasjoner. Men når statsadvokaten innrømmer at den norske kvinnen som ble repatriert fra Syria i 2020 ble utsatt for menneskehandel, vil dette også kunne være tilfellet for det norske barnet og kvinnene som fortsatt er internert i Syria.

SPØRSMÅL NR. 2163

Innlevert 8. mai 2023 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 16. mai 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Vil utenriksministeren ta initiativ til en gjennomgang av lov om utenrikstjenester fra 2015 (utenrikstjenesteloven) i lys av dommen i Den europeiske menneskerettighetsdomstolen av 14. september 2022 H.F. med flere mot Frankrike og forpliktelsene i Europarådets konvensjon om tiltak mot menneskehandel ETS nr. 197 om repatriering av egne borgere som er ofre for menneskehandel?

BEGRUNNELSE:

Siden man startet internering av kvinner og barn i nordøst Syria, har det kommet flere faktiske og rettslige avklaringer som vil kunne ha betydning for hvilke plikter Norge har til å repatriere egne borgere og særlig barn fra konfliktområder i fremtiden:

- 14. september 2022 konkluderte Den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD) i saken H.F. med flere mot Frankrike med at Frankrike hadde brutt sine konvensjonsforpliktelser ved å ha avvist forespørslene om repatriering av to franske kvinner og deres barn fra leirene i nordøst Syria. Dommen stiller krav til forsvarlig saksbehandling av hjemstaten ved at den blant annet skal være individuelle og verne mot vilkårlighet. Domstolen la videre til grunn at vurderingen om bistand må gjøres av et uavhengig organ, og må gis en begrunnelse som kan imøtegås ved at den kan påklages. I saker som

Svar:

Alle norske borgere kan be om konsulær bistand fra utenrikstjenesten. Konsulær bistand gis på individuelt grunnlag og etter individuelle vurderinger i hver enkelt sak. Det er frivillig å be om konsulær bistand, og utenrikstjenesten kan ikke treffe konsulære tiltak på vegne av personer som ikke ønsker eller motsetter seg konsulær bistand.

Utenrikstjenesten har ikke tvangskraft overfor norske borgere i utlandet. Saker hvor norske borgere eventuelt skal reise fra utlandet til Norge mot sin vilje, dreier seg ikke om konsulær bistand og må foregå innenfor rammene av internasjonalt politisamarbeid e.l. Sistnevnte ligger utenfor mitt konstitusjonelle ansvarsområde.

omhandler barn, må barnets beste og de særlige hensynene som gjelder for barn tas i betraktning. Etter det jeg forstår har blant annet danske myndigheter erkjent at denne dommen i EMD forplikter Danmark til å gjøre en forsvarlig behandling om forespørslers om bistand fra danske borgere som har er internert i Syria (REU Alm.del - Bilag 3: REU Orientering (ft.dk)).

Ifølge lov om utenrikstjenester fra 2015 (utenrikstjenesteloven) § 1 nr. 2 skal utenrikstjenesten gi norske statsborgere råd og hjelp overfor utenlandske myndigheter. Denne bestemmelsen pålegger ikke norske myndigheter noen plikt til hverken bistand eller å gjøre en vurdering av forespørslers i tråd med dommen i EMD. Avvisning fra utenrikstjenesten om bistand til norske borgere kan heller ikke påklages.

I lys av dommen i EMD har jurister i Norge tatt til orde for at norske myndigheter bør gjennomgå utenrikstjenesteloven for å tilpasse den dommen i EMD (se Norges ansvar for IS-kvinner og deres barn etter dommen i EMD - Rett24). Etter det jeg forstår, er forpliktelsene som følger av Europarådet konvensjon mot menneskehandel om repatriering av egne borgere som er ofre for menneskehandel heller ikke omtalt i forarbeidene til utenrikstjenesteloven selv om våre utenriksstasjoner må anses som en del av førstelinjen som skal bistå ofre for menneskehandel i tråd med Europarådets konvensjon om tiltak mot menneskehandel ETS nr. 197.

Svar:

Utenriksdepartementet har vurdert Norges forpliktelser etter Den europeiske menneskerettskonvensjonen i lys av dommen H.F. m.fl. mot Frankrike. Norsk praksis har vært – og er – i tråd med konvensjonsforpliktelsene. Alle henvendelser om konsulær bistand vurderes individuelt.

Forpliktelsene som følger av dommen om mulighet for uavhengig prøving av forvaltningens behandling av disse sakene oppfylles av eksisterende mekanismer i norsk rett. Utenriktjenesten utfører sitt arbeid og yter konsulær bistand innenfor rammene av norsk lov og Norges konvensjonsforpliktelser – og det er ikke behov for å initiere noen gjennomgang av utenriktjenesteloven på dette området.

SPØRSMÅL NR. 2164

Innlevert 8. mai 2023 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 15. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Statens vegvesen bevilges hvert år enorme summer til å bygge vei. Hvordan midlene disponeres, deler de ikke før etter at pengene er brukt.

Mener ministeren det er et demokratisk problem at Statens veivesen prioriterer 13 milliarder i hemmelighet og vil ministeren kreve å få detaljert oversikt over planleggingsmidlene, slik at både storting og offentligheten får en oversikt over hvordan midlene brukes og hvilke prosjekter som prioriteres?

BEGRUNNELSE:

Vegvesenet bevilges hvert år milliarder av kroner over statsbudsjettet til å investere i det norske veinettet. I 2023 er det satt av drøyt 13,1 milliarder kroner til riksveiinvesteringer og OPS-prosjekter (offentlig-privat samarbeid). Når pengene er bevilget, er det få i offentligheten som får vite hvordan penger blir disponert. Her er det både rassikringsmidler og f.eks. Hordfast i en og samme pott. Det er nærmest umulig å finne ut hvilken sykkelvei eller rasutsatt strekning som blir kuttet, hvis for eksempel Hordfast går over budsjett. Bergensavisen (BA) har spurt veivesenet om hvordan midlene som er tildelt over statsbudsjettet fordeles på ulike prosjekter i år. Etter fire dagers saksbehandlingstid, får avisen til svar fra pressevakten at veivesenet de seneste år har fått gjennomslag for at omtalen av prioriteringene har blitt mindre detaljerte. Derfor fins det ikke noen detaljert oversikt over hvordan de rundt 13 milliarder kronene som Stortinget har bevilget, er fordelt på prosjekter. BA har fått oversikter over hvordan investeringsmidlene er brukt i 2021 og 2022. Oversiktene viser at for Hordfast-prosjektet har kostet rundt 100 millioner kroner mer enn budsjettet i løpet av

de to siste årene. Bane- og veiprojektet mellom Bergen og Voss – K5 – har veivesenet brukt 20 millioner kroner mindre enn budsjettet på, mens altså Hordfast kostet 100 millioner kroner mer enn budsjettet de siste to årene.

Svar:

Jeg er opptatt av at det skal være tydelig politisk styring av retningen vår i veipolitikken, og samtidig å gi tillit til virksomhetene (herunder Statens vegvesen) i gjennomføringen av politikken.

Regjeringen har i Prop. 1 S (2022-2023) gjort rede for hovedtrekk i prioriteringene innenfor foreslått bevilgning, herunder for kap. 1320 post 29 og 30 som representanten viser til. Planlegging, grunnerverv og forberedende arbeider på enkeltprosjekter i Statens vegvesen med prognose for sluttkostnad over 1000 mill. kr., men der det ikke er lagt frem kostnadsramme for Stortinget, omtales der som anslåtte utgifter overstiger 25 mill. kr.

Statens vegvesen har en portefølje av store investeringsprosjekter som etaten skal planlegge. Denne porteføljen har utgangspunkt i Nasjonal transportplan 2022-2033 og Stortingets behandling av denne, og hva som inngår i porteføljen er gjort rede for i Prop. 1 S (2022-2033).

Statens vegvesen vil ikke alltid kunne styre framdrift i planprosesser, da en god demokratisk planprosess fram mot reguleringsplan involverer flere aktører og forvaltningsnivåer. Det kan også komme fram ny informasjon gjennom utredningene som gjøres i planprosessen som påvirker framdriften. Det vil derfor kunne skje endringer underveis i året for nøyaktig ressursbehov til ulike planprosesser. Dette er også grunnen til at det er anslåtte utgifter som er utgangspunkt for omtale i Prop. 1 S og i svarene jeg gir til Stortinget i forbindelse med budsjettbe-

handlingen. Et godt eksempel på dette er svar på spørsmål 190 fra finanskomiteen/SVs fraksjon, der det blant annet heter at

«Det legges opp til å videreføre arbeidet med reguleringssplaner på E39 Ådland–Svegatjørn (Hordfast) i 2023. Samferdselsdepartementet har fått opplyst fra Statens vegvesen at det foreløpig er lagt opp til å benytte om lag 80–100 mill. kr til dette formålet i 2023.»

Jeg vil også få understreke at kostnadsutviklingen i de store prosjektene følges tett opp av Samferdselsdepartementet. Som nevnt kan behovet variere i det enkelte år, og det er ikke gitt at Statens vegvesen alltid treffer på sine prognoser og innspill til budsjettforslaget, hverken når det gjelder midler til planlegging eller til prosjekter som er under bygging. At prosjektene får et annet behov enn anslaget det enkelte året er ikke det samme som at prosjektet har blitt dyrere eller billigere. Statens vegvesen følges opp på hvordan prosjektet ligger an (prognose for

sluttkostnad) mot de økonomiske rammene som er satt for prosjektet og ikke på forbruket det enkelte år.

Jeg mener Stortinget er godt kjent med hovedtrekkene i Statens vegvesens planer for 2023. At Statens vegvesen arbeider med planlegging av Hordfast-prosjektet er både en konsekvens av politisk styring (gjennom at prosjektet er i Statens vegvesens portefølje) og det er gjort kjent for Stortinget på vanlig måte gjennom omtale i Prop. 1 S og gjennom svar på spørsmål. Jeg kjenner meg derfor ikke igjen i representantens framstilling av hemmelighold. Jeg mener samtidig det er en stor demokratisk styrke at vi også gir noe tillit og handlefrihet til fagfolkene våre i gjennomføringen av politikken. Alternativet ville, slik jeg ser det, være en detaljstyring som vil gi ineffektiv ressursbruk, mindre rom for overordnet politisk styring og i praksis mindre midler til å gjennomføre det vi politisk ønsker å få til.

SPØRSMÅL NR. 2165

Innlevert 8. mai 2023 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 19. mai 2023 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Når vil regjeringa si konklusjon og tilråding til Stortinget liggja føre, og når blir høyringsinnspela offentilgjort på regjeringa sine nettsider?

GRUNNGJEVING:

Ekspertutvalet som fekk i oppdrag å vurdere og tilrå vidare tiltak for ubåtvraket U-864 og kvikksølvforureiningsa, la tysdag 20. september 2022 fram rapporten sin. I etterkant sende regjeringa rapporten på 3 mnd. høyring. Høyringsfristen er ute.

Svar:

Høyringa om rapporten hadde frist 27. januar, og 2. februar blei høyringsinnspela publisert på regjeringa sine nettsider.

Regjeringa går nå gjennom rapporten og alle høyringsinnspel. Det er viktige og komplekse vurderingar som skal gjerast, og dette arbeidet kan ta noko tid. Om det viser seg mogleg, vil vi presentere saka for Stortinget i samband med framlegginga av Prop. 1 S (2023-2024).

SPØRSMÅL NR. 2166**Innlevert 8. mai 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 12. mai 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Stortinget har vedtatt at Det Norske Måltid (DNM) skal være et nasjonalt omdømmetiltak i 2023. De siste årene har DNM mottatt støtte gjennom Utviklingsprogrammet til Innovasjon Norge, men i år har DNM fått avslag begrunnet i juridisk risiko knyttet til statsstøttereguleringen. DNM er et viktig tiltak som gjennom sin konkurranse løfter frem landets dyktigste produsenter og deres produkter. Uten støtte blir de nødt til å legge ned driften av konkurranse.

Hva er grunnen til at DNM nå har fått avslag?

BEGRUNNELSE:

Det Norske Måltid (DNM) er en kåring av de beste mat- og drikkeproduktene i Norge. Konkurransen løfter frem landets dyktigste produsenter og deres produkter, og har etablert seg som en av matbransjens viktigste og mest prestisjefylte prisutdelinger. Siden 2008 har DNM jobbet for å posisjonere norsk mat, med mål om å bidra til næringsutvikling gjennom å øke etterspørselen, skape stolthet og styrke omdømmet for norsk matproduksjon.

Deltakelse i konkurransen har stor betydning, og bidrar til vekst, kompetansebygging og synliggjøring av norske mat- og drikkeprodusenter.

Svar:

Arrangementet Det norske måltid (DNM) er nevnt eksplisitt i fjorårets jordbruksproposisjon som et av de sentrale omdømmeprojektene det har blitt gitt tilskudd til over Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping de siste årene, sammen med Internasjonal Grüne Woche (IGW) og Matstreif. Moril AS som står for gjennomføring av DNM har de siste tre årene mottatt betydelig støtte over jordbruksavtalen på totalt 10,5 mill. kroner.

Det er Innovasjon Norge som håndterer den konkrete saksbehandlingen av tilskudd over Utviklingsprogrammet, så også for 2023. I tillegg til føringer fra jordbruksoppgjøret må all støtte vurderes opp mot eksisterende regelverk for statlig støtte, slik Innovasjon Norge i dette tilfellet har gjort.

SPØRSMÅL NR. 2167**Innlevert 8. mai 2023 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 16. mai 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at en forskrift som åpner for en annen fordeling av fridager enn det som følger av loven, er på plass før 1. juni 2023?

BEGRUNNELSE:

Michelin restauranten UNDER på Lindesnes har fått avvik fra Arbeidstilsynet i Agder for at deres ansatte ikke har fri hver tredje søndag. Avviket må rettes innen 1. juni 2023 - altså om under tre uker. Restauranten har åpent hver onsdag, torsdag, fredag og lørdag. På ukens siste åpningsdag, lørdag, er restauranten åpen til ca. 23.00. Det er her

Arbeidstilsynets avvik begrunnes: søndag inntreer i følge arbeidsmiljøloven på lørdag klokken 18.00. Det betyr at de ansatte, selv om de rent faktisk ikke er på jobb på søndager, likevel blir regnet for å ikke ha fri hver tredje søndag fordi de jobber på lørdag kveld. Rettslig sett er de altså å anse som arbeidende på søndager hvis de er på jobb lørdag etter klokken 18.00.

Gitt restaurantens nivå, er det vanlig at det ansettes utenlandsk arbeidskraft med spisskompetanse innen matfaget. De som jobber på dette nivået blir værende på arbeidsplassen typisk i 8-12 måneder før de reiser videre for å utvikle seg og høste nye erfaringer på andre Michelin restauranter.

Det er to mulige løsninger på problemet. I følge aml. § 10-8 (5) kan departementet fastsette en annen fordeling av fridagene enn hva som følger av loven. Dette kunne blitt gjort gjennom forskrift. Alternativt kan fagforening med innstillingsrett etter atvl. inngå tariffavtale om dette.

Sistnevnte alternativ er lite hensiktsmessig, da de ansatte på UNDER ikke ønsker å organisere seg siden de kun er her i en kortere periode. Videre kan det hevdes at det vil kunne stride imot den negative organisasjonsfrihet at de ansatte må tvangsorganiseres som vilkår for at deres arbeidssted skal være operativt. Organisasjonsfriheten er som kjent positivt regulert i Grunnloven og fremgår også av Den europeiske menneskerettighetskonvensjon. Det er allment kjent at dette innebærer at retten til å ikke organisere seg også inngår i grunnlovsvernet og vern etter EMK.

Foreløpig er det kjent at bare restaurant UNDER har fått dette pålegget. Arbeidstilsynet i andre regioner har så vidt man kjenner til ikke hatt samme strenge praksis. Nå frykter man at flere Michelin restauranter vil få samme utfordringer siden de fleste jobber på samme måte som restaurant UNDER. Dette haster å avklare siden konsekvensen er at restauranten ikke kan holde åpent på ukens mest innbringende dag (lørdag).

Svar:

Bakgrunnen for spørsmålet er, slik jeg forstår det, tilsyn og pålegg fra Arbeidstilsynet mot restauranten UNDER, når det gjelder denne virksomhetens bruk av søndagsarbeid. Grunnlaget for pålegget er at restaurantens ansatte arbeider etter klokken 18.00 stort sett hver lørdag. Arbeid etter klokken 18.00 på lørdag regnes etter arbeidsmiljøloven som søndagsarbeid, og loven har nærmere regler om hvor ofte man kan arbeide på søndager. Det er min oppfatning at problemstillingen knyttet til at arbeid mer enn annenhver lørdag etter klokken 18.00 ikke veldig ofte har kommet på spissen.

Jeg kan ikke gå inn i enkeltsaker eller overprøve tilsynets vedtak. Jeg må legge til grunn at Arbeidstilsynet utøver sitt tilsyn både risikobasert og med god skjønnsutøvelse. Generelt vil jeg også peke på at virksomheten kan klage på et vedtak og ev. også i den sammenheng om oppsettende virkning, dersom de er av den oppfatning at et vedtak ikke skal opprettholdes. I en slik sammenheng er det rom for ytterligere dialog mellom tilsynet og en virksomhet om hva som ligger til grunn for Arbeidstilsynets skjønnsutøvelse i den enkelte sak.

Det er også viktig å peke på at det finnes muligheter til å fravike hovedregelen om søndagsarbeid. Arbeidsgiver og arbeidstaker kan skriftlig avtale en arbeidstidsordning som i gjennomsnitt gir arbeidstaker arbeidsfri annenhver søn- og helgedag over en periode på 26 uker, likevel slik at det ukentlige fridøgn minst hver fjerde uke faller på en søn- eller helgedag. Dersom formålet er at arbeidstaker skal arbeide mer enn annenhver søndag i gjennomsnitt,

kan det oppnås gjennom å inngå tariffavtale om dette med fagforening med innstillingsrett. Etter det jeg har fått opplyst, er det imidlertid mindre aktuelt i denne konkrete saken.

Bakgrunnen for reglene om søndagsarbeid er hensynet til arbeidstakernes sosiale og velferdsmessige behov. I forarbeidene (Ot. prop. nr. 49 (2004–2005)) er det uttalt:

«Felles hvile- og helgedager ivaretar en samfunnsinteresse ved at det muliggjør aktiviteter som skaper en følelse av fellesskap og kollektiv tilhørighet i samfunnet, og hvile- og helgedagene markerer et menneskelig behov for en livsrytme der arbeid og hvile veksler, der det er forskjell på hverdag og helg.»

I tillegg viste departementet til at det er viktig å verne om en felles fridag som gir mulighet til sosial kontakt med venner og familie, og til at en rekke fritidsaktiviteter er organisert slik at det er nødvendig med en felles fridag.

Jeg mener disse vurderingene i hovedsak har gyldighet også i dag. Jeg nevner også at bestemmelsene om søndagsarbeid går tilbake til arbeidsmiljøloven av 1977. Reglene ble i all hovedsak videreført da 1977-loven ble erstattet av arbeidsmiljøloven av 2005, og har stått uendret under skiftende regjeringer.

SPØRSMÅL NR. 2168

Innlevert 9. mai 2023 av stortingsrepresentant Guri Melby
Besvart 23. mai 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Hvilke tiltak gjør regjeringen for å redusere antall direktiver som ikke er innført i norsk lovgivning?

BEGRUNNELSE:

Dagens andel direktiver som ikke er innført er det høyeste siden 2014 i følge EØS-tilsynets 51. resultattavle for det indre markedet. Den viser også at antallet forfalte direktiver for Norges del har økt siden forrige resultattavle.

Svar:

Den halvårslige resultattavlen fra Eftas overvåkingsorgan (ESA) gir et øyeblikksbilde av status for gjennomføring av EØS-rettsakter i norsk lovgivning. For ordens skyld vil jeg ta med både forordninger (rettsakter som skal gjennomføres ordrett) og direktiver (rettsakter som angir mål og rammer men der nasjonal gjennomføring kan variere) i mitt svar.

Den siste resultattavlen ble publisert 4. mai og synliggjør status per 30. november 2022. I følge denne resultattavlen har Norges gjennomføringsetterlep av direktiver økt fra 10 til 12 sammenlignet med juni 2022. Antallet forordninger som ikke er gjennomført, er derimot redusert fra 69 til 38. Det gir et gjennomføringsunderskudd på henholdsvis 1,5 prosent for direktiver og 1 prosent for forordninger. Mens gjennomføringsunderskuddet for direktiver har økt fra 1,3 prosent til 1,5 prosent, har underskuddet for forordninger blitt redusert fra 1,9 prosent til 1 prosent.

Arbeidet med å gjennomføre EØS-regelverk i norsk rett skjer fortløpende. Det meste av regelverket gjennomføres innen fastsatte frister.

Samtidig er EØS-regler i økende grad mer komplekse og griper inn i lovgivning på tvers av fagområder. Det kan gjøre både innlemmelse og gjennomføring mer krevende og innebærer at det kan ta noe tid. I gjennomføringen er det vesentlig at vi gjør grundige vurderinger. Regelverket må utformes slik at de norske reglene blir så klare og tydelige som mulig. Samtidig må det sikres at norske interesser ivaretas på best mulig måte.

SPØRSMÅL NR. 2169

Innlevert 9. mai 2023 av stortingsrepresentant Grunde Almeland
Besvart 16. mai 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Er statsråden bekymret for at opprettholdelsen av fjorårets store kutt i tildeling og manglende prisjustering av frifondsmidlene til LNU vil kunne resultere i dalende frivillig og demokratisk deltakelse og økt utenforskap blant unge?

BEGRUNNELSE:

Gjennom barne- og ungdomsorganisasjonene får barn og unge over hele landet drive med det de liker aller best. Organisasjonene skaper viktige møteplasser, og legger til rette for at unge får utfordre og utfolde seg selv. I tillegg

har de en svært viktig demokratisk funksjon: Mange unge får sine første erfaringer med demokratiske prosesser her. Organisasjonene er dessuten viktige talerør for barn og unge i samfunnsdebatten.

Tidligere i år kunne vi lese at barne- og ungdomsorganisasjonene fortsatt kjenner på etterdønningene etter pandemien, da Landsrådet for Norges barne- og Ungdomsorganisasjoner (LNU) lanserte en kartlegging av den unge frivilligheten etter korona. Rapporten tegner et dystert bilde: Tre år med samfunnsnedstengning har tæret på organisasjonene. Medlemmer har falt fra, kjernefrivillige er slitne, og viktig kompetanse har gått tapt.

LNU-rapporten finner at lokallagene i barne- og ungdomsorganisasjonene er særlig hardt rammet. Det er her aktivitetene av, med og for unge skjer. Lokallagene drives av ildsjelsfrivillige, og har få finansieringsmuligheter.

Den viktigste inntektskilden for de fleste lokallagene i barne- og ungdomsorganisasjonene, er Frifond. Ordningen ble etablert for å gjøre det enkelt for unge å drive demokratisk og frivillig aktivitet i lokalsamfunn over hele landet. Målsetningen er at Frifond skal være en ubyråkratisk og tilgjengelig støtteordning. Pengene som deles ut gjennom Frifond kommer fra overskuddet til Norsk Tipping.

I starten av mai kom fordelingen av spillemidlene for 2023. Resultatet er slående: til tross for at overskuddet til Norsk Tipping øker, er ikke midlene til Frifond prisjustert. 2023-tildelingen er på krona den samme som i fjor – da om lag to millioner kroner ble kuttet fra ordningen.

Kuttet kommer bare måneder etter at en samlet barne- og ungdomsfrivillighet slo alarm om situasjonen etter korona, og etterlyste en økning av frifondsmidlene.

Svar:

Fordelingen av Norsk Tippings overskudd til idrettsformål og kulturformål ble vedtatt i Kongen i statsråd 5. mai 2023. Regjeringen har prioritert økt tilskudd til barn og unge, tilskudd til deltakelse og tilskudd til det frivillige kulturlivet.

Vi vet hvor mye det betyr å kunne delta i fritidsaktiviteter og organisasjonslivet sammen med venner. Det gir mestring, glede og tilhørighet. Regjeringen er derfor opptatt av å sikre gode og forutsigbare rammer for en mangfoldig frivillig sektor.

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) overleverte 20. mars 2023 en rapport Kartlegging av konsekvenser av korona i LNU sine medlemsorganisasjoner. Jeg er glad for at denne kartleggingen, som også er finansiert av mitt departement, er gjennomført. Samtidig gir det som står i rapporten grunn til bekymring. Det er bekymringsfullt at så mange i den lokale barne- og ungdomsfrivilligheten melder om at det er vanskelig å komme tilbake etter korona. At det er utfordrende å rekruttere frivillige. Med utgangspunkt i rapporten kan vi ta tak i de utfordringene den løfter, og sammen finne gode og langsiktige løsninger.

Frifondmidlene fordeles fra Kultur- og likestillingsdepartementet til to paraplyorganisasjoner, Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) og Norsk musikkråd (NMR), som igjen fordeler midlene videre gjennom seks faste, søkbare tilskuddsordninger. Tilskuddet til Frifond er i år som i fjor 190 mill. kroner, det nest største tilskuddet på spillemidler til kulturformål. Som en følge av koronapandemien har det vært restmidler over flere av Frifond-ordningene i både 2021 og 2022. For å best mulig ivareta ulike behov i frivillig sektor,

ble det tidlig gitt signaler fra regjeringen om at det skulle utvises skjønn og fleksibilitet knyttet til tilskuddsforvaltningen, slik at organisasjonene ikke skulle straffes unødvendig hardt for at de ikke kunne gjennomføre tiltak og aktiviteter på grunn av smittevernrestriksjoner. Organisasjonene fikk for eksempel selv velge grunnlagsår for driftsstøtte, det ble gitt utvidet adgang til å omdisponere tilskuddsmidler innenfor formålet tilskuddet var gitt til, eventuelt overføre midler til påfølgende år. De to paraplyorganisasjonene fikk også, etter søknad, godkjenning fra departementet til å omdisponere deler av de ubrukte Frifond-midler til hver sin støtteordning. Over NMRs tilskuddsordning Frifond restart ble det til sammen delt ut i underkant av 10 mill. kroner fordelt på 2021 og 2022. Over LNU sin tilskuddsordning Frifond organisasjonsboost ble det i 2022 delt ut 15,5 mill. kroner til 391 mottakere.

Det er satt i gang en gjennomgang av Frifond for å forenkle ordningene slik at de når ut til enda flere barn og unge. Arbeidet gjøres i samarbeid mellom LNU, NMR og Kultur- og likestillingsdepartementet. Målet er å finne frem til løsninger der paraplyene som videreforder, i enda større grad enn nå, kan innrette tilskuddsordningene på en måte som ivaretar feltet og mottakernes behov. Det vil fremdeles ligge som premiss at det skal være enkelt å søke og rapportere.

I spørsmålet vises det til at det i 2022 ble kuttet stort i Frifond-tildelingen. Det stemmer ikke. Jeg gjør oppmerksom på at man i fjor, i forståelse med LNU, trakk tilskuddet til Ungdom og Fritid ut av Frifond. Dette utgjorde 10 mill. kroner.

I årets tildeling over spillemidler går totalt 6,6 mrd. kroner fra overskuddet til Norsk Tipping til idrett, kultur og frivillighet. Store deler av midlene avsatt til kultur og idrett går til drift og aktiviteter som fremmer deltakelse for og med barn og ungdom. Det ble for eksempel bevilget 125 mill. kroner til idrettslagenes arbeid for inkludering av alle barn og ungdom i alderen 6 til 19 år.

Vi har styrket Den kulturelle skolesekken med 20 mill. kroner for å sikre barn og unge lik tilgang på kunst og kultur over hele landet. Vi har lagt fram kulturfrivillighetsstrategien «Rom for deltakelse» og jobber med en strategi for leselyst. Strategiene blir blant annet fulgt opp med ekstra penger til leselyst, lokale tiltak for korps, kor, orkester og amatørteater – alle viktige fritidsaktiviteter for barn og unge. I tillegg styrker vi flere tilskuddsordninger som for eksempel ordningen for de nasjonale musikkorganisasjonene og for teknisk utstyr og lokaler (Kulturrom). Ikke minst styrker vi den desentraliserte ordningen for kulturbygg med 30 mill. kroner – en ordning som ble systematisk kuttet under forrige regjering, til tross for at frivillig sektor unisont sier at tilgang på egnede lokaler er noe av det som trengs mest.

Vi vil også sørge for at overskuddet fra Norsk Tipping til kulturformål primært skal være reservert for det sivile samfunn, frivilligheten og andre ikke-kommersielle

formål gjennom å forskriftsfeste denne andelen på lik linje med de andre formålene. Forskriftsfesting skal bidra til å tydeliggjøre hvilke kriterier som ligger til grunn for fordeling av spillemidlene til kulturformål, og hvilke formål som er tilskuddsberettiget.

Nest etter den organiserte idretten er det fritidsklubbene som når flest ungdom. Klubbene er gratis uten krav til kompetanse og utvikles sammen med unge gjennom medvirkning. Derfor har regjeringen foreslått et fritidsklubbloft i RNB 2023, med en tilleggsbevilgning på 15 mill. kroner til utstyr i norske fritidsklubber.

Også andre departementer gir støtte til barne- og ungdomsfrivilligheten. Grunnstøtten, gitt over Barne- og familiedepartementet sitt budsjett ble økt med 12 mill. kro-

ner fra 2021 til 2022, og videreført på samme nivå i 2023. I tillegg kan de søke om tilskudd i ordningen til inkludering av barn og unge som er på over 664 millioner kroner i 2023.

Sammen med frivilligheten vil vi jobbe videre med å finne varige løsninger og legge en stegvis plan for å få deltagelsen opp og prisene og utstyrspresset ned. Satsing på frie midler som blir etterspurt i rapporten fra LNU er allerede i gang. Regjeringen har gitt full momskompensasjon de siste to årene og vi har som nevnt gitt LNU muligheten til å omdisponere ubrukte Frifond-midler der de mener behovet er størst. Vi vil også fortsette å følge utviklingen, og se på om det er behov for å styrke Frifond-ordningene spesielt i årene som kommer.

SPØRSMÅL NR. 2170

Innlevert 9. mai 2023 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 16. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvor mye forsinkelser er det med innføring av ERMTS på Gjøvik, Kongsvinger og Rørosbanen, og hvordan vil forsinkelsene påvirke utbyggingen og slutføring av dobbeltsporet på Dovrebanen frem til Hamar og vil det påvirke trafikken og kapasiteten på strekningen Hamar - Oslo?

BEGRUNNELSE:

Allerede i Stortingsmelding 26 (2012-2013), Nasjonal Transportplan 2014 -2023, under hovedprioriteringer jernbane, så besluttet regjeringen at det norske jernbanenettet skulle utrustes med det felleseuropeiske signalanlegget ERMTS (European Rail Traffic Management System).

Innføring av ERMTS innebærer et nytt signalsystem hvor man går over til et data- og kommunikasjonsbasert system. Det vil si at dagens lyssignaler flyttes fra sporet og inn i togene. Det gir mindre utstyr i og langs sporet, og reduserer risiko for feil.

Når Bane NOR digitaliserer jernbanen med et nytt signalsystem skal det gi bedre sikkerhet, færre forsinkelser og flere tog i rute for passasjerer og gods.

I Byggeindustrien kan man lese at innføring av ERMTS er forsinket. BaneNOR styret er tydelige på at 32-milliard er prosjektet t.o.m. er "betydelig forsinket".

I et styreforberat beskriver bl.a. styret Bane Nor forsinkelsen i ERTMS-prosjektet som betydelig. Både Gjøvikba-

nen og Nordlandsbanen skulle etter planen ha kjørt på ERTMS i dag.

I januar varslet Bane Nor-styret at de hadde behov for å se nærmere på ERTMS-utbyggingen i detalj. Jernbanedirektoratet varsler heldigvis en tettere oppfølging.

Men det er uansett meget oppsiktsvekkende at vi rett etter de enorme overskridelsene og forsinkelsene på Follobanen, får nye negative nyheter fra BaneNOR.

FrP har alltid jobbet målrettet for både å bygge ut bedre vei- og jernbanenett i Norge. Da Jon Georg Dale var Samferdselsminister sørget vi for å starte opp dobbeltsporet til Hamar høsten 2019, men så stoppet Solberg og daværende samferdselsminister Hareide dobbeltspor prosjektet i mars 2020. I forhandlingene om revidert statsbudsjett i mai 2020 sørget Frp for at det ble startet opp igjen. FrP har et stort og sterkt eierskap til dobbeltspor-prosjektet til Hamar og vi følger det tett for å passe på at på at dobbeltsporet kommer til Hamar i løpet av 2027. Men med «betydelige forsinkelser» på innføring av ERMTS, så er vi bekymret for fremdriften og usikre på om dobbeltsporet åpner for trafikk til Hamar stasjon i løpet av 2027.

Svar:

Innføringen av ERTMS (European Rail Traffic Management System) i Norge ble besluttet i 2012 og er blant annet begrunnet i behovet for å gå over fra gammel til ny

teknologi. ERTMS vil gi økt sikkerhet, møte krav om en felles europeisk standard, og gi bedre trafikkflyt og punktlighet. Det er et av Norges største digitaliseringsprosjekt, og fremdriften i prosjektet har stor betydning for både kostnad og framdrift i andre prosjekter og effektpakker med avhengigheter til ERTMS-prosjektet. Gamle togsett må videre være tilpasset ERTMS når det nye systemet innføres på de ulike jernbanestrekningene, og ERTMS må være innført på de strekningene som skal trafikkeres av nye togsett som leveres med nytt system.

ERTMS-programmet har vært påvirket av forstyrrelser i globale forsyningskjeder. Dette har blant annet ført til mangel på komponenter og deler til kjøretøy, og gitt forsinkelser på ombygging av tog med ERTMS-ombordstyr. Som følge av disse forstyrrelsene, har Bane NOR utsatt åpningen av ERTMS på Gjøvikbanen og Nordlandsbanen. Ny framdriftsplan for disse strekningene legger opp til å ta i bruk nytt signalsystem på Gjøvikbanen i november 2023, og på Nordlandsbanen mot slutten av 2024.

Nasjonal signalplan beskriver rekkefølgen for innføring av ERTMS i Norge. På grunn av utfordringene nevnt over, er det behov for å revidere signalplanen. BN

melder at arbeidet med dette forventes avsluttet høsten 2023. Fordi risikoen knyttet til eventuelle ytterligere forsinkelser kan påvirke fremdriften for andre effektpakker som per i dag er i rute, har departementet nå bedt Jernbanedirektoratet utarbeide og følge opp en helhetlig plan for risikostyring i ERTMS-prosjektet. Planen skal sikre at Jernbanedirektoratet, Bane NOR, Norske tog og Statens jernbanetilsyn deler relevant informasjon tidlig, har felles forståelse av status og risikobilde for gjennomføring av prosjektet og ikke minst hvilke risikoreducerende tiltak som samlet sett bør iverksettes og hvordan de virker sammen. På denne bakgrunn skal direktoratet gi en vurdering av konsekvenser for planlagte tilbudsforbedringer på relevante strekninger.

Det er med andre ord litt for tidlig å si noe konkret om eventuelle konsekvenser for slutføringen av dobbeltsporet til Hamar, som stortingsrepresentanten er særlig opptatt av. Men jeg kan love at Samferdselsdepartementet følger ERTMS-prosjektet tett, både gjennom styringsdialogen med Jernbanedirektoratet og i eierdialogen med Bane NOR.

SPØRSMÅL NR. 2171

Innlevert 9. mai 2023 av stortingsrepresentant Alf Erik Bergstøl Andersen

Besvart 15. mai 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hva er statsrådens synspunkt på at de som får minst i uføre, også må akseptere enda en reduksjon hvis de finner kjærligheten og får seg ektefelle eller samboer,

og vil statsråden ta initiativ til å fjerne denne urettferdigheten i revidert eller ordinært statsbudsjett slik at denne gruppen kan få økonomisk forutsigbarhet og handlingsrom fremover?

BEGRUNNELSE:

Minsteytelsen du kan få i uføretrygd, avhenger av om du er enslig eller bor sammen med en ektefelle, partner eller samboer. Minsteytelsen blir redusert hvis du har redusert trygdetid i Norge.

Hvis du bor sammen med en ektefelle, partner eller samboer, er du sikret en årlig uføretrygd på 2,28 ganger folketrygdens grunnbeløp. Det tilsvarer i dag 254 168 kroner.

Hvis du bor sammen med en ektefelle, partner eller samboer og får en uføretrygd som er en omregnet uførepensjon, er du sikret en årlig uføretrygd på 2,33 ganger folketrygdens grunnbeløp. Det tilsvarer i dag 259 741 kroner.

Er du enslig, er den årlige uføretrygden 2,48 ganger folketrygdens grunnbeløp. Det tilsvarer i dag 276 463 kroner.

Det er min klare mening at det ikke skal straffe seg økonomisk for de som har minste ytelse fra før, ved at de får samboer eller ny ektefelle.

Svar:

Uføretrygd skal sikre inntekt for personer som har fått sin inntektsevne varig nedsatt på grunn av sykdom, skade eller lyte.

Uføretrygden beregnes på grunnlag av pensjonsgivende inntekt i de fem siste årene før uføretidspunktet. Gjennomsnittlig inntekt i de tre beste årene legges til

grunn. Pensjons-givende inntekt over seks ganger grunnbeløpet regnes ikke med. Grunnbeløpet (G) er per 1. mai 2022 111 477 kroner.

Uføretrygd ytes med 66 prosent av dette grunnlaget, både for gifte/samboende og enslige.

Personer uten tidligere inntekt eller med tidligere lav inntekt, er sikret en minste årlig ytelse. Disse er differensiert etter sivilstand. Minste årlig ytelse for uføretrygd er som hovedregel 2,28 G for de som bor sammen med en ektefelle eller samboer, og 2,48 G for de som bor alene. Personer som har blitt ufør før fylte 26 år på grunn av en alvorlig og varig sykdom, skade eller lyte som er klart dokumentert, har minste årlig ytelse på henholdsvis 2,66 G (for enslige) og 2,91 G for (gifte/samboende).

Uføretrygden, uavhengig av om den ytes med 66 pst. av beregningsgrunnlaget eller etter satser for minste årlig ytelse, blir justert for uføregraden og ev. avkortet dersom trygdetiden er mindre enn 40 år.

I forslaget til ny uføretrygd lagt fram av regjeringen Stoltenberg II, jf. Prop. 130 L (2010-2011), ble det vurdert om minsteytelser i uføretrygden skulle være individbas-

erte i motsetning til i den tidligere uførepensjonen. Departementet mente at det er gode grunner for at grunnsikringen differensieres, slik det også er for garantipensjonen i alderspensjonen.

En enslig har høyere levekostnader enn to som lever sammen per person, og må derfor ha en høyere grunnsikring for å oppnå samme levestandard. En noe høyere minsteytelse for enslige enn for gifte/samboende, vil kompensere for deler av forskjellen i levekostnader.

Det ble derfor forslått at satsene for minste årlig uføretrygd differensieres etter sivilstand og settes noe høyere for enslige enn for gifte/samboende. Stortinget sluttet seg til dette under behandlingen av lovforslaget i 2011. Den nye uføretrygden trådte i kraft 1. januar 2015.

Enslige personer som mottar en uføreytelse er dermed både før og etter 2015 sikret en noe høyere grunnsikring for å kompensere for deler av forskjellen i levekostnader. Jeg mener at argumentene for dette fortsatt står seg godt, og vi har på denne bakgrunn ikke planer om å endre regelverket på dette området.

SPØRSMÅL NR. 2172

Innlevert 9. mai 2023 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 16. mai 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Jeg viser til høringsnotatet om endringer i merverdiavgiftsfritaket for elektroniske aviser 9. mai 2023.

Hva anslår departementet provenytapet vil være i innføringsåret og på lang sikt?

BEGRUNNELSE:

Ber om anslag i mill. kroner, og at departementet redegjør for sine forutsetninger.

Svar:

De økonomiske konsekvensene av forslaget er beskrevet i høringsnotatet:

«Forslaget innebærer at mediehusene kan inkludere mer video- og lydinnhold i sine aviser avgiftsfritt. Departementet antar at det er få aviser i dag som ikke oppfyller dagens hovedsakelighetskriterium, og at de økonomiske konsekvensene for de næringsdrivende er begrenset i innføringsåret. På lengre sikt vil trolig omfanget av annet innhold i avisene øke slik at forslaget vil gi en større avgiftsbesparelse over tid.

Tilsvarende antas statens provenytap å være begrenset i innføringsåret, men større på sikt.»

I høringsnotatet legger departementet til grunn at bruken av lyd og levende bilder i aviser vil øke over tid og at det dermed vil være et økende antall aviser som ville vært ilagt mva. etter gjeldende regler. Skattegrunnlaget endres over tid og det er derfor krevende å anslå provenyvirkningen av slike endringer på lang sikt. Departementet har ikke utarbeidet anslag på det langsiktige provenytapet av en slik endring.

SPØRSMÅL NR. 2173**Innlevert 9. mai 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 22. mai 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Til avisa Nationen opplyser olje- og energiministeren 9. mai 2023 at utredningene om Fosen skal være klar først i april 2024. Dette betyr at menneskerettighetsbruddet vil ha pågått i over 1 000 dager etter at Høyesterettsdommen falt.

Hvor lenge mener statsråden det er akseptabelt at Norge bryter menneskerettighetene?

Svar:

Det er regjeringens plikt å følge opp høyesterettsdommen, gjennom å fatte nye vedtak i saken. Forvaltningen

har samtidig en plikt til å sørge for at saker er tilstrekkelig opplyst før det treffes vedtak.

Olje- og energidepartementet jobber nå med å ferdigstille utredningsprogrammet og fristen for når utredningene skal være ferdige er en del av det som nå vurderes. Men det vil måtte ta noe tid å gjennomføre utredningene på en forsvarlig måte. Jeg legger også opp til at det skal leveres delrapport underveis, for å vurdere midlertidige tiltak på kort sikt.

Jeg har også tatt initiativ til en mekling mellom partene for å undersøke om det er grunnlag for en minnelig avtale, og partene er enige om å forsøke dette. En avtaleløsning vil kunne gi en raskere avklaring i saken enn ellers, noe alle parter vil være tjent med.

SPØRSMÅL NR. 2174**Innlevert 9. mai 2023 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 16. mai 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Er forsvarsministeren kjent med at E-tjenestens agenter utga seg for å være bistandsarbeidere, hva slags følger fikk i så fall dette og kan forsvarsministeren garantere at E-tjenesten ikke fortsetter å bruke metoder som undergraver Genèvekonvensjonene og hjelpearbeideres sikkerhet?

BEGRUNNELSE:

I boken Spionkrigen av tidligere NRK-journalist Bård Wormedal forteller en kilde fra Etterretningstjenesten at tjenestens agenter på oppdrag i utlandet kunne utgi seg for å være bistandsarbeidere. Opplysningen knytter seg til E-tjenestens avdeling E14 og er referert i NTBs artikkel 8. mai. I boken står følgende:

«E14-agentene var i Bosnia, senere Makedonia, Kosovo, Irak, Afghanistan, Libanon, Syria og Sudan. (...) En dekkhistorie for agentene kunne være at de var bistandsarbeidere. Faren for å bli avslørt lå alltid der.»

At militær etterretning utgir seg for å være sivile bistandsarbeidere kan sette faktiske bistandsarbeidere i

fare, svekke tilliten til dem og hindre nødvendig hjelp fra å komme frem. Et eksempel på dette er operasjonen The Guardian avdekket i 2011, hvor CIA opprettet et falskt vaksineprogram i Abbottabad i Pakistan for å sikre seg DNA-materiale fra Osama Bin Laden. Etter at pakistansk etterretning arresterte legen tilknyttet operasjonen, florerte det med konspirasjonsteorier rundt vaksiner generelt i området. Lokale ledere oppfordret til å ikke la barn vaksineres, flere distrikter forbød vaksinasjon og Taliban utstedte en fatwa mot vaksineprogrammer. CIA-direktør John Brennan ga i august 2013 en ordre som forbød tjenesten å bruke vaksineprogrammer til å innhente etterretning.

Bistandsarbeid i krigs- eller kriserammede områder er avhengig av tillit til at arbeidet er nøytralt, humanitært fundert og ikke-diskriminerende. At militær etterretning opererer under dekke av bistandsarbeid kan også være i strid med den medisinske nøytraliteten nedfelt i Genèvekonvensjonene samt med andre internasjonale traktater Norge er del i.

Spørsmålsstiller vil i denne sammenhengen vite om Forsvarsdepartementet var kjent med praksisen og om E-tjenestens virksomhet i dag er i samsvar med internasjonal rett på området.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 10. mai 2023 med spørsmål fra stortings-representant Bjørnar Moxnes der representanten spør om forsvarsministeren er kjent med at E-tjenestens agenter har utgitt seg for å være bistandsarbeidere, hva slags følger fikk i så fall dette og om forsvarsministeren kan garantere at E-tjenesten ikke fortsetter å bruke metoder som undergraver Genèvekonvensjonene og hjelpearbeideres sikkerhet.

Representanten viser som begrunnelse for sitt spørsmål til uttalelser i en nylig utgitt bok av forfatteren Bård Wormdal med tittel "Spionkrigen".

Informasjon som knytter seg til Etterretningstjenestens metoder, kapasiteter, operasjoner og personell er gradert informasjon etter sikkerhetsloven kapittel 5. Informasjonen er gradert fordi det kan få skadefølger for nasjonale sikkerhetsinteresser dersom den blir kjent for uvedkommende. At informasjonen er gradert innebærer at jeg hverken kan bekrefte eller avkrefte påstander knyttet til Etterretningstjenestens eventuelle operasjoner eller metodebruk. Jeg kan derfor ikke kommentere de påstander som fremsettes. Jeg kan imidlertid på generelt grunnlag forsikre om at Etterretningstjenesten etterlever norsk lov og våre internasjonale forpliktelser. Jeg vil også tilføye at EOS-utvalget fører uavhengig kontroll med Etterretningstjenesten. Formålet med EOS-utvalgets kontroll er å klarlegge om og forebygge at noens rettigheter krenkes, påse at EOS-tjenestene ikke benytter seg av mer inngripende midler enn det som er nødvendig og at tjenestene respekterer menneskerettighetene. Utvalget kontrollerer Etterretningstjenesten på samfunnets vegne.

SPØRSMÅL NR. 2175

Innlevert 9. mai 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 15. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil regjeringen rydde all tvil av veien i spørsmålet om nettapoteket Farmasiet bryter loven hvis selskapet leverer reseptfrie legemidler til kundene i ulåste postkasser?

BEGRUNNELSE:

I flere år har nettapoteket Farmasiet sendt reseptfrie legemidler i posten til folks postkasser.

Den store majoriteten av reseptfrie legemidler er omfattet av den såkalte LUA-ordningen. Det betyr at legemidlene kan kjøpes i dagligvarebutikker, kiosker og bensinstasjoner. Typiske eksempler på slike legemidler er smertestillende medisiner, nesenspray osv. Flere av varene kan, basert på risikovurderinger, plasseres ut som selvvalg i dagligvarehandelen.

Etter et tilsyn i desember 2021 ba Statens legemiddelverk Farmasiet om å endre praksis. Statens legemiddelverk mener at Farmasiet bryter loven når legemidlene blir levert til en ulåst postkasse, fordi kunden ikke viser frem legitimasjon eller at Farmasiet på en annen sikker måte kan sikre rett mottaker. Farmasiet påklaget vedtaket i januar 2022, men vant ikke frem. Farmasiet fikk så

frist til 23. februar 2023 på å fremlegge dokumentasjon på at praksisen har opphørt. Nå har nettapoteket endret praksis, men stevner samtidig Apotekklagenemda for feil lovtolkning.

I praksis aksepterer helsemyndighetene større risiko for feilutlevering i dagligvare eller fysisk apotek, enn det gjøres ved nettsalg. Dette opplever de som forskjellsbehandling, og det er vanskelig å forstå hvorfor en annen risikovurdering skal ligge til grunn når det gjelder levering av reseptfrie legemidler til postkasser. Nettapoteket mener at vedtaket blant annet får negative konsekvenser for eksempel for eldre som ikke har bil eller folk i distriktene.

Vedtaket til Statens legemiddelverk gjelder påståtte avvik ved Farmasiets etterlevelse av visse bestemmelser i Forskrift om rekvirering og utlevering av legemidler m.m. Gjennom delegert myndighet har Helse- og omsorgsdepartementet mandat til å fastsette ny forskrift.

Farmasiet har over lengre tid jobbet for at dagens lovverk skal tilpasses nye apotekformer og aktører. Kravene som stilles til aktører på nett er basert på lovverk som er over 20 år gammelt, og som i liten grad har blitt oppdatert etter hvert som netthandelen har vokst frem.

Levering av reseptfrie legemidler i ulåste postkasser har i Sverige vært praksis i en årrekke, og for norske myndigheter er denne leveringsmetoden tilstrekkelig når nordmenn for eksempel skal motta pass og bankkort.

Svar:

I henhold til regelverket stilles det krav om at ved utlevering av legemidler ved forsendelse, skal det kreves dokumentasjon for at rett person mottar legemidlene. Jeg er også kjent med at svenske myndigheter høsten 2022 sendte forslag til ny forskrift om distanshandel på høring. I forslaget er det blant annet foreslått å stille krav om at apoteket må sørge for at mottakerens identitet kontrolleres før utlevering av legemidlet.

Et mindre antall reseptfrie legemidler er tillatt solgt utenom apotek (LUA-ordningen), og et fåtall av disse er igjen tillatt å plassere i selvvalg. Eksempelvis kan alle typer smertestillende legemidler, neseply mot tett nese ved forkjølelse og angrepiller ikke plasseres i selvvalg. For LUA-legemidler som kan plasseres i selvvalg, er det krav om at legemidlene ikke skal være tilgjengelige for min-

dreårige. I praksis vil det si minimum 1,40 meter opp fra gulvet. Legemidlene skal i tillegg plasseres slik at de i størst mulig grad kan være under oppsyn av betjeningen.

Legemiddelverket og Apotekklagenemnda har i sine avgjørelser lagt til grunn at det er i strid med regelverket å sende legemidler til ulåst postkasse, da det ikke er i hht. regelverkets krav om å dokumentere rett mottaker. Jeg er informert om at Farmasiet har stevnet Apotekklagenemnda, og de rettslige problemstillingene saken reiser kan således bli behandlet av retten.

Jeg fikk overlevert NOU 2023:2 om fremtidens apotek den 31. januar 2023. Den er nå på høring frem til 15 mai. I NOUen viser utvalgets flertall til at forvaltningspraksis ikke differensierer mellom ulike legemidlers risikoprofil ved forsendelse og utlevering, når det skal vurderes hva som anses som forsvarlig. Flertallet gir uttrykk for at det bør åpnes for konkrete risikovurderinger for hvert enkelt legemiddel basert på legemidlets bruksområde, og at et forsvarlighetskrav ikke må innebære en nullaksept for risiko. Utvalgets forslag vil følges opp på egnet måte i tiden fremover.

SPØRSMÅL NR. 2176

Innlevert 9. mai 2023 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 16. mai 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

I hvilken grad har oljeskattepakken som ble gitt i 2020 bidratt til inflasjonspresset og rentehevingene i norsk økonomi?

norsk sokkel, med de konsekvensene det eventuelt kunne fått for norsk leverandørindustri.

BEGRUNNELSE:

Sentralbanksjefen svarte i dagens orientering til Stortinget at regjeringens utgifts- og skattepolitikk påvirker inflasjonspresset i økonomien og derigjennom også rentenivået på et spørsmål om hvordan oljeskattepakken hadde påvirket inflasjonspresset og rentesettingen. Hun ønsket derimot ikke å være mer presis.

Svar:

Etter at oljeprisen falt kraftig våren 2020, vedtok Stortinget midlertidige endringer i petroleumsskatteloven. Endringene la til rette for gjennomføring av planlagte investeringer for å begrense det varslede fallet i aktiviteten på

SPØRSMÅL NR. 2177**Innlevert 9. mai 2023 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 16. mai 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Dei formelle avtalane mellom norsk og amerikansk etterretning, kalt NORUSA-avtalane, er hemmelege. Den første vart inngått alt i 1952. Avtalen var hemmeleg då, og er framleis hemmeleg meir enn 70 år seinare.

Vil regjeringa bidra til offentlegheit om etterretningssavtalane mellom Noreg og USA?

GRUNNGJEVING:

Kunnskap er viktig for gode demokratiske prosessar og ein offentleg debatt. Dette gjeld sjølvsagt også i sikkerheitspolitikken. Noreg er ei etterretningsstormakt, men kunnskapen om avtalane som legg sterke føringar på feltet, er liten.

I boka «Spionkrigen. Det hemmelige spionsamarbeidet mellom Norge og USA» understrekar forfattere:

«Vi må skjønne og ta stiling til hvordan vi med norsk etterretning - som en betydelig aktør – manøvrerer i et farlig spill mellom de to maktene. Jeg vil hevde at uten kunnskap om den «varige gullstandarden» i forholdet mellom USA og Norge, lider norsk sikkerhetsdebatt av en svakhet, uansett om man måtte mene at Norge militært er tvingende avhengig av USA i eventuelt russisk angrep, eller ikke. I ei tid med fare for at krigshandlinger i Ukraina skal spre seg, er det ekstra viktig med en opplyst offentlig debatt. Nettopp nå vil det bidra til gode demokratiske prosesser og vedtak som sikrer et felles ønske om å unngå krig i Norge.»

Professor Rolf Tamnes, forfattere av «Norsk utenrikspolitisk historie.» seier at rundt halvparten av dei tilsette i norsk e-teneste så seint som i 1992 arbeidde med amerikanskfinsierte prosjekt, altså prosjekt som USA truleg prioriterte ut frå eigen utanriks- og sikkerheitspolitikk – ikkje ut frå norske behov. Eller som Bård Wormdal skriv i «Spionkrigen»:

«Etterretningstjenesten produserer beslutningsgrunnlag for norske politikere. Er store deler av etterretningsinformasjonen finansiert av andre land, kan det være en fare for at norske politikere ikke har et beslutningsgrunnlag som utelukkende er basert på nasjonale hensyn. Spørsmålet man kan stille er: Hva har det å si for norsk selvstendighet?»

Opp gjennom åra er det praktisert større openheit om avtalar med USA på det forsvarspolitiske området, som NALMEB-avtalen, COB-avtalen og Invictus-avtalen. Nå sist også med avtalen om amerikanske basar i Noreg. Det er naturleg å praktisera større openheit også om dei formelle avtalane om etterretningssamarbeid. Til dømes har Storbritannia offentleggjort dei første avtalane sine med USA om det same.

Svar:

Noreg er avhengig av internasjonalt samarbeid på etterretningsområdet. Offentlegheit kring eit konkret samarbeid kan skade tillitsforholdet ovanfor den gjeldande samarbeidspart. Det kan også medføre skade på meir generelt grunnlag hos andre partnarar dersom det fører til tvil om Noregs evne til å skjerme sensitive forhold. Dette vil igjen kunne medføre at norske styresmakter får mindre informasjon om forhold som er av betydning for nasjonale tryggleiksinteresser. Kva for nokre internasjonale partnarar Noreg har på etterretningsområdet og innafor kva områder samarbeida skjer, er derfor høgt gradert informasjon etter reglane i tryggingslova om skjerming av informasjon. Det gjeld også dei avtalar som regulerer samarbeidet, uavhengig av når samarbeidet blei inngått. EOS-utvalet, som kontrollerer Etterretningstenesta, har full tilgang til dei aktuelle avtalane.

SPØRSMÅL NR. 2178**Innlevert 10. mai 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 22. mai 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden skjerme barn og unge som utsettes for ulovlig og potensielt skadelig markedsføring fra skjønnhetsindustrien og de konsekvensene det kan ha for den psykiske helsen, og hva vil statsråden gjøre for å bekjempe lovbrudd og useriøse aktører?

BEGRUNNELSE:

TV2 fortalte denne uken hvordan Forbrukertilsynet, Legemiddelverket og Helsetilsynet nylig har kartlagt omfanget av useriøse og ulovlige aktører i skjønnhetsbransjen. Det de omtaler som "Aksjon Injeksjon" avdekket at antallet skjønnhetsklinikker som markedsfører seg ulovlig var alvorlig stort. Ifølge saken mottar 40 klinikker brev om lovstridig markedsføring, og 10 har mottatt brev fra to eller tre av tilsynsmyndighetene. Lovbruddene dreier seg blant annet om aggressiv reklame som rettes mot barn og unge som utsettes for kroppspress, og for svak informasjon om risiko og bivirkninger ved behandlinger.

Svar:

Som representanten viser til i grunngevinga for spørsmålet, har Forbrukartilsynet, Legemiddelverket og Helsetilsynet nyleg gjennomført ein tilsynsaksjon og sendt brev til 40 klinikkar om ulovleg markedsføring av kosmetiske inngrep.

Eg reagerer sterkt på funna frå tilsynsaksjonen. Bransjen har ikkje teke dei gjeldande reglane innover seg, og det er heilt uakseptabelt. Eg er bekymra for konsekvensane dette kan få for barn og unge. Dei sosiale media som barn brukar er ikkje lovtomme rom, og alle som driv med markedsføring på slike plattformer må ta omsyn til at barn kan sjå den.

Det er bra at tilsyna samarbeider om å ta tak i den ulovlege markedsføringa. Når tilsyna har funne brot på markedsføringsreglane hos så mange klinikkar, har eg ei klar forventning om at klinikkane det gjeld og bransjen ryddar opp. Gjer dei ikkje det, risikerer dei fleire sanksjonar enn dei som allereie er varsla i aksjonen.

Regjeringa har nyleg innført reglar på helseområdet for å motverke kroppspress. I fjor blei det ved endringar i helsepersonellova og pasient- og brukarrettighetslova innført ei aldersgrense på 18 år for å få utført kosmetiske inngrep. Pasientar under 18 år, foreldra eller andre med foreldreansvar kan heller ikkje gi gyldig samtykke til slike inngrep. Frå mars i år er forskrift om markedsføring av

kosmetiske inngrep endra, slik at den understrekar at reklame ikkje skal utformast på ein måte som kan bidra til kroppspress hos barn. Under ansvarsområdet til helse- og omsorgsministeren er det ei rekkje reglar for tilbod og markedsføring av kosmetiske inngrep, og legemiddel. Det er desse reglane som Legemiddelverket og Helsetilsynet har brukt i den felles tilsynsaksjonen.

I markedsføringslova, som eg har ansvaret for, går det fram at aktørane skal vise særleg aktsemd overfor barn. Mellom anna er det forbode å rette direkte kjøpsoppmodingar til barn. Barn er òg gitt eit vern mot uetisk markedsføring som spelar på til dømes usikkerheit eller dårleg sjølvtilitt. Frå i fjor er det presisert i lova at dette òg gjeld reklame som kan føre til kroppspress, og det blei innført krav om merking av retusjert reklame.

Det er Forbrukartilsynet som fører tilsyn med at desse reglane blir følgde, og dei har i samband med aksjonen sendt brev til 34 av klinikkane. Forbrukartilsynet har bedt klinikkane om å rette opp lovbrøt og innføre rutinar for å unngå at det skjer igjen. Ved seinare tilsyn vil dei leggje vekt på at klinikkane no er grundig orienterte om reglane og at vurderingane då kan bli strengare. Dei har òg orientert om heimlane i markedsføringslova til å ileggje økonomiske sanksjonar, og utarbeidd rettleiing i samarbeid med dei andre tilsyna. Eg forventar derfor at klinikkane ryddar opp.

Sjølv om vi har reglar og tilsyn på plass, meiner eg at vi må gjere meir for å sikre at barn er verna mot slik ulovleg markedsføring. Regjeringa er i gong med ein heilska-pleg gjennomgang av forbrukarvernet til barn i digitale medium, som departementet mitt leier. Vi vurderer no om reglane og handhevinga kan gjerast meir treffsikre, og markedsføring som kan medverke til kroppspress er eit av emna vi ser nærare på. I slutten av februar arrangerte eg eit offentleg innspelsmøte om dette, og fleire tok opp behovet for styrkt tilsyn og samarbeid. Tilsyn med reglane vi allereie har er avgjerande, og samarbeid og koordinering mellom ulike organ kan gje gode resultat. Eg har nyleg hatt møte med fleire tilsyn og direktorat for å få deira synspunkt på kva som kan gjerast for å styrkje det generelle forbrukarvernet til barn i digitale medium. Resultata av aksjonen her vil òg gi nyttig informasjon om kva som må gjerast vidare.

Forbrukarvernet til barn og deira vern mot ulovleg markedsføring er ein viktig del av arbeidet med trygg digital oppvekst, som departementet mitt no arbeider med ei stortingsmelding om. I tillegg er regjeringa i ferd med å setje ned eit utval som skal sjå på konsekvensane av

skjermbruk for mellom anna den psykiske helsa til barn og unge.

SPØRSMÅL NR. 2179

Innlevert 10. mai 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 19. mai 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

NVE skriver i Kvartalsrapport for kraftsituasjonen i første kvartal 2023: "Det var fortsatt betydelige prisdifferensier mellom områdene nord og sør i Norge. Det skyldes at det ikke var tilstrekkelig nettkapasitet mellom områdene til å gi like priser i hele landet."

Kan statsråden avklare hvordan utviklingen i prisdifferensier hadde vært i nord og sør i Norge hvis det faktisk var tilstrekkelig nettkapasitet i hele landet?

BEGRUNNELSE:

NVE rapporterer:

Fortsatt høye kraftpriser i første kvartal:

Kraftsituasjonen i første kvartal var fortsatt preget av høye kraftpriser, selv om prisene gikk ned sammenlignet med kvartalet før. Sammenlignet med første kvartal i 2022 var kraftprisene lavere i sørlige Norge (NO1, NO2 og NO5), mens de mer enn doblet seg i Midt- og Nord-Norge (NO3 og NO4). Bedret ressursituasjon i sørlige Norge og fallende gasspris var noen av faktorene som påvirket kraftprisene i kvartalet. Det var fortsatt betydelige prisdifferensier mellom områdene nord og sør i Norge. Det skyldes at det ikke var tilstrekkelig nettkapasitet mellom områdene til å gi like priser i hele landet.

Det er interessant å vite hvordan prisutviklingen hadde vært om det var tilstrekkelig kapasitet mellom nordlige og sørlige deler av Norge, om da prisene ville gått opp i nord eller ned i sør.

Svar:

Det er en rekke faktorer som påvirker kraftprisene. Norge har et væravhengig kraftsystem, noe som betyr at kraftprisene vil variere med skiftende værforhold. Prisdannelsen for kraft skjer ut fra mange aktørers tilbud og etterspørsel, og gitt det som til enhver tid er tilgjengelig nettkapasitet mellom ulike budområder. Dersom det ikke er overføringsbegrensninger mellom to budområder vil det heller ikke være prisdifferensier mellom områdene.

Historisk har prisdifferensier mellom Norges fem prisområder vært relativt små, men siden høsten 2021 har man sett et betydelig prisskille mellom Sør-Norge (NO1, NO2, og NO5) og Midt- og Nord-Norge (NO3, NO4).

Prisdifferensier i 2022 mellom Sør-Norge og Midt- og Nord-Norge ble påvirket av ressursituasjonen i de ulike områdene. I Midt- og Nord-Norge var magasinfyllingen gjennom 2022 svært god. Situasjonen i Sør-Norge var derimot preget av flere perioder med lavere tilsig enn normalt. I tillegg er Sør-Norge tettere knyttet til det europeiske kraftmarkedet gjennom handelsforbindelsene, og utviklingen påvirkes i sterkere grad av kraftprisen på kontinentet, hvor gass er en viktig energikilde i kraftproduksjonen. I denne situasjonen har begrensninger i nettkapasiteten mellom nord og sør i Norge ført til prisdifferensier langt utover det som har vært vanlig.

Som en del av gjennomgangen av kraftsituasjonen 2021-2022 analyserte AFRY og Menon Economics flere tiltak, blant annet virkningene av utbygging av innenlandsk nett og bedre utnyttelse av eksisterende nett. I sin analyse vurderte AFRY og Menon Economics de generelle konsekvensene av å øke nettkapasiteten mellom sør og nord i Norge, og i et annet alternativ ble virkningene av økt overføringskapasitet i Norden vurdert. Med større overføringskapasitet er det mulig å overføre mer kraft fra områder med kraftoverskudd til områder med underskudd. Analysen viste at bedre overføringskapasitet mellom sør og nord trolig fører til en prisøkning i Midt-, og Nord-Norge og en mer beskjeden prisnedgang i Sør-Norge. I situasjoner med et stort kraftoverskudd i nord og en flaskehals mot sør, vil prisen i Midt-, og Nord-Norge være svært sensitiv for endringer i overføringskapasiteten og kraftoverskuddet. Dette vil ikke påvirke prisene i Sør-Norge i samme grad.

Det er Statnett som har ansvar for en samfunnsøkonomisk rasjonell drift og utvikling av transmisijsnettet. Statnett vurderer om den samfunnsøkonomiske nytten over tid av å redusere begrensninger i overføringskapasiteten, vil være større enn kostnadene for de nødvendige tiltakene.

En reduksjon av flaskehalsene i nettet vil isolert sett bidra til bedre utnyttelse av forbruks- og produksjonsressurser, og utjevning av prisforskjeller mellom landsdelene. Men hvordan prisene i de ulike delene av Norge

faktisk vil bli i tiden framover påvirkes av blant annet utviklingen i prisene på kull, gass og CO₂-kvoter i Europa og utviklingen i produksjon, forbruk og nettførsterkninger internt i Norge og på svensk side.

SPØRSMÅL NR. 2180

Innlevert 10. mai 2023 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 19. mai 2023 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

I Kystverkets innstilling i forbindelse utredning av lostjenesten foreslås det en samlokalisering av losformidlingsentralene i Lødingen, Kvitsøy og Horten. Ordførerne i de 3 vertkommunene har tidligere hatt møte med statssekretæren for å tilkjenne sitt syn på saken. Her ble det fra statssekretæren side opplyst at man ikke hadde til hensikt å slå sammen sentralene.

Har statsråden samme syn på saken som statssekretæren, og hva tenker ministeren om at en ny sikkerhets situasjon ikke er tatt med i bestillingen til Kystverket?

BEGRUNNELSE:

I Nærings- og fiskeridepartementets (NFD) bestillingsbrev til Kystverket av 9. september 2022 med svarfrist 1. mai 2023, ser det ut til man ønsker enda en ny lokalisering- og dimensjoneringsdebatt omkring Kystverkets losformidlingssentraler. Effektiviteten og kvaliteten til Kystverkets lostjeneste og gode utførelse er avhengig av en god og effektiv losformidling. Dette organiseres i dag fra losformidlingssentralene i Horten, Lødingen og på Kvitsøy.

Omorganisering av losformidlingssentralene har vært gjenstand for utredning gjentatte ganger siden 2015. Så sent som 29. oktober 2020 skrev daværende statsråd Hareide:

«Vi har ikke planer om eller bestilt ytterligere utredninger av etatens organisering, og da heller ikke knyttet til omorganisering av trafikk- og losformidlingssentraler som dere er særlig opptatt av.»

De faglige argumenter fra tidligere utredninger står seg fortsatt, men allikevel må tjenesten og ansatte igjen oppleve usikkerhet.

Det er høyst usikkert om man vil kunne spare penger ved å slå sammen eller legge ned noen av losformidlingssentralene, det er stort sannsynlighet for at besparelsene spises opp av ineffektivitet.

Losformidlingenes totale kostnad er på cirka 40 millioner kroner av et totalbudsjett på tett oppunder 1 milliard kroner i lostjenesten.

Vi har en langstrakt kyst, og for å imøtekomme næringslivets behov vil det åpenbart være store forskjeller på et losoppdrag i Tana øst i Finnmark og et losoppdrag i Melløs i Østfold.

For at Kystverket skal løse disse oppdragene på en god måte, er det et ulikt behov for opplæring, kompetanse og lokalkunnskap ved de forskjellige losformidlingssentralene. Denne kunnskapen og kompetansen må vedlikeholdes lokalt og kontinuerlig.

Sikkerhetspolitiske anliggender er ikke omtalt i bestillingen og ser for oss ut som en åpenbar mangel. Kystverket og Forvaret er i ferd med å innlemme Kystverkets losformidlings- og sjøtrafikksentraler i Forsvarets tjeneste ved en krise- og krigssituasjon.

Med tanke på en krise- og krigssituasjon, fare for terror og sabotasje, er det et klokt å være lokalisert slik som i dag fremfor «alt i en kurv».

Svar:

Lostjenesten er et viktig sjøsikkerhetstiltak. Samtidig er den ressurskrevende, og i hovedsak finansiert av brukerne gjennom innkreving av losavgifter. Jeg har bedt om at det blir foretatt en gjennomgang av lostjenesten og lospliktrene fordi jeg mener det er viktig at lostjenesten drives kostnadseffektivt. Samtidig vil jeg vektlegge at vi med denne gjennomgangen også skal ivareta dagens høye sjøsikkerhetsnivå og andre viktige samfunnshensyn.

Nærings- og fiskeridepartementet har ved brev 9. september 2022 bedt Kystverket om å vurdere omfanget av losplikten sett i forhold til viktige utviklingstrekk og muligheter for bruk av ny teknologi og andre sjøsikkerhetsrealterte tiltak. Etaten er videre bedt om å vurdere hvilken betydning dette vil ha for hvordan lostjenesten bør organiseres og dimensjoneres. Ambisjonen er en ko-

stnadseffektiv lostjeneste som kan møte fremtidens utfordringer.

Kystverket har ved brev 2. mai 2023 levert sitt svar på ovennevnte bestilling fra departementet. Oversendelsen fra Kystverket inneholder flere forslag. I dette inngår forslag om samlokalisering av dagens tre losformidlingsentraler i Lødingen, Kvitsøy og Horten.

Hva gjelder stortingsrepresentant Olsens henvisning til et møte på statssekretærnivå med ordførerne i Lødingen, Kvitsøy og Horten kommune, er det riktig som det ble formidlet i møtet, at sammenslåing av losformidlingsentralene ikke er et formål i seg selv. Beslutninger bør baseres på et best mulig kunnskapsgrunnlag. Dette ble også formidlet på nevnte møte.

Jeg har ikke tatt stilling til noen av forslagene ennå, heller ikke forslaget om samlokalisering av losformidlingsentralene.

Departementet er i gang med å gjennomgå Kystverkets svar på departementets bestilling. Dette er et arbeid

som vil ta noe tid, og jeg ønsker ei helhetlig tilnærming til alle elementene i utredningen.

I det videre arbeidet vil det legges vekt på hensynet til kostnadseffektive løsninger, videreføring av dagens sjøsikkerhetsnivå og andre viktige samfunnshensyn som for eksempel den nye sikkerhetssituasjonen i Europa. Selv om sistnevnte ikke er eksplisitt nevnt i ovennevnte bestillingsoppdrag, legger jeg til grunn at Kystverket på generelt grunnlag ivaretar dette spørsmålet i sine tilbakemeldinger og svar til departementet. Regjeringen har økt fokuset på sikkerhet og beredskap, og har bedt våre underliggende etater om det samme. Dersom det skulle vise seg å være behov for ytterligere kunnskap om sikkerhetssituasjonen eller andre spørsmål som berører utredningen, vil vi be Kystverket om tilleggsutredninger på dette.

Regjeringen vil ta stilling til eventuelle endringsforslag etter at Nærings- og fiskeridepartement har fått gjennomgått Kystverkets utredning.

SPØRSMÅL NR. 2181

Innlevert 10. mai 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 19. mai 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

NAV si nye bedriftsundersøking viser at norske offentlege og private verksemder manglar over 50 000 arbeidstakarar.

Kvar fjerde bedrift slit med å få tak i folka dei treng. Vil næringsministeren sørge for å ta nødvendige politiske initiativ for å gjere det lettare for norske verksemder å finne og tilsetje fleire, i staden for å gjere det stadig vanskelegare og dyrare for bedrifter over heile landet å få folk i jobb?

GRUNNGJEVING:

NAV seier i si nye bedriftsundersøking at vi snart må tilbake til sist Arbeiderpartiet og Senterpartiet styrte landet, i 2008, for å finne høgare mangel på kvalifisert arbeidskraft.

Det er eit problem som denne regjeringa må ta deler av ansvaret for. Ap/Sp-regjeringa har gjort det vanskelegare å tilsetje midlertidig, vanskelegare å ta i bruk bemanningstenester, stemt ned alle forslag om å gjere det lettare for bedrifter å rekruttere folk internasjonalt, auka skattane på å tilsetje arbeidsfolk og foreslått å strupe tilgangen på lærlingar ved å svekke opplæringskontora i ny

opplæringslov. Regjeringa har også avvist alle initiativ frå Venstre og andre parti på Stortinget om å legge til rette for mulighetane som ligg i eit meir staduavhengig arbeidsliv, og dermed hindra arbeidstakarar og arbeidsgivarar i å få ein større geografisk arbeidsmarknad å spele på.

Regjeringa har også redusert mulegheitene for å kvalifisere seg i arbeid ved å kutte i ordninga Kompetansepluss, kutte i modulbasert opplæring for vaksne, kutte i stipendordningar for norske studentar i utlandet (som ofte hentar heim verdfull kompetanse), innført studieavgift for utanlandske studenter som kjem til Noreg og kutta i tiltak for internasjonalisering i høgare utdanning.

Svar:

Takk for spørsmål om eit viktig og stort tema. Arbeidskrafta er ein viktig ressurs, som vi må bruke på ein god måte. Spørsmålet rører politikken for arbeidsmarknaden, utdanning, økonomisk politikk og næringspolitikk. Eg vil som næringsminister leggje til rette for at verksemder og tilsette kan skape verdi.

Norsk økonomi har vakse sterkare enn vi vurderte i haust, og sysselsetjinga har auka meir enn venta. Aktivi-

teten vil nok minke framover. Det vil truleg føre til at det blir noko mindre mangel på arbeidskraft i tida som kjem. Nav si verksemdundersøking viser ein estimert mangel på arbeidskraft på 53 000 personar denne våren. Det er 17 000 færre enn på same tid i fjor. Erfaringa viser at mange strøymar til arbeidsmarknaden når jobbsjansane er gode. På den måten hjelper mangel på arbeidskraft til å auke arbeidsstyrken og redusere utanforskapet. Det har vi også sett det siste året. Med mobilitet i arbeidsmarknaden kan seriøse verksemdar med ryddige arbeidsforhold evne å tiltrekkje seg arbeidskraft, samtidig som andre verksemdar må bruke mindre arbeidskraft. Ein slik mobilitet er godt i tråd med den norske arbeidslivsmodellen, og kan gje høg produktivitet, høge inntekter og høg verdiskaping.

Det finst ulike verkemiddel for at menneske som no er utanfor arbeidsstyrken, kan kome i jobb. Vi arbeider også for at fleire fordrevne frå Ukraina over tid kan kome i arbeid. Ein kan òg rekruttere arbeidstakarar i EØS-området. Det europeiske nettverket for arbeidsformidlingstenester fremjar mobilitet og legg til rette for slik rekruttering. Arbeidsgivarar kan også enkelt rekruttere faglært arbeidskraft frå land utanfor EØS, etter ein årleg kvote. Faglærte omfatta av kvoten kan få opphaldsløyve etter ein forenkla prosedyre. Regjeringa har auka kvoten frå 5 000 til 6 000 løyve. I ein rapport frå OECD frå 2023, er Noreg rangert blant dei topp fem mest attraktive land. Noreg syner å ha smidige reglar for innreise og høve til opphald for arbeidsrelaterte opphald. Regjeringa foreslår i RNB å auke bidraget til UDI med 10 mill. kroner for å leggje til rette for rekruttering av naudsynt fagkompetanse frå tredjeland. Styrkinga skal redusere restansar og korte ned saksbehandlingstida

Grunngivinga for spørsmålet omtaler fleire andre politikktiltak, eg kommenterer også desse kort. Regjeringa og stortingsfleirtalet sitt mål med lovendingane om mellombelse tilsetjingar og innleie frå bemanningsbyrå er at dei skal byggje opp under eit arbeidsliv med heile og faste stillingar og direkte tilsetjingar hos ein arbeidsgivar. Dette er sentrale element i den norske arbeidslivsmodellen, som har gjeve produktivitet og evne til omstilling i verksemdene. Eit viktig mål for regjeringa er å leggje til rette for at verksemdar kan rekruttere fleire fast tilsette, mellom anna ved lærlingordninga. Det er likevel ein viss fleksibilitet. Ein kan leige inn arbeidstakarar frå bemanningsbyrå i vikartilfelle og etter avtale med tillitsvalde for verksemdar med tariffavtale med fagforeiningar med innstillingsrett. Vidare kan ein på vilkår tilsetje mellombels.

Regjeringa har redusert skatten for dei med låg lønn. Det kan gje større tilgang på arbeidskraft. Arbeidsgivaravgifta for «høge» lønnsinntekter er tilpassa situasjonen og skal finansiere viktige utgifter, men er ikkje tenkt å vare evig.

Regjeringa har lagt fram meldinga «Utsyn over kompetansebehovet i Norge». Mangel på arbeidskraft gjer det naudsynt å prioritere hardare. Regjeringa vil prioritere:

Kompetanse for eit høgproduktivt og konkurransedyktig næringsliv, kompetanse ein treng for grøn omstilling, og kompetanse ein treng for å ha gode velferdstenester i heile landet. Samtidig vil regjeringa gjere ein innsats for å kvalifisere og mobilisere fleire av dei som i dag står utanfor arbeidslivet.

Regjeringa har lytta til innspel som har kome om opplæringskontora si rolle i lærekontraktar og lærlingtilskot. Mange ønskjer at opplæringskontora framleis skal kunne inngå lærekontraktar og få læretilskot. Det skal vere mogeleg i ein modell der vi ryddar i ansvarsforholda. Regjeringa vil halde fram den gode dialogen med utdannings- og forskingskomiteen slik at vi får ei god løysing for formidling til læreplass og opplæring i verksemdene.

Noreg er eit populært studieland for utanlandske studentar. Det vil regjeringa at det framleis skal vere. Regjeringa vil følgje med på effektane av innføring av studieavgift, inkludert konsekvensar for rekrutteringa til arbeidsmarknaden. Det er da naturleg å vurdere ordningar med stipend for studenter fra andre land.

La meg avslutte med at regjeringa arbeider for gode rammevilkår som legg til rette for høg sysselsetjing og samla verdiskaping. I fjor vaks investeringane i bedrifter i Noreg med nesten 15 prosent. Vi må tilbake til høgkonjunkturen i 2007 for å finne ein like høg vekst i eit enkeltår. Investeringsnivået i næringslivet er no høgt i eit historisk perspektiv. Det skriv òg NHO i ein ny rapport. Nye tal frå Noregs Bank sitt regionale nettverk tilseier at verksemdene vil investere noko meir også framover. Dette er positive teikn i ei tid med ei rekkje utfordringar. Det tyder på at vi gjer noko riktig.

SPØRSMÅL NR. 2182**Innlevert 10. mai 2023 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 22. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sørge for at politiet i større grad sikrer biologiske spor i voldtektssaker som blir anmeldt innen 48 timer, og hva vil statsråden gjøre for å sikre at flere politidistrikt lagrer DNA-profiler som blir sikret på åstedet eller den mistenkte i Kripos' sentrale DNA-register?

BEGRUNNELSE:

NRK har skrevet om en tidligere ikke-offentliggjort rapport fra kripos om politiets arbeid med å innhente biologiske spor i voldtektssaker, jf. <https://www.nrk.no/dokumentar/xl/helene-ble-voldtatt-av-en-kollega--en-flekk-pa-et-laken-ble-avgjorende-1.16363094>.

I rapporten har politiet gjennomgått alle voldtekts-sakene fra 2019 der anmeldelsen var levert innen 48 timer etter at voldtekten skal ha funnet sted. Av rapporten fremgår det at politiet ikke gjorde søk etter spor på åsted eller på mistenkte personer i mer enn hver fjerde sak. I sakene hvor det ikke ble gjort sporsøk endte kun fire prosent av sakene med tiltale. I sakene hvor politiet hadde gjennomført sporsøk ble en mistenkt gjerningsperson tiltalt i 25 % av sakene. I tillegg fremgår det av rapporten at når det var krimteknikere som sikret de biologiske sporene, ble det oftere tatt ut tiltale i voldtektssakene. Krimteknikere ble kun brukt i en av fem av sakene med kjent åsted og mistenkt.

Denne uken skrev NRK om at det av den samme rapporten har politiet undersøkt om DNA-profiler som blir sikret på åsted eller den mistenkte lagres i Kripos' sentrale DNA-register, jf. <https://www.nrk.no/dokumentar/dna-fra-nesten-en-av-fire-voldtektsmistenkte-ble-ikke-lagt-inn-i-politiregisteret-1.16391537>. Av rapporten fremgår det at i nesten en av fire saker ble mistenktes DNA ikke lagt inn i politiets register. For personer som har vært anmeldt tidligere eller blir anmeldt i fremtiden, vil det dermed ikke være mulig å se sammenheng mellom saker gjennom søk i DNA-registeret. Dette kan redusere muligheten for å oppklare saker som har samme gjerningsperson.

Svar:

Voldtekt er blant de høyest prioriterte kriminalitetsområdene og regjeringen vil styrke innsatsen gjennom hele straffesakskjeden. Det er fortsatt behov for å utvikle arbeidet for å hindre voldtekt, sikre ofrene rettsikkerhet

gjennom effektiv straffeforfølgning og sist men ikke minst styrke ivaretagelsen av den som har vært utsatt.

Ved mistanke om alvorlige lovbrudd, som voldtekt, skal politiet vurdere om kriminaltekniske undersøkelser kan ha betydning for oppklaring av saken, og eventuelt gjennomføre slike. Avhengig av omstendighetene, kan sporsikring på åstedet være et relevant og viktig etterforskningskritt. I enkeltsaker kan det imidlertid være adekvate forklaringer på at det ikke sikres åstedsspor selv om anmeldelsen kommer kort tid etter angitt gjerningstidspunkt. Dette gjelder for eksempel visse tilfeller der fornærmede og mistenkte ikke er uenige om at det har funnet sted et samleie, men har ulike forklaringer på om samleiet var frivillig eller ei.

Statsadvokatenes nasjonale undersøkelse av kvalitet i straffesaksbehandlingen (kvalitetsundersøkelsen) i voldtektssaker fra 2020 tydet på at politiet hadde tilfredsstillende oppmerksomhet om initialfasen, herunder sporsikring. Riksadvokaten opplyser imidlertid at de sammen med Politidirektoratet vil vurdere om det er behov for ytterligere tiltak på dette området.

Når en person er anmeldt for voldtekt, bør det vurderes om vilkårene for registrering i DNA etterforskningsregisteret er til stede. Et grunnleggende vilkår for registrering er at vedkommende er mistenkt "med skjellig grunn", det vil si at det er sannsynlighetsovervekt for at vedkommende er skyldig. Det fremgår ikke av Kripos-rapporten om dette vilkåret var oppfylt for de anmeldte som ikke ble registrert, ei heller om det var andre grunner til å unnlate registrering. Man kan altså ikke uten videre konstatere at de kunne eller burde vært registrert i etterforskningsregisteret. Funnene i rapporten gir allikevel en indikasjon på at det kan være et potensiale for å registrere flere i dette registeret. I denne sammenheng vil jeg nevne at også den ovennevnte kvalitetsundersøkelsen tydet på at det var et potensiale for å registrere flere av de anmeldte i etterforskningsregisteret.

Jeg er har tillitt til at de tiltak Riksadvokaten og Politidirektoratet nå vil vurdere å iverksette, bidrar til å styrke kvaliteten på etterforskningen av voldtektssakene.

SPØRSMÅL NR. 2183**Innlevert 10. mai 2023 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 25. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

40 skjønnhetsklinikker er tatt for ulovlig markedsføring i en aksjon fra Legemiddelverket, Forbrukertilsynet og Helsetilsynet. Legemiddelverket hadde en aksjon i fjor der de fant mange avvik og har etter det brukt ressurser på veiledning til bransjen uten at det har ført fram. TV2 viser i en sak at klinikker tilbyr ulovlige behandlinger, reklamerer for reseptpliktige legemidler og markedsfører behandlinger som ikke er tillatt i Norge.

Når vil helseministeren gjøre noe for å få kontroll over denne bransjen?

Svar:

Som representanten viser til har Forbrukertilsynet, Legemiddelverket og Helsetilsynet nylig tatt 40 klinikker for ulovlig markedsføring av kosmetiske inngrep.

Et aspekt som skiller klinikker som markedsfører kosmetiske inngrep fra andre virksomheter som det føres tilsyn med, er at det her ikke er snakk om medisinsk behandling av pasienter for å lindre lidelse eller sykdom. Her er det isteden primært snakk om inngrep på personer som i utgangspunktet er friske, og som i verste tilfelle kan medføre risiko for alvorlige permanente bivirkninger. Det er derfor viktig at klinikkene er klar over sitt ansvar og sine plikter til å bruke produktene i henhold til produktanvisninger, slik at de ikke påfører klientene helseproblemer. Det er også viktig at klienter får en tydelig forklaring fra klinikken på hvilken risiko som er forbundet med inngrepet, slik at klientene har en forståelse av dette.

Den ulovlige reklamen er alvorlig og uetisk, i tillegg til at den i stor grad er på plattformer hvor det er mange barn, f.eks. Tik Tok og Instagram.

Legemiddelverket deltok i den internasjonale aksjonen Pangea XV i juni 2022. Aksjonen koordineres av Interpol, og samler aktuelle myndigheter i kampen mot kjøp og salg av ulovlige og falske legemidler og medisinsk utstyr. Fokus for Legemiddelverket under aksjonen var ulovlig reklame for reseptpliktige legemidler (f.eks. Botox) og medisinsk utstyr (fillers). Som en del av denne aksjonen ble det avdekket et betydelig omfang av ulovlig markedsføring fra estetiske klinikker. Det var spesielt alvorlig at det var mye reklame på Tik Tok. I 2022 brukte 73 % av alle barn i Norge mellom 9 og 18 år TikTok.

Legemiddelverket fant også vekst i de estetiske klinikkenes behandling av medisinske tilstander, f. eks. migrene og hyperhidrose (overdreven svetting). Markedsføringen er ulovlig både i forhold til at det er reklame for resept-

pliktige legemidler og utenfor hva som er godkjent bruk. Femten klinikker fikk varsel om stans av ulovlig reklame og tvangsmulkt. Legemiddelverket har i etterkant av aksjonen brukt mye tid og ressurser på å få informasjon om regelverket ut til klinikkene. Dette er gjort gjennom informasjon på nettsider, utarbeidelse av veileder, nyhetssaker, samarbeid med bransjeforeningen og veiledning om regelverk til klinikker de har mottatt tips om.

Gjennom Aksjon Injeksjon i 2022 ble det etablert et samarbeid med Helsetilsynet og Forbrukertilsynet. Det ble avdekket et stort omfang av ulovlig reklame, og brudd på regelverket hos alle klinikkene som ble sett på. Det er sendt ut brev til 40 klinikker i etterkant av aksjonen, 10 klinikker har fått brev fra to eller alle de tre etatene. Legemiddelverket har sendt brev til syv klinikker de mener ikke oppfyller regelverket i markedsføringen sin på nettsider og sosiale medier. To klinikker har fått varsel om overtredelsesgebyr på rundt 800 000 kroner.

Funnene som ble avdekket i forbindelse med aksjonen vil følges opp i perioden fremover for å sikre at markedsføringen endres. Samarbeidet under aksjonen har vært et nyttig verktøy for å dele informasjon og erfaring på tvers, samt for å identifisere gråsoner og eventuelle smutthull som kan oppstå. Dette gjør at tilsynsarbeidet totalt sett blir mer effektivt enn når hver tilsynsmyndighet arbeider isolert. Det har også blitt lagt mye arbeid i å kommunisere mer samlet og koordinert ut til aktørene, for å øke deres oversikt og forståelse for regelverkene som er relevant for markedsføring av kosmetiske inngrep. Det er i den forbindelse utviklet en fellesveileder om markedsføring av kosmetiske inngrep som Helsetilsynet, Legemiddelverket og Forbrukertilsynet har samarbeidet om. Etatene har i fellesskap opprettet en nettside rettet mot befolkningen med enkle budskap om hva som er lov og ikke, og et tips-kjema der man kan melde ulovlig markedsføring for kosmetiske inngrep.

Legemiddelverket opplyser at det er inngått betalt samarbeid med Helsesista som 11. mai snakket om temaet kroppspress og ulovlig markedsføring for kosmetiske inngrep på sin Snap Story, samt hadde innlegg på Instagram og Facebook.

Legemiddelverket vil videre ha en rekke innlegg i sine kanaler for sosiale medier i tiden fremover, og ha målrettede annonser til 13-18-åringene på Tik Tok og SnapChat.

Jeg reagerer sterkt på funnene fra tilsynsaksjonen. Estetiske klinikker er profesjonelle aktører som har en selvstendig plikt til både å sette seg inn i gjeldende regelverk og følge det. Det er en krevende bransje å føre tilsyn med.

Det er både manglende kunnskap og vilje til å sette seg inn i regelverket og følge det. Jeg er bekymret for konsekvensene dette medfører. Det er problematisk at ulovlig markedsføring er publisert på populære plattformer for mindreårige, som for eksempel Tik Tok og Instagram.

Det er bra at tilsynsmyndighetene samarbeider om å ta tak i denne ulovlige markedsføringen. Jeg har en klar forventning til at klinikkene dette gjelder og bransjen ellers rydder opp.

SPØRSMÅL NR. 2184

Innlevert 10. mai 2023 av stortingsrepresentant Ingunn Foss

Besvart 22. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for hvilke tiltak som iverksettes for å sikre at vi får et system der alle DNA-prøver i voldtektssaker blir lagt inn politiets registre?

BEGRUNNELSE:

Viser til sak fra NRK om at i nesten én av fire saker ble voldtektsmistenktes DNA ikke lagt inn i politiets register. Spørsmålsstiller ber om en redegjørelse av hva departementet og POD foretar seg for å sikre at alle prøver blir registrert i politiets register.

Svar:

Voldtekt er blant de høyest prioriterte kriminalitetsområdene, og regjeringen vil styrke innsatsen gjennom hele straffesakskjeden. Det er fortsatt behov for å utvikle arbeidet for å hindre voldtekt, sikre ofrene rettsikkerhet gjennom effektiv straffeforfølgning og sist men ikke minst styrke ivaretagelsen av den som har vært utsatt.

Ved mistanke om alvorlige lovbrudd, som voldtekt, skal politiet vurdere om kriminaltekniske undersøkelser kan ha betydning for oppklaring av saken, og eventuelt gjennomføre slike. Avhengig av omstendighetene, kan sporsikring på åstedet være et relevant og viktig etterforskningskritt. I enkeltsaker kan det imidlertid være adekvate forklaringer på at det ikke sikres åstedsspor selv om anmeldelsen kommer kort tid etter angitt gjerningstidspunkt. Dette gjelder for eksempel visse tilfeller der fornærmede og mistenkte ikke er uenige om at det har funnet sted et samleie, men har ulike forklaringer på om samleiet var frivillig eller ei.

Når en person er anmeldt for voldtekt, bør det vurderes om vilkårene for registrering i DNA etterforskningsregisteret er til stede. Et grunnleggende vilkår for registrering er at vedkommende er mistenkt "med skjellig grunn",

det vil si at det er sannsynlighetsovervekt for at vedkommende er skyldig. Det fremgår ikke av Kripos-rapporten, som danner grunnlag for NRK-saken, om dette vilkåret var oppfylt for de anmeldte som ikke ble registrert, ei heller om det var andre grunner til å unnlate registrering. Man kan altså ikke uten videre konstatere at de kunne eller burde vært registrert i etterforskningsregisteret.

Funnene i Kripos-rapporten gir allikevel en indikasjon på at det kan være et potensiale for å registrere flere i dette registeret. I denne sammenheng vil jeg også nevne at Statsadvokatenes nasjonale kvalitetsundersøkelse av kvalitet i straffesaksbehandlingen av voldtektssaker fra 2020, tydet på at det var et potensiale for å registrere flere av de anmeldte i etterforskningsregisteret.

Jeg har fått opplyst fra Riksadvokaten at embetet, i samarbeid med Politidirektoratet, nå vil vurdere hvilke tiltak som kan iverksettes for å styrke kvaliteten på etterforskningen av voldtektssakene.

SPØRSMÅL NR. 2185**Innlevert 10. mai 2023 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 16. mai 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Hvilke initiativer vil statsråden ta for å komme til bunns i Forsvarets forfølgelse av positive urinprøver som straffesaker uten forutgående beslutning fra påtalejurist?

BEGRUNNELSE:

Urinprøvetaking er en strengt lovregulert kroppsundersøkelse. Normalt må en domstol eller politijurist gi grønt lys for slik prøvetaking. Et unntak fra dette finner vi i forsvarsloven § 10, hvor de som er innkalt til sesjon, plikter å la seg undersøke av lege og å gjennomgå andre undersøkelser og prøver som Forsvaret mener er nødvendige for å kunne avgjøre om de er skikket til tjeneste, uten forutgående beslutning fra påtalejurist. Dette gjelder også dem som senere innkalles til tjeneste, og dem som er i tjeneste.

Dagens Næringsliv publiserte 10.05.23 en artikkel, hvor det kommer frem at Forsvaret i mange saker har gjennomført kroppslig undersøkelse i form av urinprøve. Selv om Forsvaret har hjemmel til å gjennomføre urinprøver for å vurdere tjenestedyktighet uten beslutning fra påtalejurist, trenger man slik beslutning hvis man skal forfølge positive prøver som straffesaker. Av DN's artikkel kommer det frem at Forsvaret har manglet slik beslutning i over 50 saker i tidsrommet mellom 2017 og 2020.

DN omtaler også hvordan en politimann i Forsvarets narkotikagruppe skrev i et internt notat at riksadvokaten støttet å bruke Forsvarets unntakshjemmel til å ta prøver, og deretter forfølge positive prøver som straffesaker.

Tor-Aksel Busch, som da var riksadvokat, avviser at noe slikt har skjedd.

Svar:

Forsvaret kan med hjemmel i forsvarsloven § 10 pålegge personer som er innkalt til sesjon å avlegge urinprøve for å avdekke narkotikabruk. Dette gjelder også dem som senere innkalles til tjeneste, og dem som er i tjeneste. Slike prøver skal bare brukes til å vurdere om noen er skikket til tjeneste i Forsvaret.

Forsvaret har opplyst at de ikke politianmelder saker på bakgrunn av resultater fra urinprøver tatt med hjemmel i forsvarsloven § 10. Dette har heller ikke vært praksis i Forsvaret tidligere. Det militære personellet i Forsvarets narkotikagrupper ble imidlertid av Justis- og beredskapsdepartementet, og senere Politidirektoratet, tildelt en begrenset politimyndighet, underlagt politifaglig og påtalemessig styring, i forbindelse med etterforskning av narkotikaovertridelser. Anmeldelser på bakgrunn av resultat fra urinprøver med hjemmel i forsvarsloven § 10 ble da gjort i kraft av denne begrensede politimyndigheten, og ikke som en del av Forsvarets ordinære virksomhet. Samarbeidet mellom politiet og Forsvaret om Forsvarets narkotikagruppe opphørte i 2020, og den begrensede politimyndigheten ble da trukket tilbake.

Når det gjelder hva som har blitt utfallet av disse anmeldelsene, er det et spørsmål påtalemyndigheten må besvare.

SPØRSMÅL NR. 2186**Innlevert 10. mai 2023 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 22. mai 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hva er de administrative barrierene som hindrer fremgang i å etablere ny gruvedrift i Sulitjelma, og vil statsråden ta initiativ til å endre regelverk og byråkratisk praksis som

står i veien for en raskere administrative avklaringer knyttet til oppstart av ny mineralvirksomhet i Sulitjelma?

BEGRUNNELSE:

Det er en bred erkjennelse i Europa og transatlantisk at vestlige, allierte land må bli mer selvforsynt med strategisk viktige mineraler for å beskytte økonomi og industri og gjennomføre det grønne skiftet. Norge som et mineralrikt land som kan gi et stort bidrag i denne sammenhengen, og samtidig utvikle ny industri, jobber og velferd hjemme.

Høyre tok i regjering initiativ til en ny og forenklet minerallov og partiet har nylig lagt frem en mineralstrategi som går inn for vesentlige og dyptgripende forenklinger av alle deler av prosessen med å innhente tillatelse til gruvedrift i Norge.

Nye Sulitjelma Gruve AS har det siste tiåret arbeidet for å gjenoppta drift og uttak av kobber, som er på EUs liste over strategisk viktige mineraler, i den nedlagte gruveven.

Prosjektet har bred støtte i lokalsamfunnet, kommunen og blant reindrifta. Nordland fylkeskommune ønsker at prosjektet skal være underlagt et hurtigspor. Og uttak fra gamle gruver minimerer miljøinngrep.

I et brev fra Direktoratet for mineralforvaltning datert mars 2023 gis det likevel ikke tillatelse til å benytte nødvendig tilkomsttunnel og det understrekes at en klagebehandling i statsrådets departement kan ta 1-5 år.

Dersom Norge skal bli et ledende land i Europa innen mineraler og ny grønn industri, er det nødvendig at administrative barrierer og byråkratiske saksbehandlingspraksis på mineralfeltet gjennomgås, revideres og forbedres. Det vil være nyttig å høre statsrådets vurdering av hva som kan gjøres bedre fra sentrale myndigheters side i prosjektet for ny gruvevirksomhet i Sulitjelma og hvordan han vil følge opp dette prosjektet videre.

Svar:

Metaller og mineraler er en forutsetning for å gjennomføre det grønne skiftet og omstillingen fra fossil til fornybar energi. Mange internasjonale analyser advarer om at verdens klimaambisjoner ikke står i forhold til tilgangen på de kritiske mineralene som er nødvendig for det grønne skiftet med dagens teknologier. Gjennom manglende råvareproduksjon har Europa og store deler av den vestlige verden gjort seg sårbare for tilgangen til kritiske råvarer.

I Norge har vi en aktiv mineralnæring og et stort potensial for ytterligere produksjon av kritiske mineralressurser. Mineralproduksjon er ikke bare viktig for de grønne norske og europeiske verdikjedene, men også for Norges posisjon overfor våre strategiske allianse- og samarbeidspartnere. Regjeringens ambisjon er at Norge skal være en stabil og langsiktig leverandør av mineraler til det grønne skiftet.

En langsiktig og bærekraftig forvaltning av ressursene er et grunnprinsipp i regjeringens politikk. Regjerin-

gens ambisjon er at norsk mineralnæring skal inngå i sirkulærøkonomien og redusere behovet for deponi. Vi kan ikke utvikle grønne teknologier uten hensyn til sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft. Dette innebærer at statlige tillatelsesprosesser må underlegges en grundig behandling. Myndighetenes ansvar er å etablere stabile og forutsigbare rammevilkår for næringen, legge til rette for gode prosesser, god lokal forankring og å bruke og utvikle den statlige verktøykassen.

Samtidig er regjeringen opptatt av at norske mineralprosjekter må realiseres raskere, herunder at unødvendig tidsbruk fjernes. Regjeringen skal innen kort tid presentere en ny mineralstrategi. Her vil regjeringens politikk for hvordan mineralprosjekter kan realiseres mer effektivt presenteres. Selv om regjeringen ønsker å legge til rette for raskere realisering av mineralprosjekter, er det etter dagens lovverk flere prosesser som må gjennomføres ved etablering av ny gruvevirksomhet. Arealavklaring etter plan- og bygningsloven, tillatelser etter forurensingsregelverket og rettigheter og tillatelser etter mineralloven er sentrale prosesser.

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) følger opp rettigheter til statens mineraler, og har ansvar for behandling av søknader om nødvendige tillatelser i tråd med minerallovens bestemmelser. I Sulitjelma er det flere aktører som har slike rettigheter, inkludert i området hvor Nye Sulitjelma Gruver AS (NSG) ønsker etablering og utvidelse av tilkomsttunnel.

DMF fattet den 16. mars 2023 vedtak om at den planlagte aktiviteten med etablering av tilkomsttunnel og påfølgende undersøkelsesarbeider er å anse som prøveuttak og følgelig omfattet av mineralloven. Vedtaket er påklaget, og ble oversendt Nærings- og fiskeridepartementet for behandling den 10. mai 2023. Regjeringen har ikke mulighet til å forskuttere utfallet av klagebehandlingen.

NSG har bedt om tilgang til den såkalte Rupsi-stollen og ønsker å utvide denne med ca. 1 km for å anvende denne som tilkomsttunnel. I Sulitjelma har staten ved NFD hjemfalte gruverom, inkludert nevnte Rupsi-stoll. DMF har et delegert ansvar for eiendomsforvaltningen av de hjemfalte gruverommene, inkludert håndtering av pålegg knyttet til forurensingssituasjonen etter gammel gruvedrift fra Miljødirektoratet til NFD. Dette krever prinsipielle avklaringer mellom DMF og NFD, blant annet knyttet til fremtidig eierskap og ansvar for tunnelen og om forholdet til eksisterende forurensingssituasjon etter gammel gruvedrift, samt forholdet til eksisterende rettighetshavere. NFD avventer en juridisk utgreiing fra DMF om spørsmålet før NFD kan gå videre med sakens prinsipielle avklaringer.

Regjeringen ønsker hurtig avklaring av spørsmålene rundt gruvedrift i Sulitjelma. Samtidig kan saksbehandlingen ikke gå på akkord med de grunnleggende prin-

sippene om bærekraftig mineralutvinning. Dette fordrer gode og grundige prosesser i behandlingen av mineraler hos departementet og i DMF, og innebærer en ansvarlig vurdering av de rettslige komplikasjonene i Sullitjelma, slik at det skapes forutsigbare forutsetninger og rammevilkår for NSG og de andre rettighetshaverne. Saks-

behandlingstiden har vært lengre enn normalt for mineraler i NFD bl.a. på grunn av Covid-19-pandemien.

Regjeringen har ikke mulighet til å gå nærmere inn på de konkrete spørsmålene nevnt ovenfor da disse for tiden er til behandling i NFD og DMF.

SPØRSMÅL NR. 2187

Innlevert 10. mai 2023 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland

Besvart 22. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvor lenge skal den alvorlige situasjonen med utskrivningsklare pasienter ved St. Olavs hospital vedvare, før statsråden foretar seg noe?

BEGRUNNELSE:

Spesialisthelsetjenesten vil utsettes for et stor press frem mot 2040. Økende tilstrømning til akuttmottak, press på senger og areal vil være situasjonen ved mange sykehus. Ingen sykehus har så mange utskrivningsklare pasienter som ikke kan overføres primærhelsetjenesten som St. Olavs hospital. St. Olavs hospital har den senere tid hatt mellom 30 og 40 utskrivningsklare pasienter innlagt, noen dager opp mot 50 pasienter.

Trondheim kommunes håndtering av denne situasjonen utfordrer sykehusets evne til å levere gode helsetjenester til befolkningen.

Konsekvensen av at pasientene ikke blir skrevet ut er bl. a fullt sykehus, fullt akuttmottak, lengre oppholdstid, pasienter på «feil avdeling», utsatt planlagt virksomhet, lengre ventetider, belastning på ansatte og ineffektiv drift. Dette er en uholdbar situasjon. Situasjonen for utskrivningsklare pasienter ved St. Olav er alvorlig. Jeg opplever at den politiske ledelsen i Trondheim ikke tar tilstrekkelig lederskap i denne saken og dermed bidrar til at kommunen kan sikre kapasitet til å ta imot utskrivningsklare pasienter slik andre sammenlignbare kommuner får til. Jeg går ut fra at statsråden er bekymret for at utskrivningsklare pasienter blir kasteballer i systemet, at dette kan svekke pasientsikkerheten og ikke er tilfreds med å bare vise til helseforetaket.

Svar:

Representanten viser til utfordringer ved St. Olavs hospital hvor det i den senere tid har vært mellom 30 og 40 utskrivningsklare pasienter innlagt. Representanten viser til at Trondheim kommunes håndtering av situasjonen utfordrer sykehusets evne til å levere gode helsetjenester til befolkningen.

Jeg er godt kjent med utfordringene med utskrivningsklare pasienter ved St. Olavs hospital og har blitt holdt orientert av Helse Midt-Norge RHF om situasjonen ved helseforetaket. Samtidig er det viktig å ha med seg at det er betydelig variasjon mellom helseforetaksområder og mellom kommuner knyttet til i hvilken grad utskrivningsklare pasienter utgjør en utfordring. Det har igjen betydning for behovet for og utformingen av nasjonale tiltak. Dette er også påpekt av Sykehusutvalget i NOU 2023:8. Utvalget foreslår at det ikke bør gjøres endringer i den kommunale betalingsplikten nå, men heller innføre et samhandlingsbudsjett for kommuner og helseforetak og avvente effekter av det. Utvalgets rapport er på høring til 30. juni.

Eventuelle tiltak må innrettes slik at det ikke hindrer godt samarbeid i områder der utskrivningsklare pasienter ikke er et problem, samtidig som det forbedrer situasjonen i områder hvor utskrivningsklare pasienter er en utfordring.

Jeg er opptatt av konsekvenser for både kommuner og helseforetak som mulige endringer i virkemiddelbruken kan ha. Helse- og omsorgsdepartementet hadde senest 12. mai et innspillmøte om temaet med et utvalg helseforetak og kommuner. Jeg vil se dette i sammenheng med høringsinnspillene til NOU 2023:8, og komme med mine vurderinger og forslag i Nasjonal helse- og samhandlingssplan.

SPØRSMÅL NR. 2188**Innlevert 10. mai 2023 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 22. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

I snart to år har to jødiske fanger utlevert fra Israel blitt nektet kosher-mat i norske fengsler, til tross for gode og kostnadsfrie forslag til løsninger fra Det Mosaiske Trossamfund. Norske muslimer har også svært begrenset tilgang til halal-mat.

Vil regjeringen sørge for at Kriminalomsorgen ivaretar innsattes rett til å praktisere sin religion også i det daglige fengselslivet?

BEGRUNNELSE:

Kriminalomsorgen i Norge nyter et godt omdømme internasjonalt, men ser ut til å ha en blindsoner med hensyn til religion. Innsatte som tilhører religiøse tradisjoner som vektlegger praksis og levereregler i større grad enn luthersk kristendom får ikke mat som tilfredsstillende kravene i deres tradisjon, som kosher eller halal.

En illustrasjon på dette er en sak med to israelske statsborgere som ble utlevert til Norge i 2021. De er jøder og følger kosher-diett. Fengslene har ikke tilbudt kosher-mat til disse to fangene. Det er forståelig da antallet jødiske innsatte er lavt og å tilberede kosher-mat i fengselet er krevende. Det er imidlertid langt vanskeligere å forstå hvorfor Kriminalomsorgen har avvist alle forslag på å finne løsninger. Eksempelvis har den jødiske menigheten i Oslo, Det Mosaiske Trossamfund, foreslått at et cateringsselskap som leverer kosher-mat til flyselskaper, kan levere ferdige måltider som kun trengs å varmes opp. De innsattes familier har tilbudt seg å betale for dette.

Alle forslag har blitt avvist av Kriminalomsorgen og har resultert i en stor belastning og tilleggsstraff for de to innsatte. En av dem skal ha gått ned 30 kilo i løpet av soningen. Denne saken er særlig alvorlig ettersom det i utleveringsforhandlingene med Israel ble forsikret om at fangenes rett til å praktisere sin religion ville bli ivaretatt i norske fengsler.

Heller ikke for muslimske innsatte ser det ut til å være lagt tilstrekkelig til rette for muligheten til å spise halal-mat. I stedet tilbys muslimske ansatte enten svinefri kjøttmat som ikke er halalslaktet, eller vegan/vegetar-mat.

Det gjentas stadig at kriminalomsorgen skal ta sikte på å gi de innsatte en så normal hverdag som mulig innenfor rammene av frihetsberøvelse. For de to innsatte er det ingenting normalt ved å leve av egg, tunfisk og laks i nærmere to år. For jøder og muslimer er det alt annet enn

normalt å bli tvunget til å bryte med sin tradisjons regler for kosthold.

Religions- og livsynsfriheten er en menneskerett som omfatter mer enn bare retten til å tro det man vil. Den inkluderer også retten til å praktisere sin religion. Og visjonen om det livssyns åpne samfunn, hvor man skal kunne leve i tråd med sin tradisjon, fra vugge til grav, skal også realiseres innenfor fengselsmurene.

Svar:

Kriminalomsorgens utgangspunkt er at innsattes krav om særlig tilrettelegging og tilberedning av mat i henhold til religiøse krav skal imøtekommes, dersom dette kan gjøres uten vesentlige praktiske eller økonomiske konsekvenser. Dette innebærer at innsatte gis et kosttilbud som ikke er i strid med vedkommende religiøse overbevisning, og som er tilstrekkelig næringsrikt og variert.

Fengslene prøver så langt det lar seg gjøre å tilrettelegge. I tilfeller hvor innsatte ønsker tilpassede måltider grunnet religion, løses dette vanligvis ved at fengslene finner praktiske løsninger i samråd med innsatte. I tilfeller hvor dette for eksempel utløser krav om at maten skal tilberedes i egne lokaler med separering av redskaper/utstyr og av eget personell, som er tilfellet i eksempelet fra representanten, lar dette seg sjelden gjennomføre av praktiske og økonomiske årsaker.

Det er ikke naturlig at jeg som statsråd går inn i konkrete enkeltsaker. Jeg har likevel innhentet informasjon fra Kriminalomsorgsdirektoratet som opplyser at de ulike fengslene forsøker å strekke seg langt for å tilrettelegge for de innsatte. Det er blant annet utlevert eget kjøkkenutstyr som kan benyttes til å tilberede egen mat, i tillegg til at det er blitt tilsendt spesialprodukter i forbindelse med høytider. Det er gitt ukentlige kasser med grønnsaker og andre matvarer som de innsatte selv har oppgitt at de kan spise. Fengsel har også innvilget utvidet mulighet til å handle egen mat fra butikkens sortiment i fengselet.

En ordning på fast basis der det leveres mat fra et privat cateringsselskap som representanten viser til i sitt eksempel, vil gi utfordringer knyttet til likebehandling og sikkerhet. Et slikt tilbud måtte i så tilfelle omfatte alle som ønsker et religiøst tilrettelagt kosthold. Videre vil en ordning der innsatte selv, eller deres pårørende, betaler for slike leveringer, gi innsatte med ressurser og god økonomi fordeler andre innsatte ikke har. Fengselet må også må ta hensyn til sikkerhetsmessige utfordringer ved leveringer inn til fengslene.

Jeg er enig i at kriminalomsorgen må ivareta innsattes rett til å praktisere sin religion og at de skal imøtekomme behov for særlig tilrettelegging av tilberedning av mat i henhold til religiøse krav så langt det lar seg gjøre. Jeg er

av den oppfatning av at dette prinsippet er fulgt i denne saken og at ytterligere tilrettelegging utover de tiltak som er nevnt over, ikke kan kreves.

SPØRSMÅL NR. 2189

Innlevert 10. mai 2023 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 22. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

I Folkehelsemeldingen skriver regjeringen at den vil vurdere tiltak som skal bidra til bedre kostvaner og sosial utjevning i kosthold. Tiltakene regjeringen skal vurdere er blant annet innsats for gode måltider i barnehager, skoler og skolefritidsordninger.

Vil regjeringen vurdere å innføre kjøttfrie og gjerne gratis måltider med fisk og grønnsaker i norske barnehager?

BEGRUNNELSE:

Å spise mye frukt og grønt gir lavere sjanse for hjertesykdom, hjerneslag, diabetes og høyt blodtrykk, og reduserer sjansen for kreft. Andelen mennesker i Norge som får i seg den anbefalte mengden frukt og grønt er nå historisk lavt. Dårligere økonomi er mye av forklaringen: De som er opptatt av lav pris på grønnsaker har lavere forbruk av frukt og grønt. I Folkehelsemeldingen skriver regjeringen at regjeringen vil vurdere tiltak som skal bidra til bedre kostvaner og sosial utjevning i kosthold. Tiltakene regjeringen skal vurdere er blant annet samarbeid med matvarebransjen og innsats for gode måltider i barnehager, skoler og skolefritidsordninger. Videre vil regjeringen vurdere tiltak for å verne barn og unge bedre mot markedsføring av usunn mat og drikke og andre virkemidler for å nå målene i ernæringspolitikken. Byrådet i Oslo serverer allerede gratis og kjøttfrie måltider i Oslo-skolen, og har nylig sendt på høring et forslag om at kun det skal serveres kjøttfrie måltider med fisk og grønnsaker i Oslo-barnehagene.

Svar:

Bedre kosthold er et viktig mål for regjeringen og det krever innsats innen flere områder. Folkehelsemeldinga som nå er til behandling i Stortinget løfter fram tiltak som jeg har tro på vil kunne bidra til å øke andelen som

har et kosthold i tråd med kostrådene og redusere sosiale forskjeller i kosthold. Representanten Bastholm viser til flere av disse tiltakene, som samarbeidet med matvarebransjen, reduksjon av markedsføring av usunn mat og drikke og innsats for å fremme gode mat- og måltidsvaner i barnehage, skole og SFO. Som kjent foreslås det også en ekspertutredning om virkemidler.

Regjeringen vil tilrettelegge for at det skal være enkelt å velge sunt. Gode vaner dannes tidlig. Barnehagen er en viktig arena for å motivere til gode mat- og måltidsvaner. Det framgår av Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver at barna kan motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse gjennom å medvirke i mat- og måltidsaktiviteter. Personalet skal bidra til at barna kan tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskaper om blant annet kosthold. Viktige ressurser for barnehagens arbeid med rammeplanen innen dette området er blant annet Helseledelse og Nasjonale faglige retningslinje for mat og måltid i barnehagen, som skal bidra til at barna får gode rammer for måltidene og god ernæringsmessig kvalitet på mattilbudet. Retningslinjen anbefaler at mat og måltider som serveres i barnehagen bør være varierte og i tråd med Helseledelse og kostråd. Videre heter det at

«barnehagen kan bidra til å fremme et variert og sunt kosthold blant barn ved å servere grønnsaker, frukt og bær, grove brød- og kornprodukter, bønner, linser, erter og nøtter, fisk, magert kjøtt, magre meieriprodukter og matoljer og flytende/myk margarin. Barnehagen bør begrense bruk av rødt kjøtt og bearbejdede kjøttprodukter, salt og sukker».

Nasjonalt senter for mat, helse og fysisk aktivitet ved Høgskulen på Vestlandet formidler læringsressurser, inspirasjon og praksiseksempler til barnehagene i tråd med helsemyndighetenes anbefalinger om mat og måltider. Videre gir aktivitetsprogrammet Matjungelen barnehage og det nasjonale kostholdsprogrammet Fiskesprell viktig inspirasjon, oppskrifter og kompetanse om kosthold i

tråd med anbefalingene om økt inntak av fisk og grønnsaker.

Et mattilbud uten kjøtt vil ikke være i strid med kostrådene, men regjeringen har ingen planer om å gi noen føringer for å innføre kjøttfrie måltider i barnehagen slik representanten spør om.

Til spørsmålet om å innføre gratis grønnsaker og fisk i barnehagen så er ikke det noe som regjeringen vurderer. Forskrift om foreldrebetaling i barnehager regulerer maksimalprisen, men betaling for kost kan komme i tillegg dersom barnehagen har et mattilbud. I Barnehagen for en ny tid – Nasjonal barnehagestrategi mot 2030 som

Kunnskapsministeren la fram i vinter, omtales bruk av kostpenger. Det er store variasjoner i kostpenger mellom barnehagene, noe som kan bidra til ulike vilkår for kvaliteten på mattilbudet i barnehagene og for foreldrenes valg av barnehage. Regjeringen ønsker ikke at kostpenger skal være en driver for sosiale forskjeller og kvalitetsforskjeller, og vil derfor vurdere å innføre en tydeligere regulering av kostpenger i barnehager.

Folkehelsemeldinga legger vekt på hele årsakskjeden som påvirker sosiale forskjeller i levevaner, som levekår, inntekt, utdanning og arbeid. Regjeringen har blant annet prioritert å redusere foreldrebetalingen i barnehagen.

SPØRSMÅL NR. 2190

Innlevert 11. mai 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 16. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren gjere greie for dagens ferjestandard som finansieringsgrunnlag for ferjedrifta i fylkeskommunane som har danna grunnlaget for svært store ekstra underskot i ferjedrifta i fylka etter innføring av nullutslippsferjer og korleis har samferdselsministeren tenkt å finansiere dette samt organisere dette når dagens finansieringssystem overfor fylkeskommunal ferjedrift feilar så fundamentalt?

GRUNNGJEVING:

Samferdselsministeren har vore ute og informert om at regjeringa vil pålegge alle nye kontrakter for ferjer og hurtigbåt skal være nullutslipp om få år.

Stortinget har tidligare gjort vedtak og bedt om det same, utan at kostnadane med innføring av nullutslippsferjer har blitt kompensert for fylkeskommunane.

Fylkeskommunane har i dag svært store ekstrautgifter pga. innføring av nullutslippsferjer, og berre Møre og Romsdal aleine har meire enn 200 mill. kr pr år i ekstrautgifter og underskot i ferjedrifta pga. innføringa av el-ferjer på mange samband.

Det høyrer med til historien at staten har passa på å fullfinansiere overangen til el-ferjer for riksvegssambanda, men ikkje gjort dette for fylkesvegferjene som står for storparten av ferjeflåten her i landet.

Dersom fylkeskommunane skal innføre nullutslipp på alle ferjer og hurtigbåtar, krevast det ei reell berekning

av dei faktiske kostnadane for dei ulike fylka for ferjedrifta samt hurtigbåt.

I dag er det ein nasjonal ferjenøkkel som ikkje liknar på noko som helst og denne står overhode ikkje i samsvar med dei faktiske ferjetilboda i fylka. Skulle fylkeskommunane ta ned ferjedrifta til standarden til nasjonal ferjestandarden hadde landet stoppa fullstendig opp i praksis. Denne nasjonale ferjestandarden er også grunnlaget for finansiering av ferjedrifta i fylka, og framstår berre som ein gammaldags og dårleg måte å spare pengar på for staten.

Ingen har tiltru til at eit slikt pålegg om nullutslipp for alle ferjer og hurtigbåtar blir noko anna enn fullstendig krise økonomisk for fylka, med den konsekvens at fylka anten må legge ned ferje og hurtigbåttilbod dersom staten ikkje reelt dekkar ekstrakostnadane. Ingen ting tyder på at verken samferdselsministeren. eller resten av regjeringa har fått med seg realitetane i ferjedrifta landet rundt.

Samferdselbehovet på vegane og jernbane her i landet kan ikkje samanliknast i dag og for få år sidan, utviklinga er raskt veksande behov for betre og større kapasitet.

Derimot kan det sjå ut til at ein eller anna i departement eller anna ikkje har fått med seg at dette også er gjeldande for ferjedrifta, som faktisk er ein svært viktig del av "vegen" langs heile kysten. Når dagens nasjonale ferjestandard har vore parkert i årevis, er dagens regjering ikkje eit unntak.

Svar:

Fylkeskommunane er sjølvstendige, folkevalde og sjølvstyrte organ. Sjølvstyret inneber mellom anna at fylkeskommunane kan tilpasse tenestetilbodet etter lokale forhold, innanfor gjeldande lovar og reglar. Det finst ingen nasjonal standard som gir pålegg om utforminga av det fylkeskommunale ferjetilbodet. Det er derfor fylkeskommunane sjølve som avgjer korleis rutetilbodet skal leggest opp, ut frå lokale prioriteringar.

Fylkeskommunal ferjedrift blir i hovudsak finansiert med dei frie inntektene fordelt gjennom inntektssystemet og billettinntekter frå utført transport. Ifølgje førebelse rekneskapstal rapportert i KOSTRA var dei samlede netto driftsutgiftene til fylkeskommunal ferjedrift om lag 3 472 mill. kroner i 2022. Det samla beløpet som blei fordelt gjennom inntektssystemet knytt til ferjedrift i 2022, inkludert omfordeling gjennom ferjekriteriet og kompensasjon for reduserte ferjetakstar, var på om lag 3 481 mill. kroner.

Eitt av kriteria i kostnadsnøkkelen i inntektssystemet er dei normerte ferjekostnadene, som skal fange opp variasjonar i utgiftsbehovet til ferjer mellom fylkeskommunane. Kriteriet blir berekna med ein kostnadsmodell utvikla av Møreforskning Molde.

Eitt av elementa i kostnadsmodellen er ein standard for rutetilbodet. Frå og med 2020 er standarden basert på eit notat frå Vegdirektoratet frå 2018. Vegdirektoratet tok utgangspunkt i rutetilbodet på alle fylkeskommunale ferjesamband. Standarden viser dermed korleis fylkeskommunane i heile landet har valt å innrette tilbodet på ulike typar ferjesamband.

Bruken av standarden er nødvendig for å behandle alle ferjesamband ut frå eit felles referansegrunnlag, uavhengig av dei faktiske prioriteringane til fylkeskommunane. Dette blei presisert i Prop. 113 S (2018–2019) Kommuneproposisjonen 2020, der det mellom anna står følgjande: «Standarden er ikke en nasjonal føring for hvordan fylkeskommunene skal dimensjonere tilbudet.» Dette inneber mellom anna at ein fylkeskommune som prioriterer eit betre ferjetilbod enn fylkeskommunane elles i landet, ikkje kan rekne med å få kompensert for meirkostnadene gjennom inntektssystemet.

Kriteriet normerte ferjekostnader blir brukt til å fordele ei gitt ramme mellom fylkeskommunane. Det blir ikkje brukt til å fastsette storleiken på dei statlege overføringane. Det betyr at eventuelle endringar i ferjekriteriet – inkludert endringar i ferjestandarden – vil gi ei anna inntektsfordelinga mellom fylkeskommunane. Men det vil ikkje gi endringar i dei samla overføringane til ferjefylka gjennom inntektssystemet.

Samferdselsdepartementet har i samarbeid med Klima- og miljødepartementet utarbeidd forslag til forskrift med krav til nullutslepp av klimagassar frå ferjer og hurtigbåtar.

I høringsnotatet heiter det mellom anna:

Regjeringen foreslår å innføre nullutslippkrav til ferjer i 2023 og hurtigbåtar i 2025. Det foreslås at kravet stilles gjennom innføring av en ny forskrift i anskaffelsesloven.

Vidare heiter det i høringssaka:

Kravet foreslås ikke gjort gjeldende for anskaffelser som er kunngjort før forskriftskravet trer i kraft. Fylkeskommuner som kunngjør anskaffelser etter at forskriften er trådt i kraft vil få kompensert ev. merkostnader som følger av kravet.

SPØRSMÅL NR. 2191

Innlevert 11. mai 2023 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 22. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Når regjeringen nå har avvist å lage en ny engangsløsning for lengeværende asylsøkere, og hvordan mener statsråden vi skal ivareta lengeværende asylsøkere?

BEGRUNNELSE:

Så sent som i januar 2023 fremmet Venstre, sammen med flere andre partier på Stortinget et representantforslag om

en ny engangsløsning for lengeværende asylsøkere. Dette ble nedstemt. Det kommer fortsatt historier fra mennesker som ikke kan returnere til sine hjemland. Fordi det er for farlig. Disse menneskene lever i limbo. Noen bor på mottak år etter år uten rettigheter. Andre belager seg på godvilje og hjerterom hos venner, bekjente eller andre støttespillere. Det kom hele 77 høringsinnspill i denne saken da den ble behandlet i kommunal og forvaltningsskomiteen. Der det var store organisasjoner som Norges

Røde Kors, Kirkens Bymisjon, NOAS og Mennesker i Limbo, i tillegg til mange mindre organisasjoner, nettverk, støttegrupper og enkeltpersoner som understreker tydelig alvoret i situasjonen for de menneskene som går til grunne i vårt land. I Østlands-Posten var en husvert nylig ute og fortalte hvordan hun i årevis har kjempet for og huset sin venn som ikke kan returnere til sitt hjemland.

Svar:

Som jeg understreket i mitt svarbrev til Stortinget 8. februar 2023, i forbindelse med behandlingen av Dokument 8: 85 S (2022–2023) om en ny engangsløsning for lengeværende asylsøkere og statsløse, har utlendinger med endelig avslag på søknad om beskyttelse (asyl) en plikt til å forlate Norge av eget tiltak. Det er helt sentralt at vi fastholder plikten til å rette seg etter lovlig fattede vedtak.

De aller fleste asylsøkere som får endelig avslag kan returnere til sine hjemland dersom de oppgir riktig identitet og samarbeider med norske myndigheter om hjemreisen. Det er svært få land (om noen) som nekter å ta imot egne borgere som selv ønsker å returnere. For de få tilfellene der retur ikke kan skje til tross for at den det gjelder har samarbeidet, åpner utlendingsforskriften § 8-7 for at det kan gis oppholdstillatelse som gir rett til å ta arbeid. Utlendinger som oppholder seg ulovlig i Norge kan søke om assistert retur, og dermed få hjelp til å skaffe reisedokumenter, tilskudd til returen og reintegreringsstøtte.

Personer som blir værende i Norge etter endelig avslag på søknaden om asyl skal likevel få grunnleggende behov ivaretatt, gjennom bl.a. rett til opphold i mottak inntil utreise kan skje. Vedrørende helsetjenester vises det til punkt 7 i mitt brev 8. februar 2023 til Stortinget om engangsløsning for lengeværende asylsøkere og statsløse.

SPØRSMÅL NR. 2192

Innlevert 11. mai 2023 av stortingsrepresentant Sara Bell

Besvart 24. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hva gjøres i dag for å sikre at helseforetakene i praksis etterlever sine plikter knyttet til likebehandlingsprinsippet i arbeidsmiljølovgivningen, for innleide arbeidere?

BEGRUNNELSE:

Tillitsvalgte uttrykker bekymring for at likebehandlingsprinsippet i arbeidsmiljølovens § 14-12a og 14-12b ikke etterleves på arbeidsgiversiden i helseforetakene, og forteller at det i dag praktiseres forskjellsbehandling når det gjelder kompensasjon for endring av arbeidstid og særskilt arbeidstid. Innleiende, i denne sammenheng helseforetakene, oppleves som pådrivere for å slippe å oppfylle denne plikten overfor innleide. Som rapporteringspliktige blir de dermed premissleverandører for denne praksisen.

Svar:

I anledning spørsmålet og påstanden som er fremmet i begrunnelsen, er det innhentet kommentarer fra de regionale helseforetakene for å belyse situasjonen.

I anskaffelse av vikartjenester til helseforetakene stilles det strenge krav til leverandørene som skal levere

vikarer. I kontraktene som er inngått med bemannings-/vikarleverandører er det blant annet egne punkter som omhandler lønns- og arbeidsvilkår og likebehandling ved utleie av arbeidstakere. For å sikre etterlevelse av disse områdene i inngåtte avtaler, har helseforetakene gitt leverandørene tilgang til oversikt over alle tariffavtaler og protokoller, slik at leverandørene kan ha oversikt over lønns- og arbeidsvilkår som skal etterleves.

Når helseforetakene sender ut forespørsel til leverandørene og gjør avrop på inngåtte avtaler, skal helseforetakene også opplyse om eventuelle særavtaler som foreligger. Dette slik at leverandørene kan følge opp likebehandlingsprinsippet. Disse tiltakene skal til sammen gi leverandørene god oversikt over hvilke lønns- og arbeidsvilkår som skal etterleves. Dette er minimumsbestemmelser som skal etterleves, og leverandørene kan inngå arbeidsavtaler som gir bedre vilkår. Dersom det er grunn til å tro at kravene i rammeavtalene ikke etterleves, inkludert prinsippet om likebehandling, så blir det raskt satt i verk tiltak som følger opp dette mot den enkelte leverandør.

Jeg mener at helseforetakene ikke skal være, og oppfatter heller ikke er, pådrivere for å unngå likebehandlingsprinsippet. Det er lagt til grunn omfattende krav overfor leverandørene innen området og det er satt inn ulike tiltak for å sikre etterlevelse. Leverandører som eventuelt

ikke etterlever likebehandlingsprinsippet vil bryte med

rammeavtalenes bestemmelser, og må da bære eventuelle konsekvenser av manglende avtaleoppfølging.

SPØRSMÅL NR. 2193

Innlevert 11. mai 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 16. mai 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Vil Klima- og miljøministeren ta initiativ til å invitere til eit møte, og samle snarast råd leiinga i Norges skytterforbund og alle andre skyttarsportsaktørar i landet til dialog og drøftingsmøte ang denne svært viktige saka, der regjeringa kan ta mange hundre tusen idrettsutøvarar og skyttarar i mange forbund her i landet på alvor?

GRUNNGJEVING:

EU s kjemikaliebyrå (ECHA) har foreslått eit fullstendig blyforbud i ammunisjon. Forbudet er til behandling, og presidenten i Norges skytterforbund er sterkt kritisk til dette og uttaler at det blir svært viktig å få forståelse i regjering og på Stortinget betydningen eit slik forslag vil kunne få for norsk skyttarsport.

Ett forbud vil gjere det svært krevjande for skyttere og jegere, også for skiskyttare. Det finnast ikkje alternativ til ammunisjon, spesielt for skiskyting og anna internasjonal skyting, der kal 22 blir brukt. Det er også store utfordringar med anna skyttarsport av samme grunn.

I Sverige blir det no arbeid intens for å stoppe og kunne endre dette forslaget, der alle organisasjonane der står bak regjeringa sitt arbeide for å forsøke å endre på det foreliggende forslaget i EU.

I Norge er ein ikkje på same nivået og det blir gitt informasjon om at Norge angjeveleg skulle være i utgangspunktet positive til dette vanvittige forslaget. dette utan at regjeringa har tatt med seg organisasjonane på same måten som i Sverige.

Skyttarorganisasjonane er sterkt kritisk til at regjeringa ser ut til å være positiv til dette forslaget og dei har også hatt problem med å få kontakt med klima- og miljøminister Espen Barth Eide, og dei har ikkje oppnådd å få møte ministeren ang saka.

Det Svenske forbundet meiner EU-forbudet er overflødig ettersom det kan gjerast tiltak for å hindre at bly lekker ut i naturen, og ein kan samle dette opp, det same er sjølvstakt gjeldande for Norsk skyttarsport. I dag er det omfattande kulefang som samlar opp slik ammunisjon,

og det burde overhode ikkje være noko stor sak å finne ordningar og krav til dette som ivaretar formålet, utan eit slikt totalt unødvendig og sterkt inngripende forbud.

Svar:

Jeg er positiv til et møte med skyttersportsaktørene om arbeidet med regulering av blyammunisjon i Europa. Tidligere forespørsler og møte har hatt hovedfokus på den alvorlige blyforurensningen ved skytebaner i Norge og nødvendighet av opprydding og andre tiltak.

Bly er en miljøgift og har mange alvorlige effekter. Skadene på mennesker og miljøet fra blyforurensning har store kostnader for samfunnet. Norge er forpliktet av internasjonale avtaler til å redusere utslippene, og bly er også omfattet av vårt eget nasjonale mål om å stanse bruk og utslipp av en rekke miljøgifter.

Bruken av blyammunisjon er en betydelig kilde til utslipp av bly og utgjør et generelt miljøproblem. Viltkjøtt kan være forurenset med bly. Forbud mot blyammunisjon er derfor viktig for å få ned utslippene og de alvorlige effektene av bly på menneskers helse og i miljøet.

Norge har allerede forbud mot bruk av blyhagl i våtmark og på skytebaner. EU innførte nylig et tilsvarende forbud mot bruk av blyhagl i våtmarksområder, mens bruken på skytebaner så langt ikke er regulert i EU. Et mer omfattende europeisk forbud mot bruk av blyholdig ammunisjon og fiskesøkker behandles nå i EU.

Det er for tidlig å si hvordan detaljene i det europeiske forbudet vil bli. Utgangspunktet for forslaget er å forby bruk av bly som utgjør en risiko. Undersøkelser i forbindelse med forslaget viser at det finnes alternativer til blyammunisjon, og samtidig at alternativer må videreutvikles for enkelte bruksområder og at det kan bli noen overgangsordninger. Dersom bruken av blyammunisjon på skytebane fortsatt tillates i EU-regelverket, foreslås det krav til oppsamling som sannsynligvis medfører store kostnader.

Norge har gjennom EØS-avtalen felles kjemikalieregelverk med EU, og norske miljømyndigheter deltar i ar-

beidet med forslag til nye forbud og andre reguleringer. Myndighetene har dialog med skytterorganisasjonene om saker som berører dem. Berørte aktører må imidlertid gi sine innspill direkte til EU i behandlingen av regelverksendringer. Skytterforbundene har derfor sendt inn omfattende kommentarer til det europeiske kjemi-

kaliebyrået ECHAs høring. Myndighetene har så langt gitt miljøfaglige innspill til ECHAs høring. Neste skritt for miljømyndighetene er å gjennomføre en kartlegging av konsekvenser for norske forhold.

Jeg ser fram til dialogen med skytterforbundene.

SPØRSMÅL NR. 2194

Innlevert 11. mai 2023 av stortingsrepresentant Sara Bell

Besvart 22. mai 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Har overgangen fra kommunal skatteinnkreving til statlig skatteinnkreving ført til endringer i skatteinngangen?

BEGRUNNELSE:

Sentraliseringen, altså overføringen av 227 kommunale skatteoppkrevingskontor til Skatteetaten ble vedtatt av flertallet på Stortinget i 2020. Begrunnelsen for endringen var at det skulle spares om lag 370 millioner kroner på blant annet å kutte 361 årsverk. I 2020 tok de kommunale kemnerkontorene inn 99,7 % av de skatter og avgifter de hadde ansvar for å kreve inn, og var i verdensklasse i sitt fag.

Norges Kemner- og Kommuneøkonomers Forbund (NKK) fikk i 2014 Oslo Economics til å regne på hvor mange prosentpoeng innkrevingsgraden kan gå ned før den daværende regjeringens planlagte besparelser ville spises opp av tapte skatteinntekter. Anslaget i 2014 tilsa at en endring på 0,05-0,15 prosent, ville bety et provenyrtap på 0,5-1,5 milliarder kroner.

Svar:

Den kommunale skatteinnkrevningen ble overført til Skatteetaten 1. november 2020. Skatteetaten fikk med dette et helhetlig ansvar for fastsetting, innkreving og kontroll av skatter og avgifter. Konkret gjaldt overføringen arbeidsgiverkontrollen, føring av skatteregnskapet og innkreving av arbeidsgiveravgift, forskuddsskatt, forskuddsskatt person, forskuddstrekk, restskatt upersonlige og restskatt person. Jeg vil i dette svaret bruke fellesbetegnelsen «skatt» for disse skattene.

Fra 2019, som var det siste hele året skatteinnkrevningen var et kommunalt ansvar, til 2022, har både totalt fastsatt skatt og totalt innbetalt skatt økt. Økningen for begge

variabler er på vel 122 mrd. kroner som utgjør en andel på vel 15 prosent. Andel totalt innbetalt skatt har hatt en utvikling fra 99,76 pst. i 2019 til 99,80 pst. i 2022.

Det er flere forhold som påvirker de skatte- og avgiftspliktiges evne og vilje til å etterleve skatte- og avgiftsreglene. Den økonomiske situasjonen i samfunnet er et viktig forhold som påvirker etterlevelsen. Samtidig har Skatteetaten over mange år arbeidet med å utvikle effektive systemer og tjenester som gjør det enklere å etterleve.

Jeg legger ved en tabell som viser grunnlaget for totalt innbetalt skatt. Grunnlaget er fra Skatteetatens årsrapporter for årene 2019–2022, offentliggjort på www.regjeringen.no. Resultatene som presenteres for hvert av årene viser tall for året før (inntektsår) for arbeidsgiveravgift, forskuddsskatt, forskuddsskatt person og forskuddstrekk for inntektsåret, mens for restskatt upersonlige og restskatt person er tallene fra to år tilbake.

	Årsrapporten 2019			Årsrapporten 2020			Årsrapporten 2021			Årsrapporten 2022		
	Sum krav	Sum innbetalt	Andel	Sum krav	Sum innbetalt	Andel	Sum krav	Sum innbetalt	Andel	Sum krav	Sum innbetalt	Andel
Arbeidsgiveravgift	175 788 567 859	175 513 567 540	99,84 %	186 416 504 802	186 120 411 391	99,84 %	175 532 277 722	174 850 505 692	99,61 %	199 549 735 636	199 258 826 363	99,85 %
Forskuddsskatt	64 264 476 759	64 208 869 115	99,91 %	67 970 510 484	67 924 988 961	99,93 %	62 049 298 635	62 018 820 822	99,95 %	73 103 373 123	73 078 662 333	99,97 %
Forskuddsskatt person	34 623 289 601	34 415 123 730	99,40 %	37 059 960 863	36 838 073 359	99,40 %	36 556 609 958	36 329 754 202	99,38 %	37 645 962 274	37 403 756 112	99,36 %
Forskuddstrekk	481 364 225 961	481 141 829 487	99,95 %	502 634 977 835	502 380 910 857	99,95 %	517 249 842 169	517 043 403 625	99,96 %	552 367 604 192	552 205 725 606	99,97 %
Restskatt upersonlige	26 396 900 188	26 123 733 658	98,97 %	27 056 022 066	26 894 272 548	99,40 %	34 788 348 707	34 589 168 929	99,43 %	30 293 142 210	30 209 407 096	99,72 %
Restskatt person	24 844 178 777	23 915 487 593	96,26 %	25 343 704 487	24 365 716 657	96,14 %	27 217 449 691	26 014 091 548	95,58 %	36 540 200 700	35 486 718 532	97,12 %
Totalsum	807 281 639 145	805 318 611 123	99,76 %	846 481 680 537	844 524 373 773	99,77 %	853 393 826 882	850 845 744 818	99,70 %	929 500 018 135	927 643 096 042	99,80 %

SPØRSMÅL NR. 2195

Innlevert 11. mai 2023 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde

Besvart 22. mai 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hvorfor har regjeringen endret formulering i brevet til FN, og hvilke forutsetninger må være på plass for at Norge skal benytte seg av fleksibilitetsmekanismene i Paris-avtalen?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til svar fra statsråd Barth Eide, dokument nr. 15:2101 (2022-2023): Da Norge sendte inn et skjerpet klimamål til FN i 2020, skrev Norge:

«Norway seeks to fulfil the enhanced ambition through the climate cooperation with the EU. In the event that Norway's enhanced nationally determined contribution goes beyond the target set in the updated nationally determined contribution of the EU, Norway intends to use voluntary cooperation under Article 6 of the Paris Agreement to fulfil the part that goes beyond what is fulfilled through the climate cooperation with the EU.»

Forbeholdet om å ta i bruk klimakvoter i land utenfor EU var knyttet til den delen av klimaforpliktelsene som oversteg det evt. nye klimamålet til EU. I etterkant har EU meldt inn 55 % utslippskutt innen 2030 sammenliknet med 1990.

Til FN november 2022 valgte Støre-regjeringen en ny, kortere og videre formulering rundt forbeholdet:

«If necessary, Norway will use voluntary cooperation under Article 6 of the Paris Agreement to fulfil the part that goes beyond what is achieved through the climate cooperation with the European Union.»

I prop 107 L bruker regjeringen den samme formuleringen:

«Dersom deltakelse ikke tar Norge helt til en reduksjon på 55 prosent (...)»

En slik formulering fantes ikke i prop. 77 L (2016-2017) eller prop 182 L (2020-2021).

Det er i begge tilfeller uklart hva som menes med «dersom deltakelse ikke tar Norge helt til...» eller «what is achieved through (...)» Verken i proposisjonen eller i brevet til FN refereres det til ulike bokføringsregler i EU og FN eller liknende.

Svar:

Norges klimamål for 2030 ble første gang spilt inn til FN i mars 2015, som var før Parisavtalen ble vedtatt. Målet har deretter vært forsterket i to omganger, i februar 2020, hvor bokføringsreglene under Parisavtalens artikkel 6 ennå ikke var vedtatt, og i november 2022. Ved alle tre innmeldingene tok Norge forbehold om bruk av fleksible mekanismer. Disse mekanismene ble nedfelt i Parisavtalens artikkel 6 i desember 2015. Regler for rapportering og bokføring ble først klarlagt i Glasgow i 2021. Representantens spørsmål gjelder de ulike formuleringene som har vært benyttet for å forklare Norges behov for et forbehold om bruk av Parisavtalens artikkel 6 til å oppfylle målet.

Det grunnleggende behovet for et forbehold skyldes at EU og Norge har separate mål under Parisavtalen samtidig som Norge samarbeider med EU om oppfyllelsen av målet. At Norge deltar i EUs klimaregelverk gjør at det må gjennomføres et mellomstatlig oppgjør for å sikre konsistent utslippsrapportering til FN, det vil si at det ikke oppstår dobbelttelling av utslippsreduksjoner og at klimaeffekten av EUs klimaregelverk fordeles mellom EU

og Norge. Norge og EU må følge opp et FN-regelverk for hvordan et slikt samarbeid skal rapporteres og bokføres.

Det er ennå ikke avklart med EU hvordan det mellomstatlige oppgjøret skal skje for perioden 2021-2030. Frem til oppgjørsreglene er avklart med EU er det ikke mulig å gi et helt klart svar på hvordan klimasamarbeidet med EU vil påvirke Norges måloppnåelse under Parisavtalen. EU-samarbeidet vil kunne ta Norge både lenger og kortere enn til 55 prosent. For det tilfellet at EU-samarbeidet ikke skulle ta Norge helt til 55 prosent vil Norge måtte ta i bruk markedssamarbeid under Parisavtalen artikkel 6 for å gjøre opp for det som måtte mangle på oppfyllelsen av Norges 2030-mål under Parisavtalen. Det er altså usikkerhet om oppgjørsreglene som skaper behov for et forbehold om bruk av Parisavtalens artikkel 6, som må forstås som et mulig behov for kjøp av utslippsreduksjoner fra land utenfor det europeiske samarbeidet.

Ved innmeldingen av de to tidligere 2030-målene – på «minst 40 prosent» og «minst 50 og opp mot 55 prosent» – var det imidlertid usikkerhet om flere og langt større forbehold i tillegg til usikkerheten om oppgjørsreglene.

I mars 2015 – ved innmeldingen av det opprinnelige 2030-målet om et kutt på «minst 40 prosent» – var Norge i dialog med EU med sikte på å utvide klimasamarbeidet

til også å omfatte utslipp utenfor klimavotesystemet. Det var ikke klart om Norge ville lykkes med å inngå en klimaavtale med EU. Norge var tydelig på at målet på «minst 40 prosent» ville gjelde uansett, men – for det tilfellet at Norge ikke skulle lykkes med å inngå en avtale med EU – ble det tatt forbehold om tilgang til fleksible mekanismer i den nye klimaavtalen «på lik linje med den fleksibiliteten EU-land ville få innenfor EU-systemet», jf. Meld.St. nr. 13 (2014-2015). Det var altså usikkerhet om selve klimasamarbeidet med EU, og ikke bare oppgjørsreglene, som skapte behov for et norsk forbehold om bruk av fleksible mekanismer nedfelt i Parisavtalens artikkel 6.

I februar 2020 – da Norge meldte inn et forsterket 2030-mål om å kutte utslippene med «minst 50 og opp mot 55 prosent» – hadde EU ennå ikke meldt inn sitt forsterkede mål. Det var følgelig usikkert om og eventuelt hvor mye EU ville forsterke sitt mål. For det tilfellet at Norges mål skulle gå lenger enn EUs mål tok Norge forbehold om bruk av Parisavtalens Artikkel 6 for å oppfylle den delen av den norske målet som ikke oppfylles gjennom klimasamarbeidet med EU. Det var altså usikkerhet om EUs forsterkede mål, og ikke bare oppgjørsreglene, som da skapte behov for et norsk forbehold om bruk av Parisavtalens artikkel 6.

SPØRSMÅL NR. 2196

Innlevert 11. mai 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 15. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil statsråden i lys av at det ikke er satt av midler i revidert nasjonalbudsjett til endring av domstolstrukturen nå avlyse den varslede reverseringen av domstolsreformen og frede dagens domstolstruktur?

BEGRUNNELSE:

Det fremgår av Hurdalsplattformen at regjeringen vil:

«Gjennomføre strukturen for domstolene før domstolsreforma av 2021 for å vareta borgernes rettstryggleik og sikre sjølvstendige domstolar med stadleg leiing, med unntak for domstolar der domstolsleiar, kommunane i rettskretsen og dei tilsette gjennom sine tillitsvalde er samde om å oppretthalde dagens struktur.»

Statsråden var etter tiltredelse høsten 2021 veldig tydelig på viktigheten av en rask strukturavklaring for

domstolene. Det vises herunder til statsrådets uttalelser til NTB den 5. desember 2021:

«Er det et mål at reformen reverseres før den har satt seg skikkelig?»

Ja, det kan jeg være tydelig på. Jeg tror ikke det er gunstig for noen at en struktur som ikke blir varig, får virke for lenge før man gjør nye endringer.

Målet er å gjennomføre dette tidlig i perioden så vi deretter kan konsentrere oss om hvordan vi skal styrke domstolene på andre måter, sier Mehl.»

Vi nærmer oss halvveis i inneværende valgperiode, og regjeringens planer for domstolstrukturen er fremdeles uavklart. Den uavklarte og usikre situasjonen som regjeringen har skapt for domstolene er uholdbar. Dette har gått så langt at spørsmålsstiller har blitt kontaktet av en av de domstolansattes fagforeningen, med forespør-

sel om jeg som leder av justiskomiteen kan søke å få en snarlig strukturavklaring fra statsråden, jf. mitt skriftlige spørsmål nr. 1759 av 21. mars 2023.

Da det ikke er satt av midler til endring av domstolstrukturen i revidert nasjonalbudsjett, vil dette tidligst kunne finansieres i neste statsbudsjett og gjennomføres i 2024. Strukturendringen vil i så tilfelle skje godt inn i andre halvdel av inneværende valgperiode. Spørsmålsstiller vil derfor be om en bekreftelse på at vi fra statsrådets uttalelser i desember 2021 og den manglende finansieringen av strukturendring for domstolene i revidert nasjonalbudsjett, kan slutte at den varslede reverseringen av domstolsreformen er avlyst og at dagens struktur ligger fast.

SPØRSMÅL NR. 2197

Innlevert 11. mai 2023 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 16. mai 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

I hvor stort omfang siden 2009 har urinprøvetagning i forsvaret blitt brukt som grunnlag for straffereaksjoner i strid med retningslinjene fra 2009 som slår fast at: «Resultatet av slike prøver kan ikke benyttes i disiplinær- og strafferettslige øyemed.»?

BEGRUNNELSE:

Dagens næringsliv kunne melde 10.05.2023 at over en fireårsperiode har de funnet over 50 anmeldelser fra Forsvarets narkotikagruppe hvor urinprøver er blant bevisene. I dokumentene DN har fått tilgang til står det ikke noe om at jurist har vært involvert i beslutningen om kroppsunnersøkelse, slik loven krever. Ikke alle politidistrikter har svart DN sin henvendelse så tallet kan være høyere.

Forsvaret har anledning til å gjennomføre slike tester, uten mistanke eller konsultasjon med jurist. Men formålet med dette unntaket er å vurdere skikketheten til personellet, ikke å straffe dem. Likevel har prøver tatt av forsvaret blitt brukt til straff. Selv om gjeldende retningslinjer fra 2009 sier "«Resultatet av slike prøver kan ikke benyttes i disiplinær- og strafferettslige øyemed»."

Dette tyder på en praksis som har vært i strid med forsvarets egne retningslinjer.

Svar:

Saken er fortsatt til behandling i regjeringen og jeg kan ikke svare på når saken vil være ferdig behandlet. Som det fremgår av mine svar på spørsmål nr. 1631 og 1759 er det avgitt ca. 400 høringssvar, og det er ulike hensyn i denne saken som skal vurderes grundig. Regjeringen er opptatt av å sikre en bærekraftig struktur som vil stå seg over tid. Jeg viser i den forbindelse også til mitt svar på spørsmål nr. 1832.

Eventuelle merutgifter vil bli håndtert i den ordinære budsjettprosessen.

Svar:

Forsvaret kan med hjemmel i forsvarsloven § 10 pålegge personer som er innkalt til sesjon å avlegge urinprøve for å avdekke narkotikabruk. Dette gjelder også dem som senere innkalles til tjeneste, og dem som er i tjeneste. Slike prøver skal bare brukes til å vurdere om noen er skikket til tjeneste i Forsvaret.

Forsvaret har opplyst at de ikke politianmelder saker på bakgrunn av resultater fra urinprøver tatt med hjemmel i forsvarsloven § 10. Dette har heller ikke vært praksis i Forsvaret tidligere. Det militære personellet i Forsvarets narkotikagrupper ble imidlertid av Justis- og beredskapsdepartementet, og senere Politidirektoratet, tildelt en begrenset politimyndighet, underlagt politifaglig og påtalemessig styring, i forbindelse med etterforskning av narkotikaovertridelser. Anmeldelser på bakgrunn av resultat fra urinprøver med hjemmel i forsvarsloven § 10 ble da gjort i kraft av denne begrensede politimyndigheten, og ikke som en del av Forsvarets ordinære virksomhet. Samarbeidet mellom politiet og Forsvaret om Forsvarets narkotikagruppe opphørte i 2020, og den begrensede politimyndigheten ble da trukket tilbake.

Jeg har tillit til at Forsvarssjefen påser at regelverket følges. Når det gjelder i hvor stort omfang, siden 2009, saker har blitt politianmeldt på bakgrunn av resultat av urinprøve tatt med hjemmel i forsvarsloven § 10, har Forsvaret opplyst om at disse sakene ble registrert og arkivert i poli-

tiets systemer. Det vil derfor ikke være mulig for Forsvaret å identifisere narkotikarelaterte saker som ble anmeldt på dette eller annet grunnlag. Hva som har blitt utfallet av

eventuelle anmeldelser, og hvorvidt urinprøvene har blitt brukt som grunnlag for straffereaksjoner, er et spørsmål påtalemyndigheten må besvare.

SPØRSMÅL NR. 2198

Innlevert 11. mai 2023 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 24. mai 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan finansministeren gi en oversikt over samlet økning eller reduksjon i budsjettposter som kan ha effekt på utslipp eller opptak av klimagasser i framlegget til revidert nasjonalbudsjett for 2023 (Ber også om et utslippsestimat på poster der dette er mulig)?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til min kollega Sveinung Rotevatns skriftlige spørsmål om samme tema ifm. med framleggelsen av RNB i 2022 (Dokument nr. 15:2338 (2021-2022)) og ber om en tilsvarende oppstilling basert på budsjettframlegget fra regjeringen for 2023.

Svar:

Foreslåtte endringer i bevilgninger som kan ha effekt på utslipp eller opptak av klimagasser (eksklusiv bistand) er gitt i tabellen nedenfor. Oppsettet er basert på samme metode for å kategorisere budsjettpostene som er benyttet i Regjeringens klimastatus og -plan kap. 5 (Særskilt vedlegg til Prop 1 S for 2023). Imidlertid vil klimaeffekten av de ettårige endringene ifm. revidert nasjonalbudsjett være mer usikre, da endringene kan skyldes forskyvinger (periodisering) i ulike tiltak og ikke endret ambisjonsnivå. I tillegg er det med en oversikt over ordninger på den nylige inngåtte jordbruksavtalen med klima- og/eller miljøeffekt i 2024.

Kap. og post (departement)	Formål	Nærmere forklaring	Foreslått endring i mill. kroner
162.70 (UD)	Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi.	Bevilgning til bærekraftig næringsutvikling og handel reduseres for å finansiere økte utgifter til flyktninger i Norge.	-22,9
163.71 (UD)	Klima, miljø og hav	Tiltak mot marin forsøpling foreslås redusert til inndekning av økte utgifter til flyktninger i Norge. Støtte til Blue Justice skjermes. Dette er et initiativ med norske og internasjonale partnere som er etablert for å bekjempe fiskerikriminalitet i utviklingsland.	-15,8
928.21 (NFD)	Annen marin forskning og utvikling	Økt behov for midler til gjennomføring av GoNorths tokt i Nordhavet.	5
2421.50 (NFD)	Innovasjon Norge	Låneordning for skip i nærskipfart og fiskefartøy – utvidelse av målgruppen. En utvidelse kan bidra til å fremskynde grønn omstilling i maritim næring.	
2421.76 (NFD)	Innovasjon Norge	Miljøteknologi. Behov for økt bevilgning for å dekke forventede utbetalinger i 2023.	85

Kap. og post (departement)	Formål	Nærmere forklaring	Foreslått endring i mill. kroner
Andre tiltak (NFD)	Eksportfremme.	Som en del av eksportfremmesatsingen for havvind vil Nærings- og fiskeridepartementet tildele 10 mill. kroner av midlene som er bevilget til eksportfremmetiltak, til Norwegian Energy Partners (Norwep).	10
1152.50 (LMD)	Tilskudd til bioøkonomi og klimatilnæringer i jordbruket	Det foreslås å øke tilsagnsfullmakten tilknyttet posten med 40 mill. kroner for å imøtekomme den høye etterspørselen etter midler til investeringer i fornybar energi i landbruket.	40
1315.71 (SD)	Tilskudd til Avinor AS	Ny lufthavn Mo i Rana –forlenget rullebane	158
1332.66 (SD)	Transport i byområder mv.	Tilskudd til byområder. Økning på 33 mill. kroner til tilskudd for gang, sykkel og kollektivtransport i en byvekstavtale for Tromsø.	33
KLD Andre saker	Nytt omsetningskrav for avansert biodrivstoff til sjøfart	Regjeringen foreslår at det innføres et omsetningskrav for avansert biodrivstoff til sjøfart på 6 prosent fra 1. oktober 2023. Oppfølging av regjeringens budsjettavtale med SV.	Utslippseffekt, se egen pressemelding
KLD Andre saker	Energieffektivisering	Oppfølging av anmodningsvedtak – energieffektivisering. Presisering av mandatet til Enova knyttet til energi.	
1618.01 (FIN)	Skatteetaten	Regelverksendringer i skatte – og avgiftsopplegget knyttet til petroleumsvirksomhet, vannkraftproduksjon, landbasert vindkraft og havbruksnæringen. Behov for økte ressurser i skatteetaten.	21,7
5543.70 (FIN)	Miljøavgift på mineralske produkter mv.	Forslag om omsetningskrav for avansert biodrivstoff for sjøfart. (Jf. andre saker KLD)	-30
5546.70 (FIN)	CO2- avgift	Innføring av ulike satser for kvotepliktige og ikke-kvotepliktige utslipp i og opptrappingen av nivået på avgiften på forbrenning av avfall er utsatt.	-80
1810.21 (OED)	Oljedirektoratet	Grunnundersøkelser for havvindområdene Sørliche Nordsjø II og Utsira Nord.	85
1850.50 (OED)	Klima, industri og teknologi	Redusert bevilgning til forskning og teknologiutvikling for fremtidens energisystem. Omdisponering til driftsutgifter i OED og til Gassnova SF.	-6,9
1850.70 (OED)	Klima, industri og teknologi	Økt ressursbehov hos Gassnova til oppfølging og kvalitetssikringsaktiviteter «Langskip- fangst og lagring CO».	5,1
1850.70 (OED)	Klima, industri og teknologi	Langskip- fangst og lagring. CO2- fangstprosjekt til Norcem. Tilsagnsfullmakt på 150 mill. kroner.	150
1850.72 (OED)	Klima, industri og teknologi	CO2- fangstprosjekt til Hafslund Oslo Celsio. OED er i dialog med selskapet om prosjektet. En forskyvning slik Celsio har foreslått, vil føre til et lavere bevilgningsbehov i 2023. OED vil komme tilbake til stortinget med bevilgningsendringer som følge av dette, senest i nysalderingen 2023.	

Oversikt over ordninger på jordbruksavtalen med klima- og/eller miljøeffekt, mill. kroner i 2024

Kap. 1150		2023	2024	Endring
Post 50	Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	170	200	30
Post 50	Drenering av jordbruksjord	68	68	0
Post 50	Tiltak i beiteområder	31	31	0
Post 50	PRESIS	4	4	0
Post 50	Klima- og miljøprogram	37	40	3
Post 50	Klimasmart Landbruk	10	10	0
Post 50	Utvalgte kulturlandskap og verdensarvområdene	25	25	0
Post 50	Biogass	13	22	9
Post 50	Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket	162	222	60
Post 50	MetanHUB	0	10	10
Post 50	Handlingsplan for bærekraftig bruk av plantevernmidler	14	14	0
Post 50	Utviklingsmidler økologisk landbruk	15	15	0
Post 74.16	Beitetilskudd	1 349,0	1 886,9	537,9
Post 74.17	Areal- og kulturlandskapstilskuddet	5 360,5	5 567,3	206,8
Post 74.19	Regionale miljøprogram (RMP)	786,1	1 006,1	220
Post 74.20	Tilskudd til økologisk jordbruk	146,6	162,6	16
Post 73.13	Pristilskudd økologisk melk	0	18	18
Post 77.11	Støtte til avlsorg., klimakammer	0	2	2
Post 77.13	Energirådgiving i veksthussektoren	1	1	0
	Sum	8 192,2	9 304,90	1 112,70

I tillegg er det 70 mill. kr. til verdiskapingsprogrammet over årets budsjett (ikke varig økning).

SPØRSMÅL NR. 2199

Innlevert 11. mai 2023 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 22. mai 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Mikroplast fra gummigranulat på kunstgressbaner er en av de største kildene til mikroplastforurensning i Norge. EU varsler nå at det vil komme et forbud mot gummigranulat, med en overgangsperiode på åtte år. Da blir det viktig å gi idretten og norske kommuner gode rammer for hvordan de skal omstille seg vekk fra gummigranulat.

Vil regjeringen utarbeide en nasjonal strategi slik at omstillingen de kommende årene gjøres på en forutsigbar måte for idretten, norske kommuner og for alle som er glade i fotball?

Svar:

Jeg takker representanten for spørsmålet, og anledningen til å berolige både alle fotballspillerne og klubbene over hele landet som nå er usikre for fremtiden.

Forbudet som nå er kommet er et omsetningsforbud, altså et kjøps- og salgsforbud, med en overgangsperiode på 8 år. Det er ikke innført et forbud mot bruk. På kort sikt vil det derfor være mulig å både bruke, bygge og rehabilitere baner med gummigranulat. Jeg vil i den forbindelse også minne om at vi i Norge allerede har reguleringer på plass, gjennom forurensningsforskriften, som skal hindre granulatflukt fra banene.

Det finnes ca. 2 000 kunstgressbaner i dag. Omtrent halvparten eies av idretten, øvrige av kommuner. I dag gis det allerede økt tilskudd fra spillemidlene til baner uten gummigranulat. Regjeringen er i tett dialog med både fotballen, og andre aktører. Sammen jobber vi for å få på plass gode løsninger slik at det ikke skal gå ut over aktivitetstilbudet til alle landets fotballspillere. Regjeringen vil løpende vurdere flere virkemidler i overgangsperioden.

Regjeringen ser på nåværende tidspunkt ikke behov for en nasjonal strategi på området. Jeg gjentar at forbudet som er vedtatt i REACH-komiteen, dreier seg om et omsetningsforbud, og ikke et forbud mot bruk. I dag, gjennom substitusjonsplikten i forurensningsforskriften,

ligger det allerede en plikt til skifte av ifyll dersom det ikke medfører vesentlig ulempe. Jeg har tro på at det vil skje produktutvikling som fyller behovet for alternativer til gummigranulat, slik at det vil finnes gode løsninger innen overgangsperioden er over.

Vi er opptatt av å få bukt med den store miljøutfordringen som gummigranulat og plastforurensning er. Her jobber vi på lag med idretten. Fotball er verdens største idrett, og jeg er sikker på at det i løpet av overgangsperioden vil komme på plass gode alternative løsninger til forurensende gummigranulat. Fotballene skal fortsatt rulle.

SPØRSMÅL NR. 2200

Innlevert 11. mai 2023 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 23. mai 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Hvilke grep har kulturministeren gjort for å følge opp anbefalingene som ble fremmet og for å koordinere arbeidet med aktuelle departement etter at høringsfristen for Ytringsfrihetskommisjonens rapport gikk ut for snart ett år siden?

BEGRUNNELSE:

I disse dager gjennomføres de Nordiske mediedagene i Bergen. I den sammenheng settes ytringsfrihet og journalisters arbeidsvilkår på kartet.

Det nærmer seg ett år siden NOU 2022:9 ble levert kulturministeren. Etter dette har det vært gjennomført en bred høringsrunde.

I listen over anbefalinger fra Ytringsfrihetskommisjonen er det forslag som faller inn under ansvarsområdene til mange departement. Med bakgrunn i dette vil det være naturlig at oppfølgingen av rapporten og høringsinnspillene koordineres på tvers av disse.

Det vil være av allmenn interesse å få kjennskap til hvordan statsråden har fulgt opp kommisjonen så langt, og hva som er planene videre.

Svar:

Først vil jeg presisere at det ikke er riktig at høringsfristen gikk ut for ett år siden. Rapporten ble lagt fram 15. august og høringen ble avsluttet i månedsskiftet januar/februar

2023. Selv etter dette har det kommet inn innspill fra sentrale høringsinstanser.

Høringsrunden har vært svært omfattende. Utredningen ble sendt til om lag 1 300 høringsinstanser, inkludert alle landets kommuner. I tillegg oppfordret jeg kommunene til å sende høringen videre til kommunale eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse, ungdomsråd og evt. andre råd. En rekke slike råd har valgt å sende inn egne uttalelser. Vi har mottatt i underkant av 300 høringsuttalelser, som til sammen utgjør over 1 200 sider med innspill. Gjennomgangen og oppfølgingen av høringen blir derfor et tilsvarende omfattende arbeid.

Kommisjonens rapport inneholder mer enn 90 anbefalinger over et bredt spekter av samfunnsområder – inkludert lovendringer, utredninger, utarbeidelse av instruksjoner, veiledninger og handlingsplaner, institusjonelle anbefalinger og anbefalinger knyttet til opplæring, utdanning og forskning. I tillegg til forslag rettet mot offentlige myndigheter, retter kommisjonen anbefalinger også mot ulike deler av næringslivet og sivilsamfunnet.

Dette gjør at Ytringsfrihetskommisjonens vurderinger og anbefalinger vil inngå i mange ulike saker og prosesser. I KUD gjelder dette bl.a.:

- Forslag til endringer i kulturloven, som ble sendt på høring 30. april.

- Stortingsmelding om kunstnerpolitikken, som etter planen skal legges fram før sommeren.

- Arbeidet med gjennomføring av forordningen om digitale tjenester (Digital Services Act - DSA). Arbeidet

ledes av KDD, i samarbeid med KUD, NFD, UD, JD og BFD, samt underliggende etater som Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, Konkurransetilsynet, Medietilsynet, Forbrukertilsynet og Datatilsynet.

- Regjeringens arbeid for å ansvarliggjøre de store tek-selskapene og digitale plattformene, inkludert mitt arbeid med å bedre dialogen mellom tek-selskapene og norske redaktørstyrte medier.

- Arbeidet med fireårige styringssignaler for mediepolitikken.

- Regjeringens arbeid med å øke befolkningens motstandskraft mot desinformasjon.

- Meld. St. 8 (2022-2023) Menneskerettar for personar med utviklingshemming.

- Arbeidet med å inkorporere FN-konvensjonen om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne

(CRPD) i norsk lov. Regjeringa har nedsatt et juridisk ekspertutvalg som skal utrede hvordan FNs konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD) skal innlemmes i norsk lov. Utvalget skal avgi sin utredning innen utgangen av 2023.

- Arbeidet med handlingsplan mot rasisme og diskriminering.

Dette er bare eksempler på arbeid på Kultur- og likestillingsdepartementets område som vil være ledd i regjeringens oppfølging av Ytringsfrihetskommisjonens utredning. Tilsvarende eksempler vil finnes på andre departementers fagområder.

Jeg vil for øvrig komme tilbake til regjeringens oppfølging av Ytringsfrihetskommisjonen i en redegjørelse for Stortinget om mediepolitikk og ytringsfrihet, som vil bli avholdt høsten 2023.

SPØRSMÅL NR. 2201

Innlevert 11. mai 2023 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 23. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvordan ligger regjeringen an for å nå målet om at 30 pst. av veitransporten, som går over 300 km, skal overføres til sjø og jernbane innen 2030?

BEGRUNNELSE:

Transport er den største kilden til klimagassutslipp i Norge (24 pst. av totale utslipp), og veitrafikken utgjør den største andelen av utslippene i sektoren. Derfor har myndighetene gjennom Nasjonal transportplan (NTP) satt som mål at 30 pst. av veitransporten, som går over 300 km, skal overføres til sjø og jernbane innen 2030. Det er også gunstig for trafikksikkerheten på veiene. I fremlegget til revidert nasjonalbudsjett for 2023 foreslår regjeringen å legge ned tilskuddsordningen for å overføre gods fra vei til sjø.

Svar:

Meld. St. 20 (2020-2021) Nasjonal transportplan 2022-2033 utgjør den samlede statlige strategien for utvikling av transportsystemet i planperioden. Meldingen ble lagt frem av regjeringen Solberg i mars 2021. Det fremgår av meldingen at regjeringen har som ambisjon å overføre 30 prosent av gods over 300 km fra vei til sjø og bane innen

2030. Det understrekes samtidig at godsoverføring i et så stort omfang som ambisjonen sikter mot, vil kreve svært kraftfulle virkemidler og store ressurser.

I kunnskapsgrunnlaget for NTP 2025-2036, viser transportvirksomhetene at fordelingen av gods mellom transportformene har vært svært stabil over tid, til tross for politiske ambisjoner om å endre transportmiddelfordelingen gjennom å overføre gods fra vei til sjø og bane. Jernbanens samlede markedsandel har i tidsrommet etter 2010 ligget på 8-9 prosent av innenlands godstransport. Sjøtransport står for rundt halvparten av innenlands godstransport målt i transportarbeid (tonnkm), og rundt 90 prosent av godsmengden i utenrikstransporter (eksport) målt i tonn. Dette er nesten nøyaktig samme andel som i 1990. Transportøkonomisk institutts fremskrivinger for innenlands godstransport (TØI-rapport 1918/2022) viser at sjøtransportens andel av den totale innenlandske godstransporten vil falle marginalt frem mot 2030. Det er en positiv utviklingen innenfor enkelte segmenter av godsmarkedet på bane. For kombinerte transporter (typisk containere) og vognlast (ulike typer gods som lastes direkte i jernbanevogner) er det i perioden 2019-2022 registrert en vekst på 23 prosent (målt i brutto tonnkilometer). Det er dette segmentet som i størst grad konkurrerer med vegtransport, og der potensialet for overføring fra vei til jernbane er størst.

De senere årene har det primære statlige virkemiddelet for å overføre gods fra vei til sjø og bane vært hhv. tilskuddsordningen for nærskipfart og godstøtteordningen. Ordningene er utformet for å bidra til sikker og grønn transport av gods. Erfaringene tilsier imidlertid at overføringen er vanskelig å opprettholde over tid. Det gjelder både til sjø og bane.

Tilskuddsordningen for nærskipfart ble opprettet i 2017 for å bedre tilgangen på sjøtransport for næringslivet, og redusere de samlede skadekostnadene fra godstransport gjennom å flytte gods fra vei til sjø. Siden ordningen ble etablert i 2017, er det mottatt 37 søknader om tilskudd og gitt tilsagn om tilskudd til 10 nye ruter. Det har vært en gjennomgående tendens at prosjektene ikke har nådd målene for godsoverføring som fremgår av søknadene. Ved utløpet av 2022 var det kun tre prosjekter som fortsatt var i drift. De øvrige prosjektene som har fått tilsagn var enten lagt ned, eller fått tilsagnet trukket tilbake grunnet manglende oppstart. Erfaringsgrunnlaget peker i retning av at støtteordningen ikke er attraktiv og at potensialet for samfunnsøkonomisk lønnsom godsoverføring fra vei til sjø er begrenset. Nye tall for reelle CO₂-utslipp fra fartøy som har inngått i prosjekter som har fått støtte gjennom tilskuddsordningen viser videre at den faktiske effekten på klimagassutslipp varierer kraftig, fra en moderat utslippsreduksjon til en betydelig utslippsøkning.

Regjeringen ønsker å bygge opp under sjøtransportens og jernbanens fortrinn, og dermed legge til rette for

at godstransporten blir mer effektiv, klima- og miljøvennlig og sikker slik at næringslivet tilbys best mulig transportløsninger. Vi gjennomfører tiltak for å styrke jernbanens konkurransekraft, både den generelle satsingen på drift og vedlikehold av jernbaneinfrastrukturen og investeringer spesielt rettet mot godstrafikken. På bane er godsoverføringsordningen viktig for å opprettholde og bygge videre på den positive utviklingen innenfor kombinerte transporter og vognlast. Å ruste opp farleder langs hele kysten og å bidra til effektive havner er viktige tiltak for å bygge opp under sjøtransportens fortrinn. På bakgrunn av erfaringene med tilskuddsordningen for nærskipfart, har regjeringen i fremlegget til revidert nasjonalbudsjett 2023 foreslått at bevilgningen til ordningen omdisponeres til tilskuddsordningen for effektive og miljøvennlige havner. Det varsles videre oppstart av to nye farvannsprosjekter: Innseiling Mo i Rana og utdyping av Mortingbåen i Kinn kommune. Dette vil komme både skipsfartsnæringen og næringslivet til gode.

Regjeringen er opptatt av at godstransporten skal bidra til et effektivt, miljøvennlig og trygt transportsystem, som kommer den reisende og næringslivet til gode. Regjeringen kommer tilbake til videre satsing på godstransport på sjø og jernbane i stortingsmeldingen om Nasjonal transportplan 2025 – 2036, som etter planen legges fram våren 2024. I den forbindelse vil gjeldende ambisjon om godsoverføring bli vurdert.

SPØRSMÅL NR. 2202

Innlevert 11. mai 2023 av stortingsrepresentant Henrik Asheim

Besvart 16. mai 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Kan det bes om en oversikt over kommersielle aktører som leverer arbeidsinkluderings tjenester til Nav?

BEGRUNNELSE:

Arbeiderpartiet vedtok på sitt landsmøte at de vil at det i oppfølgingen av avkommersialiseringsutvalgets arbeid ses på en utbyttebegrensning på de selskapene som får levere arbeidsinkluderings tjenester.

Svar:

Arbeids- og inkluderings tjenester i form av arbeidsmarkedstiltak leveres av forhåndsgodkjente tiltaksbedrifter, andre tiltaksarrangører (anbudsbaserte tiltaksbedrifter) og Arbeids- og velferdsetaten som egenregi.

I arbeidsmarkedstiltak hvor det kreves forhåndsgodkjenning av tiltaksarrangører stilles bl.a. bestemte krav til organisering, krav om at det ikke skal utbetales utbytte og krav til at overskudd skal forbli i virksomheten. Dette gjelder for tiltakene arbeidsforberedende trening (AFT) og varig tilrettelagt arbeid (VTA). Jf. Forskrift om arbeidsmarkedstiltak § 13-6. Se lenke [Forskrift om arbeidsmarkedstiltak \(tiltaksforskriften\) - Lovdata](#)

Leverandører av arbeidsmarkedstiltak som leverer tiltak basert på forhåndsgodkjenning (AFT og VTA) kan ikke gjennom det samme selskapet levere arbeidsmarkedstiltak som er på anbud (tiltakene avklaring, oppfølging, arbeidsrettet rehabilitering og enkelte opplæringstiltak, herunder AMO-kurs). For at disse selskapene skal kunne levere tilbud på anbudsutsatte arbeidsmarkedstiltak, må selskapet skille ut den anbudsutsatte delen i et separat selskap. Alle som leverer på anbudsutsatte arbeidsmarkedstiltak kan dermed betraktes som kommersielle aktører som skaper fortjeneste i et marked.

På bakgrunn av dette forstår jeg stortingsrepresentantens spørsmål slik at det bes om en oversikt over aktører som leverer anbudsutsatte tiltak. Det vises til vedlagte oversikt over leverandørene av tiltakene avklaring, oppfølging, arbeidsrettet rehabilitering og opplæring per februar 2023.

Leverandører av anbudsbaserte arbeidsmarkedstiltak, februar 2023

Arbeidsrettet rehabilitering

Leverandør

AS3 Employment Norge AS
 AS3 NORGE AS
 FALCK NORGE AS
 Astero Kompetanse AS
 Brisk Karriere AS
 Furene AS
 Bufar Kompetanse AS
 FALCK NORGE AS
 Idrettens Helsesenter AS
 FALCK NORGE AS
 Fretex Pluss AS
 Ifront Karriere AS
 AVONOVA HELSE AS
 Bufar Kompetanse AS
 Fønix AS
 A2G Kompetanse AS
 Bufar Kompetanse AS
 FALCK NORGE AS
 Vinn AS Hallingdal

Avtaleeier

NAV Agder
 NAV Agder
 NAV Agder
 NAV Møre og Romsdal
 NAV Møre og Romsdal
 NAV Møre og Romsdal
 NAV Tiltak Innlandet
 NAV Tiltak Innlandet
 NAV Tiltak Oslo
 NAV Tiltak Rogaland
 NAV Tiltak Trøndelag
 NAV Tiltak Trøndelag
 NAV Tiltak Øst-Viken
 NAV Troms og Finnmark
 NAV Vestfold og Telemark
 NAV Vestland
 NAV Vest-Viken
 NAV Vest-Viken
 NAV Vest-Viken

Avklaring

Leverandør

FALCK NORGE AS
 Mjøsanker Jobb og Utvikling AS
 Astero Kompetanse AS
 Brisk Karriere AS
 Furene AS
 VARDE AS
 AS3 NORGE AS
 AXELLO AS
 Driv karriere AS
 Friskgården AS
 Moment Salten AS
 Adaptor AS
 ADAPTOR PLUSS AS
 AS Rehabil
 BLÅ KORS TJENESTEPRODUKSJON OSLO AS
 FALCK NORGE AS
 Hapro Jobb og Karriere AS
 Signo arbeid og deltagelse
 SIGNO RYCON AS
 STIFTELSEN CHRISTIAN RADICH

Avtaleeier

NAV Agder
 NAV Innlandet
 NAV Møre og Romsdal
 NAV Møre og Romsdal
 NAV Møre og Romsdal
 NAV Møre og Romsdal
 NAV Nordland
 NAV Nordland
 NAV Nordland
 NAV Nordland
 NAV Nordland
 NAV Nordland
 NAV Tiltak Oslo
 NAV Tiltak Oslo
 NAV Tiltak Oslo
 NAV Tiltak Oslo
 NAV Tiltak Oslo
 NAV Tiltak Oslo
 NAV Tiltak Oslo
 NAV Tiltak Oslo

ARBEIDSLIVSRESSURS AS
 AS3 Employment Norge AS- 915200346 Slettet
 AS3 NORGE AS
 FALCK NORGE AS
 NACELLA AS
 Joblearn AS
 Prima Arena AS
 Rosenvik Kompetanse AS
 VEKSTTORGET MARKED AS
 AKSIS AS
 Bufar Kompetanse AS
 Fretex Jobb og Oppfølging AS (hovedenhet)
 Ressurs Tromsø AS
 IDEA Kompetanse AS
 Ifront Karriere AS
 Joblearn AS
 A2G Kompetanse AS
 Fretex Jobb og Oppfølging AS (hovedenhet)
 Fretex Pluss AS
 IDEA Kompetanse AS
 Fretex Jobb og Oppfølging AS (hovedenhet)
 Fønix AS
 Hapro Jobb og Karriere AS

NAV Tiltak Rogaland
 NAV Tiltak Rogaland
 NAV Tiltak Rogaland
 Nav Tiltak Rogaland
 NAV Tiltak Rogaland
 NAV Tiltak Trøndelag
 NAV Tiltak Trøndelag
 NAV Tiltak Trøndelag
 NAV Tiltak Trøndelag
 NAV Troms og Finnmark
 NAV Troms og Finnmark
 NAV Troms og Finnmark
 NAV Troms og Finnmark
 NAV Vestfold og Telemark
 NAV Vestfold og Telemark
 NAV Vestfold og Telemark
 NAV Vestland
 NAV Vestland
 NAV Vestland
 NAV Vestland
 NAV Vest-Viken
 NAV Øst-Viken Tiltak
 NAV Øst-Viken Tiltak
 NAV Øst-Viken Tiltak

Oppfølging

Leverandør

Avigo Holding AS
 AVIGO UTVIKLING AS
 FALCK NORGE AS
 NetPed AS
 Varodd Arbeid og Inkludering AS
 VARODD UTVIKLING AS
 ARBEIDSLIVSRESSURS AS
 Ifront Karriere AS
 Joblearn AS
 ARBEIDSLIVSRESSURS AS
 Astero Kompetanse AS
 Din Utvikling AS
 Furene AS
 BedriftsAkademiet AS
 FALCK NORGE AS
 Friskgården AS
 SORTLAND ARBEIDSSENTER AS
 AS3 NORGE AS
 Din Utvikling AS
 FALCK NORGE AS

Avtaleeier

NAV Agder
 NAV Agder
 NAV Agder
 NAV Agder
 NAV Agder
 NAV Agder
 NAV Agder
 NAV Innlandet
 NAV Innlandet
 NAV Innlandet
 NAV Innlandet
 NAV Møre og Romsdal
 NAV Møre og Romsdal
 NAV Møre og Romsdal
 NAV Nordland
 NAV Nordland
 NAV Nordland
 NAV Nordland
 NAV Nordland
 NAV Tiltak Oslo
 NAV Tiltak Oslo
 NAV Tiltak Oslo

Funkweb Kompetanse AS	NAV Tiltak Oslo
Ifront Karriere AS	NAV Tiltak Oslo
Joblearn AS	NAV Tiltak Oslo
Sens Utvikling AS	NAV Tiltak Oslo
Unikum AS	NAV Tiltak Oslo
A2G Kompetanse AS	NAV Tiltak Rogaland
Aktiv Læring AS	NAV Tiltak Rogaland
ARBEIDSKOMPETANSE OG SERVICE AS	NAV Tiltak Rogaland
ARBEIDSLIVSRESSURS AS	NAV Tiltak Rogaland
AS3 NORGE AS	NAV Tiltak Rogaland
BedriftsAkademiet AS	NAV Tiltak Rogaland
FALCK NORGE AS	NAV Tiltak Rogaland
Fretext Jobb og Oppfølging AS (hovedenhet)	NAV Tiltak Rogaland
KLV STÅLARBEIDER AS	NAV Tiltak Rogaland
Joblearn AS	NAV Tiltak Rogaland
ARBEIDSLIVSRESSURS AS	NAV Tiltak Trøndelag
Din Utvikling AS	NAV Tiltak Trøndelag
FALCK NORGE AS	NAV Tiltak Trøndelag
Ifront Karriere AS	NAV Tiltak Trøndelag
Joblearn AS	NAV Tiltak Trøndelag
Norservice AS	NAV Tiltak Trøndelag
Prima Arena AS	NAV Tiltak Trøndelag
Din Utvikling AS	NAV Tiltak Øst-Viken
Joblearn AS	NAV Tiltak Øst-Viken
Din Utvikling AS	NAV Troms og Finnmark
Ifront Karriere AS	NAV Troms og Finnmark
Inko AS	NAV Troms og Finnmark
Nordtro AS	NAV Troms og Finnmark
Norges arktiske student samskipnad	NAV Troms og Finnmark
Ressurs Tromsø AS	NAV Troms og Finnmark
Ressurs Tromsø AS	NAV Troms og Finnmark v/ARK
Fretext Jobb og Oppfølging AS (hovedenhet)	NAV Trøndelag
Fønix AS	NAV Vestfold og Telemark
GREP Grenland AS	NAV Vestfold og Telemark
IDEA Kompetanse AS	NAV Vestfold og Telemark
Ifront Karriere AS	NAV Vestfold og Telemark
Joblearn AS	NAV Vestfold og Telemark
KEOPS kurs og arbeidssenter KF	NAV Vestfold og Telemark
Kvito as	NAV Vestfold og Telemark
Sirius Act AS	NAV Vestfold og Telemark
A2G Kompetanse AS	NAV Vestland
Din Utvikling AS	NAV Vestland
Fretext Jobb og Oppfølging AS (hovedenhet)	NAV Vestland
Fretext Pluss AS	NAV Vestland
Ifront Karriere AS	NAV Vestland
Signo arbeid og deltagelse	NAV Vestland

Signo Dokken AS	NAV Vestland
FALCK NORGE AS	NAV Vest-Viken
Ifront Karriere AS	NAV Vest-Viken
Joblearn AS	NAV Vest-Viken
Podium AS	NAV Vest-Viken
Stiftelsen Kirkens Bymisjon Drammen	NAV Vest-Viken
Ifront Karriere AS	NAV Vest-Viken
Joblearn AS	NAV Øst Viken
Din Utvikling AS	NAV Øst-Viken
FreteX Jobb og Oppfølging AS (hovedenhet)	NAV Øst-Viken
FreteX Pluss AS	NAV Øst-Viken
Joblearn AS	NAV Øst-Viken
OsloKollega AS	NAV Øst-Viken
Personalpartner AS	NAV Øst-Viken
Podium AS	NAV Øst-Viken
Sens Utvikling AS	NAV Øst-Viken
A2G Kompetanse AS	NAV Øst-Viken Tiltak
DELTA NÆRING AS	NAV Øst-Viken Tiltak
Ifront Karriere AS	NAV Øst-Viken Tiltak
Podium AS	NAV Øst-Viken Tiltak
Sens Utvikling AS	NAV Øst-Viken Tiltak
Din Utvikling AS	Arbeids- og velferdsdirektoratet (Rammeavtale)
Prima Arena AS	Arbeids- og velferdsdirektoratet (Rammeavtale)

Opplæring

Leverandør	Avtaleeier
Aktiv Læring AS	NAV Agder
AOF Vestlandet-Agder	NAV Agder
BedriftsAkademiet AS	NAV Agder
Learn AS	NAV Agder
NetPed AS	NAV Agder
Podium AS	NAV Agder
Relyon Nutec Norway AS	NAV Agder
Skandinavisk Trafikksenter AS	NAV Agder
STS Fagstillas AS	NAV Agder
Toyota Material Handling Norway AS	NAV Agder
Vennesla voksenopplæringscenter	NAV Agder
Digforsk AS	NAV Finnmark
Folkeuniversitetet Vestlandet	NAV fylkeskontor Vestland
Studieorganisasjonen Folkeuniversitetet	NAV Innlandet
Sevendal Trafikkskole AS	NAV Innlandet
Wright Trafikkskole AS	NAV Innlandet
Astero Kompetanse AS	NAV Møre og Romsdal
BRISK UTVIKLING AS	NAV Møre og Romsdal

Din Utvikling AS	NAV Møre og Romsdal
Furene AS	NAV Møre og Romsdal
FURENE UTVIKLING AS	NAV Møre og Romsdal
GILLEN KOMPETANSE AS	NAV Møre og Romsdal
Stillcon AS	NAV Møre og Romsdal
Trollheim AS	NAV Møre og Romsdal
Varde Arbeid og Inkludering AS	NAV Møre og Romsdal
VARDE AS	NAV Møre og Romsdal
ÅMS AUTORISERTE TRAFIKKSKOLE AS	NAV Møre og Romsdal
Agenda AS	NAV Nordland
AS3 NORGE AS	Nav Nordland
FREM Bodø AS	NAV Nordland
Helgeland Industrier AS (HIAS AS)	NAV Nordland
Lofoten Industri AS	NAV Nordland
Minar - En Stiftelse	NAV Nordland
Moment Salten AS	NAV Nordland
Kurs og Sikkerhet AS	NAV Tiltak Innlandet
Mjøssanker Karriere AS	NAV Tiltak Innlandet
Sikkerhetsakademiet AS	NAV Tiltak Innlandet
Tiur'n Konsulenttenester	NAV Tiltak Innlandet
Toyota Material Handling Norway AS	NAV Tiltak Innlandet
Sikkerhetsakademiet AS	NAV Tiltak Innlandet
Toyota Material Handling Norway AS	NAV Tiltak Innlandet
Akademiet Privatist og Nettstudier AS	NAV Tiltak Oslo
AS3 NORGE AS	NAV Tiltak Oslo
CAD CONSULT AS	NAV Tiltak Oslo
Glasspaper AS	NAV Tiltak Oslo
ikt-huset AS	NAV Tiltak Oslo
Invito Inspire AS	NAV Tiltak Oslo
Joblearn AS	NAV Tiltak Oslo
Kompetansesenteret Feiring	NAV Tiltak Oslo
Learn AS	NAV Tiltak Oslo
Maskin og Truckopplæring AS	NAV Tiltak Oslo
Målrettet kompetanse AS	NAV Tiltak Oslo
Oslo Voksenopplæring Rosenhof	NAV Tiltak Oslo
Podium AS	NAV Tiltak Oslo
Securitas AS (hovedenhet)	NAV Tiltak Oslo
Sirius Act AS	NAV Tiltak Oslo
Stamina kurscenter as	NAV Tiltak Oslo
TNT Landskap AS	NAV Tiltak Oslo
Toyota Material Handling Norway AS	NAV Tiltak Oslo
Oslo kommune v/ Utdanningsetaten	NAV Tiltak Oslo og Utdanningsetaten i Oslo kommune
Oslo kommune v/ Utdanningsetaten	NAV Tiltak Oslo og Voksenopplæringen i Oslo
AKTIO AS	NAV Tiltak Rogaland
Aktiv Læring AS	NAV Tiltak Rogaland

ARBEIDSKOMPETANSE OG SERVICE AS	NAV Tiltak Rogaland
ARBEIDSLIVSRESSURS AS	NAV Tiltak Rogaland
Bilfinger Nordics AS	NAV Tiltak Rogaland
Hero Kompetanse	NAV Tiltak Rogaland
Kaefer Energy AS	NAV Tiltak Rogaland
KIWA KOMPETANSE AS	NAV Tiltak Rogaland
Norasondegruppen AS	NAV Tiltak Rogaland
Podium AS	NAV Tiltak Rogaland
Rogaland Ressurssenter AS	Nav Tiltak Rogaland
Sapio AS	NAV Tiltak Rogaland
Securitas AS (hovedenhet)	NAV Tiltak Rogaland
Stillasgruppen AS	NAV Tiltak Rogaland
Transportkompetanse Haugesund AS	NAV Tiltak Rogaland
ZAFE AS	NAV Tiltak Rogaland
Gerds Trafikkskole AS	NAV Tiltak Rogaland
Zafe AS	NAV Tiltak Rogaland
ARBEIDSLIVSRESSURS AS	NAV Tiltak Trøndelag
BedriftsAkademiet AS	NAV Tiltak Trøndelag
Joblearn AS	NAV Tiltak Trøndelag
NAVIGATOR KOMPETANSE AS	NAV Tiltak Trøndelag
Prima Arena AS	NAV Tiltak Trøndelag
Stjørdal- Meråker Trafikkskole AS	NAV Tiltak Trøndelag
Trafikksenteret Gule biler AS	NAV Tiltak Trøndelag
TRONDHEIM VOKSENOPPLÆRINGSSENTER	
VIDEREGÅENDE SKOLE	NAV Tiltak Trøndelag
Trøndelag fylkeskommune	NAV Tiltak Trøndelag
Wright Trafikkskole AS	NAV Tiltak Trøndelag
YSK AS	NAV Tiltak Trøndelag
Hero Kompetanse	NAV Tiltak Øst-Viken
Målrettet kompetanse AS	NAV Tiltak Øst-Viken
Podium AS	NAV Tiltak Øst-Viken
Wright Trafikkskole AS	NAV Tiltak Øst-Viken
Østfold trafikkskole as, Storgt. 2	NAV Tiltak Øst-Viken
Digforsk AS	NAV Troms og Finnmark
Ressurs Tromsø AS	NAV Troms og Finnmark
Salberg Kjøreskole AS	NAV Troms og Finnmark
T. R. Johansen Trafikkskole	NAV Troms og Finnmark
Transportkompetanse Nord AS	NAV Troms og Finnmark
TROMSØ TUNGBILOPPLÆRING AS	NAV Troms og Finnmark
VARANGER TRAFIKKSKOLE AS	NAV Troms og Finnmark
A2B Norge AS	NAV Vestfold og Telemark
AGERE Trafikkskole AS	NAV Vestfold og Telemark
Bilfinger Nordics AS	NAV Vestfold og Telemark
BOB TRAFIKKSKOLE AVD. TØNSBERG AS	NAV Vestfold og Telemark
Fønix AS	NAV Vestfold og Telemark
GET ACADEMY AS	NAV Vestfold og Telemark

GREP Grenland AS	NAV Vestfold og Telemark
Hero Kompetanse	NAV Vestfold og Telemark
iFokus Kompetanse AS	NAV Vestfold og Telemark
Joblearn AS	NAV Vestfold og Telemark
K2 Kompetanse AS	NAV Vestfold og Telemark
MTK Skolen AS	NAV Vestfold og Telemark
PERSONAL SERVICE OG SIKKERHET AS	NAV Vestfold og Telemark
Podium AS	NAV Vestfold og Telemark
Sirius Act AS	NAV Vestfold og Telemark
Studieorganisasjonen Folkeuniversitetet	NAV Vestfold og Telemark
Velle Gruppen AS	NAV Vestfold og Telemark
Vestfold og Telemark fylkeskommune	NAV Vestfold og Telemark
VINTAGE BABY	NAV Vestfold og Telemark
AOF Vestlandet-Agder	NAV Vestland
EBA Vestenfjelske	NAV Vestland
Entreprenerdy AS	NAV Vestland
Metis Education AS	NAV Vestland
Metis Privatistiskole AS	NAV Vestland
NetPed AS	NAV Vestland
Podium AS	NAV Vestland
Stord vidaregåande skule	NAV Vestland
STS Gruppen AS	NAV Vestland
Åsane Trafikkskole AS	NAV Vestland
Åsane Videregående skole	NAV Vestland
Aktiv Læring AS	NAV Vest-Viken
BedriftsAkademiet AS	NAV Vest-Viken
Folkeuniversitetet Sør-Øst	NAV Vest-Viken
Hero Kompetanse	NAV Vest-Viken
Ifront Karriere AS	NAV Vest-Viken
Invito Inspire AS	NAV Vest-Viken
K2 Kompetanse AS	NAV Vest-Viken
Studieorganisasjonen Folkeuniversitetet	NAV Vest-Viken
Toyota Material Handling Norway AS	NAV Vest-Viken
Wright Trafikkskole AS	NAV Vest-Viken
BedriftsAkademiet AS	NAV Øst-Viken
DELTA NÆRING AS	NAV Øst-Viken
Ifront Karriere AS	NAV Øst-Viken
Kompetansesenteret Feiring	NAV Øst-Viken
MENKO UNDERVISNING AS	NAV Øst-Viken
Målrettet kompetanse AS	NAV Øst-Viken
Norasondegruppen AS	NAV Øst-Viken
Podium AS	NAV Øst-Viken
Wright Trafikkskole AS	NAV Øst-Viken

SPØRSMÅL NR. 2203

Innlevert 11. mai 2023 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 23. mai 2023 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinneim

Spørsmål:

Stortinget har vedtatt at Norfund skal utøve sin virksomhet i henhold til grunnleggende prinsipper i norsk bistandspolitikk.

Vurderer utviklingsministeren det slik at Norfunds søksmål mot Honduras er i tråd med grunnleggende prinsipper i norsk bistandspolitikk, og dermed Stortingets vedtak?

BEGRUNNELSE:

I Innst. O. Nr. 38 (1996-1997) som ligger til grunn for Norfund-loven og opprettelsen av Norfund, etablerte Stortinget at:

"Fondet skal utøve sin virksomhet i henhold til grunnleggende prinsipper i norsk bistandspolitikk, bl.a. hva angår miljø, kvinners medvirkning i produktiv sektor og ønsket om at tiltak skal skape varige forbedringer i økonomiske og sosiale kår for befolkningen."

Norfund gikk 21. april i år til søksmål mot den demokratisk valgte regjeringen i Honduras gjennom en tvisteløsningsmekanisme administrert av Verdensbanken, der private selskaper kan stevne og kreve erstatning fra stater, også ut fra politikken som sistnevnte fører.

Bakgrunnen for søksmålet er at Norfund investerte i to solcelleparker i Honduras, drevet av det private, norske selskapet Scatec, under det korrupte regimet til Juan Orlando Hernández. I 2022 fikk Honduras en ny, sosialdemokratisk regjering og en ny energilov, som åpnet opp for å reforhandle strømkjøpsavtalene med kraftselskapene i landet. I kjølvannet av dette uttaler Per Kristian Sbertoli, leder for samfunnskontakt i Norfund, at fondets solcelleparker har gått glipp av inntekter fra den statlige kraftdistributøren ENEE.

Norfund skriver i sin selskapspresentasjon at:

«Styret sørger for at Norfund opererer i samsvar med Norfund-loven fra 1997 og fondets vedtekter».

Forslagsstiller ønsker svar på om utviklingsministeren, som øverste politiske ansvarlige for Norfund, mener styret har sørget for at fondet har operert i samsvar med de føringer Stortinget har satt i behandlingen av Norfund-loven, og om det er i tråd med grunnprinsippene med norsk bistandspolitikk at et bistandsfond støvner inn en demokratisk valgt regjering som forsøker å få politisk kontroll over kraftprisene for Verdensbankens investor-tvisteløsning.

Svar:

Norfund - statens investeringsfond for næringsvirksomhet i utviklingsland - er et 100 prosent statseid selskap, hvor UD og jeg som statsråd er ansvarlig for eierstyringen.

Staten er eier i Norfund for å ha et målrettet virkemiddel som kan utvikle levedyktig og lønnsom næringsvirksomhet i utviklingsland, som ellers ikke ville bli igangsatt som følge av høy risiko. Statens mål som eier er å stimulere til høyere sysselsetting og bærekraftig økonomisk vekst i utviklingsland. Det er selskapets styre som er ansvarlig for å påse at Norfund leverer på sitt mandat innenfor rammene staten har satt for virksomheten, herunder grunnleggende prinsipper for norsk utviklingspolitikk.

Norfund har informert meg om at de har fått registrert tvisten selskapet har med Honduras ved International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID), som er en internasjonal voldgiftsinstitusjon under Verdensbanken. Norge tiltrådte ICSID-konvensjonen i 1967. Norfund opplyser at Honduras, gjennom landets lovgivning, har gjort ICSID til den eneste internasjonale tvisteløsningen som var tilgjengelig for prosjektene Norfund har investert i.

Twistemålet dreier seg om uteblitt betaling for kraft i henhold til kontrakten. Norfunds forhandlinger med Honduras om betalingen har pågått i flere år. Norfund opplyser at forhandlingene med Honduras myndigheter fortsetter, uavhengig av at tvisten er meldt til ICSID, med mål om å finne en minnelig løsning. For å få mer tid til forhandlinger har Norfund bedt om at videre behandling i ICSID utsettes.

Norfund opererer i svært vanskelige markeder og har mandat til å ta høyere risiko enn vanlige investorer for å utvikle landenes næringsliv. Industrielle investeringer i disse landene, f.eks. innen kraftutbygging, kan være krevende og tvister kan oppstå.

Norfund har investert over 280 millioner kroner i utbygging av solpaneler i Honduras. Det bidrar til at flere i Honduras får tilgang til elektrisitet, og at den økonomiske veksten i landet større grad baseres på fornybar energi. Dette er helt i tråd med de overordnede målsetningene i regjeringens utviklingspolitikk.

SPØRSMÅL NR. 2204**Innlevert 12. mai 2023 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 23. mai 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe****Spørsmål:**

Hvordan tenker statsråden å følge opp Hurdalsplattformens punkt om økt finansiering for flercampus-institusjoner, og kan han berolige miljøet i Midt-Telemark om at de økonomiske rammebetingelsene fra regjeringen kommer til å bedre seg?

BEGRUNNELSE:

I Hurdalsplattformen står blant annet følgende:

"Auke basisfinansieringa for universitet og høyskular og bidra til å kompensere meirkostnader for fleircampus-institusjonar."

Jeg har blitt kontaktet av folkevalgte i Midt-Telemark som er sterkt bekymret for den økonomiske situasjonen ved Universitetet i Sørøst-Norge – campus Bø. Bekymringen er basert på det de har fått vite om den pressede økonomiske situasjonen fra institusjonen.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at det enkelte universitet og den enkelte høyskole har et strategisk handlingsrom som gir et grunnlag for å kunne gjøre gode prioriteringer og bruke ressurser effektivt. Jeg hadde et møte 28. mars med en rekke ordførere og andre folkevalgte i regionen, blant annet om spørsmål knyttet til Universitetet i Sørøst-Norge og flercampus-problematikk. Jeg opplever at vi er enige om at det er et viktig mål å legge godt til rette for desentralisert og fleksibel utdanning.

Bevilgningen til Universitetet i Sørøst-Norge er 17 prosent høyere enn i 2019, noe som innebærer en realvekst på 4 prosent utover prisjusteringene. I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2023 har regjeringen foreslått å øke bevilgningen til universitetene og høyskolene med 874,8 millioner kroner som følge av den ekstraordinære lønns- og prisjusteringen av budsjettet og med 109,4 millioner kroner som følge av den midlertidig økte arbeidsgiveravgiften på inntekt over 750 000 kroner.

For å støtte opp om institusjonens strategiske handlingsrom har regjeringen i Meld. St. 14 (2022–2023) Utsyn over kompetansebehovet i Norge (utsynsmeldingen) varslet endringer i finansieringssystemet for universiteter og høyskoler. Endringene skal styrke institusjonenes evne til å ivareta det brede samfunnsoppdraget og helheten i regjeringens prioriteringer og til å effektivt legge til rette for høy kvalitet i sektoren. Universitetene og høyskolene skal få mer tillit, handlingsrom og ansvar.

Regjeringen har i arbeidet med nytt finansieringssystem også vurdert flercampus-institusjonene særskilt. Institusjoner med mange og desentrale campuser kan ha noen særskilte utfordringer med kostnader ved en spredt geografisk struktur. Dette er noe jeg eventuelt vil komme tilbake til i budsjettprosessene.

I utsynsmeldingen har regjeringen videre lagt vekt på å sørge for at fleksibel utdanning blir en integrert del av institusjonenes utdanningsvirksomhet. Blant annet vil regjeringen vurdere nærmere hvordan universiteter og høyskoler kan øke omfanget av fleksible og desentraliserte studietilbud som imøtekommer nasjonale og regionale behov og etterspørsel.

SPØRSMÅL NR. 2205**Innlevert 12. mai 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 22. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Ble det på bakgrunn av den konkrete sikkerhetsrisikoen det innebar at statsråden installerte TikTok på en telefon med tilgang til Justis- og beredskapsdepartementets in-

terne digitale infrastruktur og tjenester iverksatt risikoreducerende tiltak, og hvis dette besvares bekreftende, hvem iverksatte disse tiltakene og når ble dette gjort?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mine skriftlige spørsmål nr. 1907 av 03.04.23 og nr. 2060 av 26.04.23, og til statsrådens besvarelse av disse spørsmålene. Det som etterspørres i de to nevnte spørsmålene, er om det ble iverksatt tiltak for å redusere den konkrete sikkerhetsrisikoen det innebar at statsråden høsten 2022 hadde den kinesiske applikasjonen TikTok installert på en telefon med tilgang til Justis- og beredskapsdepartementets interne digitale infrastruktur og tjenester. Statsråden redegjør i sine besvarelser for hvordan hun nå har innrettet sin bruk av dataenheter (nr. 1907) og for hvilke generelle rutiner departementet har for å ivareta sikkerheten i sin interne digitale infrastruktur og tjenester (nr. 2060).

Det bes om at statsråden nå besvarer om det ble iverksatt tiltak for å redusere den konkrete sikkerhetsrisikoen som oppstod høsten 2022 som en konsekvens av at TikTok ble installert på en telefon med tilgang til Justis- og beredskapsdepartementets interne digitale infrastruktur og tjenester. Hvis spørsmålet besvares bekreftende, bes det om at det opplyses hvem som iverksatte disse tiltakene og når de ble iverksatt. Dersom spørsmålet ikke bes-

vares av sikkerhetshensyn, bes det om en henvisning til hvilket rettsgrunnlag som påberopes for å ikke besvare Stortingets spørsmål.

Svar:

Det vises til tidligere svar på skriftlig spørsmål nr. 2060, hvor jeg på overordnet nivå viste til hvilke risikoreducerende tiltak Justis- og beredskapsdepartementet gjennomfører både på regelmessig basis og mer enkeltvis. Jeg kan bekrefte at både de regelmessige tiltakene og også enkeltvis tiltak slik som inntrengningstester mv. er gjennomført etter høsten 2022. Justis- og beredskapsdepartementet drifter i hovedsak sine egne systemer og sikkerhetstiltak iverksettes av departementet. Det er et nært samarbeid med NSM, Forsvarsdepartementet og Departementenes sikkerhetsorganisasjon. Jeg ber om forståelse for at jeg ikke kan gå i detalj på hvilke tiltak departementet gjør for å sikre sine digitale løsninger og når de utføres. Å dele denne typen informasjon vil innebære en sikkerhetsrisiko fordi det gir potensielle trusselaktører aksessinformasjon.

SPØRSMÅL NR. 2206

Innlevert 12. mai 2023 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 31. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Norske tog har inngått kontrakt om innkjøp av nye fjerntog. Til tross for tidligere lovnader fra Norske tog om universell utforming, har de valgt en løsning med to trinn for på/avstigning.

Hvordan kan statsråden være fornøyd med at det norske togtilbudet ikke vil være universelt utformet de neste 40 årene?

BEGRUNNELSE:

Norske tog inngikk i februar kontrakt med Stadler om innkjøp av nye fjerntog av typen Stadler «Flirt Nordic Express». Det er valgt en løsning med to trinn for på/avstigning. Togene skal utstyres med heis ved to innganger som løsning for rullestolbrukere. Det vil gjøre at f.eks. rullestolbrukere fortsatt vil være avhengig av assistanse for å komme om bord på toget. Dette er ikke universell utforming.

Trinnfri på/avstigning er foretrukket løsning for de fleste togreisende, ikke bare rullestolbrukere. Reisende med små barn og barnevogn, eldre, alle med en tung koffert vil foretrekke å kunne gå rett inn i toget, uten å måtte stige opp to trinn.

Det er fremdeles langt igjen før vi har en universelt utformet samferdselsløsning i Norge, med sammenhengende reisekjeder der alle innbyggere har likeverdig tilgang til transport. Høyre synes likevel det er sjokkerende at man ved innkjøp av nye fjerntog som skal kjøres de neste 40 årene, ikke klarer å legge til rette for universell utforming. Det skaper et samfunn vi absolutt ikke kan være bekjent av i Norge.

Norge er gjennom norsk ratifisering av CRPD forpliktet til å utforme samfunnet slik at det fremmer likestilling. En samlet transportkomite stilte seg også i behandlingen av Nasjonal transportplan 2022-2033 bak at universell utforming er en obligatorisk del av planleggingen i samferdselssektoren, og at det kreves bred og tverrfaglig innsats

for å oppnå universell utforming av sammenhengende reisekjeder, jf. Innst. 653 S (2020-2021).

Svar:

Regjeringen arbeider for at jernbanesystemet skal være universelt utformet i størst mulig grad. Dette er et viktig hensyn når stasjoner opprustes, digitale billettssystemer utformes og nye tog kjøpes inn. De nye regiontogene og lokaltogene som Norske tog har bestilt og de nye Flirt-togene som allerede er levert har trinnfri adkomst fra standardiserte plattformer på 760 mm. For personer med funksjonsnedsettelse er dette en viktig oppgradering av reisetilbudet på de korte og mellomlange togstrekningene, selv om det er høydeforskjeller inne i toget. På korte strekninger er det viktig at passasjerene kan komme raskt inn og ut av toget uten assistanse, når plattformenes utforming tillater det.

De nye fjerntogene som Norske tog nå har kjøpt fra Stadler, har en høygulvløsning som gir en innredning

uten nivåforskjeller og god innvendig tilgjengelighet. Dette vil være en forbedring for alle reisende, og gi en mer komfortabel reise også for personer med funksjonsnedsettelse på disse lange strekningene. Togprodusentenes respons, samt påfølgende anbudsrunde, viser ifølge Norske tog at markedet for denne type fjerntog er begrenset. I kravspesifikasjonen til Norske tog, basert på Jernbanedirektoratets oppdragsbeskrivelse, har det ligget inne krav om best mulig tilgjengelighet for alle reisende. Ingen togprodusenter leverte tilbud om tog med trinnfri adkomst. Dette betyr at Norske tog måtte velge en togtype som medfører at en del personer med funksjonsnedsettelse må benytte rampe/heis for på- og avstigning.

Jeg viser til de andre svarene som allerede er sendt til Stortinget for besvarelse av likelydende spørsmål, dvs. svar på spørsmål nr. 2211 og nr. 2274 til skriftlig besvarelse fra hhv. stortingsrepresentantene Mona Fagerås og Morten Stordalen.

SPØRSMÅL NR. 2207

Innlevert 12. mai 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 16. mai 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Vil eit oppdatert rundskriv om ME-sjuka sine trygderettar bli publisert i løpet av mai 2023 slik statsråden tidlegare har signalisert til Stortinget, for å få slutt på at CFS/ME-sjuka under avklaring ikkje blir pålagt krav og forventingar frå NAV som ikkje er vitskapleg funderte, som er utilgjengelige og/eller dei får avslag på i det offentlege helsevesenet?

GRUNNGJEVING:

Eg syner til tidlegare skriftleg spørsmål frå representanten Seher Aydar (R) om denne saka, Dokument nr. 15:1946 (2022-2023). Her opplyser Arbeids- og inkluderingsministeren at Arbeids- og velferdsdirektoratet «..tar sikte på at et oppdatert rundskriv kan publiseres i løpet av mai 2023.»

Svar:

For å følge opp Stortingets oppmodingsvedtak nr. 59 og 60 har eg bedt Arbeids- og velferdsdirektoratet om å gjennomgå praksisen. Denne gjennomgangen skal etter pla-

nen bli ferdig frå direktoratet si side i løpet av første halvår 2023. Eg vil komme tilbake til Stortinget etter at praksis og regelverk er gjennomgått.

Parallelt med gjennomgangen vurderer direktoratet òg om dei interne retningslinene (rundskrivet) bør justerast. Representanten viser i spørsmålet sitt mellom anna til svaret mitt 21. april 2023 på spørsmål nr. 1946 (2022-2023), der eg skreiv at direktoratet tok sikte på å publisere eit oppdatert rundskriv i løpet av mai.

Direktoratet har opplyst meg om at dei 15. mai har publisert oppdatert rundskriv (omtale til folketrygdlova §§ 12-5 første ledd første punktum og 12-6 andre ledd første punktum).

SPØRSMÅL NR. 2208

Innlevert 12. mai 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 23. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener statsråden at det er opp til barn å angi sine egne foreldre for å ha oppgitt feil om egen identitet?

BEGRUNNELSE:

Avisa Klassekampen kunne 11. mai fortelle om en ung kvinne, opprinnelig fra Kasakhstan, som kom til Norge med sin mor da hun var 13 år gammel. Moren skal angivelig ha oppgitt feil om sin egen og datterens identitet for å redde datterens liv, og de to har siden bodd i Norge. Jenta vokste opp i Norge og har derfor en sterk tilknytning til riket. Da hun ønsket å søke om statsborgerskap valgte hun og moren å gå til politiet for å fortelle sannheten, vel vitende om risikoen det innebar. UDI reagerte raskt med utvisningsvedtak av begge to. UDI mener at kvinnen skulle angitt moren sin i det hun ble myndig.

Advokaten til de to involvert har på sin side reagert kraftig på dette. Advokaten viser til en dom han selv har ført for domstolen der retten slo fast at en tadsjikisk kvinne i en tilsvarende sak ikke kunne klandres for å ikke ha fortalt om løgnen om familiens identitet. Han viser videre til at det er uforholdsmessig strengt å utvise et barn som har vokst opp og bodd i Norge store deler av sin oppvekst og ungdomstid. Videre har ikke UDI tillagt det faktum at de selv oppsøkte myndighetene for å fortelle sannheten noen formildende hensyn.

Det er helt forståelig at statsråden ikke kan uttale seg om enkeltsaker og det er heller ikke det spørsmålsstiller ber om her. Eksempelet fra Klassekampen er kun for å illustrere. Det er derimot ønskelig at statsråden uttaler seg om essensen i spørsmålet, som dreier seg om hvorvidt det er opp til barn å selv angi sine egne foreldre i utlendingsaker om dreier seg om falsk identitet eller andre usannheter om opprinnelse.

Svar:

Spørsmålet i saken tar utgangspunkt i en enkeltsak som etter det opplyste er behandlet av Utlendingsdirektoratet (UDI). Det er Utlendingsnemnda (UNE) som er klageorgan for UDIs vedtak, og departementet kan ikke kommentere enkeltsaker. Dette merker jeg meg også at representanten Drevland Lund er fullt oppmerksom på, og jeg er derfor bare bedt om å svare på det generelle spørsmålet som er stilt.

Det aktuelle spørsmålet tar utgangspunkt i situasjoner hvor barn har fått opphold med feil identitet, som følge

av falske opplysninger fra foreldrene. Problemstillingen er så om de aktuelle barna plikter å oppgi riktig identitet når de senere blir voksne og selv fremmer eventuelle søknader om nye tillatelser, herunder statsborgerskap.

Utgangspunktet er klart: Enhver som fremmer søknader etter utlendingsregelverket eller statsborgerslovgivningen, må oppgi korrekte opplysninger. Dette er en helt grunnleggende forutsetning for en fungerende innvandringsregulering.

Det understrekes i denne sammenheng at det er en alvorlig utfordring, både for Norge og andre mottakerstater, og for asylsystemet i seg selv, at en del asylsøkere fremmer søknader om internasjonal beskyttelse under falsk identitet og nasjonalitet.

Samtidig kan det unektelig oppstå noen reelle dilemmaer i enkelte av de sakene som omfatter mindreårige barn, og hvor hensynet til barnets beste skal være et grunnleggende hensyn og veies mot innvandringsregulerende hensyn. For å synliggjøre utfordringene, kan det siteres fra en avgjørelse fra 2020 fra Den europeiske menneskerettsdomstols (Pormes mot Nederland, avsnitt 57):

«[T]he Court has accepted that weighty immigration policy considerations militate in favour of identifying children with the conduct of their parents, failing which there would be a great risk that the parents exploit the situation of their children in order to secure a residence permit for themselves and for the children.»

I de tilfellene spørsmålet i saken gjelder, er ikke barna lenger mindreårige, og prinsippene om barnets beste mv., har ikke lenger direkte anvendelse. Det bakteppet som er beskrevet ovenfor, har imidlertid relevans også for inngangen til å vurdere slike tilfeller som spørsmålet gjelder.

Når det helt konkret skal vurderes i den enkelte sak om det er grunnlag for utvisning som følge av at enkeltpersoner hatt gitt uriktige opplysninger, skal det alltid foretas en individuell forholdsmessighetsvurdering. Og de forskjellige sakene kan være svært ulike, med stor variasjon i hvor tungtveiende hensyn som taler for det ene eller det andre resultatet. De konkrete vurderingene må derfor overlates til Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og eventuelt domstolene.

SPØRSMÅL NR. 2209**Innlevert 12. mai 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 25. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Mener statsråden at det er god bruk av ressurser å uttransporterte en mann som har vært i landet i mer enn 18 år, har to små barn i Norge, for så å måtte søke om familiegjenforening etter 2 år i karantene?

BEGRUNNELSE:

I Nordhordalands Avis og Bergensavisa kan vi lese om irakisk-kurdisk mann som er internert på Trandum. Mannen har to barn som er norske statsborgere. Han bør i utgangspunktet anledning til å få familiegjenforening med disse, men pga. endelig avslag på klage om opphold har han nå blitt hentet til Trandum for uttransportering. Han vil mest sannsynlig få 2 år i karantene og saksbehandling vil gjøre det umulig for ham å komme inn i Norge igjen før tidligst om 4 år. Det ønskes svar på om det er hensiktsmessig å bruke store ressurser på dette, når UDI allerede sliter med å ta unna den saksmengden de har liggende og tilhørende restanse.

Svar:

Jeg kan ikke kommentere denne enkeltavgjørelsen. Den konkrete avveiningen i den enkelte sak er overlatt til Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda.

Utvisningssaker kan reise vanskelige avveiningsspørsmål, når hensynet til barnets beste skal veies mot samfunnets behov for å reagere med utvisning. Ved grove brudd på utlendingsloven er det viktig å reagere for

å ivareta tilliten til regelverket, herunder asylinstituttet. Selv om hensynet til barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i avveiningen, er det anerkjent at det ut fra en konkret vurdering kan være legitimt å legge like stor eller større vekt på innvandringsregulerende hensyn. På dette punkt kan det være ulike syn på hva som bør bli utfallet i det enkelte tilfellet. Det finnes en rekke bestemmelser i det norske regelverket som skal sikre at det foretas barnesensitive vurderinger innenfor de ulike sakskategorier. Hensynet til barnets beste er fremhevet som et grunnleggende hensyn, og regelverket ligger tydelig innenfor rammen av våre folkerettslige forpliktelser.

Selv om både regelverket og de prinsippene som følges i praksis er i samsvar med våre folkerettslige forpliktelser, arbeider departementet for å utvikle og ytterligere styrke rettssikkerheten til barn som berøres av utvisningssaker. Som jeg har opplyst representanten om i tidligere svar på skriftlig spørsmål, ga departementet i januar en instruks til Utlendingsdirektoratet som forkorter den faktiske ventetiden for foreldre som har blitt midlertidig utvist, slik at de kan bli gjenforent med sin familie så snart utvisningstiden er over. Instruksen gir adgang til å fremme søknad om ny tillatelse inntil seks måneder før utløpet av innreiseforbudet, og søknadene bør prioriteres. Formålet er at det skal kunne være avklart om det gis ny tillatelse når innreiseforbudet utløper eller kort tid etter dette. På denne måten unngås det at den reelle familiesplittelsen mellom den utviste forelderen og barnet i Norge blir vesentlig lengre enn det varigheten av innreiseforbudet tilsier.

SPØRSMÅL NR. 2210**Innlevert 12. mai 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 22. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Har samferdselsministeren gjennom underliggende etater iverksatt undersøkelser for å forsikre seg om at Kjøkkøy-sund bru ikke utgjør en sikkerhetsrisiko, både for de som

kjører på broen, men også for at personer under broen ikke skal bli truffet av elementer som faller ned?

BEGRUNNELSE:

Samferdselsministeren er godt kjent med utfordringene knyttet til den dårlige standarden på Kjøkøysund bru gjennom mine mange skriftlige spørsmål. Behovet for en ny bru er vel kjent, det er også samferdselsministerens løftebrudd da han nå ikke vil bevilge et øre til en ny bru. AP/SP styrte Viken legger nå opp til en massiv bompengefinansiering i stedet.

Det hevdes at det har begynt å falle ned elementer fra broen som kan treffe personer som oppholder seg under broen. Om dette stemmer vet jeg ikke, men jeg mener at dette potensielt er såpass alvorlig at dette må undersøkes nøye og eventuelle tiltak må iverksettes. Selv om broen er en del av fylkesveien, så har statsråden det overordnede ansvaret og derfor ønsker jeg informasjon om hva statsråden har gjort for å forsikre seg om at Kjøkøysund bru ikke utgjør en sikkerhetsrisiko.

SPØRSMÅL NR. 2211

Innlevert 12. mai 2023 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 24. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Ønsker regjeringen seg et fjerntogtilbud som er mulig for all å bruke på lik linje, eller må rullestolbrukere fortsette å få en annenrangsløsning hvor de alltid vil måtte være avhengig av assistanse ved på- og avstigning?

BEGRUNNELSE:

Norske tog har inngått kontrakt om innkjøp av nye fjerntog av typen Stadler «Flirt Nordic Express» til det norske markedet. Kontrakten ble inngått i februar. Til tross for tidligere lovnader og skryt fra Norske tog om universell utforming, har de valgt en løsning med to trinn for på/avstigning. Togene skal utstyres med heis ved to innganger som løsning for rullestolbrukere.

Dette er etter min oppfatning ikke universell utforming. Det vil gjøre at rullestolbrukere fortsatt vil være avhengig av assistanse for å komme om bord på toget. Og sånn kan vi vel ikke ha det i 2023?

Svar:

Som representant Wiborg selv skriver i sin begrunnelse så er Kjøkøysund bru på fylkesvei 108. Følgelig er det Viken fylkeskommune som eier og forvalter Kjøkøysund bru og som har ansvaret for å foreta eventuelle undersøkelser på eget veinett.

Bruforskriften for fylkesvei er et viktig regelverk for å ivareta sikkerhet og fremkommelighet knyttet til bl.a. bruer på fylkesveinettet. I forskriftens § 5 er det gitt bestemmelser om forvaltning av bru, ferjekai og annen bærende konstruksjon, herunder inspeksjon av bruene. Vegnormal N401 Bruforvaltning fylkesveg er gitt med hjemmel i § 5 i forskriften. Hensikten med vegnormalen er å ivareta samfunnets krav til en god og enhetlig standard for bærende konstruksjoner på fylkesveinettet med hensyn til sikkerhet og funksjonalitet. Dette regelverket legger til grunn at fylkeskommunen er ansvarlig for å oppnevne en bruforvalter som skal påse at sikkerheten på bruer blir ivaretatt.

Fylkeskommunens ansvar innebærer at fylkeskommunene også er ansvarlige for prioriteringen av vedlikehold av egen veiinfrastruktur.

Løsningen skiller seg for eksempel fra de nye lokaltogene som vil ha trinnfri adkomst (samme lovverk), fra busser, trikker og bybane (annet lovverk). De nye ferjene og hurtigbåtene er også universelt utformet, men når det skal kjøpes inn fjerntog som fort skal gå i nærmere 40 år (dagens tog), så planlegger en for 40 år med diskriminering.

Undersøkelser konkluderer med at nesten halvparten av mennesker med funksjonsnedsettelse opplever at tilgang til offentlig transport er en utfordring i deres hverdag. Dette bør være mulig å gjøre noe med og da kan man ikke kjøpe tog, som skal vare i 40 år, som ikke er universelt utformet.

Svar:

Regjeringen arbeider for at jernbanesystemet skal være universelt utformet i størst mulig grad. Dette er et viktig hensyn når stasjoner opprustes, digitale billettsystemer utformes og nye tog kjøpes inn. De nye regiontogene og

lokaltogene som Norske tog har bestilt og de nye Flirt-togene som allerede er levert har trinnfri adkomst fra standardiserte plattformer på 760 mm. For personer med funksjonsnedsettelse er dette en viktig oppgradering av reisetilbudet på de korte og mellomlange togstrekningene, selv om det er høydeforskjeller inne i toget. På korte strekninger er det viktig at passasjerene kan komme raskt inn og ut av toget uten assistanse, når plattformenes utforming tillater det. Tog med trinnfri adkomst gir i seg selv ikke en universelt utformet transporttjeneste. Det er i dag varierende høyde og utforming på de 335 stasjonene i Norge, og kostnadene ved å oppgradere alle plattformene som fjerntogene stanser ved til standard plattformhøyde er svært høye. Stadig flere stasjoner blir oppgradert for å kunne tilby en universelt utformet transporttjeneste. Det gjenstår fortsatt et betydelig arbeid med stasjonsoppgraderinger for å tilby dette i hele landet.

Norske tog har nå kjøpt nye fjerntog. Disse togene skal kjøre på langdistansestrekningene Bergensbanen, Dovrebanen, Sørlandsbanen og Nordlandsbanen. Togene som opererer disse strekningene har nå passert sin levetid, og det er tidskrittisk å få byttet ut dagens tog. Nye tog vil settes i trafikk fra 2026 og utover. Jeg legger til grunn at Jernbanedirektoratet og Norske tog har forholdt seg til gjeldende lover og regler i denne anskaffelsen.

Forut for en slik stor anskaffelse har Jernbanedirektoratet utført en konseptvalgutredning med bred involvering av ulike brukergrupper. Norske tog har i tråd med anskaffelsesregelverket gjennomført markedsanalyser for å få oversikt over hvilke typer tog markedet kan levere for den tiltenkte bruken. Tog som trafikkerer lange strekninger har andre krav til komfort og utrustning enn lokaltog. Derfor er hensynet til innvendig utforming og tilgjengelighet tillagt stor vekt. Dette er i tråd med innspill fra brukerorganisasjonene som deltar i Toggruppa for universell utforming. Togene skal ha sovekupeer, serveringsvogn, arbeidsplasser osv. og samtidig tåle tøffe norske forhold ved kjøring i høyfjellet på vinterstid osv. Dette legger en del tekniske premisser for utformingen av toget, særlig plassering av hjul, understell og nødvendig teknisk utstyr, slik at gulvhøyden ved dørene må være høyere.

Togprodusentenes respons, samt påfølgende anbudsrunde, viser ifølge Norske tog at markedet for denne type fjerntog er begrenset. I kravspesifikasjonen til Norske tog, basert på Jernbanedirektoratets oppdragsbeskrivelse, har det ligget inne krav om best mulig tilgjengelighet for alle reisende. Ingen togprodusenter leverte tilbud om tog med trinnfri adkomst. Dette betyr at Norske tog måtte velge en togtype som medfører at en del personer med funksjonsnedsettelse må benytte rampe/heis for på- og avstigning.

De nye fjerntogene som Norske tog nå har kjøpt fra Stadler, har en høygulvløsning som gir en innredning uten nivåforskjeller og god innvendig tilgjengelighet. Dette vil være en forbedring for alle reisende, og gi en mer komfortabel reise også for personer med funksjonsnedsettelse på

disse lange strekningene. De nye togene vil sikre at personer som benytter seg av rullestol har trinnfri tilgang til grunnleggende kundefunksjoner fra dedikerte rullestolplasser inne i toget, som for eksempel handikaptilpasset toalett, cafe og soveplass.

Jeg er opptatt av at alle skal ha god tilgang til jernbanetjenestene, og løsningene for assistanse for på- og avstigning må fungere tilfredsstillende for de aktuelle brukergruppene. Dette vil jeg følge opp videre, både i styringen av virksomhetene i jernbanesektoren og i dialog med brukerorganisasjonene. Norske tog skal nå sammen med leverandøren gjennom en designfase der de siste tilpasninger og justeringer foregår før toget settes i produksjon. I denne fasen vil brukerorganisasjonene i Toggruppa for universell utforming naturligvis bli invitert til å delta. Jeg har i møte 23. mai med Norske tog og Jernbanedirektoratet fått bekreftet at de vil ta størst mulig hensyn til brukerorganisasjonenes ønsker og behov slik at løsningene er så nært opp til målet om universelt utformede transporttjenester som mulig.

SPØRSMÅL NR. 2212**Innlevert 12. mai 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 22. mai 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Synes statsråden det er greit at en kommune avslår en søknad om byggetillatelse for å rette opp i kommunens egen saksbehandlingsfeil?

BEGRUNNELSE:

Nylig kunne vi lese i Smaalenenes Avis om en ung gutt som kjøpte en boligtomt for å kunne oppfylle drømmen om sin egen bolig. Da tomten ble kjøpt bekreftet kommunen at det var mulig å bygge en tomannsbolig på tomten. Da byggesøknaden ble sendt valgte kommunen ikke å behandle byggesøknaden, de bestemte seg heller for å vurdere saken etter jordloven og det ble avslag. Det er åpenbart at kommunen her har begått en feil, som de prøver å rette opp ved å avslå en byggetillatelse. Dette rammer den unge gutten kraftig og det kan umulig være slik man behandler innbyggerne sine.

Svar:

Eg kjenner kun saka gjennom omtalen i media og uttaler meg derfor på generelt grunnlag.

Ein som vil føre opp ein bustad har som utgangspunkt rett til å få søknaden innvilga, så lenge søknaden er fullstendig, og tiltaket er i samsvar med krava i plan- og bygn-

ingslovgivninga og anna relevant regelverk (såkalla «byggerett»). Kommunen kan berre avslå ein søknad dersom tiltaket vil vere i strid med regelverket. Det er fleire krav som må vere oppfylte før kommunen kan innvilge ein søknad. Eit hinder for å gi løyve kan til dømes vere dersom tomte ligg i eit område som er regulert til landbruks-, natur- og friluftsfomål (LNF-område). I eit slikt område må ein få dispensasjon frå reguleringsplanen for å byggje bustad.

Det kan også vere nødvendig med løyve etter anna regelverk, slik som samtykke til omdisponering av dyrka eller dyrkbar jord etter jordlova. Dersom vilkåra for å samtykke til omdisponering ikkje er oppfylte, kan kommunen ikkje innvilge byggesøknaden. Det er derfor ikkje uvanleg at kommunen må ta stilling til om krava i jordlova er oppfylte før dei kan vurdere ein byggesøknad etter plan- og bygningslova.

Kommunen skal for øvrig gi rettleiing om dei krava som kan vere aktuelle for ein eigedom. Eg forstår at tiltakshavar opplever saka som vanskeleg. Eg ser av oppslaga i media at denne saka ligg til klagebehandling hos kommunen. Kommunen, og eventuelt Statsforvaltaren som klageinstans, har ansvar for å behandle saka i tråd med regelverket. Dersom kommunen har lagt vekt på andre omsyn enn dei som regelverket opnar for, kan Statsforvaltaren overprøve kommunen sitt vedtak.

SPØRSMÅL NR. 2213**Innlevert 12. mai 2023 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou****Besvart 24. mai 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

10. mai 2023 vedtok et stort flertall i EU-parlamentet (421 for, 151 imot, 5 avstod) en uttalelse hvor de «beklager det problematiske og hatefulle innholdet i palestinske skolebøker og studiehefter som fortsatt ikke er fjernet». «Vi har god dialog med de palestinske selvstyremyndighetene om innholdet i de palestinske skolebøkene,» sa utenriksministeren i Stortinget 13. desember 2022.

Kan utenriksministeren beskrive hvilken fremgang det har vært på dette området siden den gang?

Svar:

Norge finansierer ikke palestinske skolebøker eller utformingen av disse, men vi ser positivt på at det fra ulikt hold arbeides med å forbedre palestinsk skolepensum. Norge og andre sentrale givere til utdanningssektoren har

over flere år hatt en løpende, tett og god dialog med Den palestinske selvstyremyndigheten om dette. Det tyske Georg Eckert-instituttet kom i 2021 med en rapport om innholdet i det palestinske skolepensumet. Rapporten viser til tydelige forbedringer i skolepensumet i tidsperioden 2017-21. Omfanget av problematisk innhold i bøkene er redusert, og det er lagt større vekt på bl.a. demokrati, menneskerettigheter og likestilling.

Det er likevel fortsatt rom for forbedringer. Dette er Den palestinske selvstyremyndigheten klar over, og vi fortsetter dialogen med dem for å bidra til ytterligere fremgang og utvikling av palestinsk skolepensum.

Det er samtidig viktig å understreke at palestinske barn og unges holdninger ikke bare formes gjennom skolepensumet. Israelske militære styrker rykker ofte inn i palestinske områder. På vei til og fra skolen blir mange palestinske barn og unge utsatt for trakassering og vold, og begrenses av kontrollposter. Mange barn blir arrestert, noen mens de er på skolen. Barn opplever at hjemmet eller skolen deres blir revet. Ifølge Unicef ble 53 palestinske barn drept som følge av konflikt-relatert vold i 2022. Dette er den daglige realiteten for barna som vokser opp under en pågående okkupasjon.

SPØRSMÅL NR. 2214

Innlevert 12. mai 2023 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide

Besvart 16. mai 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Jeg viser til svar på spørsmål 2123.

Er det riktig forstått at 11,4 mrd. kroner i opptrapping ikke vil være tilstrekkelig for å nå 2 prosent-målet i 2026, og at det må bevilges en ytterligere økning på 4,5 mrd. kroner for 2026?

BEGRUNNELSE:

Det vises til siste avsnitt i forsvarsministerens svar på spørsmål 2123.

Svar:

Beregninger viser at 11,4 mrd. kroner er det beløpet, gitt dagens prognoser og underliggende endringer i planbanen, som kreves for å bringe oss opp til 2 prosent av BNP i 2026, sammenlignet med 2023. I perioden 2023–2027 forutsettes her en fast andel til planlagt militær støtte til Ukraina på 7,5 mrd. kroner gjennom Nansen-programmet.

SPØRSMÅL NR. 2215

Innlevert 12. mai 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 23. mai 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hva gjør statsråden for å sikre at det er tillitt til offentlige etater som utfører kontroll på vegne av departementet?

BEGRUNNELSE:

Miljødirektoratet er den som utøver myndighet i forhold til forsendelser som omhandler eksport av blant annet plastavfall. Det finnes flere anlegg i Norge som tar imot plastavfall for sortering, pakking og eksport til behan-

dlingsanlegg som lager granulat eller andre produkter av plasten. Jeg er blitt kontaktet av bedrift som etter tilsyn fikk eksportforbud.

Fra tilsynet ble gjennomført og tilsynsrapport ble mottatt gikk det nesten 6 uker. I hele denne perioden hadde bedriften eksportforbud uten noe annet å forholde seg til enn en muntlig beskjed under tilsynet. I vedtaket kom frem at direktoratet mente bedriften drev med ulovlig eksport av avfall. Hele kontrollen fra direktoratet ble gjennomført visuelt. Burde ikke direktoratet heller krevd at det blir gjennomført en analyse? Dette gjorde bedriften i ettertid og lå godt innenfor kravene. Det virker rart at et tilsyn kan påstå at det foregår ulovlig virksomhet, uten noen form for dokumentasjon på anklagene. Slike vedtak er offentlige og stempler fort bedrifter som useriøse og som kan være svært skadelig for den videre driften for virksomheten.

Slik plastavfall skal ikke ha større forurensing enn 2-6 %, noe som er svært vanskelig å kunne bedømme uten prøvetakning av produktet. Bedrifter får betalt for alt avfall som eksporteres og mottaker vil ikke betale for avfall som har større forurensing enn disse prosentene. Noe som hører med til historien at så langt ikke har skjedd.

Et av avvikene som bedriften får kritikk for er at dokumenter (Annex VII) ikke er returnert fra mottaker. Annex VII dokument skal følge forsendelse av grønnlistet avfall. I regelverket står det kun at denne skal oppbevares i Felleskapet i 3 år jf. Forordningen (EF) nr. 1013/2006 artikkel 20 punkt 2, og ingenting om at denne skal returneres. Dette er heller ikke et regelverk som blir forlangt av verken svenske eller danske myndigheter, samtidig som dette forvaltes etter det samme regelverket av alle tre land.

Svar:

I begrunnelsen for dette spørsmålet vises det til en konkret tilsynssak som gjelder grensekryssende transport av plastavfall. Jeg kan ikke kommentere den konkrete saken, hvor Miljødirektoratet er tilsynsmyndighet og Klima- og miljødepartementet er klageinstans, men vil svare med utgangspunkt i saksfeltet. Norske myndigheter har ansvar for å påse at avfall ikke sendes til land der det ikke blir forsvarlig behandlet og kan forårsake alvorlig forurensning og skade på menneskers helse, i strid med nasjonalt og internasjonalt regelverk for å redusere forurensning og spredning av helse- og miljøfarlige kjemikalier.

Miljømyndighetene fører risikobasert tilsyn med næringslivet og andre aktører for å bidra til at de etterlever regelverket. Dette gjelder også eksport av plastavfall. Plastavfall kan inneholde helse- og miljøfarlige stoffer, og må håndteres forsvarlig slik at det ikke skaper forurensning eller skade på mennesker eller dyr. Vi har felles regelverk med EU/EØS på dette området.

Når det gjelder plastavfall som skal eksporteres avhenger det av typen plastavfall om dette kan sendes

som grønnlistet eller skal sendes som meldepliktig avfall. Meldepliktig avfall krever samtykke (tillatelse) fra alle involverte myndigheter før det eksporteres, og det kan i utgangspunktet ikke sendes ut av OECD. Grønnlistet plastavfall er rene og sorterte avfallsfraksjoner som skal til gjenvinning, og kan ikke inneholde mer enn 6 % urenheter (2 % dersom det sendes ut av OECD). Noen EU-land har strengere grenser. Dersom det inneholder mer enn 6 % urenheter må det eksporteres som meldepliktig avfall, og ha fått de nødvendige tillatelser før det kan eksporteres.

Det er eksportøren som må kunne dokumentere at forsendelsen er i tråd med regelverket for grensekryssende transport av avfall (grensekryssforordningen). Eksportøren må vite hva forsendelsen inneholder, renheten på avfallet og om det for øvrig er innenfor regelverket. Eksportøren må også kjenne til hvordan avfallet vil bli håndtert eller behandlet hos mottaker. Dersom Miljødirektoratet ikke har mottatt tilstrekkelig dokumentasjon for å kunne avgjøre om avfallsforsendelsen er i tråd med regelverket, følger det av forordningen at de skal fatte vedtak om at dette er å anse som en ulovlig avfallsforsendelse.

Jeg er kjent med at Miljødirektoratet i 2022 og 2023 gjennomførte kontroller av eksportører av plast som kan være avfall. Det har blitt avdekket flere brudd og også alvorlige brudd på regelverket om grensekryssende transport av avfall. Flere forsendelser fra ulike aktører har blitt stoppet i påvente av at eksportør skulle fremlegge dokumentasjon på at forsendelsen overholder krav i regelverket. Miljødirektoratet har ikke vedtatt eller gitt eksportnekt til noen virksomheter når det gjelder generell plasteksport.

For å motvirke miljøkriminalitet er det viktig med et velfungerende tilsyn, inkludert med avfallstransporter, samt forebygging i form av blant annet informasjon og holdningsskapende aktiviteter. Dette har høy prioritet i miljøforvaltningen, i tråd med Stortingsmeldingen om miljøkriminalitet (Meld. St. 19 (2019–2020)) og Riksrevisjonens rapport om myndighetenes kontroll av grensekryssende avfallstransporter (Dokument 3:6 (2022–2023)). Det er viktig at miljømyndighetenes kontroll på en åpen måte bidrar til at virksomhetene følger regelverket og at aktørene kan operere på konkurransemessige like vilkår.

Miljømyndighetene vil fortsette det aktive arbeidet med å følge opp brudd på regelverket, både internt i Norge og i samarbeid med andre lands myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 2216**Innlevert 12. mai 2023 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide****Besvart 16. mai 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Hva er anslag på forsvarsutgifter som regnes inn under NATO-definisjonen i 2023, medregnet RNB, og hva er differansen opp til to prosent av BNP-anslaget for 2026 i svar på spørsmål 2122?

BEGRUNNELSE:

I svar på spørsmål 2121 oppgis BNP-anslaget for 2026 til 5 234 mrd. kroner.

Svar:

Anslaget på forsvarsutgifter som regnes inn under NATO-definisjonen i 2023, medregnet RNB, er i underkant av 89,7 mrd. kroner. Dette utgjør med dagens prognoser 1,74 prosent av BNP.

Avstanden opp til 2 prosent av BNP i 2026 er, gitt dagens prognoser og underliggende endringer i planbånen, 11,4 mrd. kroner. Dette er dermed differansen når 2026 vurderes isolert, og det ikke tas høyde for en lineær opptrapping frem mot dette «målåret» for innfrielse av to-prosentsmålsettingen.

SPØRSMÅL NR. 2217**Innlevert 12. mai 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 26. mai 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvorfor Olje- og energidepartementet har søkt om et unntak for å fortsette å bruke netto energi som beregningspunkt i byggteknisk forskrift ved innføring av bygningsenergidirektivet fra 2010?

BEGRUNNELSE:

11 organisasjoner skriver at de ber komiteen gjøre et vedtak om at Norge ikke skal benytte seg av unntaket som medfører at Norge kan fortsette å bruke netto energi som beregningspunkt i byggteknisk forskrift.

Organisasjonene begrunner dette med at netto energi som systemgrense tar ikke hensyn til varme- og energiforsyningssystemet. Dermed blir ikke teknologier som varmpumper og solcellepaneler, som reduserer både strømbruk og miljøbelastning, vektlagt i beregningen.

Organisasjonene skriver at Norge er og har i mange år vært eneste land i Europa som har byggeregler som ikke gir insentiver for å installere varmpumper og solceller.

Energikommisjonen viser i sin rapport til et stort potensial for varmpumper (6 – 11 TWh) og solenergi (5 – 10 TWh) i Norge i perioden frem til 2030. En betydelig del

av dette potensialet ligger i å bruke varmpumper og solceller i nye bygg.

Hovedbudskapet til Energikommisjonen er at skal klimamålene nås, betyr dette massive behov for mer fornybar kraft og energieffektivisering. Dette unntaket som Olje- og energidepartementet har søkt om vil gjøre det vanskeligere for Norge å nå sine klimamål for 2030.

Energikommisjonen peker også helt konkret på en endring i byggteknisk forskrift i sine anbefalinger til tiltak for en styrket satsing på energieffektivisering:

«Å endre byggteknisk forskrift slik at den gir insentiv til å anvende varmpumper og andre energieffektive løsninger til oppvarming og solenergi for egenproduksjon av strøm og lagring av energi.»

Statsråden har ofte henvist til Energikommisjonen når det gjelder å endre regelverk og insentiver for utbygging av ny kraftproduksjon. Hvorfor ønsker ikke statsråden å følge anbefalingene fra Energikommisjonen for å få til en styrket satsing på konfliktfri energiproduksjon fra varmpumper og solenergianlegg på bygg.

Svar:

Dagens energikrav i byggt teknisk forskrift benytter beregningspunktet netto energibehov. Netto energibehov er bygningens energibehov uten hensyn til energisystemets virkningsgrad eller effektiviteten til byggets oppvarmingsløsning. Ved å sette energikrav til netto energibehov fokuserer man på de varige og robuste kvalitetene til bygningskroppen, og gir byggeieren fleksibilitet til å velge den energiløsningen som er mest hensiktsmessig for det aktuelle bygget. Det er forbudt å installere energiløsninger basert på fossil energi i nye bygg. For bygninger over 1000 m² er det krav om energifleksible varmesystemer som tilrettelegger for å bruke ulike energiløsninger.

Bygninger står for om lag 60 prosent av Norges samlede sluttbruk av elektrisitet, og det er estimert at om lag 80 prosent av husholdningers energibruk går til oppvarming. Bygningers oppvarmingsløsninger har følgelig stor betydning for energi- og kraftsystemet. I gjennomføringen av bygningsenergidirektivet fra 2010 har det vært viktig å ivareta norsk handlingsrom, og muligheten for Norge til å regulere byggkravene på en måte som er godt egnet for norske forhold.

Unntaket gir oss muligheten til å fortsatt bruke netto energibehov dersom det er hensiktsmessig, men låser oss ikke til dette beregningspunktet.

SPØRSMÅL NR. 2218

Innlevert 12. mai 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 23. mai 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Hvor mange tomtereguleringssaker og byggesaker har blitt klaget videre til departementene eller direktorater etter innsigelser fra statsforvalteren, samt i hvor mange tilfeller har statsforvalterens vedtak blitt overprøvd eller opprettholdt av direktoratene eller departementene?

BEGRUNNELSE:

Det har vært flere eksempler hvor statsforvalteren har gått inn og overprøvd vedtak fattet av hovedutvalg og kommunestyre som omhandler tomteregulering og byggesaker. Mange av disse sakene blir anket opp til direktoratene eller departementene hvor vedtaket fattet av de folkevalgte organene opprettholdes, og vedtaket fattet av statsforvalteren tilsidesettes.

Bygdeposten publiserte lørdag 6. mai 2023 et avisoppslag om en mann som har kjempet en to år lang kamp for å få sette opp en solcellepark på et jorde. I denne saken satt statsforvalteren ned foten for solcelleprosjektet, og trosset dermed både utbygger, grunneier, de folkevalgte og store deler av lokalsamfunnet som ønsket prosjektet realisert. Avslaget har senere blitt klaget inn til Landsbruksdirektoratet som har gitt mannen medhold og tatt klagen til følge.

Et annet eksempel var saken om den MS-syke mannen som søkte om dispensasjon til å anlegge en midlertidig flytebrygge i forbindelse med hytten sin. Denne flytebryg-

ggen er helt nødvendig for at mannen skal kunne komme seg trygt på land, og dermed kunne ta i bruk hytten. Hovedutvalget for plan- og bygg i Kragerø kommune fattet et enstemmig vedtak hvor de ville tillate dette. Likevel satt statsforvalteren ned foten, og gikk dermed nok en gang imot utbygger, de folkevalgte samt lokalsamfunnets ønsker. Etter at undertegnende gjorde statsråden oppmerksom på saken, har Kommunal- og distriktsdepartementet tatt over saksbehandlingen.

Svar:

Eg forstår spørsmålet slik at det gjeld oppmodingar til departementet om å gjera om klagevedtak i saker etter plan- og bygningslova der ein statsforvaltar har klagt på kommunen sitt vedtak. Spørsmål om sakar etter jordlova må rettast til landbruks- og matministeren.

Det er ingen statistikk over kor mange oppmodingar departementet får om å gjera om enkeltsaker der statsforvaltaren har fremja klaga som statens representant i fylka, eller kor mange av oppmodingane departementet tek til følge. Departementet får nokre oppmodingar om å gjere om vedtak etter plan- og bygningslova, men det er svært sjeldan at departementet gjer om eit endeleg klagevedtak frå statsforvaltaren. Statsforvaltaren er statens representant i fylka og har som oppgåve å sjå til at vedtatt politikk blir følgd opp i saker etter plan- og bygningslova. Det skal dei mellom anna gjere ved å klage på kommunale vedtak

som er i strid med nasjonale eller vesentlege regionale interesser. Slik klage inneber ikkje i seg sjølv eit avslag, men at klagen må handsamast av ein klageinstans.

Når ein statsforvaltar har klaga på eit kommunalt vedtak, blir det peikt ut ein settestatsforvaltar som skal

handsame klagen. Settestatsforvaltaren skal vera varsam med å overprøva avgjerder som ligg til det lokalpolitiske skjønnet. Etter forvaltningslova må ein settestatsforvaltar og leggje stor vekt på omsynet til det kommunale sjølvstyret når sette-statsforvaltaren prøvar det frie skjønnet.

SPØRSMÅL NR. 2219

Innlevert 12. mai 2023 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 25. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Regjeringen har meldt at den vil vente med ytterligere klimapartnerskapsavtaler til de har høstet erfaringer fra de første avtalene.

Siden landbasert transport åpenbart har størst potensiale for utslippsreduksjoner og allerede er samlet i felles samarbeid, vil ministeren jobbe for at landbasert transport blir neste næring ut for klimapartnerskapsavtale med regjeringen?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har vedtatt i Hurdalsplattformen at det skal etableres klimapartnerskap gjennom forpliktende avtaler med bransjene. Det er allerede inngått avtaler med tre næringer; prosessindustrien, maritim næring, og bygge-, anleggs- og eiendomsnæringen i mars. Dette er bra, men dersom man ser på oversikten over norske utslipp (se figur), er det transportsektoren som har de største utslippene i ikke-kvotepiktig sektor. Herunder er det vei-transporten og ikke sjø eller luftfart, som står for de desidert største utslippene. Dermed er også potensialet for utslippsreduksjoner størst i den landbaserte transportnæringen.

Transportbransjen har en lang vei å gå før klimamålene nås, men bransjen er allerede samlet gjennom Grønt landtransportprogram der hele verdikjeden og alle relevante interesseorganisasjoner jobber sammen for å nå felles mål. GLP har blant annet analyser fra sine partnerbedrifter som viser at med stabile forutsetninger, kan klimamålene forseres. Men partnerskapet med regjeringen mangler.

Svar:

En intensjonsavtale om klimapartnerskap ble undertegnet 23. januar. Partene er staten v/næringsministeren og klima- og miljøministeren, og arbeidsgiverorganisas-

jonene NHO, Virke, Spekter, KS, Kystrederiene og Norges Rederiforbund, og arbeidstager-organisasjonene LO, YS, Akademikerne og Unio. Den 10. mars inviterte regjeringen de tre næringene prosessindustrien, maritim næring, og bygge-, anleggs- og eiendomsnæringen til dialog med mål om å inngå klimapartnerskapsavtaler. Dialogen mellom næringene og de respektive departementene skal resultere i gjensidig forpliktende avtaler som inneholder mål og tiltak. Regjeringen har signalisert at den ønsker å avvente erfaringer fra de første avtalene før den eventuelt inngår nye. Landbasert transport, representert ved Grønt Landtransportprogram, er en kandidat for eventuelle nye avtaler, men jeg mener at å avvente erfaringene er en fornuftig tilnærming.

Veitransport er en betydelig utslippskilde. Over 30 pst. av utslippene fra ikke-kvotepiktig sektor stammer fra veitransport. En tredjedel av dette er utslipp fra tunge biler. Som representanten også påpeker, må disse utslippene ned for at klimamålene skal nås. Jeg vil ikke utelukke at en klimaavtale med næringen er aktuell, men vil understreke at en slik avtale ikke er noen forutsetning for utslippsreduksjoner. Regjeringen benytter allerede flere virkemidler for å stimulere både til mindre lastebiltransport og til en overgang til kjøretøy med lave eller ingen utslipp. Bl.a. er diesel og bensin pålagt CO₂-avgift, og regjeringen har signalisert at avgiften skal økes til 2 000 2020-kroner i 2030. Omsettere av drivstoff er pålagt å blande inn 17 pst. bærekraftig biodrivstoff, og i Klimastatus og -plan legges det opp til ytterligere økning i omsetningskravene frem mot 2030.

I den nasjonale ladestrategien som ble lagt fram i fjor går det fram at regjeringen vil sørge for at det utarbeides en oversikt over hvor det vil bli nødvendig å tilrettelegge for lading av tunge biler, og at Statens vegvesen, Nye Veier og Enova skal samarbeide om etableringen av et første nett av ladestasjoner langs riksveinettet. Enova har allerede etablert en støtteordning som dekker opptil 40

pst av merkostnaden forbundet med å velge en elektrisk lastebil framfor en som bruker fossile drivstoff. En annen støtteordning under Enova kan dekke opptil 40 pst av kostnadene knyttet til å etablere dedikerte ladepunkter for tunge biler, det vil si ladere som primært brukes av en eller flere forhåndsdefinerte brukere.

Videre ble det bevilget 95 mill. kr til tilskuddsordningen der godsoperatører kan få en kompensasjon for deler av kostnadene ved å frakte gods på bane framfor på vei (jf. Prop. 1 S (2022-2023), Kap. 1352 post 75 Tilskudd til godsoverføring fra vei til bane). 33 mill. kr. ble bevilget til ordningen som støtter overgangen fra veitransport til

sjøtransport (Kap. 916 post 70 Tilskudd til overføring av gods fra vei til sjø).

Nye og forsterkede virkemidler for å redusere klimagassutslippene fra transport, inklusive tungtransport på vei, vil bli et viktig tema i regjeringens klimastatus- og plan og i neste stortingsmelding om nasjonal transportplan, uavhengig av en eventuell klimaavtale med næringen. Jeg er på det rene med at Grønt Landtransportprogram jobber godt med å få til utslippsreduksjoner fra sektoren og antar at dette arbeidet vil fortsette også uten en klimaavtale med staten.

SPØRSMÅL NR. 2220

Innlevert 14. mai 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 25. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Er helseministeren tilfreds med egen innsats for å bedre kvinnehelse etter at hun ble minister, og vil hun prioritere kvinnehelse bedre i fremtiden slik at man for eksempel kan oppdage brystkreft tidligere slik foreningene etter spør?

BEGRUNNELSE:

Kreftforeningen og Brystkreftforeningen har i mange år kjempet for at flere skal inkluderes i Mammografiprogrammet. Senest i VG 11. mai kan man lese at nye tall viser at stadig flere får brystkreft og at det nå må kreves grep fra regjeringen. Styreleder i Brystkreftforeningen sier i intervjuet at hun mener Norge jobber altfor sakte.

«– Med en såpass hissige sykdom der antallet stiger såpass raskt, synes jeg det er illevarslende for kvinner med brystkreft og kvinner generelt. Det viser bare at kvinnehelse ikke blir prioritert.»

Foreningenes ønske er nå at Norge skal utvide Mammografiprogrammet til å inkludere kvinner mellom 45 og 74 år. Det eneste svaret man får fra helsemyndighetene er at man skal starte utredning av utvidelsene av programmet primo 2023 og at arbeidet vil ta noe tid. Dette er tid som betyr svært mye for de kvinnene dette angår og som mange ikke har.

<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/76QxrW/kreftforeningen-og-brystkreftforeningen-krever-endringer-i-mammografiprogrammet>

Svar:

Regjeringen prioriterer kvinnehelse og vi ser behovet for å styrke innsatsen for kvinners helse. Samtidig trenger vi et godt faglig grunnlag for å kunne gjøre riktige prioriteringer.

Innen noen fagområder som omhandler kvinnehelse har vi et slikt grunnlag og er i gang med tiltak. Jeg vil gi et par eksempler på dette.

Mange kvinner har omfattende plager med lymfødeme og lipødem. I 2020 fikk vi en utredning som viste manglende kunnskap og ulikhet i behandlingstilbud. Mange pasienter er nå med i en klinisk behandlingsstudie for å finne ut hvilke pasienter som bør opereres og hvem som bør tilbys annen behandling.

I 2022 mottok Helse- og omsorgsdepartementet en utredning om endometriose som Helsedirektoratet hadde utarbeidet i samarbeid med brukere og fagpersoner. Rapporten viser at det er manglende kompetanse om endometriose og at det er uønsket variasjon i behandlingen som tilbys. Vi har derfor gitt de regionale helseforetakene og Helsedirektoratet oppdrag om å foreslå forbedringer i tilbudet til kvinner med endometriose. Oppdraget gjelder blant annet å etablere en nasjonal kompetansetjeneste og sentralisere kirurgisk behandling av de mest alvorlige tilfellene.

Stortinget vedtok i 2020 at alle gravide skulle få utvidet tilbud om fosterdiagnostikk. Helsedirektoratet utredet deretter innføringen av tilbud om tidlig ultralydun-

dersøkelse til alle gravide og blodprøven NIPT til gravide som er 35 år eller eldre. Tilbudet ble innført i 2022.

For å øke deltakelsen i Livmorhalsprogrammet planlegges en puljevis utrulling av hjemme-test høsten 2023, der kvinner som av ulike grunner ikke vil eller kan ta livmorhalsprøve hos legen sin – skal få utlevert hjemme-test.

Vi har også satt i gang et større arbeid med svangerskaps-, føde- og barseltilbudet som vil bli behandlet i Nasjonal helse- og samhandlingsplan, som vil bli lagt frem mot slutten av året.

Regjeringen vil som varslet i Hurdalsplattformen, legge fram en nasjonal strategi for kvinnehelse. NOU 2023: 5 Den store forskjellen — Om kvinners helse og betydningen av kjønn for helse ble lagt fram i mars i år, og er nå på høring. NOU-en og høringsinnspillene vil være viktige grunnlag for kvinnehelsestrategien, som vi tar sikte på å legge fram våren 2024.

Representanten tar opp muligheten for å tilby mammografiscreening til flere aldersgrupper. Mammografiprogrammet omfatter kvinner mellom 50 og 69 år, og disse får tilbud om mammografi hvert annet år. Helsedirektoratet har allerede startet et arbeid med å utrede en utvidelse av aldersgruppene i Mammografiprogrammet. Jeg har forståelse for at representanten og andre er utålmodige, men en utredning av en større endring av et nasjonalt screeningprogram, slik som utvidelse av aldersgrupper i Mammografiprogrammet, innebærer blant annet en gjennomgang og oppdatering av kunnskapsgrunnlaget, helseøkonomiske analyser og vurdering av etiske, praktiske, budsjettmessige og personellmessige konsekvenser.

Helsedirektoratet vil komme med en faglig anbefaling til Helse- og omsorgsdepartementet etter sin gjennomgang. Departementet tar deretter stilling til om anbefalingen skal legges frem for politisk beslutning i sammenheng med budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 2221

Innlevert 12. mai 2023 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 23. mai 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Er statsråden komfortabel med at statsstøtten til ny teknologi for klimakutt i kystfiskeflåten stoppes allerede, når kun et fåtall fartøy (under 1pst.) i den viktige målgruppa er levert og vil statsråden ta initiativ til at tilstrekkelig statsstøtte fra Enova til utslippskutt i kystfiskeflåten gis inntil det faktisk tilbys ferdig testet og tilgjengelig teknologi som kan leveres langs hele kysten, og til en akseptabel merpris?

BEGRUNNELSE:

Norge er en stor eksportør av sjømat fra fiske og havbruk. Klimagassutslippene fra sjømatsektoren i Norge har økt de siste to årene, til tross for vedtatte mål om reduserte utslipp. Markedet stiller nå stadig mer krav om dokumentasjon av klimaavtrykk på norske sjømatprodukter.

Enova skal på vegne av staten forvalte klima og energifondets midler til teknologiutvikling og innovasjon som gir reduserte klimagassutslipp. Enova skal støtte teknologiutvikling og markedsintroduksjon, for å oppnå at løsninger tilpasset lavutslippssamfunnet på sikt kan velges uten støtte.

For kystflåten er det utviklet og bygd over 290 havbruksfartøy med Enova-støtte; fra arbeidsbåter på 11 meter til større servicefartøy med hybridelektrisk og klimavennlig teknologi. Her er markedet rimelig modent, med velprøvde løsninger og akseptabel merkostnad for fartøy med lavutslipp versus konvensjonell fossil fremdrift.

For fiskeflåten er bildet derimot et helt annet. Her er det bygd kun et fåtall fartøy, og teknologi og bruksegenskaper er ikke testet ferdig under ulike driftsforhold. Enova har kun gitt tilskudd til 24 fiskefartøy under 28 meter, og mange av disse er enda ikke bygd. Noen har vært i drift i relativt kort tid. 24 batterielektriske av totalt 4500 kystfiskefartøy er så godt som ingenting. Det grønne skiftet har enda ikke kommet skikkelig i gang for kystfiskerne, som faktisk står for en stor del av råstoffleveranser og verdiskaping i mange kystkommuner. Dermed blir ikke potensialet for utslippsreduksjon hentet ut i henhold til klimamålene.

Selv om utvikling av klimavennlige kystfiskefartøy så vidt har startet, så har Enova uten forvarsel kuttet tilskudd til slike fartøy. Dette skjer samtidig som intensiv testing og oppgradering av de første el-fartøyene pågår, og mange fiskere er motivert for å skifte ut dieselsjarken med en moderne lavutslippsbåt. Uten Enova støtte vil prisen

for en typisk kystfiskebåt på 15 meter med stort batteri og lavutslipp bli ca. 30 % over det som dieselsversjonen av en slik båt vil koste. Leverandørene og båtbyggerne er klare med lavutslippsbåter, men både i Arendal, Nærøysund, Ballstad og andre steder opplever de at fiskerne fortsatt bestiller dieselmotor i sine nybygg. Uten tilskudd som dekker merkostnadene i introduksjonsfasen, så er det full stopp!

Svar:

Regjeringen ønsker å halvere utslippene fra skipsfarten innen 2030 og Enova er et viktig virkemiddel som bidrar til å oppnå dette. Enova er et spesialverktøy som skal bidra til teknologiutvikling og markedsintroduksjon av klima- og energiløsninger. Støtte fra Enova skal avlaste risiko og kostnader for de som er først ute med å teste nye løsninger.

Enova avslutter programmet for batterier i fartøy, men fortsetter satsingen på utslippskutt i skipsfarten og vil i løpet av 2023 lage et kunnskapsgrunnlag for et nytt programtilbud for elektrifisering av maritim transport hvor fokus vil være på nullutslippsfartøy fremfor hybride batteriløsninger. Målet deres er å åpne støtteprogrammet første halvdel av 2024.

Støtteprogrammet «Batteri i fartøy» ble startet i 2020, for å sette fart på den kommersielle bruken av batteriløsninger. Siden 2020 har Enova støttet prosjekter under dette programmet med til sammen om lag 1,7 mrd. kroner, hvorav 659 mill. kroner har kommet i 2023. Ved oppstart av programmet støttet Enova en rekke ulike far-

tøy. Transportbåter, arbeidsbåter innen havbruk, brønnbåter, fiskebåter og offshore forsyningsfartøy er alle støttet under dette programmet. Etter hvert som Enova har observert en positiv utvikling i batterielektrifiseringen av de ulike fartøy-typene har Enova én etter én trappet ned og avsluttet støtten til disse. Da støtten til havbruksbåter ble avsluttet tidligere i år etter en svært positiv utvikling i opptaket, var det bare fiskefartøy igjen i støtteordningen.

I motsetning til for de andre fartøytypene har man for fiskefartøy derimot ikke sett den samme positive utviklingen. Næringen er i gang med å ta i bruk batterier, men kun 59 av de om lag 6000 fiskefartøyene i Norge, er støttet av Enova for å installere batteri. Enova vurderer på denne bakgrunn at støtteprogrammet «Batteri i fartøy» ikke er egnet til å skape den ønskede markedsendringen i dette segmentet, og at det er behov for nye virkemidler.

Frem til det nye støtteprogrammet er på plass vil både fiskefartøy og andre fartøy kunne søke støtte til innovative prosjekter gjennom programmene «Elektrifisering av sjøtransport» og «Utslippsfri maritim transport». Et eksempel på et slikt innovativt prosjekt er Skarv Shipping Solutions AS som nylig fikk 130 millioner kroner i støtte av Enova til anskaffelse av tre lasteskip som skal gå utslippsfritt langs norskekysten. Fartøyene vil potensielt ha en utslippsreduksjon 90 prosent sammenlignet med tilsvarende tradisjonelle skip. Det skal selskapet oppnå gjennom bruk av teknologi som batterier, ammoniakkmotor, rotorseil og energibesparende skrogdesign.

SPØRSMÅL NR. 2222

Innlevert 11. mai 2023 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 24. mai 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Vil regjeringen fordømme brentingen av kirker og det religiøse hatet som nå pågår i India, og vil regjeringen stille krav om at de indiske justismyndighetene stiller gjerningspersonene til ansvar?

BEGRUNNELSE:

Det er en økende mengde voldelige angrep både på muslimer og kristne i India. Siden 2014 da det hindunasjonalistiske regjeringspartiet BJP kom til makten, er tallet på

rapporterte angrep på kristne femdoblet. Det var status ved utgangen av 2022. Starte på 2023 har vært tragisk.

I delstaten Manipur ble tragedien utløst da stammefolk i begynnelsen av mai samlet seg til en fredelig demonstrasjon.

Voldelige grupper som åpenbart har en ekstremistisk religiøs agenda svarte på den fredelige demonstrasjonen med vold. Mange tusen er fordrevet eller evakuert, flere titalls er drept, mer enn 200 er såret, eiendommer er ødelagt og kanskje så mange som 100 kirker er ødelagt eller brent ned. Det er en ufattelig tragedie. De motsetningene som er i et sammensatt indisk samfunn, må løses fredelig. De

ansvarlige for de ufattelige ugjerningene må stilles til ansvar. Den føderale regjeringen og delstatsregjeringen må fordømme voldsstifterne, beskytte de uskyldige og stagge ekstremistene – mange av dem synes drevet av religiøst begrunnet hat.

Jeg viser til at også USCIRF skriver i sin årsrapport at betingelsene for trosfriheten i India er på drastisk nedtur.

India må beskytte sine religiøse minoriteter. En hind-unasjonalistisk agenda drevet frem med vold er livsfarlig for India og for landets minoriteter. Indias forsterkede og sentrale rolle på den internasjonale scene må ikke føre til at landet ikke tydelig kritiseres for de økende bruddene på den trosfriheten som garanteres i landets grunnlov.

Svar:

Det har vært sammenstøt mellom ulike folkegrupper i den indiske delstaten Manipur. Bakgrunnen for opptøyene er at den dominerende folkegruppen i delstaten, meiteiene, krever å få en særskilt status som såkalt «Scheduled Tribe». Hvis slik status innvilges, vil dette utløse ekstra rettigheter og velferdsgoder fra staten. Minoritetene i delstaten har allerede slik status, og en domstol i Manipur har anbefalt at også meiteiene skal få dette. Det har møtt sterk motstand fra diverse minoritetsgrupper. Over 60 mennesker har angivelig mistet livet i opptøyene. Kirker og templer er også angrepet. Den indiske sentralregjeringen har grepet

inn og sendt inn sikkerhetspersonell for å gjenopprette ro og orden.

I India er det over 700 folkegrupper som har offisiell status som «Scheduled Tribes». Dette er de mest underprivilegerte sosio-økonomiske gruppene i samfunnet. Når en folkegruppe får en slik rettighet vil samtidig andre folkegrupper i det samme geografiske området kunne oppfatte dette som en endring i den lokale konkurransen om ressurser, og i dette ligger det konfliktpotensial. Det er frykt for en slik situasjon som ser ut til å ha utløst sammenstøtene i Manipur. Tilsynelatende har situasjonen roet seg noe de siste dagene, og en del internt fordrevne skal ha begynt å vende tilbake. Jeg forventer at indiske myndigheter fortsetter å bidra til en fredelig løsning på urolighetene slik at volden opphører og alle de internt fordrevne kan vende hjem.

Respekt for menneskerettighetene, herunder trosfrihet og beskyttelse av minoriteter er en integrert del av vår bilaterale dialog med India.

Da India var oppe til høring i MR-rådet i november 2022, Universal Periodic Review, var en av Norges anbefalinger nettopp at India bør initiere juridiske og andre tiltak for å bekjempe hatefulle ytringer basert på religion, kaste eller gruppetilhørighet, kjønn og seksuell tilhørighet.

SPØRSMÅL NR. 2223

Innlevert 11. mai 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 26. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at ROS sitt unike lavterskeltilbud for mennesker med spiseforstyrrelser opprettholdes, og mener statsråden helsefrivillighetens bidrag er for viktig til at slike tilbud bygges ned?

BEGRUNNELSE:

Etter koronapandemien har antallet mennesker som sliter med spiseforstyrrelser økt i omfang, og flere søker hjelp på alle nivå i helsetjenesten. Likevel har Helsedirektoratet varslet at det kan komme kutt i støtten til ROS – Rådgivning om spiseforstyrrelser fra 2024. ROS driver lavterskeltilbud for ca. 16 000 brukere i året, fra hele landet. Dette er i tråd med Stortingets vedtak fra 2021. Hvis

ROS må nedskalere sine tjenester vil mange mennesker bli stående uten et tilbud, og i verste fall bli alvorlig syke og dermed også pasienter i spesialisthelsetjenesten. Alternativt blir de jevnligere på besøk hos fastlegen sin, da mange av brukerne hos ROS går til rådgivning der ca. hver 14. dag. Dersom ROS må redusere eller kutte sitt tilbud vil også verdifull kompetanse og erfaring fra førstelinjen forsvinne.

Svar:

Frivillige og ideelle organisasjoners bidrag er et viktig supplement til det offentliges tilbud. Regjeringen støtter slike aktørers innsats gjennom ulike tilskuddsordninger. Frivillige og ideelle organisasjoner innen helseområdet kan

søke om midler over tilskuddsordninger som forvaltes av Helsedirektoratet.

Det er en hovedregel i økonomiregelverket for staten at tilskudd skal gis fra en tilskudds-ordning der en bevilgning blir utlyst og fordeles på flere mottakere på grunnlag av åpne søknadsprosesser og kjente tildelingskriterier. Søkbare tilskuddsordninger bidrar til å ivareta verdier som likebehandling, transparens og etterprøvnbarhet i forvaltningen. Tilskudd er kraftfulle virkemidler, og denne regjeringen ønsker å bruke de samlede ressursene mest mulig effektivt på veien mot rettferdig fordeling og sosial utjevning. Vi har derfor valgt å flytte midler som tidligere ble bevilget til enkeltmottakere gjennom øremerkede tilskudd, inn i tilskuddsordninger som det kan søkes på.

ROS – Rådgivning om spiseforstyrrelser, gjør et viktig arbeid gjennom aktiviteter som gir støtte, råd og veiled-

ning til mennesker som har et problematisk forhold til kropp, mat, trening og følelser. Pårørende og nærstående kan også ta kontakt med dem. ROS kan søke om tilskuddsmidler som forvaltes av Helsedirektoratet.

Det er generelt stor konkurranse om tilskuddsmidler innen Helse- og omsorgs-departementets ordninger rettet mot frivillige og ideelle organisasjoner og tilbud. I år har ROS mottatt 7 mill. kroner over tilskuddsordningen Driftstilskudd til bruker- og pårørendeorganisasjoner innen psykisk helse-, rus- og voldsfeltet. Dette er på nivå med beløpet som var øremerket til ROS for budsjettåret 2022 under Helse- og omsorgsdepartementets område. Stortinget vedtar statsbudsjett med de ulike bevilgningene for ett år av gangen. For 2024 vil regjeringen legge frem sitt forslag til budsjett i oktober i år.

SPØRSMÅL NR. 2224

Innlevert 11. mai 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 23. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden se på muligheten for at farten på elektriske rullestoler kan økes til 20 kilometer i timen?

BEGRUNNELSE:

I dag kan ikke elektriske rullestoler kjøre fortere enn 15 kilometer i timen. Dette er mindre enn en el-sparkesykkel som kan oppnå en fart på 20 kilometer i timen.

NRK har laget en sak om Håvard som ønsker at farten på hans elektriske rullestol kunne vært den samme som på en el-sparkesykkel. Han sier det føles veldig dårlig når en 12-åring kan suse forbi på en el-sparkesykkel, mens han ikke kan holde følge.

Jeg er enig med Håvard i at fartsgrensen bør økes. Som han selv påpeker er brukere gjennom en grundig vurdering før de kan få innvilget elektrisk rullestol, og det skal vurderes om man er skikket til å kjøre. NAV krever også en begrunnelse for hvorfor man skal få lov til å kjøre elektrisk rullestol.

Elektriske rullestolbrukere må ferdes hensynsfullt i trafikken på lik linje med alle andre, og må selvfølgelig avpasse farten til sine omgivelser. Derfor bør det være uproblematisk at de som er vurdert skikket til å kjøre elektrisk rullestol, kan få komme opp i samme fart som barn som kan kjøre el-sparkesykkel.

Svar:

Maksimalhastigheten for elektriske rullestoler ble i oktober 2020 økt fra 10 til 15 km/t. Samferdselsdepartementet mente at en slik økt maksimalhastighet ville være hensiktsmessig ut fra et brukerperspektiv, og gi rullestolbrukere forbedret mobilitet.

Samtidig ble forskrift om kjørende og gående trafikk (trafikkregler) endret slik at det ble innført en særlig aktsomhetsplikt for den som kjører rullestol på gangveg, fortau og i gangfelt. Endringen var begrunnet i et ønske om å ivareta sikkerheten for gående på nevnte trafikkarealer, også etter at maksimalhastigheten for rullestol ble økt fra 10 til 15 km/t. I dag skal derfor en motordrevet rullestol passere gående i god avstand og med tilnærmet gangfart.

En rullestol har til formål å kompensere for tapt gangfunksjon, og førere av rullestol regnes i trafikkreglene som gående. Det stilles i dag svært få krav til gående. En rullestol er imidlertid et forholdsvis stort og tungt kjøretøy (inntil 250 kg) som allerede i dag kan kjøres i 15 km/t. Dette tilsvarer løping i relativt høyt tempo.

En elsparkesykkel kan kjøre i inntil 20 km/t, men er tilgjengelig mindre og lettere. Vekten har mye å si for både bremselengde og skaderisiko. Elsparkesykkel er klassifisert som motorvogn, og må ha ansvarsforsikring. Det stilles også flere krav til førere av slike kjøretøy. Jeg mener

derfor at man ikke kan likestille en elektrisk rullestol og en elsparkesykkel.

Økningen av maksimalhastigheten som ble foretatt i 2020, gir de aller fleste rullestolbrukere den mobiliteten de trenger, uten at det går utover brukerens eller andre trafikanters sikkerhet.

Jeg har også merket meg at Norges Handikapforbund uttaler at økt maksimalhastighet for rullestoler ikke er noe deres medlemmer etterspør.

Jeg ser på denne bakgrunn ikke grunn til nå å vurdere en økning av maksimalfarten på elektriske rullestoler.

SPØRSMÅL NR. 2225

Innlevert 12. mai 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 23. mai 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Har statsråden noen grunn til å anta at det er mer lønnsomt med havvind i Sørlege Nordsjø II enn utenfor kysten av Irland?

BEGRUNNELSE:

Statkraft vant nylig frem i auksjon om å få bygge ut havvind på kysten utenfor Irland. Kontraksprisen i differansekontrakten endte på om lag 1 kr/kWh, mens regjeringen i en proposisjon sendt til Stortinget like før påske har foreslått en prisgaranti for strømmen på 66 øre/kWh for Sørlege Nordsjø II.

Til Dagens Næringsliv uttaler statsråden at Sørlege Nordsjø II kan bli dyrere enn de departementet antok for en måneds tid siden (12.5). Jeg er interessert i om ministeren kan si noe om forutsetningen for prisnivået i Sørlege Nordsjø II sammenlignet med utenfor kysten av Irland, blant annet med utgangspunkt i forhold som dybde og nærhet til land.

Svar:

Regjeringen har store ambisjoner for utviklingen av havvind i Norge. I mars i år lyste Olje- og energidepartementet ut de første konkurransene om å bli tildelt prosjektområder for havvind på norsk kontinentalsokkel. Dette er et viktig neste steg i utviklingen av havvind i Norge og jeg ser fram til å motta søknader om å utvikle havvind i både Sørlege Nordsjø II og Utsira Nord.

Det er gledelig at utviklingen av havvind i Europa fortsetter, slik som i Irland. Den siste tiden har industriprosjekter generelt og havvindprosjekter spesielt vært rammet av betydelig kostnadsøkninger som følge av blant annet volatile råvarepriser, logistikkproblemer etter Covid-19-pandemien og konsekvenser av Russlands militære

invasjon av Ukraina. Leverandørindustrien til havvind har også vært under et særlig press til å dekke et raskt voksende marked med store krav til teknologiutvikling.

Flere norske aktører er allerede godt etablert innen havvindmarkedet. Det viser også resultatet av den første auksjonen for havvindområder utenfor Irland, der blant annet Statkraft og Fred. Olsen vant frem med sitt bud. I auksjonen var det fire prosjekter av ulike størrelse som vant fram med sine bud. Det minste prosjektet er på 450 MW og det største i underkant av 1 500 MW. Gjennomsnittlig kontraktspris på prosjektene som vant frem var på om lag 1 krone/kWh. Kontraktsprisene vil ligge til grunn for en tosidig differansekontrakt mellom utvikler og irske myndigheter med varighet på 20 år.

Hvilke områder i Europa som er mest lønnsomme å bygge ut havvind i vil avhenge av en rekke faktorer som kostnader ved å bygge ut, vindfaktorer, kraftpris i det aktuelle kraftmarkedet, potensielle vakeeffekter, avstand fra land, dybde, nettilknytning, tilgjengelighet på nødvendig infrastruktur, leverandørindustri mv. Det vil være selskapene som ønsker å bygge ut som må vurdere hvilke områder som er mest lønnsomme for deres virksomhet.

Prosjektområdet i Sørlege Nordsjø II vil bli tildelt gjennom auksjon og det er vanskelig å sammenligne med den irske auksjonen før denne er gjennomført. I Prop. 93 S (2022-2023) foreslår jeg at det inngås en tosidig differansekontrakt med havvindprodusenten som vinner auksjonen. Kontraktsprisen for Sørlege Nordsjø II vil bli fastsatt ved denne auksjonen.

SPØRSMÅL NR. 2226**Innlevert 12. mai 2023 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 23. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Høsten 2016 ble prisen på månedskort med daværende NSB satt ned med 20 prosent over hele landet, foruten Oslo, Akershus, Bergen, Stavanger og Trondheim.

Hva slags effekt hadde prisreduksjonen på månedskortsalget, og hvor stort er månedskortsalget hos jernbanen i dag, fordelt på fylker?

Svar:

Fra 14.10.2016 fikk følgende billettprodukter 20 prosent prisreduksjon på toget utenfor takstsamarbeidsområdene:

- NSB 30-dagers billett, voksen og student
- NSB Komfort 30-dagers billett
- NSB Årsbillett

Redusert pris på månedsbillett var begrenset til strekninger hvor NSB var takstmyndighet. De største markedene som fikk nytte av endringen, var pendlere på IC-strekningene i Østlandsområdet (Skien/Lillehammer/Halden-Oslo S), og pendlere på regiontogstrekninger utenfor storbyene. Prisene ble uforandret innenfor takstsamarbeidsområdene, samt på Gjøvikbanen og Bratsbergbanen.

Vy (den gang NSB) gjennomførte en elastisitetsanalyse av prisendringene (begrenset til Østlandet), og målte salget av periodebilletter i perioden før og etter prisendringen trådte i kraft. Analysen viste en etterspørselastisitet på minus 0,5 for 30 dager voksen, og minus 1,4 for 30 dager student. For voksen innebærer dette at en prisreduksjon på 20 prosent fører til en ti prosent økning i antall solgte periodebilletter. Totalt sett fant Vy at billettinntektene ble redusert etter prisendringen, hvilket i denne sammenheng betyr at slike prisreduksjoner medfører et økt statlig vederlagsbehov.

En stor andel av togreisene med månedskort skjer innenfor takstsamarbeidsområdene Ruter, Skyss, AtB og Kolumbus. Også her ble etter hvert prisene for månedskort redusert, men det medførte ingen endring i prisene til kundene fordi takstnivå allerede var vesentlig lavere i de fylkeskommunale takstene. Endringen medførte imidlertid en mer bærekraftig samarbeidsavtale med NSB for de fylkeskommunale administrasjonsselskapene. Dette fordi fylkeskommunene måtte kompensere NSB/Vy for antall reiser som ble gjennomført etter NSB-takst. Siden NSB-takst var mye høyere enn Ruter/Skyss/AtB/Kolumbus-takst, måtte fylkeskommunene yte betydelig kompensasjon til NSB. Når togtakstene i storbyene også

ble redusert, ble takstdifferansen og kompensasjonen fra fylkeskommunene til NSB mindre.

Jernbanedirektoratet opplyser at de i sine beregninger innenfor takstsamarbeidsområdene normalt opererer med en priselastisitet på minus 0,2 for periodebillett (minus 0,4 for enkeltbillett). For periodebilletter innebærer det at en prisreduksjon på 20 prosent fører til kun fire prosents økning i antall solgte periodebilletter. Altså en svakere effekt på billettsalget enn det NSB erfarte i 2016.

Direktoratet har ingen dokumentasjon på årsak til høyere priselastisitet for prisendringen i 2016 sammenlignet med tilsvarende prisreduksjoner i takstsamarbeidsområder. Direktoratet mener imidlertid det er rimelig å anta at priselastisiteten er noe høyere for pendlere som reiser langt, samt at prisreduksjonen i 2016 ble gjennomført i kjølvannet av at NSB etablerte en ny rutemodell i Østlandet med vesentlige tilbudsforbedringer for pendlere på flere strekninger.

Stortingsrepresentanten spør også om omfanget av dagens salg av månedskort på jernbanen, fordelt på fylker. Dette er tall Jernbanedirektoratet ikke sitter på, siden dette ikke er et rapporteringskrav i dagens trafikkavtaler. En utfordring med slike tall vil uansett være fordeling på fylker. Jernbanens egne periodebilletter selges fra stasjon til stasjon, i motsetning til f.eks. Ruters periodebilletter som er sonebaserte. Spørsmålet blir da hvordan fylkesfordelingen blir når de to stasjonene ligger i hvert sitt fylke.

Direktoratet ønsker likevel å se nærmere på dette, og har derfor stilt som rapporteringskrav antall solgte periodebilletter til ordinær pris i direktetildelingen av togtrafikken i Østlandsområdet.

SPØRSMÅL NR. 2227**Innlevert 12. mai 2023 av stortingsrepresentant Irene Heng Lauvsnes****Besvart 23. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Statsråden viser i sitt svar på skriftlig spørsmål nr. 2079 til EU-direktivet om samvirkingsevnen mellom elektroniske trafikantbetalingssystemer i Europa.

Kan statsråden forklare hvorfor direktivet ikke er innlemmet i EØS-avtalen og redegjøre for hvordan det jobbes fra norsk side for å ta dette direktivet inn i EØS-avtalen «så snart som mulig»?

BEGRUNNELSE:

EETS-direktivet, som blant annet skal tilrettelegge for utveksling av opplysninger mellom medlemslandene om manglende bompengebetaling, ble vedtatt i EU i 2019, men er ikke tatt inn i EØS-avtalen. Som statsråden også er innom i sitt svar vil dette direktivet gjøre innkreving fra utenlandske kjøretøy uten autopassavtale vesentlig enklere. Statsråden skriver at målet er å få dette direktivet inn i EØS-avtalen «så snart som mulig».

Svar:

Europaparlamentets- og rådsdirektiv (EU) 2019/520 av 19. mars 2019 om interoperabilitet mellom elektroniske bompengesystemer og tilrettelegging for utveksling av opplysninger mellom medlemslandene om manglende bompengebetaling i EU (EETS-direktivet) ble vedtatt 19.

mars 2019. Direktivet avløser tidligere EU-direktiv, som er tatt inn i EØS-avtalen og gjennomført i forskrift 14. desember 2018 nr. 1917 om utstedervirksomhet for bompenger og ferjebilletter (utstederforskriften).

EU-landenes frist for å gjennomføre EETS-direktivet nasjonalt var 19. oktober 2021. EØS-landenes gjennomføring forutsetter at Island, Liechtenstein og Norge enes om et utkast til fellesposisjon på å ta EETS-direktivet inn i EØS-avtalen, og at EØS-landene deretter enes med EU om det samme. Det har tatt tid å få på plass tilstrekkelige avklaringer fra de øvrige EØS-landene, men EØS-landenes utkast til fellesposisjon er nå endelig klarert. Utkastet ble også oversendt Europakommisjonen 17. mai 2023. Samferdselsdepartementet og Utenriksdepartementet har begge vært pådrivere for å få endelig utkast til fellesposisjon klarert. Hvor lang tid EU nå vil bruke på sin tilbakemelding er i skrivende stund ikke kjent. Det skyldes bl.a. at tidsbruken vil avhenge av om Europakommisjonen vurderer det slik at også EUs Råd må involveres. Min målsetning står imidlertid fast: Å ta EETS-direktivet inn i EØS-avtalen og gjennomføre det nasjonalt «så snart som mulig». Jeg har derfor allerede samtykket til at Statens vegvesen kan sende forslag til endringer i utstederforskriften, som følge av kommende EETS-direktiv, på høring. Statens vegvesen har i den forbindelse opplyst om at de vil sende ut sitt høringsforslag før denne sommeren.

SPØRSMÅL NR. 2228**Innlevert 14. mai 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 23. mai 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Kan statsråden opplyse kva som blir årleg ferjeavløysingsmidlar for å erstatte Husavik – Sandvikvåg og Hufthamar – Krokeide med fastlandsforbindelse til E39 for Austevoll kommune med grunnlag i ordning som foreslått i Prop. 112 S (kommuneproposisjonen for 2024)?

GRUNNGJEVING:

Eg viser til mitt spørsmål Dokument nr. 15:2288 (2019-2020). Når regjeringa no legg inn verdien av gratis ferje i ordningen kjem dette sambandet gunstigare ut då begge sambanda er inne i ordningen.

Svar:

Storleiken på dei årlege ferjeavløysingsmidlane blir rekna ut på bakgrunn av reduksjon i tilskot gjennom kostnadsnøkkelen i inntektssystemet når eit ferjesamband blir avløyst eller korta inn av ei bru eller ein tunnel. Avløysing av eit ferjesamband vil gi ein lågare verdi på kriteriet «normerte ferjekostnader» mens det nye vegnettet vil gi auka verdi på kriteriet «vedlikehaldsbehov fylkesveg». Det årlege beløpet med ferjeavløysingsmidlar blir altså rekna ut som nettoeffekten av desse endringane i inntektssystemet.

I dagens inntektssystem utløyser ferjesambandet Krokeide–Hufthamar om lag 123,9 mill. kroner, mens Husavik–Sandvikvåg utløyser i om lag 21,8 mill. kroner. Det høge beløpet for Krokeide–Hufthamar heng saman med at ferjesambandet er forholdsvis langt og har mykje trafikk. Det fører til at dei normerte ferjekostnadene er svært høge for dette ferjesambandet.

Eit nytt brusamband mellom Huftarøy i Austevoll kommune og Reksteren i Tysnes kommune vil gi auka rammetilskot gjennom kriteriet vedlikehaldsbehov fylkesveg, og dette blir trekt frå i berekninga av ferjeavløysingsmidlane. Basert på opplysningar om det nye vegnettet frå fylkeskommunen, vil det nye brusambandet utløyse om lag 9,6 mill. kroner med dagens modell for å berekne kriteriet for fylkesveg i inntektssystemet.

Det årlege beløpet med ferjeavløysingsmidlar for dette prosjektet vil dermed vere på om lag 136,1 mill. kroner med dagens inntektssystem ($123,9 + 21,8 - 9,6$ mill. kroner). I anslaget er det lagt til grunn at begge ferjesambanda blir avløyst av det nye brusambandet, og at prosjektet blir godkjent som ein del av den fylkeskommunale ferjeavløysingsordninga. Ifølgje retningslinjene er det Samferdselsdepartementet som gjer vedtak om kva prosjekt som fell inn under ordninga.

Ifølgje Vestland fylkeskommune er ferjeavløysingsprosjektet mellom Huftarøy og Reksteren først aktuelt etter realisering av ny E39 mellom Stort og Os (Hordfast). Prosjektet ligg derfor eit stykke fram i tid. Eg vil understreke at endringar både i inntektssystemet og i grunnlagsdata for utrekning av ferjekriteriet kan endre seg innan det skal gjerast endeleg vedtak om ferjeavløysingsmidlar for dette prosjektet. I somme tilfelle kan sjølv moderate endringar i til dømes trafikken på eit ferjesamband føre til vesentlege endringar i tilskotet gjennom inntektssystemet. Overslaget på ferjeavløysingsmidlar er derfor usikkert, og den endelege utrekninga kan gi eit anna resultat.

Det endelege beløpet skal i følgje retningslinjene for ordninga fastsettast etter at fylkeskommunen har sendt endeleg søknad om ferjeavløysingsmidlar. Det endelege beløpet vil bli berekna med utgangspunkt i inntektssystemet slik det er på det tidspunktet søknaden blir behandla.

Rammetilskotet til fylkeskommunane er i 2023 auka med 180,8 mill. kroner for å legge til rette for gratis ferjer til øyer utan fast vegsamband og andre veglause samfunn. Ordninga gjeld frå og med 16. august, og kompensasjonen til fylkeskommunane er gitt med ei særskilt fordeling innanfor rammetilskotet. Tilskot med særskilt fordeling er ikkje ein del av ferjeavløysingsordninga.

I Prop. 112 S (2022–2023) Kommuneproposisjonen 2024, foreslår departementet at midlane til gratis ferjer blir fordelt etter ein justert versjon av ferjekriteriet frå og med 2024. Kompensasjonen for gratis ferjer vil dermed òg komme inn i grunnlaget for utrekning av ferjeavløysingsmidlar frå 2024.

Ordninga med gratis ferje på sambanda Krokeide–Hufthamar og Husavik–Sandvikvåg gjeld frå 16. august i år, og kompensasjonen er derfor ikkje gitt med heilårseffekt i 2023. Viss kompensasjonen for siste del av 2023 hadde blitt fordelt etter ein justert versjon av ferjekriteriet, slik departementet foreslår i kommuneproposisjonen, ville beløpet for dei to sambanda vore på høvesvis 7 mill. kroner og 1 mill. kroner. Det samla beløpet med ferjeavløysingsmidlar ville med det auka med 8 mill. kroner samanlikna med anslaget over.

Departementet har førebels ikkje talgrunnlag for å berekne heilårseffekten av ordninga med gratis ferjer for desse sambanda i ferjeavløysingsordninga. Eg kan derfor ikkje gi eit anslag på heilårseffekten av innlemminga av midlane til gratis ferjer i ordninga for dette prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 2229**Innlevert 14. mai 2023 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson****Besvart 22. mai 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Hvor i landet er kontrollene gjennomført?

BEGRUNNELSE:

Viser til sak i DN, publisert på nett 08.05.2023, om at Arbeidstilsynet har gjennomført storkontroll i utelivsbransjen og at de har avdekket brudd på reglene om lønns- og arbeidsvilkår hos syv av ti kontrollerte virksomheter.

Svar:

Arbeidstilsynet har opplyst meg om at de i perioden januar 2022 til januar 2023 har hatt en nasjonal innsats rettet mot lønns- og arbeidsvilkår i overnattings- og serveringsbransjen. Det er totalt gjennomført 1044 tilsyn i denne tidsperioden (tilsyn registreres i Arbeidstilsynets statistikk ved ferdigstilling av tilsynsrapport. Det endelige tallet fra den aktuelle tidsperioden vil bli marginalt høyere).

Tilsynet opplyser videre at tilsynene er gjennomført i alle landets fylker og totalt 167 ulike kommuner, hvorav 22 % er gjennomført i de fire største byene i Norge.

SPØRSMÅL NR. 2230**Innlevert 12. mai 2023 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 24. mai 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte at hun vil legge frem en forpliktende og tidfesta plan for å tette inntektsgapet mellom jordbruket og andre grupper i samfunnet for Stortinget i løpet av 2023?

BEGRUNNELSE:

I Hurdalsplattformen lover regjeringspartiene å legge frem en forpliktende og tidfesta plan for å tette inntektsgapet mellom jordbruket og andre grupper i samfunnet. Vi er nå snart halvveis i denne Stortingsperioden, uten at regjeringen har lagt frem denne planen. Forventningene i jordbruket er høye, og en slik plan vil kunne definere landbrukspolitikken for lang tid fremover.

Svar:

Et nivåsmål for næringsinntekt i jordbruket stiller nye krav til grunnlagsmaterialet for jordbruksforhandlingene. Inntektsutvalget (NOU 2022: 14) viste til at inntekt for næringsdrivende i jordbruket ikke kan vedtas slik lønn kan avtales og vedtas. Staten kan ikke forplikte seg til å kompensere automatisk for enhver krone bøndene inves-

terer og enhver time bøndene rapporterer at de har brukt i jordbruket, uten hensyn til markedssituasjonen, utviklingen i råvarepriser og kostnader, jordbrukets konkurransekraft mot import og substitutter og til handlingsrommet i statsbudsjettet. Inntektsmålet må også relateres til de andre målene i landbrukspolitikken.

Det er nødvendig å innarbeide avgrensninger og forutsetninger, slik Stortingets inntektsmål for jordbruket alltid har hatt. Inntektsutvalget foreslo en operativ måte å innarbeide de nødvendige avgrensninger og forutsetninger på, ved å bruke variasjonen i oppnådd resultat for likeartede bruk til å anslå inntektsnivå ved god utnyttning av inntektsmulighetene. Utvalgets forslag fikk betydelig kritikk i høringen. Det er et krevende arbeid å komme fram til ansvarlige og realistiske løsninger, som har tilstrekkelig tillit, både i samfunnet, næringen, hos myndighetene og som kan stå seg over tid. Dette er nødvendig for å skape reell forutsigbarhet og trygghet i jordbruket.

Regjeringen vil fortsette arbeidet med avgrensninger og forutsetninger for en plan for nivå-sammenligning av næringsinntekter med lønn for arbeidstakere. Regjeringen arbeider for å få fram saken så fort det er forsvarlig. Vi har nå gjennomført et jordbruksoppgjør som legger opp til en økning i inntektsmulighetene på 23 prosent per årsverk.

Medregnet fjorårets jordbruksoppgjør har regjeringen over to år lagt til rette for en nivåheving av inntektene i jordbruket utover lønnsveksten for andre grupper på 100 000 kroner. Regjeringen har med dette tydelig vist at ves-

entlig forbedring av jordbrukets inntektsmuligheter ikke i første rekke er et spørsmål om beregningsmessige forhold i grunnlagsmaterialet.

SPØRSMÅL NR. 2231

Innlevert 12. mai 2023 av stortingsrepresentant Anna Molberg
Besvart 25. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er lagt vekt på ved fordelingen av de 17 fjerntogene, hvorfor har Rørosbanen ikke fått noen, og hvilke planer har statsråden for å realisere opsjonene i tiden fremover?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok i 2022 å anskaffe 17 nye fjerntog til en verdi av 6,5 milliarder kroner. Videre er det opsjoner for å kjøpe inntil 100 nye tog fra den sveitsiske leverandøren. Hvorvidt dette anskaffes avhenger naturligvis av bevilgninger over statsbudsjettet. Pakken på 17 tog er fordelt til Bergensbanen, Sørlandsbanen, Dovrebanen og Nordlandsbanen. Rørosbanen, som nå prøver ut direkterute fra Oslo til Trondheim via Hamar og Røros har ikke fått ta del i denne pakken. SJ sier de må ha flere tog for å kjøre alle avganger gjennomgående og ikke gå tilbake til togbytte på strekningen.

Svar:

Regjeringen vil jobbe for at flere kan reise med tog. Tilgang på oppdatert og velfungerende materiell for persontrafikken er en av flere faktorer som har betydning for å nå målene for kollektivtrafikken.

Norske tog har nå kjøpt nye fjerntog. Målet for anskaffelsen har vært å videreføre et fjerntogtilbud som har tilfredsstillende kapasitet og attraktivitet til å møte de reisendes

behov, og bidra til økt andel klimavennlige reiser. Anskaffelsen er basert på Jernbanedirektoratets konseptvalgutredning fra 2020 og videre runder med ekstern kvalitetssikring, for å sikre at prosjektet når sine mål og at vi får mest mulig nytte ut av hver investerte krone.

De nye togene er tiltenkt bruk på Bergensbanen, Dovrebanen, Sørlandsbanen og Nordlandsbanen. Togene som opererer disse strekningene har nå passert sin levetid, og det er tidskrittisk å få byttet ut dagens tog. Nye tog vil

settes i trafikk fra 2026 og utover. De 17 fjerntogene som nå er bestilt er altså erstatningskjøretøy for dagens flåte av lokomotiv og vogner, og skal settes i trafikk der disse kjøretøyene brukes i dag. Det ligger med andre ord ingen ny tilbudsutvikling bak de fjerntogene som nå kjøpes, men en ren fornyelse av kjøretøyparken. Kjøretøyene som skal erstattes brukes i dag ikke på Rørosbanen, og dermed er denne strekningen heller ikke del av denne flåtefornyelsen. Togselskapet SJ Norge er, foruten på Rørosbanen, også operatør for dag-/nattogene på Nordlandsbanen og Dovrebanen, og får dermed erstattet de lokomotivene og vognene som selskapet bruker her.

Statens kjøp av persontransport på Rørosbanen omfatter seks avganger hver vei Røros-Hamar, og tre avganger hver vei Røros-Trondheim. I trafikkavtalen har Norske tog stilt til disposisjon seks togsett for å betjene kravene til rutetilbudet, og vil med dette oppfylle leveranseforpliktelsene.

SJ Norge har fra mai 2023 forlenget enkelte avganger på Rørosbanen fra Hamar til Oslo S i sommerperioden. Dette er tilbudsforbedringer som selskapet har tatt initiativet til på egen regning og risiko, utenfor trafikkavtalen med Jernbanedirektoratet. Norske tog har derfor ikke fått ansvar for å stille til disposisjon togmateriell for å håndtere dette kommersielle initiativet. Jernbanedirektoratet har da heller ikke tatt stilling til å utvide statens kjøp av persontransport på Rørosbanen, slik at avgangene forlenges til/fra Oslo S. Fra desember 2027 er det planlagt 30-minutters frekvens med regionekspresstog Oslo-Hamar, noe som vil gi et enda smidigere togbytte i Hamar for reisende til/fra Rørosbanen.

I avtalen mellom Norske tog og Stadler om nye fjerntog ligger det også, som stortingsrepresentanten nevner, opsjoner på å kjøpe totalt 100 tog. Første vurdering av opsjoner er planlagt som en del av budsjettbehandlingen for 2026. Eventuell vekst i fjerntogsflåten, og videre erstatning, vil bli en del av denne vurderingen. Det er viktig at

tilgangen på egnede kjøretøy ikke skal være begrensende for ønsket tilbudsutvikling.

SPØRSMÅL NR. 2232

Innlevert 12. mai 2023 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 25. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Norge ved UDI har sluttet å gi Schengen-visum til russiske menneskerettighetsforkjempere, uavhengige journalister og dissidenter som risikerer livet i arbeidet for et demokratisk Russland eller som kritiserer krigen mot Ukraina. EU-land gir unntak for sivilsamfunnet og har egne humanitære visum á la «Nansen-passet».

Vil justisministeren sørge for lignende visumordninger i Norge?

BEGRUNNELSE:

Norge har i flere tiår hatt en praksis med å utgi Schengen-visum til menneskerettighetsforkjempere, uavhengige journalister og dissidenter i Russland. Dette er personer som har jobbet for å forbedre menneskerettighetssituasjonen i landet og varslet om den voldelige, korrupte og autoritære kulturen til Putins regime. Mange har blitt forfulgt, fengslet og til og med drept. Støtte fra utenlandske menneskerettighetsorganisasjoner og visumordninger som har gjort det mulig å komme ut når de har hatt behov for det, har dermed gjort det mulig å fortsette sitt arbeid.

Etter full-skala militærangrepet på Ukraina 24. februar 2022, fortsetter mange sitt arbeid, til tross for lovendringer og represalier fra russiske myndigheter mot de som kritiserer brudd på menneskerettighetene og krigen mot Ukraina.

Som en reaksjon på angrepet på Ukraina har Norge og andre europeiske land innført omfattende sanksjoner og visumrestriksjoner. Norge ved UDI har sluttet å gi Schengen-visum til russiske menneskerettighetsforkjempere, uavhengige journalister og dissidenter. Det gis bare unntak i form av korte innreisevisum på 3-10 dager, noe som blant annet ble gitt til fredsprisvinner Memorials ansatte som var i Oslo under Nobel Fredsprisutdelingen i desember i fjor.

30. september 2022 kom EU-kommisjonen med oppdaterte retningslinjer for de landene som inngår i Schengen-samarbeidet. Retningslinjene oppfordrer til å oppheve Schengen-avtaler med Russland, også for land med

bilaterale avtaler som for eksempel Norge. Samtidig understreker EU at det bør gis unntak for visum til bestemte grupper, inkludert

«dissidents, independent journalists, civil society representatives and human rights activists».

EU-land som for eksempel Tyskland og de baltiske landene har egne humanitære visa som gir menneskerettighetsforsvarere mulighet til opphold i minst i ett år, med mulighet til å jobbe, åpne bankkonto og å reise. Dette kan minne om Folkeforbundets «Nansen-pass» som var et raskt og viktig tiltak for de svakest stilte (dvs. statsløse flyktninger).

I år er det 25 år siden FN vedtok erklæringen om menneskerettighetsforkjempere. Samtidig er vi i dag i en situasjon hvor menneskerettighetsforkjempere i Russland mangler vern.

Svar:

Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) som fastsetter visumpraksis for de enkelte nasjonaliteter, og departementet er varsom med å instruere om praksis på områder som forutsetter god kunnskap om lokale forhold. Departementet er kjent med at UDI har skjerpet sin praksis når det gjelder visum til russiske borgere, slik at det som utgangspunkt ikke gis visum for turistbesøk, men etter en konkret vurdering kan gis visum til familiebesøk, kulturelle formål og forretningsbesøk. Departementet har tatt denne endringen til etterretning.

På generelt grunnlag vil jeg si at utgangspunktet for utstedelse av Schengen-visum er at visum kun gis for tre måneder, og at det er en forutsetning at søkeren skal reise ut av Schengen-området ved visumtidens utløp. Visumordningen skal ikke fasilitere potensielle asylsøkeres reise til Norge. Dersom det er mistanke om at en visumsøker har til hensikt å søke asyl, skal søknaden i utgangspunktet avslås. Dette er også bakgrunnen for at visumpraksis er strengere for søkere som kommer fra land med sikkerhet-

sutfordringer, myndighetsforfølgelse og generelt stort utvandringspotensial.

Når det gjelder ev. utstedelse av nasjonale visum til denne gruppen vil de samme betenkelighetene som skissert over gjøre seg gjeldende. Heller ikke ordningen med nasjonale visum har som formål å legge til rette for innreise dersom utlendingene har til hensikt å søke asyl i Norge. Jeg vil i den forbindelse også presisere at likebe-

handling er et viktig prinsipp i norsk forvaltning. Jeg kan ikke se at det er grunnlag for å gi potensielle asylsøkere fra Russland en bedre mulighet for å reise til Norge enn potensielle asylsøkere fra andre land.

Utover dette vil jeg understreke at norske utlending-smyndigheter følger situasjonen i Russland nøye, og at alle visumsøknader fra russiske borgere undergis en individuell vurdering.

SPØRSMÅL NR. 2233

Innlevert 14. mai 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 22. mai 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Stadig flere formuende flytter ut av Norge grunnet det økte skattepresset. Viktige skattebidragsyttere flytter ut fra Norge i stort monn, i første omgang var det milliardærer, mens det nå virker å være mange med lavere formue som flytter, og mange som planlegger å flytte.

Basert på flyttetall så langt det siste året, kan finansministeren gi en framskrivning på hvor mange formuende Norge vil miste i løpet av 2023, og hvor mye skatteinntektene for Norge vil reduseres når disse formuende flytter?

BEGRUNNELSE:

Siden regjeringsskiftet i 2021 er skatteskruen strammet stadig mer til, samtidig som verdsettelsesrabatten er redusert. Dette medfører en kraftig skatteskjerpelse for norsk eierskap, uavhengig av om selskapene går med over- eller underskudd. For mange bedriftseiere, investorer og mer, medfører dette en effektiv skattesats som nærmer seg 100 %, og i enkelte tilfeller overstiger 100 %. Det er ikke en blivende tilværelse, og folk finner da andre løsninger, som å flytte fra Norge. Regjeringens skatteøkninger kan dermed vise seg å innbringe mindre skatt fra de rike som regjeringen ønsker å ramme, hvis tilstrekkelig mange av dem flytter.

Svar:

Finansdepartementet har hentet inn en oversikt fra Skatteetaten over utflyttinger blant et utvalg av personer som har hatt nettoformue over 100 mill. kroner ett eller flere år i perioden 2010-2022, eller har vært på Kapitals liste over de 400 rikeste (2019-2022), totalt 2 864 personer. Det presiseres at tallene ikke er innhentet for statistikkformål, og

at uttrekket ikke er kvalitetssikret. Tallene må tolkes med varsomhet.

Tallene departementet har fått fra Skatteetaten, baserer seg på de aktuelle personenes formuesskattepliktige nettoformue det året de fikk status som utflyttet i det norske Folkeregisteret. Dette vil i noen tilfeller sammenfalle med året for skattemessig utflytting fra Norge, i andre tilfeller ikke. Etter internretten er hovedregelen at personer som har vært bosatt i Norge i minst ti år, først blir skattemessig utflyttet etter utløpet av det tredje inntektsåret etter at vedkommende tar fast opphold i utlandet. I disse tilfellene vil altså skattemessig utflytting normalt skje flere år etter at personen fikk status som utflyttet i Folkeregisteret. En skatteavtale mellom Norge og tilflyttingslandet vil imidlertid kunne medføre at personen (når og dersom skatteavtalen påberopes) blir ansett bosatt i det andre landet etter skatteavtalen tidligere enn de blir skattemessig utflyttet etter internretten.

I lys av skatteavtalenes betydning for når opphør av skattemessig bosted faktisk skjer, kan det være relevant å se på tall for nettoformue både i utflyttingsåret og for året før utflyttingsåret.

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 1969 fra representanten Marius Arion Nilsen. Der opplyser jeg at det så langt i 2023 (per 20. april) er 10 personer i populasjonen definert ovenfor som er registrert utflyttet. For de personene som så langt har flyttet ut i 2023, foreligger ikke endelige tall for skattepliktig formue i utflyttingsåret eller i året før utflyttingsåret. I tillegg varierer antall som flytter ut og som flytter inn betydelig fra år til år. Det samme gjelder deres skattepliktige formue. Departementet har ikke grunnlag for å anslå hvor mange formuende Norge som vil flytte ut i 2023, og hvordan dette vil påvirke skatteinntektene for Norge.

SPØRSMÅL NR. 2234**Innlevert 14. mai 2023 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson****Besvart 22. mai 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Statssekretær Maria Walberg sier til VG at det fortsatt er mulig å stille spørsmål og varsle Arbeidstilsynet på polsk; kan statsråden forklare helt konkret hvordan dette kan gjøres?

BEGRUNNELSE:

I januar i år ble det publisert et tipsskjema på polsk på Arbeidstilsynets nettside. To måneder senere ble skjemaet fjernet på grunn av for stor pågang. I følge Stiftelsen mangfold i arbeidslivet er dette en trend: For noen år siden ble en telefonlinje på polsk nedlagt, og under pandemien ble det opprettet en svartjeneste på sosiale medier på polsk, også den ble nedlagt - selv om tjenesten var svært populær. I en VG-sak publisert på nett 08.05.2023 sier statssekretær Maria Walberg at Arbeidstilsynet fremdeles kan varsles på alle språk og at det ikke skal være noen endring i polske arbeidstagers muligheter til å kontakte Arbeidstilsynet på eget språk. Når du via de polske sidene på Arbeidstilsynets nettside kommer til siden hvor man kan stille spørsmål eller varsle, så står det at det kun kan varsles på norsk. Og klikker du deg videre for faktisk å ta kontakt, så er all informasjonen plutselig også på norsk. Det er derfor uklart hvordan du helt konkret kan stille spørsmål eller varsle på polsk, nå som tipsskjemaet på polsk, som ble innført i januar, har forsvunnet.

Svar:

Det er viktig at også utenlandske arbeidstakere har tilgang til informasjon om rettigheter og plikter i norsk arbeid-

sliv og har mulighet til å varsle om uforsvarlige forhold. Arbeidstilsynet jobber langs mange linjer for å bidra til at dette er mulig.

Arbeidstilsynet har opplyst at de tidlig i 2023 startet med å tilby muligheter for å få veiledning i norske lover og regler gjennom et nettskjema på bl.a. polsk, og flere andre språk, hvor arbeidstagerne kunne skrive inn spørsmål om rettigheter og plikter i arbeidslivet som de ønsket å få veiledning om og få svar på. Arbeidstilsynet erfarte imidlertid at saksbehandlingstiden ble flere uker. Arbeidstilsynet vurderte det da slik at det var uheldig at de som tok kontakt skulle vente så lenge, særlig ettersom at de ville ha fått svar innen langt kortere tid dersom de skrev til Arbeidstilsynet på norsk eller engelsk.

Arbeidstilsynet har videre informert meg om at de planlegger å publisere skjemaet på polsk igjen når de har anskaffet tilstrekkelig med språkressurser til å svare ut skjemaet. Frem til det tidspunkt vil det være mulig å få veiledning på polsk på noen av SUA-senterne og på Arbeidstilsynet.no. SUA-sentrene kan også bruke tolk for veiledning på ulike språk.

Arbeidstilsynet opplyser at de ikke har eller har hatt en tipsløsning på polsk, men tips som sendes inn på polsk eller et annet språk blir selvsagt behandlet og fulgt opp på lik linje med tips på norsk og engelsk. Arbeidstilsynet har altså ikke fjernet noen mulighet for å varsle om arbeidskriminalitet på polsk. Tips på norsk, engelsk, polsk eller andre språk kan legges inn i tipsløsningen som er tilgjengelig på norsk og engelsk

Arbeidstilsynet behandler selvsagt også tips som kommer inn via andre kanaler som f.eks. epost, uavhengig av språket tipset blir sendt på.

SPØRSMÅL NR. 2235**Innlevert 15. mai 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 1. juni 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren legge fram ei totaloversikt over forbrukte midlar til prosjektet Møreasken sidan

2010 og fram til no, gjeldande alt av planarbeide, prosjektering, grunnboring, vindmåling, seismikk, geologiske un-

dersøkingar, grunnkjøp, konseptvalsutgreiing, Ks1, Ks2, kommuneplanar, reguleringsplanar osv.?

GRUNNGJEVING:

Det har den siste tida blitt ein diskusjon ikring kva dei reelle tala er for forbrukte planleggingsmidlar til prosjektet Møreaksen sidane 2010 og fram til i dag.

Det er fleire spørsmål og svar tidligare på dette, men har blitt tolka litt ulikt. Spesielt svaret på spørsmål nr 15:2893 (2020-2021) der det har blitt oppfatta to ulike summar på to ulike planprosessar. Seinare har dagens samferdselsminister svara ulikt på dette.

Det er behov for å klargjere totale kostnader for Møreaksen sidan før konseptvalsutgreiinga vart ferdig i 2011 og til i dag, der alle kostnader slik som planlegging, prosjektering, grunnboring, geologiske undersøkingar, vindmåling, seismikk, og grunnkjøp er med, også kostnadane med utarbeidelse av konseptvalsutgreiing, Ks1, Ks2 osv., samt kommunedelplanar og reguleringsplanar.

Svar:

Det har dei siste åra vore stilt fleire spørsmål frå Stortinget om kostnader til planlegging, optimalisering og grunnverv for E39 Ålesund-Molde, mellom anna:

- 2020-2021: Spørsmål 2893 frå representanten Klinge, svart ut av tidlegare samferdselsminister Hareide
- 2021-2022: Spørsmål 2932 frå representanten Sve
- 2022-2023: Spørsmål 89, 411, 828, 930, 1008, 1167, 1168, 1322 og 1782 frå representanten Sve

Statens vegvesen har brukt om lag 430 millionar løypande kroner til planlegging etter plan- og bygningslova og optimalisering av E39 Ålesund-Molde til og med 2022. Av dette er om lag 95 millionar løypande kroner nytta til optimalisering og grunnverv etter at reguleringsplan er vedteken.

Det er ikkje mogleg å få ut absolutt alle utgifter til konseptvalsutgreiingar, tilleggsutgreiingar til konseptvalsutgreiingar og kvalitetssikring av konseptval (KS1) for E39 Ålesund-Molde mellom anna ut frå at data for fleire personellressursar ikkje er spesifiserte på prosjekt. Desse utgiftene er derfor ikkje inkludert i dei tidlegare svara nemnd ovanfor, og kan heller ikkje bli svart på no.

SPØRSMÅL NR. 2236

Innlevert 15. mai 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 25. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvor stor andel av de som fikk innvilget straffgjennomføring med elektronisk kontroll etter regelen i straffgjennomføringsforskriften § 7-2 (4) annet punktum, er domfelt for overtredelse av straffeloven § 271, § 272 eller § 273?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål nr. 2102 av 30.04.23, samt statsrådets besvarelse av spørsmålet den 08.05.23. Det fremgår av besvarelsen at det gjennomsnittlig er om lag 10 % av domfelte som innvilges hel- eller delgjennomføring av frihetsstraff ved straffgjennomføring med elektronisk kontroll, som har fått dette innvilget etter regelen i straffgjennomføringsforskriften § 7-2 (4) annet punktum. Fordelingen som ble formidlet i svaret er følgende:

- 2020: 147 (12 % av totalt antall iverksettelse av straffgjennomføring med EK)

- 2021: 349 (9 % av totalt antall iverksettelse av straffgjennomføring med EK)

- 2022: 256 (8 % av totalt antall iverksettelse av straffgjennomføring med EK)

- 2023: 103 (9 % av totalt antall iverksettelse av straffgjennomføring med EK)

Spørsmålsstiller ønsker å vite hvor stor andel av disse som er domfelt for overtredelse av straffeloven § 271 (kroppskrenkelse), straffeloven § 272 (grov kroppskrenkelse) eller straffeloven § 273 (kroppsskade).

Svar:

Av de domfelte som i perioden 2020–2023 har fått iverksettelse av straffgjennomføring med elektronisk kontroll (EK) etter regelen i straffgjennomføringsforskriften § 7-2 fjerde ledd andre punktum, er ifølge Kriminalomsorgsdirektoratet:

- 414 dømt for brudd på straffeloven § 271 (≈ 4 prosent av det totale antallet iverksettelse av straffegjennomføring med EK),

- 92 dømt for brudd på straffeloven § 272 (≈ 1 prosent av det totale antallet iverksettelse av straffegjennomføring med EK), og

- 359 dømt for brudd på straffeloven § 273 (≈ 4 prosent av det totale antallet iverksettelse av straffegjennomføring med EK).

Tallene er beregnet fra forskriften trådte i kraft og frem til i dag.

Tallene inkluderer både domfelte som har fått iverksett gjennomføring av hele straffen med elektronisk kontroll (helgjennomførere) og domfelte som har fått iverksett gjennomføring av siste del av straffen med elektronisk kontroll (delgjennomførere).

Det er viktig å bemerke at domfelte som inngår i antallet kan være dømt for overtredelse av flere straffebestemmelser, for eksempel både straffeloven § 271 og § 273, eller en eller flere andre straffebestemmelser. Det betyr at samme domfelte kan være telt mer enn én gang.

SPØRSMÅL NR. 2237

Innlevert 15. mai 2023 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 23. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener statsråden det er nødvendig med en avklaring av lovverket for politiets bruk av droner, og vil statsråden i så fall raskt ta initiativ til en gjennomgang av gjeldende lovverk og fremme forslag om eventuelle nødvendige lovendringer, for å sikre politiet hjemmel for bruk av droner med videokamera i forebyggende øyemed og ved etterforskning av straffesaker?

BEGRUNNELSE:

Det er bred politisk enighet om å øke politiets kapasitet og kompetanse på bruk av droner. Dette gjelder både til bruk i egen virksomhet, og for å forhindre uønsket droneaktivitet fra andre aktører. Det siste ble særlig aktualisert i forbindelse med den uønskede droneaktiviteten rundt olje- og gassinstallasjonene på sokkelen.

Det vises videre til representantforslag fra flere stortingsrepresentanter fra Fremskrittspartiet, jf. Dokument 8:23 S (2022-2023). Statsråden ga sin vurdering av forslaget i svarbrev av 23.11.22. Det vises særlig til følgende uttalelser i svarbrevet:

«Det pågår også kompetanseutvikling i politidistriktene, rettet både mot politiets egen bruk av droner i oppgaveløsningen, og mot reaksjonsevnen overfor ulovlig og mistenkelig droneaktivitet.»

Det hitsettes også følgende fra svarbrevet:

«Politiet øker også dronekompetansen i politidistriktene. Alle politidistriktene får sin egen dronebil, og vi er i ferd med å utdanne omkring 100 dronepiloter i politiet.»

PST har fått kritikk av EOS-utvalget for ulovlig bruk av droner i forebyggende saker. Kritikken er blant annet omtalt av NRK:

<https://www.nrk.no/norge/pst-far-skarp-kritikk-for-dronebruk.-stopper-bruken-av-en-type-drone-1.16290865>

Spørsmålsstiller mener det er svært uheldig om vi ikke får full effekt av satsningen på dronekapasitet og kompetanse i politiet, fordi lovverket ikke er oppdatert slik at politiet kan nyttiggjøre seg denne kapasiteten fullt ut. Det bes derfor om en tilbakemelding på om statsråden vi ta initiativ til en gjennomgang av dagens regelverk på område, og fremme eventuelle nødvendige lovendringsforslag for å sikre at politiet får nyttiggjort seg denne kapasiteten.

Svar:

Jeg har merket meg EOS-utvalgets kritikk av PSTs dronebruk og vil påpeke at det er sentralt at politiet og PST sin dronebruk holdes innenfor lovlige rammer. Lovverket bør gi gode rammer for politiets dronebruk som sikrer at både hensynet til kriminalitetsbekjempelse og rettssikkerhet ivaretas.

Som følge av EOS-utvalgets kritikk av PSTs bruk av droner, har Justis- og beredskapsdepartementet igangsatt et arbeid med å vurdere om og i så fall hvilke regelverksendringer som eventuelt bør gjøres. Vurderingene knyttet til hvordan regelverket bør utvikles for å legge til rette for hensiktsmessig bruk av nyere teknologi som muliggjør mobilt opptak av lyd og/eller bilde, for eksempel ved bruk

av droner, til ulike formål skjer i dialog med Riksadvokaten, Politidirektoratet og PST. Departementet vil legge

frem forslag til endringer i regelverket dersom dette viser seg nødvendig.

SPØRSMÅL NR. 2238

Innlevert 15. mai 2023 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 23. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Er justisministeren bekymret for hvorvidt vi kan stå overfor en kriminalitetstrend med påsatte skole/barnehagebranner i hovedstaden, er det grunn til å tro dette, og gjør hun seg noen tanker om hvordan vi unngår flere tilfeller av skole/barnehagebranner?

BEGRUNNELSE:

I løpet av få uker har det funnet sted to barnehagebranner og en skolebrann i hovedstaden. I samtlige tilfeller har det vært indikasjoner i media eller opplysninger fra politiet på at brannene trolig er påsatt.

Vi har i vårt naboland Sverige vært vitne til flere bølger av påsatte skolebranner. NRK kunne i 2022 melde om minst 13 skoler og barnehager satt i brann i en enkelt by i løpet av få måneder, og NRK og Document meldte i hhv 2010 og 2018 om 190 skolebranner på 12 år og 667 skolebranner (hvorav 429 påsatte) i løpet av et år.

Svar:

Jeg deler representantens bekymringer knyttet til at det har funnet sted to barnehagebranner og en skolebrann i Oslo de siste ukene. Det er alltid bekymringsfullt når en skole eller barnehage brenner. Jeg har forhørt meg med Oslo politidistrikt for å belyse problemstillingen. Ut fra bl.a. statistikk fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) mener Oslo politidistrikt at det er liten grunn til å tro at man står overfor en kriminalitetstrend hvor det tennes på skoler og barnehager i Oslo.

Imidlertid peker politidistriktet på at de er kjent med et visst omfang av saker der barn og unge tenner på forskjellige gjenstander og er uforsiktig med ild inne på skole- og barnehageområder i hovedstaden. Oslo politidistrikt er bevisst viktigheten av forebyggende tiltak på dette området. Forebyggingen må skje i samarbeid med andre relevante aktører.

Jeg understreker at brannene representanten viser til, fortsatt er under etterforskning. Viktige spørsmål for etterforskningen er brannårsak, eventuelle gjerningspersoner og eventuelle sammenhenger mellom brannene.

SPØRSMÅL NR. 2239

Innlevert 15. mai 2023 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 23. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Arbeiderpartiet vedtok på sitt landsmøte nylig at "Storbyene må få lokal handlefrihet til å gjøre tilpasninger for å begrense trafikk, kutte utslipp og få flere til å benytte seg av gange, sykkel og kollektiv." Opplevelsen i dag er mange

steder at staten overkjører kommunenes mulighet til å forme sin samferdselspolitikk.

Vil statsråden etter Aps vedtak revurdere regjeringens standpunkter for prosjekter som ny Hammersborgtunnel

og lokale virkemidler som mer handlingsrom for bruk av ATK, nullutslippssoner og 20-km/t fartsgrense?

Svar:

I byområdene er veitrafikk en av de største kildene til luftforurensing og støy, og kø påfører samfunnet store kostnader i form av forsinkelser. Nullvekstmålet for persontransport med bil er statens viktigste grep for å møte disse utfordringene.

I de største byområdene følges nullvekstmålet opp gjennom byvekstavgiftene, der det de siste årene har vært en målrettet satsing på å bygge ut kapasitetssterke kollektivsystemer og tilrettelegge for gående og syklende. I kombinasjon med fortetting og restriktive virkemidler mot biltrafikk legger dette til rette for mer miljøvennlig og effektiv transport.

Byvekstavgiftene skal bidra til bedre samordning mellom staten, fylkeskommunene og kommunene som har ansvaret for ulike tiltak og virkemidler i byområdene. Jeg er opptatt av at lokale myndigheter skal ha stor handlefrihet i arbeidet med byvekstavgiftene fordi de kjenner forholdene i sitt eget byområde best. Samtidig er det viktig at vi har gode og åpne prosesser for prioritering av tiltak og prosjekter, slik at den samlede virkemiddelbruken på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer gir god måloppnåelse og effektiv bruk av midler.

Byvekstavgiftene er et prioritert område for regjeringen. På tross av redusert økonomisk handlingsrom ble bevilgningene økt i 2023-budsjettet, og det ble satt av om lag 6 mrd. kr til å følge opp avgiftene i Oslo-området, Bergens-området, Trondheims-området og Nord-Jæren i år. Framdriften i de store kollektivprosjektene har nå vist seg å bli lavere en forutsatt, slik at behovet for midler er mindre. Bevilgningen er derfor foreslått redusert med 460 mill. kr i regjeringens forslag til revidert nasjonalbudsjett.

De statlige midlene til byvekstavgiftene går i hovedsak til fylkeskommunale prosjekter og tiltak, og en stor del av tilskuddene er fleksible i bruk så lenge tiltakene bidrar til å nå nullvekstmålet. Finansieringsstrukturen i avgiftene er komplisert med mange tilskuddsordninger. Jeg er kjent med at lokale myndigheter i noen byer ønsker ytterligere fleksibilitet til selv å prioritere hva midlene skal gå til. Regjeringen har endret vilkårene for to tilskudd som tidligere var øremerket reduserte bompenger og tilskudd til fjerning av rushtidsavgift. Det er nå åpnet for at disse tilskuddene kan gå til bedre kollektivtilbud hvis det er lokalt ønske om det. Det gir større lokal handlefrihet og legger til rette for å øke måloppnåelsen, samtidig som finansieringsstrukturen blir noe enklere.

Tids- og miljødifferensierte bompenger er et effektivt virkemiddel for å regulere trafikken i byområder, og som bidrar til å redusere lokale utslipp og klimagassutslipp. Det er stor lokal handlefrihet til å bruke takstsystemet for å oppnå transportpolitiske mål i byene. I fjor ga

Stortinget tilslutning til å åpne opp for at det kan fastsettes en bompengerate på inntil 70 pst. av ordinær takst for lette nullutslippskjøretøy. Tidligere var det et øvre tak på 50 pst. Dette gir lokale myndigheter økt handlingsrom i bompengepolitikken, som er viktig både for å nå nullvekstmålet og for å få stabile bompengerinntekter. Videre ble det i september 2022 opprettet en egen takstklasse for tunge gasskjøretøy, slik at det i byområder som har et miljødifferensiert takstsystem kan vedtas fritak eller redusert takst for disse kjøretøyene. Jeg er kjent med at Oslo har tatt i bruk denne muligheten innenfor takstsystemet, og at det også er aktuelt i Trondheim. Samferdselsdepartementet ser i tillegg nærmere på muligheten for å legge til rette for at både lette elvarebiler og tunge gasskjøretøy kan gis fritak eller redusert bomtakst på strekninger også utenfor byområder.

Regjeringen vil i videre arbeid med byvekstavgifter og ny Nasjonal transportplan vektlegge lokalt politisk handlingsrom for å oppnå ønsket samfunnsutvikling. I det faglige grunnlaget til ny Nasjonal transportplan for perioden 2025-2036 har transportvirksomhetene gitt en vurdering av hvilke virkemidler de mener blir særlig viktige i byområdene framover. De har en tydelig anbefaling om å fortsette satsingen på kollektivtransport, sykling og gange, samtidig som det bl.a. er behov for økte restriksjoner på bilbruk og sterkere satsing på fortetting og konsentrert arealutvikling. Arealplanlegging og fortetting er svært viktige virkemidler for å nå klima- og miljømålene, og dette har lokale myndigheter selv hovedansvar for å legge til rette for. De foreslår også ytterligere forenklinger i finansieringen av byvekstavgiftene, blant annet ved å slå sammen flere av tilskuddene. Videre peker de på at det er viktig å utforske nye virkemidler, f.eks. ved å ta i bruk ny teknologi eller teste samferdselstiltak i byområdene. Regjeringen vil vurdere de faglige innspillene i det videre arbeidet med transportplanen.

Når det gjelder de konkrete sakene og temaene som blir tatt opp i spørsmålet, følger mine vurderinger nedenfor.

Hammersborgtunnelen

Regjeringens beslutning om at Hammersborg- og Vaterlandstunnelen (Ring 1) skal bygges om står fast. Ombyggingen er nødvendig for å ivareta sikkerheten i nytt regjeringskvartal.

ATK og fartsgrense 20 km/t

Samferdselsdepartementet har tidligere mottatt en henvendelse fra Oslo kommune om bl.a. å teste ut automatisk trafikk kontroll (ATK) i bygater og 20-sone rundt barneskoler. Statens vegvesen har vurdert forslagene, og er ikke mot utprøving av automatisk trafikk kontroll for tettbebygde strøk. Dagens ATK-system er likevel, av både tekniske og juridiske årsaker, ikke et godt egnet virkemiddel i byområder. Det vil derfor være en rekke prosesser som må vurderes og gjennomføres før et slik system kan settes i ordinær drift.

Når det gjelder 20-sone rundt barneskoler, vil Statens vegvesen ikke etterkomme ønsker om utprøving av et slikt tiltak alene. For å oppnå at trafikantene har et fartsnivå som er 30 km/t eller lavere, er det etter Vegvesenets syn helt nødvendig med fysiske tiltak. Utforming av en gate vil derfor være premissgivende for fartsnivået og trafikantadferd. Skilt alene har marginalt potensial til å endre fartsnivået. Oslo kommune bør derfor vurdere å se på bruken av fartsgrenser i kombinasjon med fysiske tiltak, og vurdere hvordan det innenfor gjeldende regelverk kan differensieres mellom strekninger med spesielle behov og øvrige strekninger.

Samferdselsdepartementet har sluttet seg til Statens vegvesens vurderinger, og har oppfordret Oslo kommune

til å kontakte Vegvesenet for i felleskap å finne frem til formålstjenlige tiltak for Oslos veinett.

Nullutslippssoner

I en nullutslippssone vil det i et definert område som utgangspunkt være forbudt å kjøre for fossildrevne kjøretøy. Særlig har Oslo og Bergen etterspurt en mulighet for å opprette slike soner. Det har vært gjort et utredningsarbeid i regi av Statens vegvesen som konkluderer med at det må en lov- og forskriftsendring til for å etablere og håndheve en ordening med nullutslippssoner. Som jeg også redegjorde for i mitt svar på spørsmål nr. 1141 til skriftlig besvarelse har regjeringen besluttet at vi på nåværende tidspunkt ikke ønsker å gå videre med et lov- og forskriftsarbeid om slik soneregulering.

SPØRSMÅL NR. 2240

Innlevert 15. mai 2023 av stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik

Besvart 30. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil helse- og omsorgsministeren bidra til at det legges til rette for dialysebehandling nær hjemstedet for dialysepasienter?

BEGRUNNELSE:

I dag er det mange personer ute i kommunene som reiser tre dager i uken til sykehus for å få gjennomført dialyse. For pasientene er det en tidkrevende og utmattende behandling, og i tillegg til selve behandlingen er reiseveien for de som bor langt unna det naturlige sykehuset en belastning for disse pasientene.

Disse pasientene skysses frem og tilbake mellom hjemmene sine og sykehus i taxi, en tur som gjerne tar godt over en time, noen ganger to dersom de reiser i rushtiden. I tillegg forteller pasienter at de også har store utfordringer med pasientreiser, og at de kan risikere å vente opp mot to timer på taxi hjem etter at de har gjennomført dialyse.

Dialysebehandlingen varer rundt 3-4 timer. Dette betyr at noen av disse pasientene kan bruke 8-9 timer på å få behandling, og dette gjør de tre dager i uken, hver uke.

Dette er en stor fysisk og psykisk belastning for den enkelte. I flere kommuner/regionsentra er det sykehusavdelinger/tidligere lokalsykehus, eller kommunen som selv har tilgjengelige lokaler. Ved flere av disse burde det være fullt mulig å kunne tilby dialyse lokalt.

Dette vil kunne gi betydelig økt livskvalitet for disse pasientene, ettersom de kan slippe å bruke tre fulle dager hver uke på å gjennomføre behandling, og ikke minst at de kan slippe lang reisevei og utfordringer med pasientreiser.

Å tilby dialysebehandling i nærhet til hjemstedet vil derfor kunne spare samfunnet store kostnader, i tillegg til å gjøre hverdagen mye lettere for pasientene det gjelder.

Svar:

Det er et mål at flest mulig skal få dialysebehandling hjemme eller så nær hjemstedet som mulig. Som representanten Hetland Ervik tar opp, er bakgrunnen for dette målet at pasientene bruker mye tid på dialysebehandling og at lang reisevei kan være en ekstra belastning

Antall dialysepasienter i Norge er økende. Dette skyldes både en økende andel eldre og at vi har en økning i ikke-smittsomme sykdommer slik som høyt blodtrykk og diabetes.

Det er et nasjonalt mål at 30 pst. av pasientene som trenger dialyse skal få hjemmedialyse. I tillegg til sykehus, tilbys i dag dialysebehandling ved lokal-/distriktsmedisinske sentre, i sykehjem og hjemme hos pasienten. Hjemmedialyse er definert som dialysebehandling som ikke utføres på en nyreavdeling eller ved en dialysesatellitt. I utgangspunktet gjennomfører pasienten hjemme-

dialyse-behandlingen selv eller med hjelp av pårørende eller hjemme-tjenesten.

Hjemmebehandling er den mest kostnadseffektive behandlingen og sparer pasienten for belastningen med reise til og fra behandlingsstedet. Kort reisetid til dialyse er en viktig faktor for å bedre pasientenes livskvalitet.

Det gjøres en faglig vurdering i samråd med pasienten om behandlingen kan foregå hjemme eller på sykehuset. For noen pasienter er det av medisinske og andre grunner ikke aktuelt med hjemmedialyse, og noen pasienter ønsker ikke hjemmedialyse. Etablering av hjemmebehandling eller dialyse på et helsesenter krever anskaffelse av maskiner og opplæring av personell. Slik tilrettelegging

tar naturlig nok noe tid, men er et viktig tiltak for mennesker som har en stor belastning med behandlingen av sin nyresvikt.

Målet om at minst 30 pst. av pasientene skal få hjemmedialyse ble gitt som et oppdrag i oppdragsdokumentet til de regionale helseforetakene i 2017. I første tertial 2017 fikk 19,2 pst. av pasientene hjemmedialyse, mens det var 24,7 pst. som fikk hjemmedialyse i tredje tertial 2022. Prosentandelen var enda noe høyere under koronapandemien, hvor det var andre forutsetninger. Fire helseforetak nådde målet om 30 pst. i tredje kvartal 2022, men samlet nådde ingen av de regionale helseforetakene denne målsettingen.

SPØRSMÅL NR. 2241

Innlevert 15. mai 2023 av stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik

Besvart 23. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren bidra til at byggingen av ny firefelts E39 mellom Lyngdal Vest og Ålgård prioriteres, og samtidig bidra til at kostnadsøkningen man opplever i veiprojektet blir kompensert, slik at fremdriftsplanen med bygging av ny E39 mellom Kristiansand og Stavanger opprettholdes?

BEGRUNNELSE:

Byggingen av ny fire felts E39 mellom Kristiansand og Stavanger er kommet godt i gang, og vi ser gode resultater mellom Kristiansand og Mandal.

Resten av veistrekningen på E39 mellom Mandal og Ålgård er gryteklar. Strekingen er svært ulykkesbelastet og veistandarden tilsier at det er et stort behov for oppgradering til ny firefelts motorvei.

Det er med stor bekymring jeg registrerer signaler fra Nye Veier og enkelte sentrale politikere om at ny firefelts E39 mellom Lyngdal Vest og Ålgård må skyves ut i tid.

Det er av trafiksikkerhetsmessige årsaker viktig å få fortgang på den videre byggingen. Fortgang på veibyggingen er også viktig for utviklingen av Sør-Rogaland og Vest-Agder som region, både i forbindelse med næringsutvikling og som arbeidsregion. Det er viktig å få på plass økonomi og forutsigbarhet i det videre arbeidet med byggingen av ny fire felts E39.

Svar:

I tråd med Meld. St. 25 (2014-2015) om opprettelsen av Nye Veier AS, fremlagt av daværende samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen, er det styret i Nye Veier AS som bestemmer prioritering, oppstart og gjennomføring av prosjektene i sin portefølje. E39 fra Lyngdal til Ålgård er prioritert av styret i Nye Veier AS. Vurderinger gjort i forbindelse med kommunedelplan og nå senest i selskapets arbeid med prioriteringsoppdraget til NTP 2025-2036 viser, som representanten også påpeker, at det er utfordringer med trafiksikkerheten på strekingen. Det er også et stort potensial for å redusere kjørelengden og øke fremkommelighet på strekingen. En videre utbygging vil føre til reduserte transportkostnader og bedrer samfunnsøkonomien. Analyser viser også at det transporteres store godsverdier på strekingen.

For at Nye Veier AS skal starte utbygging fra Lyngdal mot Stavanger må selskapet ha tilgjengelige midler til dette. Nye Veier AS får årlig bevilget kr 6,1 mrd. I tillegg har regjeringen som en del av den ekstraordinære lønns- og prisjusteringen av budsjettet i forslaget til revidert nasjonalbudsjett for 2023, foreslått å øke tilskuddet til selskapet med kr 130,4 mill. inneværende år. Den samlede bevilgningen skal dekke planlegging, utbygging, utbedring samt drift og vedlikehold av strekingene i av selskapets portefølje. Nye Veier AS har fått de økonomiske rammene som ble forespeilet i gjeldende NTP.

Gitt de rammebetingelsene som foreligger, samt at det per i dag kun foreligger nødvendig detaljreguleringssplan for strekningen mellom Ålgård og Bue, vil en fullstendig utbygging av strekningen mellom Lyngdal og Ålgård fortsatt ligge et stykke frem i tid. Det er også verdt å

merke seg at Rogaland fylkeskommune per i dag ikke har truffet garantivedtak for strekningen gjennom Rogaland, med unntak av strekningen mellom Ålgård og Bue. Jeg vil likevel understreke at det pågår planarbeid og analyser for hele E39 gjennom Rogaland frem til Ålgård.

SPØRSMÅL NR. 2242

Innlevert 15. mai 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 25. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil norske myndigheter delta i EUs høring for å evaluere UCPM (EU Civil Protection Mechanism), og hvilke synspunkter vil norske myndigheter i tilfelle formidle?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til at Europakommisjonen skal evaluere gjennomførelsen av EU-sivilbeskyttelsesmekanismen innen 31. desember 2023. I den forbindelse gjennomføres det en offentlig høring i perioden 14. april til 7. juli 2023.

Svar:

Norge deltar som fullverdig medlem i videreutvikling av ordningen, gjennom utvikling av europeiske beredskapskapasiteter, kunnskaps- og kompetanseutvikling, og deltakelse i prosjekt og øvelser finansiert av EU – sist

gjennom øvelse Arctic REIHN mai 2023. Det er også et tett nordisk samarbeid om oppfølgingen av ordningen. Som del av evalueringen av UCPM har det vært sendt ut et spørreskjema med generelle spørsmål som DSB allerede har besvart.

For Norge representerer EUs ordning for sivil beredskap et viktig sikkerhetsnett dersom vi skulle bli rammet av en hendelse som overstiger nasjonal håndteringsevne. Dette har hittil ikke skjedd, men øvelsene der mekanismen er utløst er svært lærerike.

EUs ordning for sivil beredskap har vært gjennom en utvikling og fått en forsterket internasjonal rolle innen sivil beredskap de siste 20 årene. Ordningen har blant annet vist seg å være svært funksjonell for å koordinere europeisk støtte til Ukraina gjennom humanitær bistand til ukrainske myndigheter og viste seg effektiv også i håndteringen av jordskjelvene i Tyrkia/Syria tidligere i år.

SPØRSMÅL NR. 2243

Innlevert 15. mai 2023 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 23. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Ser statsråden nødvendigheten av å utløse opsjonen på kjøp av tre nye politihelikoptre i tråd med opsjonen i kontrakten fra 2017 og vil regjeringen sørge for at det blir bestilt 3 nye helikoptre?

BEGRUNNELSE:

I kontrakten for anskaffelsen av tre AW 169-maskinene fra Leonardo Helicopters i 2017, ble det inntatt en opsjon for anskaffelse av ytterligere tre maskiner av samme type. Opsjonsavtalen er meget god og den har blitt enda mer

nødvendig og attraktiv sett i lys av både den spente sikkerhetssituasjonen og ikke minst den enorme prisstigningen som har vært siden opsjonen ble inngått.

De tre maskinene som kontrakten gjaldt er levert, og disse er stasjonert ved politiets beredskapssenter på Taraldrud. Spørsmålsstiller ønsker svar på om regjeringen har til intensjon å anskaffe de tre helikoptrene som opsjonen i kontrakten omfatter, slik at vi også kan få styrket beredskap og helikopterkapasitet i andre deler av landet bla Trøndelag og Nord-Norge.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å sikre god helikopterberedskap, både sivilt og militært. Politihelikopter er en viktig beredskapsressurs og en viktig bidragsyter i hendelseshåndtering. Helikopter har unike egenskaper når det kommer til raskt å kunne transportere innsatspersonell og å søke

etter kriminelle og mennesker i nød, kanskje særlig i et langstrakt land som Norge. Vurderingen av om opsjonen skal utløses må på vanlig måte veies opp mot andre viktige tiltak og innkjøp på beredskapsområdet. Som representanten selv er inne på, krever den nye sikkerhetssituasjonen at man nøye vurderer hvilke grep som bidrar mest til bedre sikkerhet og beredskap i Norge. Opsjonen på tre nye helikoptre er interessant i denne sammenheng.

Det pågår derfor nå en utredning som vurderer politiets luftkapasiteter nasjonalt, herunder ulike alternativer for å styrke luftkapasiteten også i andre landsdeler. Som del av utredningsarbeidet er det åpnet opp for å se på ulike konsepter, herunder andre luftkapasiteter enn kun helikopter, og andre alternativer enn kun opsjonen slik den foreligger i dag. Utredningen planlegges ferdigstilt i løpet av 2023.

SPØRSMÅL NR. 2244

Innlevert 15. mai 2023 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 26. mai 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

Spørsmål:

Hva synes statsråden om at manglende ressurser hos NOKUT bidrar til lengre saksbehandlingstid og mener statsråden dette kan begrunne økt tilførsel av ressurser?

BEGRUNNELSE:

Høgskolen i Innlandet (HINN) har sendt ny universitetssøknad 12. desember 2022. Nå er det kjent at svaret på søknaden trolig ikke kommer før slutten av 2024 i følge en artikkel i Østlendingen fra 12. mai. Det er klart at denne typen søknader krever god og velbegrunnet behandling, og det er ønskelig med en mest mulig grundig søknadsbehandling. Samtidig er dette ikke første gangen HINN søker, og rektor har levert en solid søknad der forhold som tidligere har blitt underkjent nå er rettet opp. Høgskolen i Innlandet bruker store ressurser på å bli akkreditert som universitet og imøtekomme kravene for dette. Siden forrige avslag på søknaden, har antall årsverk i undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger økt fra 662 til 797 årsverk siden 2019. Andel medarbeidere med førstekompetanse (doktorgrad etc.) har økt fra 55 prosent til 65 prosent siden 2014. Antall professorårsverk har også økt fra 76,9 til 161,9 årsverk. Antall førsteaman-

uensisårsverk har økt fra 161,1 til 244. At HINN må vente halvannet år for å få svar på søknaden oppleves forståelig nok lenge, særlig når dette ikke er første gang det søkes om universitetsstatus.

Svar:

Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen, NOKUT, har en viktig funksjon som ekstern kvalitetssikrer av norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning og skal bidra til samfunnets tillit til kvaliteten på utdanningene som gis ved alle norske høyere utdanningsinstitusjoner.

Det er fastsatt standarder og krav som skal sikre den faglige kvaliteten, og NOKUT følger fastlagte prosedyrer for behandling av søknader om akkreditering av universiteter. I universitets- og høyskoleloven slås det fast at akkreditering er en faglig bedømming av om en høyere utdanningsinstitusjon eller et studietilbud fyller standarder og kriterier gitt av Kunnskapsdepartementet og NOKUT. Det er en forutsetning at NOKUT som forvaltningsorgan gjennomfører selvstendige vurderinger uavhengig av ytre påvirkning. Jeg er informert om at NOKUT vil starte opp saksbehandlingen av søknaden om universitetsakkreditering fra Høgskolen i Innlandet rett før sommeren.

Regjeringen har startet et arbeid med å vurdere dagens universitetsakkrediteringskrav, der en ambisjon er å effektivisere systemet og prosessen uten at det går ut over kvaliteten. Regjeringen har også i revidert nasjonalbudsjett foreslått å forlenge unntaksperioden for kravet om institusjonsakkreditering som vilkår for statstilskudd fra 2025 frem til 2030. Dette har vi gjort for å gi de høyskolene dette gjelder mer tid til å oppnå kravene for institusjonsakkreditering. NOKUT har de siste par årene mottatt flere slike akkrediteringssøknader enn normalt, og den foreslåtte forlengelsen vil derfor trolig også ha en positiv

innvirkning på NOKUTs kapasitet til å behandle andre søknader.

Regjeringen foreslår i revidert nasjonalbudsjett for 2023 å øke bevilgningen til NOKUT med 3,5 mill. kroner for arbeid med å behandle søknader om akkreditering av nye fagskoleutdanninger og etablere institusjonsakkreditering i høyere yrkesfaglig utdanning, samt til omstillingssarbeid. Jeg legger til grunn at denne bevilgningen vil styrke NOKUTs totale saksbehandlingskapasitet av søknader om akkreditering.

SPØRSMÅL NR. 2245

Innlevert 15. mai 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 24. mai 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren legge fram gjeldende planer for dette trafikkområdet og når kan nytt trafikksystem bli bygd ut som avløser rundkjøringen i Lillestrøm ved utgangen av Rælingstunellen?

BEGRUNNELSE:

På riksveg 159 i Rælingen kommune ligger Rælingstunellen på 1 850 m firefeltsveg.

Ved utgangen av denne tunellen går løpene inn i en større rundkjøring, som medfører kork og lange køer i tunellen til tider. Underteikna vart stående der sist veke i over ein halv time igjennom denne tunellen i bortimot 0 km/h og med svært mange biler.

Denne rundkjøringen lager også køproblem i mange andre veger i området slik som Fv 120.

Når trafikken står så dønn i kork i en toløps tunell på 1 850 meter, ville dette blitt totalkatastrofe ved en brann, og verken Statens vegvesen eller samferdselsministeren kan la være å ta fatt i dette.

Det er totalt ulogisk med firefeltsveg som ender opp i et trafikknutepunkt med en rundkjøring som stopper det meste, her må det klart bygges nytt trafikksystem for å oppnå flyt i trafikken uten stopp i tunellen, og kødannelser i resten av dette svært trafikkerte området.

Svar:

Statens vegvesen opplyser at Rælingstunellen har en årsdøgntrafikk (ÅDT) på 31 300 med en tungbilandel på 9

prosent. Rundkjøringen som er direkte på nordsiden av tunnelen, har fire armer og krysses av fylkesvei 120 Nedre Rælingsvei som har en ÅDT på 14 900 fra sør. Lillestrømsbrua har en ÅDT på 34 000. Rundkjøringen er utformet med to kjørefelt, og i rushtid er utfordringen knyttet til avvikling av trafikk fra Lillestrøm som skal sørover på fylkesvei 120. Dette bidrar til at trafikk fra Rælingstunellen må vente.

Per nå er det ingen prosjekter på denne riksveien som inngår i Statens vegvesens prosjektportefølje. Det er rømningsveier per hver 250 meter i Rælingstunellen. Videre er sikring og slukkeutstyr forskriftsmessig installert, og det ble montert nye avtrekksvifter i 2022. Problemstillingen med kø i tunnelen er kjent, men ikke vurdert som kritisk siden dette forekommer sporadisk. I forbindelse med utstillinger på Nova Spektrum (tidligere Norges varemesse) i Lillestrøm er det tendenser til kødannelse på tilstøtende veinett. Nova Spektrum oppfordrer sine besøkende til å benytte kollektive reisemidler.

I byvekstavtalesamarbeidet mellom staten, Viken fylkeskommune, Oslo kommune, Bærum kommune, Lillestrøm kommune og Nordre Follo kommune arbeider partene mot et felles mål om at personbiltrafikken ikke skal øke. Jeg er kjent med at Lillestrøm kommune har arbeidet målrettet med å fjerne trafikk fra sine gater og har gjort en rekke tiltak for å tilrettelegge for økt bruk av kollektivtransport.

Jeg har fått opplyst at det i forslag til handlingsprogram (for perioden 2024-2027) for Byvekstavtalen i Oslo-området og for den bompengefinansierte bypakken, Oslopakke 3, er lagt opp til å gjennomføre kollektivtiltak

på fylkesvei 120 Nedre Rælingsvei mot kryss med rv. 159. Det er lagt opp til at det i 2024 skal brukes 11,4 millioner kroner til bedre framkommelighet og sikkerhet for kollektivreisende. Partene arbeider i fellesskap målrettet med å

oppfylle nullvekstmålet og få flere reiser over på kollektiv, sykkel og gåing, noe som også vil kunne bidra til å redusere problemet med kødannelser i Rælingstunnelen.

SPØRSMÅL NR. 2246

Innlevert 15. mai 2023 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 25. mai 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Vil regjeringen påbegynne arbeidet med et forbud mot kverning av hanekyllinger nå som teknologi for kjønns-sortering i egget endelig også kommer til Norge?

BEGRUNNELSE:

I fjørfeavlen har det over lang tid vært fokusert på en spesialisering i egne raser for egg- og kjøttproduksjon. Rasene er enten effektive til å produsere egg av høy kvalitet eller har en høy vekstrate som gjør at de bygger muskler raskt og effektivt.

En negativ konsekvens av spesialiserte raser for egg- og kjøttproduksjon er imidlertid at det ikke er økonomisk lønnsomt å føre opp hanekyllinger av verperase. Disse hanekyllingene blir derfor kvernet levende i en maskin med hurtigrotende kniver innen 72 timer etter klekking. I Norge blir over 3 millioner hanekyllinger kvernet hvert eneste år.

Nortura har nylig varslet at de har investert i teknologi for kjønnsortering av rugeegg på sitt rugeri Steinsland & Co på Bryne. Når den nye teknologien tas i bruk, vil hanekyllingene spares fra å måtte klekkes, for deretter å bli sortert ut og kvernet. Gjennom å hente ut en væskeprøve fra egget, kan kjønnnet på kyllingen bestemmes og rugeegg med hanekyllinger kan dermed sorteres ut før klekking.

Andre land er allerede godt i gang med å benytte teknologi for kjønnsortering i egget, og land som Frankrike, Tyskland og Italia har vedtatt forbud mot å avlive hanekyllinger ved kverning. EU-kommisjonen har også varslet at det kan bli aktuelt med et forbud på EU-nivå.

Hovedargumentet mot å innføre et forbud mot denne praksisen i Norge har tidligere vært at teknologien som skal erstatte kverning ikke er moden nok til å kunne tas i bruk under norske forhold. Derfor er det gledelig å se deler av den norske næringen nå mener at teknologien er god nok til å tas i bruk.

I forbindelse med Stortingets behandling av Dokument 8:25 S (2021-2022), ble det vedtatt et mål om å innføre bedre metoder til avliving av hanekyllinger, og regjeringen ble bedt om å jobbe frem slike alternativer for å muliggjøre et forbud mot dagens praksis.

Deler av næringen har nå funnet og tatt i bruk alternative metoder til kverning. For å sikre at resten av næringen følger etter, bør regjeringen snarest varsle at det kommer et forbud mot denne praksisen.

Svar:

Næringen ved Nortura er i ferd med å etablere en ny metode som gjør det mulig å sortere ut egg med hanekyllinger før klekking – såkalt «in ovo»-sortering. For å unngå å avlive hanekyllinger like etter klekking, har det i mange år vært forsket på teknologi som kan påvise kyllingens kjønn i egget. Ulike teknologier og tilnærminger har vært prøvd ut. Egg som er kjønnsortert kalles FCC-egg (Free of Chick Culling) og er nå å få kjøpt i et utvalg supermarkeder i Tyskland, Nederland, Sveits og Frankrike. Det er to egg-sorteringsmetoder som har vist seg brukbare. Den ene er langt på vei ferdigutviklet og har bekreftet sin høye kapasitet i praksis. Denne metoden er likevel bare for brune høner. I Norge har vi i all hovedsak hvite verpehøner, og metoden er dermed ikke egnet for vår produksjon. Den andre kommersielt tilgjengelige metoden som kan brukes på alle verperaser, uavhengig av fjædrakt, kommer stadig videre i utviklingsfasen, selv om det er rom for ytterligere forbedringer både med å få ned alderen for egg-sortering, og med hensyn til effektivitet og kostnad. Det er denne metoden som Nortura nå er i ferd med å etablere på sitt rugeri.

Regjeringen er midt i arbeidet men en stortingsmelding om dyrevelferd. Det er gjennomført to innspillsrunder og en tredje står oppført nå i juni. Departementet har i tredje innspillsrunde bedt om innspill om blant annet maserasjon. Investering i ny teknologi og funksjonelt ut-

styr vil medføre betydelige kostnader for rugeriene, og det er nødvendig med grundig utredning av praktiske og økonomiske konsekvenser før etablerte systemer kan en-

dres gjennom lov og forskrift. Temaet vil derfor bli grundig vurdert i meldingsarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 2247

Innlevert 15. mai 2023 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 22. mai 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvilke planer har statsråden for det gamle fengselet i Kongsvinger sentrum etter fullført rehabilitering og foreligger det planer for eventuell utvidelse av hele Kongsvinger fengsel?

Svar:

Kongsvinger avdeling G er midlertidig stengt. Dette skyldes ikke rehabilitering av fengselet, men kapasitets- og ressurs hensyn. Justis- og beredskapsdepartementet og Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) vurderer kontinuerlig behovet for kapasitet i kriminalomsorgen opp mot prognoser for fremtidig behov.

SPØRSMÅL NR. 2248

Innlevert 15. mai 2023 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 24. mai 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hva skjer med de nesten 300 norske barnehagene som eies av det svenske eiendomsselskapet SBB hvis SBB går konkurs, og hvordan vil det påvirke den pågående granskingen UDIR har av salget av de aktuelle barnehagebyggene fra Læringsverkstedet til SBB?

BEGRUNNELSE:

I desember 2021 solgte Trygge Barnehager (TB) 142 norske barnehagebygg til (SBB) for 4,58 milliarder kroner. I 2020 solgte Læringsverkstedet (LV) 138 barnehagebygg for 4,25 milliarder kroner. Etter dette går 1 av 10 norske barnehagebarn i en barnehage der bygget er eid av SBB. Avtalene stadfester at barnehagekjedene skal leie byggene de holder til i av SBB. Løpetiden på leiekontraktene er henholdsvis 25 og 35 år.

Barnehageselskapene forplikter seg ifølge avtalene som ble inngått til å betale en forhåndsavtalt husleie til SBB. Denne er to og en halv gang høyere enn det barnehagene til da har hatt i leieutgifter. I seg selv framstår dette som en økonomisk helt meningsløs handel for barnehageeierne. Men det er en vri her. Som del av betaling for kjøpet fikk nemlig eierne av Læringsverkstedet 45 millioner såkalte D-aksjer i SBB. D-aksjer gir en garantert rett på en årlig utbyttebetaling. I dette tilfellet på 90 millioner kroner, som går tilbake fra SBB til barnehageeierne. Både salgssum og D-aksjer gikk til eierselskapet, ikke til barnehageselskapene. Tanken om at eierskap av velferdsbygg med faste leieinntekter skulle gjøre aksjene svært verdifulle var kanskje en grunn til at nettopp en slik avtale ble inngått.

Hele denne historien viser at det er på høy tid å ta styring over barnehagesektoren, og det er nok ikke uten grunn at UDIR har bestemt seg for å granske salget. Imi-

dlertid virker det som om SBB til tross for sikre inntekter i husleie, betalt av norske skattepenger, likevel har risiko for å gå konkurs. Den svenske nettavisen Dagens Industri melder at risikoen for at SBB går konkurs har økt betraktelig i de seneste ukene og viser til Bloombergs modell for beregning av konkurserisiko. Sannsynligheten for en SBB-konkurs innen det neste året vurderes nå til 18 prosent – flere ganger mer enn for sammenlignbare svenske aktører ifølge avisen.

Svar:

Jeg er enig med stortingsrepresentanten i at det er behov for endringer i regelverket knyttet til kjøp og salg av barnehageeiendom og regulering av husleie. Vi har de siste årene sett at verdier som har blitt bygget opp med fellesskapets midler har forsvunnet ut av norske barnehager. Vi har også sett at pengesterke internasjonale aktører har fått stor interesse for sektoren.

Jeg er som representanten bekymret for den høye aktiviteten av oppkjøp av barnehageeiendom. Dette er en utvikling jeg ønsker å snu. Fellesskapets midler skal gå til barna og de ansatte i barnehagene, og ikke til å forvalte og drifte eiendom.

Regjeringen arbeider for tiden med en helhetlig gjennomgang av systemet for styring og finansiering av private barnehager. Forslagene skal etter planen legges fram og sendes på høring i løpet av året. Vi vil blant annet vurdere tiltak som sikrer at kjøp og salg av barnehager reguleres sterkere.

La meg presisere at jeg ikke tar stilling til risikoen for konkurs i SBB, og at jeg besvarer spørsmålet på generelt grunnlag. Som representanten nevner har enkelte barnehagekjeder solgt barnehagebyggene sine de siste årene. Nærmere regler rundt konkurs er regulert i konkursloven

og dekningsloven. Jeg vil imidlertid understreke at retten til plass etter barnehageloven fortsatt gjelder, også for barn som har plass i en barnehage som av ulike årsaker må stenge.

Dersom et selskap som eier barnehagebygg slår konkurs, vil det opprettes et konkursbo. Selskapet vil miste retten til å disponere over selskapets eiendeler og disposisjonsretten overføres til konkursboet. Siden byggene er regulert til barnehagedrift, kan kreditor velge å selge de til noen som vil drive dem videre. I så fall vil det være en periode hvor kommunen må tilby barnehageplass i andre godkjente midlertidige lokaler, men etter hvert kan det være drift i barnehagen på vanlig måte når ny eier er på plass. En slik situasjon krever ikke nødvendigvis ny godkjenning av barnehagen, så lenge det bare er bygget som skifter eier.

Dersom ny eier av bygget ikke ønsker å leie ut bygget til barnehagevirksomhet, må de søke kommunen om omregulering til å drive annen næringsvirksomhet. Da må barnehagen legge ned eller finne annet egnet bygg å drive videre i, enten ved kjøp eller ved å inngå ny leieavtale. Barnehagen må da søke om ny godkjenning i nytt bygg etter barnehagelovens regler om blant annet egnethet i § 14. Også i en slik situasjon vil kommunen måtte tilby de aktuelle barnehagebarna plasser i alternative lokaler i en varig eller midlertidig periode.

Utdanningsdirektoratet (Udir) har ansvaret for å føre økonomisk tilsyn med private barnehager, og skal utføre oppgaven på en uavhengig måte. Departementet er klageinstans for vedtak fattet av Utdanningsdirektoratet. Jeg kan derfor ikke gå inn i den konkrete tilsynssaken som representanten nevner, men understreker på generelt grunnlag at direktoratets tilsynsvirksomhet retter seg mot barnehageeier.

SPØRSMÅL NR. 2249

Innlevert 15. mai 2023 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 25. mai 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvorfor finnes det ikke en øvre grense for lederlønnene i de regionale helseforetakene, slik det gjør for topplederne i staten som er regulert av Statens lederlønnssystem og mener ministeren at lønnsnivået hos direktørene i helseforetakene i dag er hensiktsmessig?

BEGRUNNELSE:

Regjeringsplattformen slår fast at regjeringa vil bruke statlig eierskap til å sikre moderasjon i lederlønnninger. Samtidig Helse Sør-Øst-direktør Terje Rootwelt en årslønn på 2,7 millioner, og en samlet godtgjørelse på 3,2 millioner i 2022. Flere direktører i helseforetakene tjener over 2

millioner, og mer enn helseministeren selv. Hvordan en velger å bruke penger i helsevesenet, er blant vanskeligste prioriteringene som gjøres.

Sykehusene opplever kutt presset fram av trange budsjetter. Mange av landets sykehus har store problemer med å rekruttere og beholde helsepersonell. Flere av yrkesgruppene med høyskoleutdanning som er ansatt i helseforetakene, tjener mindre enn ansatte i andre sektorer med tilsvarende utdanning. Disse gruppene har over flere år stått i krevende lønnsforhandlinger uten å få innfridd kravene sine. Samtidig har lederlønnene i helseforetakene økt langt ut over hva som er rimelig innenfor offentlig sektor.

Svar:

Det er styrene i de regionale helseforetakene som ansetter daglig leder og som fastsetter lønnsnivået til vedkommende. Jeg forventer at beslutninger om lønnsnivået er i tråd med statens retningslinjer for lederlønn i selskaper med direkte statlig eierandel, fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet.

I retningslinjene fremgår det blant annet at staten forventer at godtgjørelsen er konkurranse-dyktig, men ikke lønnsledende, og at hensynet til moderasjon ivaretas. Det innebærer at godtgjørelsen ikke skal være høyere

enn nødvendig for å rekruttere og beholde ønsket kompetanse. Det kan være krevende å rekruttere toppledere, så det er viktig at styret har nødvendig handlingsrom til å rekruttere den personen de mener er best egnet til oppgaven.

Vi ønsker at lederstillinger i sykehusene også skal være attraktive for dyktige leger og klinikere. Da må det også være konkurransedyktige lønninger i forhold til disse stillingene. De best betalte klinikerne i helseforetakene har en samlet lønn på nivå med toppledelsen. Som toppledere vil en ikke få utbetalt overtid eller andre tillegg til fastlønnen. Det praktiseres heller ikke bonusordninger eller andre prestasjonsavhengige godtgjørelser i helseforetakene. Forskjellen mellom fastlønn og samlet godtgjørelse utgjøres i all hovedsak av opptjent pensjon.

I foretaksmøtet med de regionale helseforetakene i januar i år, presiserte jeg at de regionale helseforetakene skal følge statens forventninger som kommer frem i eierskapsmeldingen. Forventningene gjelder også for underliggende helseforetak. Dersom ledende ansatte får høyere årlig justering i fastlønn enn gjennomsnittet for øvrige ansatte, er staten opptatt av at selskapet begrunner dette i selskapets lønnsrapport. Lønnsrapporten skal behandles i foretaksmøtet for de regionale helseforetakene for første gang i juni i år.

SPØRSMÅL NR. 2250

Innlevert 15. mai 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 26. mai 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til en ekstern granskning av E-tjenestens rolle, kommunikasjon og informasjonsgrunnlag i forkant av terrorhendelsen i Oslo 25. juni 2022?

BEGRUNNELSE:

Mandatet til 25. juni-utvalget som skal evaluere hendelsene og terroren i Oslo 25. juni 2022 er beskrevet som følgende:

«Utvalget er blitt bedt om å evaluere informasjonsdelingen og samhandlingen mellom politiet og PST, internt i politiet, samt informasjonsdeling mellom politiet og helsevesenet inklusive psykisk helsevern. Videre er utvalget bedt om å evaluere vurderinger og tiltak som ble gjort i forkant av hendelsen av gjerningspersonens kapasitet og intensjon til å gjennomføre voldelige handlinger, av politiet og PST, og i hvilken grad politi-

et eller PST, med bakgrunn i den informasjonen de hadde inntil tidspunktet for hendelsen, kunne forebygget eller avverget hendelsen».

Det er spesielt, særlig i lys av ny informasjon som særlig mediene har avslørt, at utvalgets mandat ikke involverer en granskning av E-tjenesten, og samhandlingen mellom E-tjenesten og PST, i dagene før terrorhendelsen 25. juni 2022.

Svar:

EOS-tjenestene, herunder Etterretningstjenestens virksomhet har særegenheter som gjør at det er et særskilt behov for kontroll. På grunn av sine legitime skjermingsbehov kan EOS-tjenestene i liten grad gi offentlig innsyn i sitt virke. For å kompensere for det manglende innsynet

kontrollerer det stortingsoppnevnte EOS-utvalget tjenestene på samfunnets vegne.

EOS-utvalget er opprettet og utrustet til å kontrollere nettopp slike saker som representanten viser til i sitt spørsmål. Utvalget har ekspertisen, kompetansen og hjemmelsgrunnlaget for dette. Jeg er gjennom media kjent med at EOS-utvalget ser på denne saken.

EOS-utvalget kontrollerer de hemmelige tjenestene på vegne av Stortinget og det norske folk og har vid innsynsrett i tjenestenes arkiver og registre, samt i informasjonen som deles mellom tjenestene. Å opprette en ny ekstern gransking av Etterretningstjenesten vil derfor være en duplisering av EOS-utvalget, samtidig som det kan anføres at dette ville være en underkjennelse av Stortingets eget ekspertorgan.

